

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра гри на музичних інструментах**

Мистецько-освітній довідник

Знаменні та пам'ятні дати 2022 року

Навчально-методичний посібник

Рівне – 2022

Рекомендовано Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6-2021 від 28.12.2021 р.)

Рецензенти:

Комаровська О. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України;

Мохнюк Р. С., кандидат педагогічних наук, директор Рівненського центру підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв;

Тарчинська Ю. Г., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету

Упорядники:

Прокопчук В. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ;

Смалько М. Ф., старший викладач кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ;

Яковенко Л. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ

Науковий редактор та відповідальний за випуск:

Прокопчук В. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ

Мистецько-освітній довідник «Знаменні та пам'ятні дати 2022 року»: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» та 025 «Музичне мистецтво». Випуск 8. / упоряд.: В. І. Прокопчук, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко / Рівненський державний гуманітарний університет. – Рівне : О. Зень, 2022. – 308 с.

У навчально-методичному посібнику представлено перелік ювілейних, знаменних та пам'ятних дат, подій мистецько-освітнього спрямування місцевого (регіонального), всеукраїнського та світового значення, які відзначатимуться протягом 2022 року.

Видання адресоване здобувачам вищої освіти та викладачам закладів вищої освіти мистецького спрямування III-IV рівнів акредитації. Практичне значення посібника полягає у формуванні загальних, фахових компетентностей та програмних результатів навчання дисциплін фахової підготовки («Основний музичний інструмент», «Додатковий музичний інструмент», «Хорове диригування», «Постановка голосу», «Історія музичного мистецтва», «Методика музичної освіти», «Теорія і методика викладання музичних дисциплін», «Музична педагогіка», «Музичне краєзнавство» тощо).

Посібник буде корисний вчителям мистецтва (музичного мистецтва), освітянам, працівникам культури і мистецтва, краєзнавцям, громадським активістам тощо та допоможе раціонально і ефективно планувати концертно-виконавську роботу на рік, здійснювати підготовку та проведення культурно-просвітницьких заходів, мистецьких проєктів, акцій тощо.

© Інститут мистецтв РДГУ, 2022

© В. І. Прокопчук, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко, 2022

*Пропонований листецько-освітній довідник - це традиція,
ініційована Організацією Об'єднаних націй
з питань освіти, науки і культури ЮНЕСКО ще у 1953 році.
Міжнародна організація ЮНЕСКО,
яка вже багато років виконує роль світового експерта
і координатора глобальних культурних,
наукових та освітніх процесів,
пропонує вибрати і пропитувати знаменні та пам'ятні дати,
що пов'язані з життям видатних постатей та важливих подій
світової історії для розповсюдження миротворчих ідей,
моральних і духовних цінностей
в дусі міжнародного співтовариства;
виховання поваги до людини та її праці;
розуміння життя та цінності інших людей,
країн та культур як діалог між країнами світу.
Сьогодні в Україні до цього процесу приєднались
74 Асоційованих шкіл ЮНЕСКО,
11 кафедр ЮНЕСКО та чимала кількість освітніх закладів,
які підтримують виховання творчого молодого покоління,
спроможного до міжнародного співробітництва і життя.*

ПЕРЕДМОВА

~~~~~  
*Три шляхи ведуть до знання:  
шлях наслідування – найлегший,  
шлях роздумів – найскладніший,  
шлях дослідження – найцікавіший  
(Конфуцій)*  
~~~~~

Мистецько-освітній довідник «Знаменні та пам'ятні дати 2022 року»: навчально-методичний посібник рекомендований для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта. Музичне мистецтво» та 025 «Музичне мистецтво», проте також буде ефективним універсальним освітнім інструментарієм у фаховій підготовці здобувачів освіти усіх мистецьких спрямувань, що ґрунтується на компетентнісному підході. Стрижневим вектором такої підготовки є акцентування культурологічної компетентності як діалектичної єдності національного виховання з краєзнавчим аспектом та формування толерантного ставлення до культурного різноманіття мистецької скарбниці світу.

Навчально-методичний посібник в силу свого призначення (мистецько-освітній довідник) є щорічно-оновлюваним виданням, що втілює традиції, ініційовані Міжнародною організацією з питань освіти, науки та культури ЮНЕСКО, котра пропонує вивчати і пропагувати знаменні та пам'ятні дати, пов'язані з життям видатних постатей та важливих подій світової і вітчизняної історії, освіти, науки та культури для поширення ідей в душі міжнародного співробітництва і діалогу культур.

Восьмий випуск традиційно висвітлює проблеми, що є найбільш актуальними для науково-освітніх та культурних трансформаційних процесів в Україні, які відбуваються у тісному зв'язку з загальноєвропейськими, світовими тенденціями та знайшли відображення у глобальних проєктах і документах ООН, ЮНЕСКО, ВЕФ, Всесвітнього банку, ВООЗ та ін. Кожен наступний випуск тематично пов'язаний з попереднім, що дає змогу читачам відслідковувати та осмислювати найбільш цікаві, перспективні напрямки розвитку суспільства, освіти, культури, науки. Серед них «Четверта промислова революція (індустрія 4.0)», «Глобальна концепція стійкого розвитку «Порядок денний 2030»: Мета стійкого розвитку №4», «Вплив цифрових технологій на людину», «Людський капітал» тощо.

У виданні окреслені мета, завдання, обґрунтовано зміст загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей, формуванню яких буде сприяти пізнання матеріалів посібника. Серед найважливіших, що суттєво збагатять виховний чинник освітнього процесу, також необхідно виокремити здатність до професійної рефлексії та саморефлексії, самоорганізації, цілепокладання та планування музично-педагогічної, культурно-просвітницької та концертно-виконавської діяльності; здатність організовувати та реалізовувати освітні, наукові і виховні мистецько-просвітницькі заходи та проєкти.

Окрім подій та дат освітньо-мистецького спрямування всесвітнього значення, вирізняється ретельне опрацювання і широке представлення тематики знаменних дат та визначних особистостей *Рівненщини й Волині*, вивчення котрих буде сприяти саморефлексії національної свідомості та почуття патріотизму здобувачів вищої освіти.

Робота з матеріалами щорічного мистецько-освітнього довідника – як навчально-методичного посібника – поглиблює і розширює міжпредметні зв'язки, об'єднуючи зміст і опанування знань дисциплін загального та мистецького спрямування. Відтак, занурення у зміст посібника створює підґрунтя для цілісного художнього мислення та дозволяє реалізувати поліхудожній зміст мистецької освіти для представників різних мистецьких спеціальностей.

Для підготовки навчально-методичного посібника використано великий обсяг інформаційних джерел: Інтернет-ресурси провідних міжнародних та державних установ, бібліотек, енциклопедії, довідники, сучасну науково-освітню літературу тощо, додаткове опрацювання якої активізує формування наукових інтересів, пошукову та науково-дослідницьку діяльність, розширить світогляд здобувачів освіти.

Видання окрім трьох основних розділів (пам'ятні дати світового, національного та краєзнавчого значення) містить методичні розробки для підготовки та проведення виховних заходів до визначних дат і подій регіонального (краєзнавчого), всеукраїнського та світового значення; матеріали для самопідготовки, розвитку креативності та професійної рефлексії (саморефлексії), чимало іншої цікавої та корисної інформації і слугує як навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Навчально-методичне видання дає можливість читачу ознайомитися з яскравими прикладами розвитку і досягнень кращих представників людства, які жили в різні часи та знаходили можливості для активної, плідної

діяльності навіть у важких обставинах життя. Вивчення життєвих шляхів видатних діячів науки і культури, важливих історичних подій, спонукатимуть суспільство та молоде покоління зокрема, на мобілізацію власних сил, бажання зміни обставин і досягнення визначеної мети. Пропонуємо опрацювати цікавий та корисний матеріал посібника для розширення світогляду, організації просвітницької роботи, розробки та проведення заходів тощо.

Пропонований мистецько-освітній довідник знаменних та пам'ятних дат на 2022 рік для здобувачів освіти, викладачів Інституту мистецтв РДГУ та інших культурно-мистецьких освітніх закладів, що містить історичні культурно-мистецькі події й дати світового та державного значення, а також м. Рівного та Рівненської області – простий та ефективний спосіб забезпечити завчасне планування та інформаційну підтримку в організації художньо-мистецького відзначення певних регіональних, національних, європейських та загальносвітових подій в рамках концертів, конференцій, семінарів, навчально-виховних заходів тощо в університеті, місті, області.

Метою розробки мистецько-освітнього довідника знаменних та пам'ятних дат – навчально-методичного посібника є ознайомлення викладачів та здобувачів освіти з найважливішими пам'ятними датами світового, державного, національного й регіонального значення на 2022 рік, а також, найголовніше – збагачення виховного чинника освітнього процесу.

Основні завдання навчально-методичного посібника:

- формування у здобувачів освіти загальних та фахових компетентностей;
- сприяння формуванню навичок професійної саморефлексії;
- досягнення саморефлексії національної свідомості та почуття патріотизму;
- формування ціннісного ставлення до різних культур світової спільноти;
- підготовка здобувачів освіти до культуротворчості в напрямку пошуку, вивчення та популяризації важливих історичних культурно-мистецьких подій та постатей рідного краю, України й світу;
- сприяння навчальній, концертно-виконавській, культурно-просвітницькій активності здобувачів освіти;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти та викладачів зі знаменними датами, історичними подіями державного й всесвітнього значення та видатними діячами м. Рівного, області та світу, ювілеї яких відзначаються у 2022 році;

- надання допомоги у своєчасному плануванні та інформаційній підтримці культурно-просвітницької і концертно-виконавської роботи творчих колективів кафедр Інституту мистецтв РДГУ та інших культурно-мистецьких освітніх закладів.

У процесі пізнання змісту начально-методичного посібника, здобувачі вищої освіти Інституту мистецтв також будуть набувати необхідні для підготовки майбутніх вчителів мистецтва (музичного мистецтва) закладів загальної середньої та позашкільної освіти, культторганизаторів дитячих позашкільних закладів, асистентів вчителя, керівників музичних та інших мистецьких спеціальностей **загальні (ЗК) та фахові (ФК) компетентності:**

ЗК02 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (наявність мотивації та зацікавленості в опануванні навичок організації концертних заходів; здатність до самостійного визначення власних організаційних та виконавських цілей та стратегій їх досягнення в концертній діяльності; цілеспрямоване формування та розвиток музичних здібностей, музично-виконавських знань, умінь та навичок для успішної концертної діяльності).

ЗК03 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (сформованість виконавської техніки майбутніх спеціалістів-музикантів; здатність транспонувати, читати з аркуша музичний матеріал та акомпанувати; готовність до самостійного вирішення на практиці завдань технічного опанування виконавських складнощів, емоційного та інтелектуального осягнення змісту музичного твору в виконавській інтерпретації; здатність до психоемоційного саморегулювання в процесі власного публічного виступу).

ЗК04 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (наявність знань сутнісних характеристик опановуваних типових музичних категорій, понять та явищ; здатність аналізувати музичні твори; готовність аргументувати власну точку зору; здатність до самостійного добору, аналізу та ефективного використання сучасних інформаційних ресурсів в інструментально-виконавській, вокальній та диригентській практиці).

ЗК07 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (здатність до професійної саморефлексії, самоорганізації, цілепокладання та планування музично-педагогічної та концертно-виконавської діяльності).

ЗК09 – Здатність розробляти та управляти освітніми проєктами (здатність організувати та реалізувати освітні, наукові, виховані, мистецькі, просвітницькі заходи та проєкти).

ФК06 – Здатність узагальнювати, інноваційно переосмислювати та творчо використовувати досягнення музичної культури (мистецтва, педагогіки), знаходити оптимальні рішення щодо їх теоретичного, методичного, виконавського впровадження у освітній процес (здатність добирати, аналізувати і використовувати міждисциплінарні зв'язки у музично-виконавській практиці; готовність до ефективного використання сучасних інформаційних ресурсів у музично-педагогічній та художньо-просвітницькій діяльності).

ФК09 – Здатність виявляти та реалізовувати педагогічний потенціал мистецтва, зокрема музичного, в контексті освітнього процесу; оволодіння засобами художньо-образного впливу на суб'єктів навчальної діяльності (прагнення до збереження та розповсюдження духовної, культурно-історичної та музичної національної спадщини України в своїй фаховій діяльності; готовність до культурно-освітньої та концертно-виконавської діяльності; артистизм; усвідомлене прагнення до постійного розвитку власної ерудиції, розширення кола мистецьких та наукових інтересів, самовдосконалення у професійній діяльності).

Відповідно визначеним компетентностям, окреслено **програмні результати (ПРН):**

ПРН12 – Володіти сучасними засобами пошуку і обробки та педагогічної інтерпретації наукової інформації (самостійно знаходити додаткові інформаційні джерела щодо знаменних подій та видатних постатей світового національного і регіонального значення).

ПРН13 – Використовувати прогресивні підходи до керівництва навчальною, суспільною і художньо-творчою діяльністю (вміння раціонально, ефективно та своєчасно планувати, організовувати та координувати концертно-виконавську, навчально-виховну та художньо-просвітницьку діяльність).

ПРН14 – Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми виконуваного твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей).

ПРН15 – Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання нот з аркуша, транспонування, створення акомпанементу).

ПРН18 – Здійснювати музично-просвітницьку діяльність (пропагувати кращі зразки світового мистецтва, сприяти розвитку вітчизняного музичного мистецтва).

Зміст навчально-методичного посібника слугуватиме на допомогу студентам в опануванні знань про:

ПРН01 – Форми і методи організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти.

ПРН02 – Соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку.

ПРН06 – Специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності.

ПРН10 – Методи формування у школярів основ загальнолюдської моралі.

Робота з матеріалами навчально-методичного посібника сприяє поглибленню та розширенню міжпредметних зв'язків дисциплін мистецького спрямування («Основним музичним інструментом», «Додатковим музичним інструментом», «Хоровим диригуванням», «Постановкою голосу», «Історією музики», «Музичним краєзнавством», «Методикою музичної освіти», «Народознавством та музичним фольклором», «Історією мистецтв», «Образотворчим мистецтвом» та ін.) та дисциплін загального циклу («Історією України», «Історією культури», «Релігієзнавством», «Політологією» та ін.), що створює умови для їх кращого розуміння та засвоєння.

Навчально-методичний посібник буде корисний працівникам культури і мистецтва, освітянам, краєзнавцям, здобувачам освіти усіх мистецьких спеціальностей тощо.

~~~~~  
*Книги – морська глибина:  
Хто в них пірне аж до дна,  
Той, хоч і труду мав досить,  
Дивнії перли виносить  
(І. Франко)*  
~~~~~

АКТУАЛЬНА ТЕМА ДЕСЯТИЛІТТЯ

Наше видання орієнтоване на активізацію саморозвитку людини, котра обирає власну освіту як один з пріоритетних напрямків свого життя. За традицією, кожного року ми пропонуємо читачам для вивчення цікаву тему, яка стала предметом пильної уваги та дискусій в колі впливових глобальних організацій та платформ (ООН, ЮНЕСКО, ВЕФ, Всесвітній банк, Coursera, OpenEdx, EdEra, FutureLearn, Openuped та багато ін.) і відображає загальносвітові тенденції розвитку суспільства, науки та освіти. На сторінках нашого щорічного видання висвітлювалися важливі проблеми, як от: освітні проекти ЮНЕСКО; перспективи глобальних реформ вищої освіти в рамках проекту ООН: Глобальна концепція стійкого розвитку «Порядок денний 2030»; розвиток науки, освіти та суспільства в контексті «Четвертої промислової революції (індустрія 4.0)»; прогнози та ризики впровадження цифрових технологій в різних галузях науки та освіти; сучасні аспекти дослідження проблем розвитку людського капіталу в Україні та світі, а також багато інших цікавих тем. Це дозволяє нашим читачам бути обізнаними у найбільш актуальних світових науково-освітніх проектах, мати уявлення про сучасні напрямки розвитку світової спільноти, а отже розбудовувати власний світогляд, ерудицію, громадську та професійну позицію.

Попри величезну кількість життєво важливих тем, які турбують людину у такій невизначеній та загрозовій ситуації як сьогодні, пропонуємо читачам зупинитися на мить і зазирнути у майбутнє, щоб дослідити таку галузь людської діяльності як *футурологія*. І для цього є декілька причин:

1. Сьогодні не лише психологи, але й світові лідери у сфері економіки та фінансування стверджують, що кризову ситуацію продуктивніше не переживати як втрату, а сприймати як привід «обнулитися», перезавантажитися і почати новий проєкт, використовуючі нові можливості актуальної ситуації. Саме тому найбільш популярними книгами сьогодення називають «Чорний лебідь» Нассіма Талеба та «COVID-19: велике

перезавантаження» Клауса Шваба і Тьєррі Маллере, у яких йдеться про використання кризових ситуацій як точки відліку для «startup» у майбутнє.

2. Футурологія – галузь науково-орієнтованих досліджень про перспективи та можливості розвитку людства. У ХХІ столітті вона опинилася у центрі уваги авторитетних бізнесових, освітніх, політичних та наукових організацій, стрімко стала популярною і бурхливо розвивається на наших очах. Що ж являє собою цей напрямок досліджень, в який вкладаються величезні наукові та матеріальні ресурси? Сподіваємося, що читачеві буде цікаво дізнатися про цю галузь досліджень для того, щоб зрозуміти у яке майбутнє рухається наше суспільство та чи має воно можливості подолання глобальної кризи вже сьогодні.

Аналіз наукових, навчальних і довідкових джерел засвідчив, що не зважаючи на величезну кількість досліджень в різних галузях науки та практики, які присвічені перспективам розвитку людини та сучасного суспільства, створенню сучасних футурологічних платформ, проведенню конференцій, дискусій та форумів щодо цієї теми, *футурологію й досі не називають наукою*. При цьому її викладають в університетах у всьому світі, їй присвячено ґрунтовні монографії, статті, сьогодні молодь отримує футурологічну освіту, на основі проблематики футурологічних досліджень створюються мегатренди тощо.

Термін «футурологія» запровадив німецький соціолог О. Флехтхейм у 1943 р. для позначення нової дисципліни, що займається філософією майбутнього людства та людського суспільства. Однак, у той час ця тема не привернула до себе серйозної уваги та загубилася на декілька десятиліть. Більшість науковців, вивчаючи розвиток футурології, переносять нас одразу у 60-ті рр. минулого століття, коли розуміння футурології все більше схилилося до прогностичних функцій науки *«про дослідження майбутнього», «історії майбутнього»*. Відсутність чіткого розуміння предмету дослідження (як можна вивчати те, чого ще немає?), невизначеність парадигми, відсутність стійкого апарату понять, призвели до тлумачення футурології у значенні теорії та практики *соціального прогнозування*. Головними напрямками прогнозування були *соціально-економічні перспективи розвитку суспільства та науково-технічний прогрес* [1, 3, 29].

На початку 70х рр. ХХ століття була організована Всесвітня федерація досліджень майбутнього, що об'єднала низку прогностичних наукових спільнот. Найбільш потужними серед них виокремлюють: апологетичну (технологічні теорії та ідея «постіндустріального суспільства»), реформістську (необхідність конвергенції капіталізму і соціалізму задля

прогресу суспільства), ліворадикальну (катастрофа цивілізації внаслідок науково-технічного прогресу) [1, 3]. У федерації об'єдналися відомі представники різних галузей науки, політики та бізнесу – Д. Белл, Зб. Бжезінський, Б. де Жуневель, Г. Кан, Ф. Полак, А. Ускоу, Р. Юнгк та багато ін.

Найбільш впливовою серед спільнот футурологічного спрямування 70-х рр. називають Римський клуб. Серед його активних членів – А. Печчеї, А. Кінг, І. Кайя, Д. Медоуз, Е. Тоффлер, Дж. Форрестер та ін. Почесним членом клубу був і всесвітньо видатний український вчений Б. Патон. Клуб запропонував низку довготривалих проєктів, як от: проєкт «Проблеми людства», що займається глобальним моделюванням перспектив розвитку людства та проєкт «Межі зростання», який передбачає щорічну доповідь щодо аналізу визначення граничної точки технологічного зростання. Римський клуб функціонує й сьогодні, а його щорічні проєкти обговорюються на самому високому рівні. Кожного року доповіді для клубу готують численні експертні групи, до складу яких входять вчені авторитетних навчальних та науково-дослідних закладів, практикуючі фахівці різноманітних експертних установ з багатьох країн світу. Між іншим, для підготовки перших проєктів клубу у 1972 р. були використані найсучасніші досягнення обчислювальної техніки того часу – ЕОМ, прототипи перших комп'ютерів, а запропоновані тоді математичні моделі обчислювання заклали підґрунтя для сучасного моделювання ситуативних та перспективних картин світу.

Дослідження в рамках цього проєкту визначили два напрямки перспектив розвитку сучасної футурології, що залишаються актуальними й до тепер. Це «екологічний песимізм», який ми спостерігаємо в дослідженнях проблем кліматичних загроз, нестачі води та енергоресурсів, проблем забруднення територій, загибелі флори й фауни Землі внаслідок діяльності людини, а також напрямок «науково-технічного оптимізму», прихильники якого аргументують достатність та контрольваність технологічних можливостей розвитку нашої цивілізації. Можливість прогностичного моделювання природних процесів, речей та матеріалів, надихнула дослідників звернути свою увагу безпосередньо на суспільство і людину. Якщо можна вивчати та прогнозувати процеси розвитку економіки, то чому не прогнозувати політичні, юридичні, освітні тощо процеси та займатися цим на постійній основі? А щодо людини, її поведінки, уподобань та навіть природних інстинктів, процесів?

Футурологія на початку 2000-х рр. – це активна розробка галузевої футурології, «її розгалуження та заглиблення у професійну проблематику» [4]. Серед великої кількості галузей професійної футурології сучасні дослідники визначають такі: державні (урядові) футурологи, футурологи-економісти, футурологи-історики, футурологи-правознавці, футурологи-освітяни, військові футурологи, етичні футурологи, футурологи-екологи, футурологи-постмодерністи та ін. [3, 4, 16, 22, 30].

Так, основним завданням політичного прогнозування для потреб державного управління, наприклад, є передбачення та «запобігання небажаним політичним подіям або зменшення їх негативних наслідків для суб'єкта державної влади; підготовка, пристосування до неминучих подій та вироблення планів політико-управлінських дій у зв'язку з їх настанням, ... спрямування розвитку явища в бажаному напрямі» [цит. за 4, С. 99]. Дослідники політичної та державної футурології, яких вважають найбільш затребованою сьогодні професійною ланкою футурологів, стверджують, що інформаційно-аналітична та дослідно-конструкторська робота державного (урядового) футуролога є запорукою стабільності суспільства, ефективності планування, управління та гарантією передбачуваного розвитку конкретних подій та суспільно-політичних процесів загалом [3, 4, 30].

Футурологія правознавців близька до державної (урядової), тому що може активно впливати на процеси державо- та правотворення. Державна та правова футурологія вимагає стратегічного мислення, знання історичних та соціальних особливостей власної держави та світової спільноти. Державні, законодавчі та нормативні акти розраховані на тривалу неодноразову дію, тому повинні бути втіленням прогнозування. Незважаючи на те, що далекоглядність та спроможність розуміти далеку перспективу розвитку соціальних, політичних, дипломатичних та економічних процесів є необхідним інструментом в роботі управлінця та правознавця з давніх часів, сучасні футурологічні «наукові розробки у правовій сфері виявились незатребуваними практикою законотворення. Отже юридична наука і державна влада повинні проявити піклування про прогностичний метод дослідження державно-правових явищ» [4, С. 104], стверджують дослідники державно-правової футурології [22, 30].

Економічне прогнозування найбільш поширена і стала галузь футурології з великим досвідом напрацювань у теорії та практиці. Однак нестабільність загальної ситуації у світі, де політичні, військові, медико-соціологічні проблеми заважають фінансово-економічній рівновазі ринків, значно погіршують можливості прогнозування та планування, а то й зовсім

роблять його неможливим. Вираз: «Гроші люблять тишу» – про умови для стабільності прогнозів футурологів-економістів. Футурологи вважають, що *найбільш точне прогнозування у будь-якій галузі залежить від продуманого поєднання міждисциплінарних можливостей дослідників*. Так, в економічній галузі добре зарекомендувало себе поєднання в математичних моделях прогнозування різних складових: геоекономічної, інноваційно-інвестиційної та структурно-економічної, даних ретроспективного аналізу та ін. Футурологи-економісти Ю. Яковець та Б. Кузик доводять, що сьогодні використання відтворювально-циклічної макромоделі дозволяє отримати найбільш точні прогнози тривалістю у 30-50 років [4].

Історична футурологія має окрему нішу в практиці прогнозування. Футурологічна позиція дослідника в галузі історії сприймається неоднозначно, адже як показує практика, людство погано вчить уроки історії. Однак, застосування прогностичної моделі розвитку історії на основі використання математично-статистичного аналізу О. Чижевського, переконливо доводить, що історичні події у житті людського суспільства не завжди лише випадкова комбінація дій та обставин. Випереджаючи майже на століття рівень та методіку сучасного пізнання, О. Чижевський зміг довести, що періоди масових заворушень, війн та революцій у суспільно-політичному житті людства, спалахи масових захворювань людей, тварин і рослин, активність стихійних процесів на планеті Земля безпосередньо залежать від періодів сонячної активності, мають певну циклічність та закономірність [4]. Відтак, футурологічні прогнози щодо історії є можливими, а в сучасних реаліях військово-політичної нестабільності – є просто необхідними. Важливо, що навіть одне таке масштабне дослідження з незаперечною доказовою базою стало можливим. Це мотивує сучасних науковців до пошуків більш точних та функціональних можливостей для моделювання вірогідних сценаріїв історичного розвитку цивілізації.

Сучасна військова футурологія – одна з найзатребуваніших галузей. Недарма крізь віки дійшов до нас крилатий вислів римського воєнного історика Корнелія Непота «*Si vis pacem, para bellum*» (хочеш миру, готуйся до війни). Стурбованість міждержавною конфронтацією, перегони в озброєнні воєнних блоків та супердержав, можливість фатального застосування передових технологій ядерної, хімічної та біологічної зброї, вимагають від військових постійної готовності. Такі обставини загострюють необхідність у довготривалому та більш точному прогнозуванні, чіткому розумінні стратегічних намірів та деталей тактики ворогів та союзників. Саме тому прогнозування глобальних тенденцій та ризиків щорічно проводять за

ініціативою Національної Ради з розвідки США, ООН, ВЄФ. Безпрецедентна кількість експертів (більше 2 тис.) з різних галузей та країн, забезпечення передовими технологіями ІТ у моделюванні кризових ситуацій [2, 4]. На жаль, навіть передбачуваність проблем не може захистити людство від конфронтації правлячих еліт, суперництва військових блоків та економічної незахищеності.

Цікаво, що саме у період 60-70-х років ХХ ст., коли футурологія лише почала заявляти про себе в різних галузях науки, в історії світової літератури відбувався сплеск наукової фантастики. Саме в цей час були опубліковані знакові твори, які окреслили напрямок технологічного та соціального прогресу на багато років вперед. Це «Сума технологій» («Summa Technolodgiae», 1963 р.) Станіслава Лема, та більша частина циклу романів Айзека Азімова «Фундамент» («Foundation»), за який він отримав американську Премію Хьюго у 1966 р. за «Кращу серію наукової фантастики усіх часів». Зрозуміло, що наукова фантастика існувала до та після Лема та Азімова, однак дослідники підкреслюють, що такі поняття, як штучний інтелект, технологічна сингулярність, віртуальна реальність, робототехніка, нанотехнології та психоісторія як прогнозування змін у людському суспільстві, антропологічних зокрема, через півстоліття транспонувалися із царини художньої літератури в абсолютно реальні наукові проблеми та практичні досягнення, які сьогодні знайомі кожному та продовжують активно розвиватися в різних галузях науки і техніки.

Читаючи захоплюючу книгу, ми яскраво уявляємо собі майбутнє, мріємо та насолоджуємося уявними результатами. Є в книжках як драматичні, так і суперечливі моменти, однак цей світ такий привабливий та цікавий... Ці твори й до нині є в наших домашніх бібліотеках, дехто з нас «ровесники» цих романів. Думається, що фантазії С. Лема, А. Азімова, М. Флінна, Р. Бредбері, А. та Б. Стругацьких захопили уяву багатьох дітей та дорослих у всьому світі. Яскраві ідеї-мрії навіть принесли свої плоди. Можна припустити, що твори письменників-фантастів стали тим прогнозом майбутнього, який хотіли побачити всі читачі світу, картина майбутнього отримала дуже чітко окреслені образи-цілі. І якщо ви зараз подумали, що це такий собі ліричний відступ, то поспішаємо вас запевнити: на думку дослідників футурологічна практика передбачування, в деякій мірі, так і формується. *Для того, щоб ідея-мета була досягнута, її потрібно визначити і назначити необхідною, гідною наших зусиль* [31]. «Зміна генерацій забезпечення соціальної та культурної спадкоємності, не кажучи вже про прориви скрізь мури традицій, - всі ці процеси розгортаються *не стільки на*

теренах наявного, скільки у світі належного і здійснюються не в останню чергу за допомогою освіти й виховання» [16, С. 75, курсив наш].

Філософія футурології говорить про те, що об'єкта футурології не існує, ми не можемо його досліджувати, бо його немає, він у майбутньому. Тому людина повинна уявити варіанти майбутнього, передбачити, яким воно може бути за певних умов та спрогнозувати можливість різноманітності цих умов. Відтак, формування методів дослідження в деякій мірі спирається на ймовірні обставини та умови. Попри мультिवаріантні математичні моделі обчислювання за допомогою комп'ютерних програм, існує чимало інших. Серед найбільш популярних: літературний опис (авторський текст, наприклад фантастичний роман); роздуми та міркування про майбутнє (думка експерта); метод «Делфі» (опитування великого кола експертів про можливості розгортання подій); створення сценарію (розробка багатоваріантного розвитку подій у майбутньому за кількома сценаріями); ігрове моделювання (моделювання поведінки у критичній ситуації) та метод «Форсайт» (довготривала, багатоетапна робота чисельної групи експертів). Не аналізуючи окреслені футурологічні методи для передбачення майбутнього, все ж узагальнимо думку дослідників: якщо у футурології немає об'єкта дослідження, його необхідно цілеспрямовано планувати та конструювати, вкладаючи в нього бажані риси, характеристики, призначення тощо.

Ідеальним шляхом до створення нового суспільства, як стверджують футурологи, є освітній проєкт. «Будь-яка система освіти орієнтована в майбутнє й відзначається еволюційним характером та здатністю народжувати нові смисли. Освіта – це комунікативний процес, а отже сприятливим моментом для реформ у галузі освіти є зрушення в суспільстві та культурі» [4, С. 105]. Нагадаємо, що просуваючи ідею нової технологічної революції (індустрії 4.0) засновник Всесвітнього економічного форуму К. Шваб ще у 2016 р. закликав світове товариство вкладати фінансові капітали саме в освіту. Сучасна освіта розглядається ним як єдина можливість для країн та націй вижити в агресивно конкурентній боротьбі за нове життя у світі новітніх технологій [32, С. 3–4].

З моменту проголошення доповіді К. Шваба про неминучість цифрової революції в глобальному масштабі пройшло шість років. Світове суспільство, українське зокрема, отримало дорогоцінний досвід вимушеної ізоляції та дистанційного навчання. Виявилось, що освітяни, навіть у високорозвинутих країнах, не були готові до тривалої дистанційної освіти, діти та дорослі потерпали від необхідності комунікацій лише через мережу Інтернет. І хоча цей досвід отримала практично вся планета, до цих пір ніхто не зробив такого

ж масштабного аналізу проблем, з якими зіткнулося людство, так само як і масштабних досліджень масового використання сучасних гаджетів дітьми усіх вікових категорій. Ці дослідження поодинокі, широко не публікуються у суспільстві та швидше викликають ще більше запитань до впровадження новітніх технологій в освітній простір. Основними проблемами користувачів Інтернет мережі та цифрових технологічних засобів (особливо в шкільному віці) є залежності різних типів, зміна формування когнітивних процесів, зміни формування дрібної моторики, зміни комунікаційних навичок, зміни психоемоційного розвитку, а також відчуття й осмислення власної ідентичності та багато ін. [12, С. 8–10]. Футурологічна картина світу, яка входить в наше життя у вигляді інтенсивного розвитку технологій, реформування не лише освіти, але і усього способу життя людини, приваблює новими над можливостями та, водночас, ставить чимало запитань щодо безпечності, екологічності, цивілізаційних ризиків розвитку людства.

Аналіз публікацій з проблем реформування освіти та впровадження цифрових технологій у буденне життя та навчання дітей дозволяє виявити низку суперечностей, що зумовлюють необхідність дослідження зазначеної проблематики у контексті особливостей та доцільності негайного масштабного введення цифрових технологій в сучасний освітній простір, а також специфіки підготовки педагогічних кадрів для роботи з дітьми в умовах глобальної цифровізації. Суть суперечностей полягає у невідповідності:

- розвиток цифрових технологій є неминучим і впровадження їх в освітній процес є необхідністю для вчасного повноцінного розвитку сучасного покоління, однак відсутність масштабних досліджень впливу цифрових технологій на дитину, людину загалом, а також невизначеність та недостатня вивченість ризиків швидкого впровадження технологій у навчання дітей ставить під загрозу не лише можливість отримати повноцінну освіту та зберігати здоров'я сучасного покоління, але може стати причиною його негативних незворотних процесів та деградації;

- сучасна освіта повинна забезпечити формування та розвиток високоосвіченої й здорової особистості, однак глобальне впровадження цифрових технологій заохочує та стимулює зміну, чи навіть заміну повноцінного природнього розвитку дитини на швидке освоєння навичок користування «розумними» gadgets (не писати, а набирати на клавіатурі; не рахувати, а користуватися калькулятором; не запам'ятовувати, а уміти знаходити інформацію, адже обчислювання, каліграфія, письмо розвивають пам'ять, увагу, зір, координацію рухів, дрібну моторику, цілісність і

аналітичність мислення тощо), що може призвести до заповільнення, або й деградації інтелектуальних функцій та здоров'я нового покоління.

- підготовка педагогічних кадрів для освіти в умовах глобальної цифровізації є запорукою успішної адаптації сучасного покоління до нового етапу високотехнологічного стійкого розвитку суспільства, однак недостатнє забезпечення рівня цифрової грамотності та технічного оснащення самих педагогічних кадрів в умовах глобальної геополітичної та економічної кризи, а також брак інформації про вплив та ризики широкомасштабного впровадження цифрових технологій в життя сучасного покоління може спровокувати поглиблення кризи та жорсткої конкуренції між країнами.

Здійснюючи огляд новинок технологічних досягнень, мимоволі приходиш у захват та розгубленість одночасно. Так, у доповіді Всесвітнього економічного форуму 2022 озвучені результати та перспективи розвитку нового проєкту «Формування майбутнього Інтернету тіл» [32]. Інтернет виходить за межі мережі речей та активно приступає до розвитку Інтернету тіл (Internet of Bodies – далі IoB). Представлений огляд технологій IoB та їх регулювання, контроль, визначені переваги та ризики проєкту.

IoB являє собою мережу людських тіл та даних, підключених через датчики. IoB генерує величезну кількість біометричних даних, даних про поведінку людини, що в свою чергу сприяє трансформації промисловості, медичних досліджень, технологій в усіх галузях.

IoB ставить перед собою нові завдання керування даними, які стосуються особистої конфіденційності та автономії, передбачаючи ризики дискримінації та упередженість у сфері зайнятості, освіти, фінансів, доступу до медичного страхування та розподілу соціальних ресурсів. Технології IoB вже використовують у медицині, фітнесі, індустрії розваг тощо. За підсумками дослідження були визначені рекомендації для політиків, зацікавлених компаній та інших сторін. Наголошувалося, що розповсюдження IoB, великі потоки даних потребують надійних та послідовних структур керування як у медицині, так і не в медичних секторах. Для управління даними IoB потребують швидкого оновлення юридичних підходів та законів щодо захисту даних для усунення ризиків порушення конфіденційності та дискримінації [32]. Наступними очікуються Інтернет поведінки (Internet of Behaviors, IoB) та Інтернет почуттів (IoS).

У 2021 р. було заявлено, що стартапи Neurolink та Synchron, які займаються технологічної розробкою інтерфейсів мозок-комп'ютер, готові приступити до випробування технології на людях. Фірма Synchron, яка залучила до проєкту більше інвестицій, першою отримала право приступити

до клінічних випробувань. За офіційними даними, лише в США нараховується 5 млн. потенційних користувачів системи інтерфейсів мозок-комп'ютер.

«В США ведеться робота над квантовою мережею Illinois Express Quantum Network... Сьогодні квантовий інтернет вже використовується у дослідницьких цілях, а в майбутньому, завдяки максимальній захищеності даних, які передаються квантовою мережею, очікується зростання попиту на квантові технології з боку фінансових організацій та державних органів. Вже до 2025 р. об'єм ринку квантових мереж може досягнути 5,5 млрд. дол. США» [24, С. 168].

Facebook Reality Labs досліджує можливості створення ультрареалістичних аватарів, спроможних відтворювати рухи тіла, міміку, гоголь користувача, а у перспективі Facebook має наміри перетворитися з соціальної мережі в компанію «Метавсесвіт». Ще в 2003 р. американський винахідник, письменник та футуролог Р. Курцвейл прогнозував «До кінця цього десятиліття у нас буде візуально-слухове середовище повного занурення, наповнене реалістично подібними людьми. До 2030 р. віртуальна реальність буде абсолютно переконливою, більшу частину часу ми будемо проводити у віртуальних середовищах. До 2040 р. ми усі станемо віртуальними людьми» [24, С. 173]. Та картина майбутнього буде не повною, якщо не враховувати всіх думок. Завершити наше знайомство з образами майбутнього ми пропонуємо судженням культового футуролога сучасності, автора бестселлерів «Sapiens. Коротка історія людства» (2011 р.) та «Homo Deus. Коротка історія майбутнього» (2015 р.) Юваля Ноя Харари: «Винахід штучного інтелекту та біотехнологій неодмінно змінить світ, але вони не нав'язують єдиного детермінованого результату. Всі сценарії слід сприймати як вірогідні, а не пророчі. Якщо якійсь з них вас не влаштовує – починайте мислити і, головне, діяти так, щоб не дати цим вірогідностям матеріалізуватися» [31, С. 463].

Стрімкий розвиток технологій та їх впровадження у наше життя перевершує уявлення людини про можливості науки та прогресу за такий короткий проміжок часу від винаходу Інтернету. Попереду проєкт Мета (Метавсесвіт), який за попередніми заявками повинен перевершити усі технологічні новинки (див. вище) за масштабами впровадження в життя світової спільноти. Світ чекає антропологічна революція і ми вже беремо в ній участь...

~~~~~  
*Чим повніше джерело знань,  
тим глибша ріка життя  
(В. Доміль)*  
~~~~~

2022 РІК НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

ЄС оголосив:

«Зелена» столиця Європи 2022 року – м. Гренобль (Франція)

Культурні столиці Європи 2022 року – м. Каунас (Литва), Еш-сюр-Альзетт (Люксембург)

ЮНЕСКО оголосила:

Всесвітня столиця книги 2022 року – м. Гвадалахара (Мексика)

МІЖНАРОДНІ ДЕСЯТИЛІТТЯ за рішенням Генеральної Асамблеї ООН

2013–2022 роки – Міжнародне десятиріччя зближення культур

2015–2024 роки – Міжнародне десятиріччя осіб африканського походження

2014–2024 роки – Десятиріччя сталої енергетики для всіх

2022–2032 роки – Міжнародне десятиріччя мов корінних народів

МІЖНАРОДНІ ТИЖНІ ЮНЕСКО

25 – 30 січня – Тиждень звуку

1 – 7 лютого – Всесвітній тиждень гармонійних міжконфесійних відносин

4 – 8 березня – Тиждень навчання за допомогою мобільних пристроїв

21 – 27 березня – Тиждень солідарності з народами, які борються протирасизму та расової дискримінації

23 – 29 квітня – Всесвітній тиждень дій на підтримку освіти

24 – 31 жовтня – Глобальний тиждень медійної та інформаційної грамотності

24 – 30 жовтня – Тиждень роззброєння

05 – 11 грудня – Всеукраїнський тиждень права

~~~~~  
*Хто не належить вітчизні своїй,  
той не належить і людству  
(Д. Байрон)*  
~~~~~

2022 РІК В УКРАЇНІ

Президент України оголосив:

2018–2027 роки – Десятиріччям української мови

Постанова Верховної Ради України про відзначення:

300-річчя від дня народження Григорія Савича Сковороди (1722–1794), українського просвітителя-гуманіста, філософа, богослова, поета, педагога, музиканта

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

2450 років від дня народження **Платона** (справжнє – Арістокл) (428 або 427 до н. е. – 348 або 347 до н. е.), давньогрецького філософа, мислителя, основоположника об'єктивного ідеалізму

985 років від часу згадки (1037) у «Повісті временних літ» про закладення **Софійського собору** в м. Києві, пам'ятки архітектури періоду Київської Русі

765 років від часу заснування (1257) **Сорбонни**, частини Паризького університету

645 років від часу складання (1377) «**Лаврентіївського літопису**», пам'ятки давньоруської літератури та історіографії

530 років від часу першої згадки про **українське козацтво** (1492)

415 років від дня смерті **Кирила Семеновича Терлецького** (?–1607), українського церковного діяча

395 років від дня народження **Петра Дорофійовича Дорошенка** (1627–1698), українського військового, політичного та державного діяча, гетьмана України

390 років від дня смерті **Тарасія Левковича Земки** (?–1632), українського поета, музикознавця, друкаря, освітнього та церковного діяча

325 років від дня народження **Василя Васильовича Стефановича** (1697–1773), українського правознавця

325 років від дня народження **Григорія Кириловича Левицького-Носа** (справжнє – Ніс) (бл. 1697–1769), українського художника-гравера, священника, представника українського бароко

315 років від дня народження **Ігнатія Кульчинського** (1707–1747?), українського та білоруського письменника, церковно-освітнього діяча

310 років від дня народження **Саят-Нови** (справжнє – Арутюн Саядян) (1712–1795), вірменського поета, музиканта, ашуга

305 років від дня народження **Петра Івановича Симоновського** (1717–1809), українського історика

300 років від дня народження **Петра Рогулі** (1722–1800), українського іконописця і портретиста

290 років від дня народження **Ігнатія Беньковського** (1732–1778), українського художника, поета

285 років від дня народження **Йосифа Прагтля** (1737–1799), українського живописця-монументаліста

280 років від дня народження **Василя Олексійовича Пашкевича** (1742–1797), українського та російського скрипаля, композитора, диригента, педагога

280 років від дня народження **Івана Георгійовича Некрашевича** (1742–після 1796), українського поета та проповідника

275 років від дня народження **Івана Івановича Шилденка** (1747–?), українського живописця

265 років від дня народження **Діонізаса Пошки** (1757?–1830), литовського поета, культурного діяча

265 років від дня народження **Ріга Ферео** (1757–1798), грецького письменника

265 років від дня народження **Федора Йосиповича Туманського** (бл.1757–1810), українського вченого, історика, археографа, перекладача, видавця, бібліофіла, громадського діяча

260 років від дня народження **Олексія Елдезіна** (Єлдезін) (1762–?), українського архітектора

255 років від дня народження **Артема Лук'яновича Веделя** (справжнє – Ведельський) (1767 (1770 або 1772)–1808), українського композитора, хорового диригента, співака (тенор), скрипаля, педагога

250 років від дня народження **Григорія Трохимовича Данилевського** (1772–1864), українського скрипаля, півчого (альт)

245 років від дня народження **Дениса Івановича Зубрицького** (1777–1862), українського історика, етнографа, архівіста

245 років від дня народження **Івана Могильницького** (1777–1831), українського культурно-освітнього та церковного діяча

245 років від дня народження **Гаврила Андрійовича Рачинського** (1777–1843), українського скрипаля-віртуоза, гітариста, композитора. Син композитора та диригента Андрія Андрійовича Рачинського, троюрідний дядько композитора Миколи Віталійовича Лисенка, дід заступника міністра освіти УНР Олександра Костянтиновича Рачинського

245 років від дня народження **Василя Панасовича Гоголя-Яновського** (1777–1825), українського драматурга, поета

240 років від дня народження **Прокопа Левандовського** (1782–1849), українського композитора та художника

235 років від дня народження **Віктора Петровича Скаржинського** (1787–1861), українського військового діяча та діяча сільського господарства, лісівника-експериментатора

230 років від дня народження **Капітона Степановича Павлова** (1792–1852), українського живописця, педагога

225 років від дня народження **Прокопа Степановича Котлярова** (1797–1857), українського поета, драматурга

210 років від дня народження **Федора Максимовича Бодянського** (1812–1873), українського фольклориста, етнографа

210 років від дня народження **Теодора (Федора, Богдана) Івановича Леонтовича** (1812–1886), українського письменника, композитора, піаніста, музичного критика, громадсько-політичного діяча

210 років від дня народження **Мусія Пузиря** (1812–1895), українського майстра кераміки

205 років від дня народження **Михайла Миколайовича Петренка** (1817–1862), українського поета-романтика

205 років від часу заснування (1817) **Рішельєвського ліцею** в м. Одесі, на базі якого був утворений Новоросійський університет (нині Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова)

200 років від дня народження **Олександри Іванівни Псьол** (1817–1887), української поетеси

200 років від дня народження **Василя Пащенка** (1822–1891), українського композитора, піаніста

195 років від дня народження **Стефанії Матвіївни Лободи** (1827–1887), української та російської письменниці

190 років від дня народження **Олександра Миколайовича Василенка** (справжнє –Десятников) (1832–?), українського актора, режисера, антрепренера, драматурга

185 років від дня народження **Олександра Олександровича Котляревського** (1837–1881), українського та російського філолога, етнографа

185 років від дня народження **Володимира Амвросійовича Менциця** (1837–1916), українського фольклориста, етнографа, книгаря

185 років від часу виходу у світ (1837) літературного альманаху «**Русалка Дністровая**»

185 років від часу створення (1837–1840) «**Союзу синів вітчизни**», таємної польсько-української організації у м. Львові

185 років від дня смерті **Івана Федоровича Штейна** (?–1837), українського антрепренера, режисера, балетмейстера, театрального діяча

185 років від дня народження **Марцелія Антоновича Ясинського** (псевдонім Йосиф Дорошенко) (1837?–1867), українського та польського композитора, диригента, музичного критика

180 років від дня народження **Митрофана Олександровича Андрієвського** (1842–1887), українського філолога, етнографа, педагога, культурно-освітнього діяча

180 років від дня народження **Харитона Платоновича Платонова** (1842–1907), українського живописця, педагога

180 років від дня народження **Антоня Васильовича Яблоновського** (1842–бл. 1890), українського художника театру, живописця

180 років від дня виходу усвіт у м. Харкові першого повного видання поеми **І. П. Котляревського «Енеїда»** (1842)

175 років від дня народження **Семена Даниловича Пуздрача** (1847–1929), українського народного оповідача, гумориста, казкаря

175 років від дня народження **Ісидора Трембицького** (1847–1922), українського актора, режисера, письменника, драматурга

170 років від дня народження **Гната Денисовича Ганицького** (1852–?), українського віолончеліста, композитора, педагога

170 років від дня смерті **Відорта Каєтана** (1804–1852), українського торбаніста, співака, поета

170 років від дня народження **Петра Карпінського** (1852–бл. 1926), українського та польського співака (тенор), актора

170 років від дня народження **Олександра Авакумовича Курінного** (1852–1914), українського живописця та графіка

170 років від дня народження **Чеслава (Цеслав) Гермогеновича Неймана** (1852–1906), польського та українського фольклориста, етнографа, археолога, представника української школи в польській історичній літературі

165 років від дня народження **Івана Антоновича Зарецького** (1857–1936), українського етнографа, археолога, громадського діяча, збирача української старовини

165 років від дня народження **Миколи Васильовича Бикова** (1857–1917), українського та російського журналіста, видавця, громадського діяча

165 років від часу заснування (1857) українського видавництва **Пантелеймона Олександровича Куліша** у м. Петербурзі

165 років від дня народження **Ольги Олександрівни Пускової** (1857–1913), українського співачки

165 років від дня народження **Онисима Зиновійовича Сулова** (справжнє – Резников) (1857–1929), українського актора, режисера, антрепренера

165 років від дня народження **Миколи Костянтиновича Толвінського** (1857–1924) польського архітектора

165 років від дня народження **Альфреда-Люціана Костянтиновича Федецького** (1857–1902), українського оператора, фотографа-винахідника, кіноінженера польського походження, першого українського оператора хронікально-документальних фільмів

160 років від дня народження **Павла Яковича Барвінського** (1862–1908), українського актора, драматурга, письменника, культурного діяча

160 років від дня народження **Льва Володимировича Добрянського** (1862–1941), українського скрипкового майстра

160 років від дня народження **Соломона Яковича Кишинівського** (1862 (1864)–1942), українського художника, живописця, педагога

160 років від дня народження **Ніко Піросмані** (Микола / Нікола Асланович Піросманашвілі / Піросманішвілі) (1862?–1918), грузинського художника

160 років від дня народження **Олександра Йосиповича Нижанківського** (1862–?), українського оперного співака (бас), педагога

160 років від дня народження та **100 років** від дня смерті **Тита Яковича Дворникова** (1862–1922), українського живописця, педагога

155 років від часу створення **Національного академічного театру опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка** (Національна опера України) (1867)

150 років від часу заснування (1872) **Історичного товариства Нестора Літописця**

150 років від дня народження **Соломії Амвросіївни Крушельницької** (1872–1952), української оперної співачки (лірико-драматичне сопрано), педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР

150 років від дня народження **Антоніни Збіржховської** (1872–бл. 1930), української піаністки, співачки (лірико-колоратурне сопрано) в Італії

150 років від дня народження **Юрія Юрійовича Павловича** (1872 (1874)–1947), українського етнографа-художника, ілюстратора

150 років від дня народження **Олекси Олексієнка** (справжнє – Алексєєв Олексій Михайлович) (1872–1942), українського театрального актора, одного з перших вітчизняних кінорежисерів

150 років від дня народження **Михайла Федоровича Безчастнова** (1872–1942), українського архітектора, педагога

150 років від часу відкриття **Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. Гончара** (1872)

145 років від дня народження **Олександра Олександровича Баришнікова** (1877–після 1917), українського інженера-архітектора

145 років від часу відкриття **Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка** (1877)

140 років від дня народження **Івана Івановича Ковалевського** (1882–1955), українського драматичного актора, співака (тенор), театрального діяча

140 років від дня народження **Федора Васильовича Дорошка** (1882 (1888)–1938), українського бандуриста

140 років від часу виходу у світ (1882–1906) щомісячного наукового, історичного та літературно-етнографічного журналу «**Кіевская старина**»

140 років від часу заснування (1882) **Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв** (на той час – Косівське ткацьке товариство, при якому діяли ткацька школа та майстерні)

140 років від часу створення **Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького** (м. Кропивницький) (1882)

135 років від дня народження **Лева Семеновича Замкового** (1887–1961), українського актора, кінорежисера, організатора кіновиробництва

135 років від дня народження **Овксентія Автономовича Болозовича** (1887–бл. 1930), українського громадського діяча, педагога

135 років від дня народження **Михайла Михайловича Бонч-Томашевського** (1887–1939), українського режисера, журналіста

135 років від дня народження **Іни Володимирівни Бурської** (1887–1954), української оперної співачки

135 років від часу закладення (1887) **Стрийського парку** у м. Львів, пам'ятки українського садово-паркового мистецтва національного значення

130 років від дня народження **Катерини Козак-Вірленської** (1892–бл. 1941), української актриси

130 років від дня народження **Якова Больського** (1892–1962), українського винахідника кінокамери, пізніше названої на його честь *Bolex* (США)

130 років від дня народження **Євгена Тадейовича Ждановського** (1892–1949), українського співака (бас)

130 років від часу створення у м. Львові **Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка** (1892)

125 років від часу заснування (1897) у м. Одесі **музичного училища** (нині Одеський фаховий коледж мистецтв ім. К. Ф. Данькевича)

125 років від дня народження **Млади Липовецької** (інший псевдонім Таїса Бельман, справжнє – Норляндер Раїса) (1897–1963), української співачки, перекладача, видавця, журналістки, культурної діячки (Італія). Народилася на Волині

125 років від часу створення (1897) **Сестринського союзу св. Ольги**, першої українського жіночої громадської організації у США

125 років від дня народження **Миколи Пилиповича Сайка** (1897–1949), українського літературознавця, поета, педагога

125 років від дня народження **Григорія Олександровича Яновицького** (1897–1964), українського архітектора

120 років від дня народження **Олександра Яковліва** (1902–1945), українського театрального актора та режисера

120 років від часу відкриття (1902) **Чернігівського обласного історичного музею ім. В. В. Тарновського** (на той час – перший в Україні Музей українських старожитностей ім. В. В. Тарновського)

115 років від дня виходу (1907–1911) літературно-художньої та громадсько-політичної ілюстрованої газети **«Народне слово»** у м. Львів

115 років від часу заснування (1907) **Українського наукового товариства** в м. Києві

115 років від часу заснування (1907–1939) О. Колесою **«Товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили»** у м. Львові

115 років від часу відкриття **Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва** (1907)

110 років від часу видання (1912) в м. Одесі літературного альманаху «Вінок Т. Шевченкові із віршів українських, галицьких, російських, білоруських і польських поетів»

105 років від часу заснування (1917) «Союзу українок», найбільшої добровільної всеукраїнської жіночої громадсько-просвітницької організації

105 років від часу створення Національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької (м. Львів) (1917)

105 років від часу заснування (1917) Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського

105 років від часу виходу (1917–1919) літературно-мистецького та громадсько-політичного журналу «Шлях»

105 років від часу заснування Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (м. Київ) (1917)

100 років від часу утворення (1922) Всеукраїнського фотокіноуправління (ВУФКУ)

100 років від часу заснування Національної всеукраїнської музичної спілки (1922)

100 років від часу заснування (1922) Національної спілки композиторів України (на той час – Всеукраїнське музичне товариство ім. М. Д. Леонтовича)

100 років від часу відкриття Національного музею «Київська картинна галерея» (у минулому Київський національний музей російського мистецтва) (1922)

95 років від часу створення Дніпровського академічного театру драми та комедії (1927)

95 років від часу створення Київського державного академічного театру ляльок (1927)

95 років від часу створення **Миколаївського національного академічного українського те-атру драми та музичної комедії (1927)**

95 років від часу відкриття **Вінницького літературно-меморіального музею М.М. Коцюбинського (1927)**

95 років від часу заснування (1927) **Бершадського краєзнавчого музею (Вінницька обл.)**

95 років від часу заснування (1927) **Історико-етнографічного музею «Бойківщина» в м. Самборі**

95 років від часу заснування (1927) **Донецького національного академічного українського музично-драматичного театру**

95 років від часу заснування (1927) **літературно-мистецького та громадсько-політичного журналу «Дніпро»**

95 років від часу заснування (1927) журналу **«Радуга»**

95 років від часу відкриття **Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей (1927)**

90 років від часу заснування (1932) **видавництва «Мистецтво»**

90 років від часу відкриття (1932) **Одеського академічного обласного театру ляльок** (на той час – Ляльковий театр при Одеському театрі юного глядача)

90 років від часу заснування (1932) **Черкаського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка** (історія театру розпочинається від пересувного ІІ робітничо-колгоспного театру, який заснувала група вихідців із 3-ї майстерні мистецького об'єднання «Березіль»)

90 років від часу заснування (1932) **Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного** (на той час – Всеукраїнський центральний фотокіноархів)

90 років трагедії Голодомору-геноциду 1932–1933 рр.в Україні

85 років від часу масових вбивств в урочищі Сандармох у Карелії тих, кого називають «**Розстріляним відродженням**»: упродовж 5 днів (з 27 жовтня до 4 листопада 1937 р.) сталінські кати розстріляли 1111 українських науковців, драматургів та письменників: творця театру «Березіль» Леся Курбаса, письменників Марка Вороного, М. Зерова, М. Ірчана, Г. Епіка, М. Куліша, В. Підмогильного, В. Поліщука, О. Слісаренка, П. Филиповича, М. Ялового, істориків О. Бадана-Яворенка, С. Грушевського, В. Чехівського, письменника й міністра освіти УНР А. Крушельницького та ін.

85 років від часу створення **Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П. Вірського** (1937)

85 років від часу створення **Вінницької обласної філармонії ім.М. Д. Леонтовича** (1937)

85 років від часу заснування **Державної художньої середньої школи ім. Т. Г. Шевченка** (м. Київ) (1937)

85 років від часу видання (1937) «**Літопису газетних статей**» (на той час «Літопис друку. Газетні статті»)

85 років від часу відкриття **Харківської обласної бібліотеки для дітей** (1937)

85 років від часу відкриття **Хмельницької обласної бібліотеки для дітей ім. Т. Г. Шевченка** (1937)

75 років від часу відкриття сезону (1947) **Одеського академічного театру музичної комедії ім. Михайла Водяного** (на той час – Театр музичної комедії)

70 років від часу відкриття **Полтавського літературно-меморіального музею І. П. Котляревського** (1952)

65 років від часу заснування (1957) **Українського комітету славістів, наукового координаційного органу при НАН України**

65 років від часу створення (1957) **Запорізького академічного симфонічного оркестру**

65 років від часу створення **Черкаського державного академічного заслуженого українського народного хору** Черкаської обласної філармонії (1957)

55 років від дня започаткування Папою Римським Павлом VI **Всесвітнього дня миру** (8.12.1967 р.)

55 років від часу відкриття **Національної бібліотеки України для дітей** (м. Київ) (1967)

50 років з часу заснування **Музею книги і друкарства України** (1972)

35 років від часу створення **Українського фонду культури** (1987)

30 років тому Верховна Рада України затвердила **музичну редакцію Державного гімну України**, автором музики якої є М. М. Вербицький (15.01.1992 р.)

30 років тому Верховна Рада України затвердила **синьо-жовтий стяг** як Державний прапор України (28.01.1992 р.)

30 років тому Верховна Рада України затвердила тризуб як **Малий герб України**, вважаючи його головним елементом великого Державного герба України (19.02.1992 р.)

30 років від часу відкриття у м. Києві **I Всесвітнього форуму українців** (21–24 серпня 1992 р.)

30 років тому Україна стала **учасницею Організації з безпеки і співробітництва в Європі** (ОБСЄ, 30.01.1992 р.)

~~~~~  
*Люблю і знаю. Знаю і люблю.  
І тим повніш люблю, чим більше знаю  
(Ю. Єфремов)*  
~~~~~

2022 РІК НА РІВНЕНЩИНІ

870 років від часу першої писемної згадки про с. **Гоща** (1152)

700 років від часу першої писемної згадки про селище **Мізоч** Рівненського району (1322)

530 років тому м. Рівне одержало **Магдебурзьке право** (1492)

530 років від часу спорудження **Дубенського замку** (1492)

525 років від часу першої писемної згадки про м. **Здолбунів** (Долбунів) (1497)

515 років від часу надання м. Дубно **Магдебурзького права** (1507)

460 років від часу першої писемної згадки про с. **Шпанів** Рівненського району (1562)

455 років від дня народження **Симона Пекаліда** (бл.1567–1601), латиномовного поета, автора поеми «Про Острозьку війну» («De bello Ostrogiano») (1600). На початку 90-х рр. XVI ст. прибув до Острога, де був придворним поетом князя Василя-Костянтина Острозького

445 років тому розпочала роботу Острозька друкарня, заснована І. Федоровим з ініціативи та на кошти Василя-Костянтина Острозького (1577–1612)

445 років від дня народження **Мелетія Смотрицького** (1577–1633), письменника, перекладача, ученого-філолога, церковного діяча, богослова.

Дитячі роки пройшли в м. Острозі. Освіту здобував в Острозькій академії. Проживав у Дерманському монастирі

440 років від дня народження **Петра Конашевича-Сагайдачного** (бл. 1582–1622), гетьмана Війська Запорозького, відомого полководця і політичного діяча. Навчався в Острозькій Академії (школі) з 1592 по 1598 рр.

420 років тому **Острозький релігійно-культурний осередок** було переведено на територію Дерманського Свято-Троїцького монастиря (1602)

410 років тому побачила світ збірка морально-етичних прозових та поетичних роздумів «**Діоптра**». Перекладена українським поетом, філософом, релігійним діячем Віталієм із м. Дубна (1612)

395 років з дня смерті **Дем'яна Наливайка** (?–1627), письменника, перекладача, церковного та культурного діяча. Навчався і викладав в Острозькій академії. Був керівником Дерманської друкарні

390 років з дня смерті **Тарасія Земки** (?–1632), українського церковного діяча, поета, видавця, педагога, музикознавця. Уродженець м. Острога Рівненської області, випускник Острозької академії. Писав вірші, перекладав церковні книги з грецької і латинської мов, укладав до них передмови

380 років з дня смерті **Івана Бережанського (Підвисоцького)** (?–1642), церковного та освітнього діяча. Навчався та працював в Острозі. Виготовив грецький шриффт для першої друкарні у Молдові

310 років тому побудована дерев'яна **церква** Преображення Господнього в с. Кураш Сарненського району (1712)

305 років тому побудована кам'яна **церква** св. Трійці в с. Милостів Рівненського району (1717)

300 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Дмитрія та дзвіниця в с. Серники Вараського району (1722)

285 років тому побудована дерев'яна **церква** Воздвиження Чесного Хреста в с. Княгинин Дубенського району (1737)

270 років тому була побудована дерев'яна **церква** Преображення Господнього в с. Острожець Рівненського району (1752)

270 років тому побудована **церква** святого Архистратига Михайла у с. Тростянець Костопільського району (1752)

265 років від дня народження **Яна-Павла Воронича** (1757–1829), польського поета, церковного діяча. Народився в с. Тайкури Рівненського району. Навчався в Острозькому єзуїтському колегіумі

265 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Дмитрія в с. Городище Рівненського району (1757)

260 років тому побудована дерев'яна **церква** Іоанна Предтечі в с. Забороль Рівненського району (1762)

255 років тому була побудована дерев'яна **церква** св. Трійці в с. Білашів Рівненського району (1767)

255 років тому побудована дерев'яна **церква** св. архангела Михаїла та дзвіниця в с. Великий Житин Рівненського району (1767)

255 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Параскеви П'ятниці в с. Понебель Рівненського району (1767)

255 років тому була побудована дерев'яна **церква** Різдва Богородиці в с. Ремчиці Сарненського району (1767)

250 років тому з м. Львова до м. Дубна було переведено контрактний **ярмарок** (1772–1793)

245 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Миколая в с. Півче Рівненського району (1777)

245 років тому побудована **церква** Різдва Христового у с. Клевань Рівненського району (1777)

235 років тому побудована **церква** св. Архистратига Михайла в с. Мирогоща Дубенського району (1787)

235 років тому побудована **церква** Різдва Христового у с. Смордва Дубенського району (1787)

235 років тому побудована дерев'яна **церква** св. архангела Михаїла в с. Мирогоща Перша Дубенського району (1787)

230 років тому польський національний герой **Тадеуш Костюшко** відвідав м. Рівне та палац князів Любомирських (1792)

225 років тому Я. Бургін'юном укладена **мапа м. Рівне** «План замку, садів, парку та частини міста Ровно», де розпланована схема палацово-паркового комплексу Любомирських в м. Рівному (1797)

220 років тому була побудована дерев'яна **церква** св. Трійці в с. Хорупань Дубенського району (1802)

220 років від дня народження **Павла Хомича Вигодовського** (1802–1881), декабриста, члена Товариства об'єднаних слов'ян. У 1824 (? – 1819) р. працював у земському суді м. Рівного

210 років від дня народження **Антоніни Дмитрівни Блудової** (1812–1891), російської письменниці, громадської і освітньої діячки, меценатки на Волині й в Острозі. Засновниця жіночого училища ім. Д. Блудова у м. Острозі

185 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Миколая в с. Вичівка Вараського району (1837)

180 років тому побудована кам'яна **церква** Преображення Господнього у с. Олександрія Рівненського району (1842)

160 років тому у Волинській губернії народився **Андрій Григорович В'язлов** (1862–1919), політичний і громадський діяч, юрист, генеральний суддя та міністр юстиції в Українській державі

155 років від часу перебування у нашому краї **Миколи Віталійовича Лисенка** (1842–1912), видатного українського композитора (1867)

155 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Іоанна Богослова в с. Жорнів Дубенського району (1867)

150 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Миколая в м. Дубровиця Сарненського району (1872)

150 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Параскеви в с. Весняне Рівненського району (1872)

145 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Георгія в с. Листвин Дубенського району (1877)

145 років тому побудована дерев'яна **церква** Успіння Богородиці в с. Висоцьк Сарненського району (1877)

145 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Дмитрія в с. Золотин Рівненського району (1877)

145 років тому була побудована дерев'яна **церква** Покрови Богородиці в с. Лючин Рівненського району (1877)

145 років тому була побудована дерев'яна **церква** Різдва Богородиці в с. Плоска Рівненського району (1877)

145 років тому була перебудована дерев'яна **церква** Покрови Богородиці в с. Новородчиці Рівненського району (1877)

140 років тому побудована дерев'яна **церква** св. архангела Михаїла в с. Сторожів Рівненського району (1882)

140 років тому побудована дерев'яна **церква** Різдва Богородиці в с. Ярославичі Дубенського району (1882)

135 років тому побудована дерев'яна **церква** Казанської ікони Божої матері в с. Нова Мощаниця Рівненського району (1887)

135 років тому побудована дерев'яна **церква** Успіння Богородиці в с. Рокитне Сарненського району (1887)

130 років від дня народження **Володимира Пантелеймоновича Оскілка** (1892–1926), військового і громадського діяча, отамана армії УНР. Уродженець с. Хотин (Городок) Рівненського району. Працював учителем у с. Золоте поблизу Дубровиці

130 років тому побудована дерев'яна **церква** св. архангела Михаїла в с. Озеро Вараського району (1892)

125 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Іоанна Златоуста в с. Крилів Рівненського району (1897)

125 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Кузьми і Дем'яна в с. Новий Корець Рівненського району (1896–1897)

115 років від часу відкриття Свято-Іллінського **собору** в м. Дубно (1907)

110 років від початку будівництва в м. Рівному **першої електростанції** князем С. К. Любомирським (1912)

110 років тому в м. Рівне відкрилося 4-класне міське **училище** (нині школа № 3) (1912)

110 років тому була побудована дерев'яна **церква** Покрови Богородиці в с. Кисоричі Сарненського району (1912)

105 років від часу створення товариства «**Просвіта**» в м. Рівному (1917). Фундатор адвокат Ф. Сумневич

105 років від початку **Української революції** (1917–1921)

100 років з часу створення на Рівненщині перших молодіжних організацій «**Пласту**». Перший пластовий осередок постав в с. Олександрія Рівненського району (1922)

95 років від часу створення «**Союзу українок**» у м. Рівному (1927)

95 років тому у м. Рівному вперше відбувся **Великий міжрегіональний ярмарок «Волинські торги»**, який став щорічним (1927)

95 років тому була відбудована дерев'яна **церква** Покрови Богородиці в с. Бокійма Рівненського району (побудована церква в 1870 р. було зруйновано в роки Першої світової війни) (1927)

90 років із часу написання першого тому роману-епопеї Уласа Олексійовича Самчука **«Волинь»** (1932)

90 років з часу заснування у м. Рівному **Української народної школи** ім. гетьмана Івана Мазепи (1932–1939)

90 років тому була побудована дерев'яна **церква** св. Іоанна Богослова в с. Рідків Дубенського району (1932)

85 років із часу виходу в світ третього тому роману Уласа Олексійовича Самчука **«Волинь»** (1937)

85 років тому світ побачила **книга «Ілюстрований путівник по м. Рівному»** польського краєзнавця, дослідника Волині Р. Яніславського (1937)

80 років тому побудована дерев'яна **церква** св. Трійці в с. Уїздці Рівненського району (1942)

80 років тому розпочалося будівництво Свято-Введенської **церкви** в с. Башарівка Дубенського району (1942)

65 років з часу виходу літературно-мистецького альманаху **«Літературна Рівненщина»** (1957)

55 років від часу завершення будівництва кінотеатру **«Жовтень»** (нині кінопалац «Україна») у м. Рівному (1967)

55 років тому запроваджене звання **«Почесний громадянин міста Ровно»** рішенням міськвиконкому (1967)

50 років тому побачила світ книга письменника Лаврентія Петровича Кравцова «**Свідки народної величі**» у видавництві «Каменярь», присвячена давньоруським поселенням Рівненщини (1972)

40 років тому у видавництві «Наукова думка» вийшла книга Ігоря Кириловича Свешнікова та Юзефа Мойсейовича Нікольченка «**Довідник з археології України. Рівненська область**», що містить перелік археологічних пам'яток Рівненської області (1982)

40 років тому була заснована Рівненська обласна **премія ім. Валер'яна Поліщука** (1982)

35 років тому була заснована Рівненська обласна літературно-мистецька **премія ім. Бориса Тена** (1987–1997)

30 років з часу виходу книги Віктора Олександровича Мисана «**Оповідання з історії України, рідного краю**», першого підручника з історії в роки незалежності України (1992)

30 років з часу виходу у світ книги Петра Зотовича Андрухова «**Волинська земля: (хроніка, джерела, постаті)**» (1992)

30 років з часу виходу у світ книги Миколи Кириловича Пінчука «**Сходження на голгофу: з історії степанських общин**» (1992)

30 років з часу виходу у світ книги «**1000-ліття Православ'я на Волині**». Упорядник о. Миколай (М. Моліс) (1992)

25 років з часу виходу у видавництві Рівненської організації спілки письменників України «Азалия» книг з серії «**Реабілітовані історією**»: Потаповський В. «З надією все життя»; Овсіюк Є. «Незатерті сліди»; «Рівненщина репресована, депортована, мордована. 1939–1941»; «Із криниці печалі» (Вип. 4) (1997)

25 років з часу виходу першого енциклопедичного видання «**Острозька академія XVI–XVII ст.**» (1997)

25 років з часу заснування видавництва «**Волинські обереги**» (1997)

20 років з часу виходу у світ п'ятитомного видання «**Книга скорботи України: Рівненська область**» (2002)

20 років з часу виходу книги Андрія Богдановича Гречила та Юрія Петровича Терлецького «**Герби та прапори міст і сіл Рівненської області**» (2002)

20 років тому на честь 60-річчя УПА в м. Рівному було відкрито **пам'ятник** командирові УПА-Північ Климів Савуру (Д. Клячківському) (2002)

15 років тому у м. Рівному відкрито **пам'ятний знак**, присвячений депортації українців Холмщини, Підляшшя, Надсяння, Лемківщини зі своїх етнічних земель (2007)

10 років тому була заснована Рівненська міська **премія ім. Уласа Самчука** в галузі літератури (2012)

10 років тому була заснована Рівненська міська мистецька **премія ім. Георгія Косміаді** (2012)

10 років тому була заснована Гоцанська районна літературно-мистецька **премія ім. Ярослава Калюха** (2012)

5 років тому заснована Дубенська районна краєзнавча **премія ім. Ігоря Лозов'юка** (2017)

ПЕРЕЛІК ЗНАМЕННИХ ТА ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ЗА КАЛЕНДАРЕМ

СІЧЕНЬ

1 січня

390 років від дня народження **Ульріха фон Вердума** (1632–1681), німецького мандрівника, автора «Щоденника Ульріха фон Вердума» за 1670–1672 рр., де описані подорожі Україною. Тут знаходимо перший відомий опис м. Радивилова, мапу м. Дубно (1671)

185 років від дня народження **Митрофана Миколайовича Александровича** (1837–1881), українського письменника, історика, фольклориста, етнографа

145 років від дня народження **Степана Євгеновича Шухевича** (1877–1945), українського громадського, політичного та військового діяча, адвоката, письменника, отамана УСС (1914–1915), отамана УГА (1918–1919), стрийка Романа Шухевича

135 років від дня народження **Дмитра Миколайовича Узнадзе** (1887–1950), грузинського психолога, філософа

130 років від дня народження **Євгенії Юрїївни Спаської** (1892–1980), українського мистецтвознавця

115 років від дня народження **Данила Івановича Фіголя** (1907–1967), музеєзнавця, етнографа, фотографа, мистецтвознавця

110 років від дня народження **Василя Йосиповича Хоменка** (1912–1984), українського графіка

100 років від дня народження **Василя Андрійовича Афанасьєва** (1922–2002), українського мистецтвознавця, історика мистецтва, лауреата Державної премії УРСР в галузі науки і техніки

95 років від дня народження **Володимира-Маріана Мефодійовича Беднарського** (1927–1996), українського скульптора, графіка

95 років від дня народження **Елгуджи Самуїловича Маградзе** (1927), грузинського письменника, літературознавця, перекладача

85 років від дня народження **Володимира Адольфовича Сніжного** (1937–2012), актора Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру, народного артиста України

85 років від дня народження **Віктора Івановича Кави** (1937–2004), українського прозаїка

80 років від часу підписання (1942) **Декларації 26 держав-учасниць антигітлерівської коаліції**, що стала початком створення ООН (1945)

80 років від дня народження **Данила Андрійовича Кононенка** (1942–2015), українського поета, перекладача, публіциста

65 років від дня народження **Василя Дмитровича Кожелянка** (1957–2008), українського письменника

55 років від дня народження **Ігоря Зиновійовича Павлюка** (1967), українського письменника, науковця, перекладача

2 січня

185 років від дня народження **Милія Олексійовича Балакірєва** (1837–1910), російського композитора, піаніста, диригента, музично-громадського діяча

145 років від дня народження **Миколи Клеофасійовича Альбиківського** (Альбиковського, Альбіковського) (1877–після 1933), українського драматурга, актора, театрального діяча

130 років від дня народження **Володимира Карловича Бандрівського** (1892–1949), українського журналіста, історика

120 років від дня народження **Федора Івановича Радчука** (1902–1986), українського актора театру і кіно, народного артиста УРСР, лауреата Державної премії СРСР

110 років від дня народження **Ренато Гуттузо** (1912–1987), італійського художника

105 років від дня народження **Віктора Андрійовича Афанасьєва** (1917–1987), українського режисера

105 років від дня народження **Богдана Лончини** (1917–1985), українського громадсько-релігійного діяча, педагога

95 років від дня народження **Юрія Миколайовича Григоровича** (1927), російського артиста балету, балетмейстера

95 років від дня народження **Віктора Панасовича Іванисенка** (1927–1997), українського літературознавця, критика

70 років від дня народження **Миколи Івановича Свидюка** (1952), українського композитора, естрадного співака (баритон), народного артиста України

3 січня

155 років від дня народження **Євгенії Іванівни Бохенської** (1867–1944), української письменниці, прозаїка, публіциста, фольклориста, педагога

150 років від дня народження **Анастасії Андріївни Демидової** (справжнє – Демиденко) (1872–1946), української театральної актриси, оперної співачки (сопрано)

130 років від дня народження **Джона Рональда Ройла** (Руєла) **Толкіна** (Толкієна) (1892–1973), англійського письменника, казкаря, прозаїка, філолога

115 років від дня народження **Миколаї Божук** (справжнє – Василина Миколаївна Божук-Штефуца) (1907–1938), української поетеси

105 років від дня народження **Єви Матвіївни Будницької** (1917–1994), української поетеси, перекладача

80 років від дня народження **Івана Даниловича Низового** (1942–2011), українського письменника, поета, прозаїка, публіциста, журналіста, редактора, громадського діяча

80 років від дня народження **Анатолія Григоровича Погрібного** (1942–2007), українського літературознавця, письменника, критика, публіциста, політичного, культурного й громадського діяча, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

70 років від дня народження **Орисі Іванівни Рябунець** (1952), заслуженого майстра народної творчості України (українська народна традиційна вишивка, вироби з бісеру)

4 січня

185 років від дня народження **Павла Гнатовича Житецького** (1837–1911), українського мовознавця, філолога, педагога, громадського діяча. Автор наукових досліджень про Пересопницьке Євангеліє

140 років від дня народження **Євгена Теодоровича Турули** (1882–1951), українського диригента, композитора, педагога, священника

80 років від дня народження **Миколи Михайловича Ткача** (1942–2019), українського поета, публіциста, етнолога, педагога

5 січня

185 років від дня народження **Стефана Васильовича Кульженка** (1837–1906), українського друкаря й видавця-просвітителя

145 років від дня народження **Петра Петровича Верни** (1877–1966), українського скульптора, майстра художнього різьблення по дереву

90 років від дня народження **Умберто Ёко** (1932–2016), італійського письменника, філософа, лінгвіста, літературного критик

90 років від дня народження **Віктора Георгійовича Шкурина** (1932–2020), українського кінорежисера-документаліста, народного артиста України, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

75 років від дня народження **Олега Пилиповича Киви** (1947–2007), українського композитора, педагога, музично-громадського діяча, народного артиста України

75 років від дня народження **Товія Михайловича Рівця** (1947), українського скрипаля, диригента, педагога, народного артиста України

6 січня

200 років від дня народження **Генріха (Йоганна Людвіга Генріха Юлія) Шлімана** (1822-1890), німецького любителя старожитностей

185 років від дня народження **Чарлза Діккенса** молодшого (1837–1896), англійського літератора, видавця

150 років від дня народження **Олександра Миколайовича Скрябіна** (1872–1915), російського композитора, піаніста, педагога

125 років від дня народження **Петера Вереша** (1897–1970), угорського письменника, публіциста

115 років від дня народження **Мірсяяфа Масалімовича Амірова** (1907–1980), татарського письменника

115 років від дня народження **Мечислава Кргоуна** (1907–1982), чеського літературознавця-славіста, перекладача

105 років від дня народження **Юрія Олексійовича Івакіна** (1917–1983), українського літературознавця, письменника, прозаїка, дослідника творчості Т. Г. Шевченка, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

85 років від дня народження **Миколи Феодосійовича Кагарлицького** (1937–2015), українського письменника, мистецтвознавця, перекладача, громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України

65 років від дня смерті **Амвросія Максиміліановича Бучми** (1891–1957), українського актора та режисера театру і кіно, педагога, народного артиста СРСР, лауреата державних премій СРСР

7 січня

165 років від дня народження **Олексія Івановича Соболевського** (1857–1929), російського філолога-славіста

145 років від дня народження **Константи (Костянтина) Толвінського** (1877–1961), польського геолога

135 років від дня народження **Іллі Павловича Трайніна** (1887–1949), російського юриста, громадського діяча

95 років від дня народження **Атталії Матвіївни Гаврюшенко** (1927–2013), актриси, режисера Рівненського молодіжного народного аматорського театру. Почесний громадянин м. Рівного (2012)

95 років від дня народження **Ростислава Андрійовича Братуня** (1927–1995), українського поета, громадського та державного діяча

55 років від дня народження **Олексія Сергійовича Нікітіна** (1967), українського письменника

8 січня

160 років від дня народження **Степана Васильовича Брикіна** (1862–1912), українського та російського співака (баритон), антрепренера, педагога

130 років від дня народження **Поля Вайяна-Кутюр'є** (1892–1937), французького письменника, політичного діяча

115 років від дня народження **Оксани Кирилівни Заброди** (1907–1977), українського режисера

110 років від дня народження **Аркадія Дмитровича Філіпенка** (1912–1983), українського композитора, музиканта, народного артиста України

100 років від дня народження **Анатолія Абрамовича Аграновського** (1922–1984), українського та російського письменника, публіциста

80 років від дня народження **Миколи Андрійовича Бабенка** (1942–2005), українського актора театру, кіно та дубляжу, народного артиста України

75 років від дня народження **Девіда Боуї** (1947–2016), найвідомішого рок-музиканта

9 січня

110 років від дня народження **Анни Георгіївна Старицької** (1912–1981), українського живописця і графіка

95 років від дня народження **Юрія Костянтиновича Голобородька** (1927–2009), українського прозаїка, журналіста

10 січня

425 років від дня народження **Петра Симеоновича Могили** (1597–1647), українського релігійного, політичного і освітнього діяча й просвітителя, «батька руської теології»

165 років від дня народження **Софрона Недільського** (1857–1917), українського лексикографа, філолога

95 років від дня народження **Івана Антоновича Тихого** (1927–1982), українського живописця

85 років від дня народження **Станіслава Владиславовича Кульчицького** (1937), українського історика

11 січня

180 років від дня народження **Вільяма Джемса** (1842–1910), американського філософа, психолога

155 років від дня народження **Едуарда Бредфорда Тітченера** (1867–1927), американського психолога

115 років від дня народження **Анастасії Іванівни Морозової** (1907–1984), української актриси

95 років від дня народження **Федора Івановича Непоменка** (1927–2012), українського письменника

60 років від дня народження **Володимира Олександровича Шейка** (1962), українського диригента, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

50 років від дня народження **Матіаса Енара** (1972), французького письменника, перекладача

12 січня

245 років від дня народження **Степана Івановича Давидова** (1777–1825), українського й російського композитора, диригента, педагога

135 років від дня народження **Ірини Савелівни Дєєвої** (1887–1971), української актриси, режисера, театрального діяча

115 років від дня народження **Сергія Павловича Корольова** (1907–1966), українського вченого, конструктора ракетно-космічних систем

115 років від дня народження **Олексія Васильовича Арнаутова** (1907–1937), українського композитора

115 років від дня народження **Василя Васильовича Юхніна** (1907–1960), комі радянського письменника-романіста

105 років від дня народження **Ігоря Дмитровича Лозов'юка** (1917–1993), краєзнавця, етнографа, публіциста. Народився в с. Хотин Дубенського району Рівненської області

100 років від дня народження **Василя Пимоновича Хитрикова** (1922–1987), українського живописця, народного художника УРСР

85 років від дня народження **Миколи Петровича Удовиченка** (1937–1994), українського поета

70 років від дня народження **Ігоря Олександровича Бориса** (1952), українського театрального режисера, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

50 років від дня народження **Ніки Ініної** (Оксана Отпущеннікова) (1972), української письменниці

13 січня

215 років від дня народження **Олексія Дмитровича Галахова** (1807–1892), російського історика літератури, письменника

180 років від дня народження **Василя Семеновича Мови** (псевдоніми: Василь Лиманський, Мигуцький, Мигученко та ін.) (1842–1891), українського кубанського письменника, поета, драматурга, прозаїка, мемуариста, перекладача

125 років від дня народження **Василя Климентійовича Дем'янчука** (1897–1938), українського мовознавця

115 років від дня народження **Анатолія Довгопільського** (псевдо Демодовгопільський) (1907–1943), директора та режисера Рівненського українського міського театру

115 років від дня народження **Вільгельма Веніаміновича Левики** (1907–1982), українського поета, перекладача

110 років від дня народження **Стефанії Василівни Кульчицької** (1912–1989), українського майстра декоративної вишивки

90 років від дня народження **Івана Сергійовича Костирі** (1932–2003), українського прозаїка

80 років від дня народження **Лідії Олександрівни Чащиної** (1942), української актриси театру і кіно, заслуженої артистки України

14 січня

195 років від дня народження **Петра Петровича Семенова-Тянь-Шанського** (1827–1914), географа, статистика, громадського діяча

140 років від дня народження **Івана Івановича Огієнка** (Митрополит Іларіон) (1882–1972), українського православного митрополита, мовознавця, богослова, культурного діяча

135 років від дня народження **Олександра Леопольдовича Коцейовського** (1887–1919), українського єгиптолога та дослідника, перекладача давньоєгипетських літературних пам'яток

130 років від дня народження **Гордія Максимовича Коцюби** (справжнє – Коцегуб) (1892–1939), українського письменника

130 років від дня народження **Василя Петровича Минка** (1902–1989), українського письменника

120 років від дня народження **Василя Петровича Минка** (1902–1989), українського прозаїка, драматурга-комедіографа

100 років від дня народження **Гнєздилова Василя Георгійовича** (1922–1999), українського архітектора і скульптора, заслуженого архітектора України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

95 років від дня народження **Василя Івановича Охріменка** (1927–2006), українського диригента, народного артиста України

85 років від дня народження **Євгена Пилиповича Гуцала** (1937–1995), українського письменника, прозаїка, поета, драматурга, сценаріста, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

15 січня

400 років від дня народження **Жана Батіста Мольєра** (Поклена) (1622–1673), французького актора, драматурга, комедіографа

210 років від дня народження **Петера Кріста Асб'єрнсена** (1812–1885), норвезького письменника-казкаря, фольклориста

185 років від дня народження **Валерія Лозінського** (1837–1861), польського письменника

180 років від дня народження **Тита Гавриловича Гембицького** (1842–1908), українського актора

140 років від дня народження **Івана Івановича Огієнка** (митрополита УАПЦ від 1944 року Іларіона) (1882–1972), українського вченого, культурного, політичного, громадського й церковного діяча, мовознавця, лексикографа, історика церкви, педагога. Навчався в м. Острозі, низку творів присвятив історії Острога та князям Острозьким

115 років від дня народження **Сергія Сергійовича Жданова** (1907–1968), українського композитора

105 років від дня народження **Євгена Олексійовича Лебедєва** (1917–1997), російського актора

90 років від дня народження **Володимира Володимировича Сосюри** (1932–2020), українського редактора, кінодраматурга, заслуженого працівника культури України

85 років від дня народження **Раїси Іванівни Павленко** (1937), українського бібліотекознавця, бібліографа

85 років від дня народження **Володимира Григоровича Морданя** (1937), українського поета

30 років (1992) від дня затвердження Президією Верховної Ради України музичної редакції **Державного гімну України «Ще не вмерла Україна»**, автором якої є Михайло Михайлович Вербицький

16 січня

170 років від дня народження **Миколи Івановича Білінського** (1852–30-ті рр. ХХ ст.), українського історика, етнографа, мовознавця, краєзнавця, бібліографа

155 років від дня народження **Вікентія Вікентійовича Вересаєва** (справжнє – Смідович) (1867–1945), російського письменника

135 років від дня народження **Івана Івановича Завадовського** (1887–1932), українського мовознавця

80 років від дня народження **Анатолія Леонтійовича Качана** (1942), українського поета, культурного діяча

17 січня

150 років від дня народження **Антоня Яковича Шабленка** (1872–1930), українського письменника

145 років від дня народження **Олександра Леонідовича Загарова** (справжнє – Фессінг) (1877–1941), українського актора, режисера

130 років від дня народження **Дмитра Васильовича Котка** (1892–1982), українського хорового диригента, педагога, музично-громадського діяча

115 років від дня народження **Григорія Трохимовича Китастого** (1907–1984), українського композитора, диригента, бандуриста, колишнього диригента і керівника Української капели бандуристів ім. Т. Шевченка у США, Героя України

80 років від дня народження **Романа Дмитровича Горака** (1942), українського прозаїка, есеїста, дослідника творчості І. Франка, заслуженого працівника культури України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

80 років від дня народження **Юрія Андрійовича Коваля** (1942), українського письменника

18 січня

180 років від дня народження **Лева Григоровича Лопатинського** (1842–1922), українського мовознавця, етнографа

145 років від дня народження **Володимира Ростиславовича Гардіна** (1877–1965), російського актора, режисера, сценариста

140 років від дня народження **Богдана Михайловича Комарова** (1882–1975), українського бібліографа, публіциста, мемуариста

140 років від дня народження **Алена Александера Мілна** (1882–1956), англійського поета, письменника, драматурга

115 років від дня народження **Юрія-Августина Мироновича Шерегія** (1907–1990), українського режисера, актора, драматурга, театрального діяча

19 січня

110 років від дня народження **Тимофія Васильовича Левчука** (1912–1998), українського кінорежисера, педагога, громадсько-політичного діяча, народного артиста СРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

95 років від дня народження **Петра Антоновича Кардаша** (1927–2009), українського кінопостановника, видавця, громадського діяча (Австралія)

20 січня

130 років від дня народження **Григорія Романовича Ширми** (1892–1978), білоруського хорового диригента, композитора

120 років від дня народження **Назима Хікмета** (1902–1963), турецького письменника, громадського діяча

80 років від дня народження **Анатолія Кириловича Євдокименка** (1942–2002), українського музиканта (труба), музично-громадського діяча, народного артиста України

70 років від дня народження **Олександра Івановича Гуменчука** (1952), українського живописця, дизайнера, педагога, заслуженого художника України

21 січня

95 років від дня народження **Сергія Васильовича Баштана** (1927), українського бандуриста, композитора, педагога

80 років від дня народження **Володимира Петровича Серебрякова** (1942–2020), українського музиканта, композитора, диригента, педагога, заслуженого працівника культури України

60 років від дня народження **Володимира Юліановича Петріва** (1962), українського театрального діяча, директора та художнього керівника Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру,

народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

22 січня

День Соборності України. Відзначається в Україні згідно Указу Президента (№ 42/99 від 21.01.1999 р.) щорічно в цей день (день проголошення у 1919 р. Акта злуки)

145 років від дня народження **Болеслава Станіслава Лесьмяна** (1877–1937), польського письменника

105 років від дня народження **Миколи Дмитровича Ворвулєва** (1917–1967), українського та білоруського оперного співака

80 років від дня народження **Михайла Івановича Степанюка** (1942), українського поета-гумориста, члена Національної Спілки письменників України. Народився у с. Жильжі Рівненського району Рівненської області

23 січня

190 років від дня народження **Едуарда Мане** (1832–1883), французького живописця імпресіоніста

125 років від дня народження **Єви Сімонайтіте** (1897–1978), литовської письменниці

120 років від дня народження **Павла Матвійовича Усенка** (1902–1975), українського поета, журналіста

115 років від дня народження **Сагіта Міфтаховича Міфтахова** (1907–1942), башкирського поета, драматурга

24 січня

290 років від дня народження **П'єра Огюстена Карона де Бомарше** (1732–1799), французького драматурга

140 років від дня народження **Остапа Йосиповича Нижанківського** (1862–1919), композитора, диригента, громадського діяча

105 років від дня народження **Володимира Михайловича Автономова** (1917–1972), російського поета

25 січня

190 років від дня народження **Івана Івановича Шишкіна** (1832–1898), російського живописця, графіка

180 років від дня народження **Вільгельма Людвіга Петера Томсена** (1842–1927), датського мовознавця

150 років від дня народження **Миколи Олексійовича Скрипника** (1872–1933), історика, державного й політичного діяча

140 років від дня народження **Вірджинії Вулф** (1882–1941), англійської письменниці

95 років від часу заснування (1927) літературної організації «**Всеукраїнська спілка пролетарських письменників**» (ВУСПП)

80 років від дня смерті **Агатангела Юхимовича Кримського** (1871–1942), українського сходознавця, славіста, історика, письменника, перекладача поліглот кримськотатарського походження, одного з організаторів Академії наук України, заслуженого діяча науки УРСР

26 січня

245 років від дня народження **Василя Яковича Ломиковського** (1777–бл. 1848), українського історика, етнографа, перекладача

225 років від дня народження **Тальві** (справжнє – Тереза Альбертіна Луїза фон Якоб-Робінсон) (1797–1870), німецько-американської письменниці, літературознавця, фольклориста, перекладача

150 років від дня народження **Григорія Парфеновича Гасвського** (1872–1933), українського театрального режисера і художника, педагога

130 років від дня народження **Антон Семеновича Хуторяна** (1892–1955), українського письменника

125 років від дня народження **Івана Юліановича Кулика** (справжнє ім'я та по батькові – Ізраїль Юделевич) (1897–1941), українського поета, прозаїка, перекладача

120 років від дня народження **Марії Євгенівни Котляревської** (1902–1984), української художниці

75 років від дня народження **Тетяни Дмитрівни Галькун** (1947), української художниці-живописця, педагога, народної художниці України

27 січня

Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 60 / 7 від 21.11.2005 р. Цього дня 1945 р. радянські війська звільнили в'язнів концтабору Освенцим

485 років від дня народження **Чон Чхоля** (1537–1594), корейського поета

190 років від дня народження **Льюїса Керролла** (Чарльза Лютвіджа Доджсона) (1832–1898), англійського письменника-казкаря, математика, священика

185 років від дня народження **Володимира Вікторовича Лесевича** (1837–1905), українського та російського публіциста, філософа, літературознавця, фольклориста, етнографа, громадського діяча, педагога

115 років від дня народження **Мечислава Едмундовича Гаска** (1907–1996), українського письменника, літературознавця

95 років від дня народження **Олексія (Олекси) Івановича Тихого** (1927–1984), українського поета, мовознавця, педагога, правозахисника

28 січня

30 років від дня затвердження (1992) Верховною Радою України національного **синьо-жовтого прапора Державним Прапором України**

130 років від дня народження **Василя Федоровича Різниченка** (1892–1938), українського історика, бібліографа, демографа

125 років від дня народження **Валентина Петровича Катаєва** (1897–1986), російського письменника

105 років від дня народження **Ніни Павлівни Волкової** (1917–1993), української художниці

60 років від дня народження **Олександра Ігоровича Охупкіна** (1962), українського живописця, заслуженого художника України

60 років від дня народження **Лариси Омелянівни Руснак** (1962), української актриси театру, кіно та дубляжу, народної артистки України

29 січня

День пам'яті героїв Крут. Відзначається щорічно в день, коли біля селища Крути в 1918 р. відбувся бій між більшовицькою армією та загоном київських студентів й бійців вільного козацтва. В Україні відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 15/2007 від 15.01.2007 р.

185 років від дня народження **Антіна Кобилянського** (псевдонім: Нерада-громада) (1837–1910), українського літератора, письменника, публіциста, лікаря, винахідника, культурно-освітнього діяча

130 років від дня народження **Ніни Павлівни Кошиць** (1892–1965), української співачки, педагога

115 років від дня народження **Тобіаса Осиповича Гуттарі** (1907–1953), карельського поета

95 років від дня народження **Арнольдо Ібаньє-Фернандеса** (1927–2005), українського кінорежисера

60 років від дня народження **Ольги Навої Токарчук** (1962), польської письменниці, лауреатки Нобелівської премії з літератури (2018)

60 років від дня народження **Володимира Юліановича Петріва** (1962), українського актора театру і кіно, режисера, педагога, театрального діяча, народного артиста України, лауреата Національної премії України

ім. Т. Шевченка (2008), директора та художнього керівника Рівненського академічного українського музично-драматичного театру

30 січня

30 років від дня (1992), коли Україна стала повноправним членом Парламентської асамблеї Ради з безпеки і співробітництва в Європі (з 1995 р. набула статусу міжнародної організації й стала називатися Організація з безпеки і співробітництва в Європі; ОБСЄ)

125 років від дня народження **Мойсея Ізраїльовича Хашевацького** (1897–1943), єврейського поета, перекладача

105 років від дня народження **Валентина Львовича Бунова** (1917–1997), українського графіка

105 років від дня народження **Юрія Миколайовича Оранського (Плевако)** (1917–2008), українського диригента, музикознавця, педагога

80 років від дня народження **Ганни Йосипівни Пархуць** (1942), української вишивальниці

31 січня

225 років від дня народження **Франца Пітера Шуберта** (1797–1828), австрійського композитора, одного із основоположників романтизму в музиці, автора понад тисячі музичних творів

105 років від дня народження **Олександра Васильовича Бєлова** (1917–1976), українського художника

85 років від дня народження **Регімантаса Адомайтиса** (1937), литовського актора

70 років від дня народження **Наді Рушевої** (Надія Миколаївна Рушева) (1952–1969), російського художника-графіка

ЛЮТИЙ

1 лютого

215 років від дня народження **Антіна Євстахійовича Лужецького** (1807–1891), українського поета

195 років від дня народження **Богдана Андрійовича Дідицького** (1827–1909), українського публіциста, видавця, письменника, поета, прозаїка, перекладача, громадсько-культурного діяча

180 років від дня народження **Володимира Донатовича Орловського** (1842–1914), українського живописця-пейзажиста, одного із засновників пейзажу в українському живописі

165 років від дня народження **Володимира Михайловича Бехтерева** (1857–1927), російського невропатолога, психіатра, психолога

125 років від дня народження **Євгена Филімоновича Маланюка** (1897–1968), українського поета, мистецтвознавця, літературознавця, культуролога, критика, громадсько-політичного діяча

120 років від дня народження **Оксани Зінаїди Михайлівни Лятуринської** (1902–1970), (псевдо: Оксана Вишневецька, Оксана Печеніг, Оксана Черленівна), української письменниці, поетки, малярки, скульптора і громадської діячки (США). Дитячі та юнацькі роки пройшли в м. Острозі Рівненської області

90 років від дня народження **Василя Степановича Бабича** (1932–2016), українського бібліотекознавця, бібліографа, історика, педагога, заслуженого працівника культури України

75 років від дня народження **В'ячеслава Анатолійовича Сланка** (1947–2018), українського актора театру і кіно, заслуженого артиста України

70 років від дня народження **Володимира Степановича Бенфіалова** (1952), українського живописця, графіка, педагога, заслуженого художника України

70 років від дня народження **Миколи Олексійовича Коваля** (1952), українського оперного та камерного співака (баритон), педагога, народного артиста України

2 лютого

210 років від дня народження **Євгена Павловича Гребінки** (1812–1848), українського письменника, поета, байкаря, педагога, видавця

140 років від дня народження **Джеймса Джойса** (1882–1941), ірландського письменника

135 років від дня народження **Арія Мойсейовича Пазовського** (1887–1953), українського та російського диригента

130 років від дня народження **Олександра Миколайовича Степанова** (1892–1965), російського письменника

125 років від дня народження **Євгена Филімоновича Маланюка** (1897–1968), українського поета та публіциста, літературознавця, культуролога-енциклопедиста, сотника Армії УНР. У 1919 та 1936 рр. побував у м. Рівному

100 років від дня народження **Анатолія Федоровича Пономаренка** (1922–2006), українського художника театру і кіно, графіка, живописця, заслуженого художника України

3 лютого

135 років від дня народження **Георга Тракля** (1887–1914), австрійського поета

120 років від дня народження **Едварда Теодоровича Козака** (1902–1992), українського графіка, живописця, редактора, видавця

85 років від дня народження **Василя Івановича Діденка** (1937–1990), українського поета

85 років від дня народження **Павла Степановича Супруна** (1937), українського кобзаря, піаніста

75 років від дня народження **Пола Остера** (1947), американського письменника, сценариста, поета

4 лютого

180 років від дня народження **Гуго Шухардта** (1842–1927), німецького та австрійського мовознавця

145 років від дня народження **Миколи Омеляновича Макаренка** (1877–1938), українського мистецтвознавця, археолога

125 років від дня народження **Федора Пилиповича Максименка** (1897–1983), українського бібліографа, книгознавця

85 років від дня народження **Григорія Титовича Гайового** (1937), українського поета, гумориста

85 років від дня народження **Володимира Михайловича Саранчука** (1937), українського театрального режисера, народного артиста України

5 лютого

180 років від дня народження **Олександри Олександрівни Сантагано-Горчакової** (1842–1913), російської співачки, педагога

95 років від дня народження **Володимира Григоровича Власова** (1927–1999), українського живописця

6 лютого

135 років від дня народження **Бенедикта Костянтиновича Лівшиця** (1887–1938), російського письменника, перекладача

105 років від дня народження **Юрія Олексійовича Величка** (1917–1986), українського та російського актора театру і кіно, режисера, народного артиста УРСР

85 років від дня народження **Олександра Івановича Пустовалова** (1937), українського військового диригента, народного артиста України

85 років від дня народження **Володимира Васильовича Кезлі** (1937–1984), українського письменника

85 років від дня народження **Алли В'ячеславівни Лагоди** (1937), української артистки балету, балетмейстера, педагога, народної артистки України

80 років від дня народження **Богдана Петровича Дерев'янка** (1942–2020), українського композитора, хорового диригента, педагога, музикознавця, заслуженого артиста України

7 лютого

210 років від дня народження **Чарльза Діккенса** (1812–1870), англійського письменника, прозаїка

175 років від дня народження **Олександра Олександровича Русова** (1847–1915), українського етнографа, фольклориста, громадського діяча

120 років від дня народження **Антіна Івановича Рудницького** (1902–1975), українського композитора, диригента, піаніста, педагога, музикознавця (США)

105 років від дня народження **Івана Григоровича Істоміна** (1917–1988), ненецького та комі письменника, критика, публіциста, збирача й дослідника фольклору

80 років від дня народження **Лекси Мануша** (справжнє – Олександр Дмитрович Белугін) (1942–1997), циганського поета, фольклориста, мовознавця, перекладача, етнографа

8 лютого

200 років від дня народження **Опанаса Васильовича Марковича** (Маркевич) (1822–1867), українського фольклориста, етнографа, композитора, народознавця

150 років від дня народження **Петра Івановича Чардиніна** (1872–1934) (справжнє – Красавцев або Красавчиков), кінорежисера, сценариста,

оператора, актора епохи німого кіно, піонера української, російської і латвійської кінематографії

115 років від дня народження **Івана Олександровича Ігнаткіна** (1907–1991), українського історика архітектури

9 лютого

155 років від дня народження **Григорія Андрійовича Коваленка** (1867–1938), українського письменника, журналіста, громадського діяча

150 років від дня народження **Якова Олександровича Усика** (1872–1961), українського народного різьбяр-скульптора, живописця, іконописця

130 років від дня народження **Петра Дмитровича Барановського** (1892–1984), російського архітектора

115 років від дня народження **Миколи Андрійовича Баришева** (1907–1944), українського художника театру

115 років від дня народження **Мірди Кемпе** (справжнє – Найковська) (1907–1974), латиської поетеси, перекладача

105 років від дня народження **Петра Петровича Перепелиці** (1917–2004), українського театрознавця

10 лютого

135 років від дня народження **Олексія Ничипорука** (1887–1959), провідного місіонера євангельських християн на Волині. У 1918–1925 рр. проживав у м. Здолбунів Рівненської області. З 1925 р. – рукопокладений пресвітер рівненської громади євангельських християн, що була однією із найбільших євангельських церков Польщі

115 років від дня народження **Володимира Олександровича Галицького** (1907–1998), російського та українського режисера

80 років від дня народження **Ольги Миколаївни Петрової** (1942), українського живописця, графіка, мистецтвознавця, заслуженого діяча мистецтв України

75 років від дня народження **Галини Іванівни Воловик** (1947), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (солломоплетіння), педагога, заслуженого майстра народної творчості України

75 років від дня народження **Євгена Герасимовича Савчука** (1947), українського хорового диригента, педагога, Героя України, народного артиста України, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

11 лютого

175 років від дня народження **Томаса Алви Едісона** (1847–1931), американського винахідника в галузі електротехніки

155 років від дня народження **Олени Андріївни Зініної** (1867–1943), української актриси, співачки

135 років від дня народження **Сигізмунда Домініковича Кржижановського** (1887–1950), українського та російського письменника, літературознавця, мистецтвознавця, перекладача

135 років від дня народження **Івана Дмитровича Шадра** (справжнє – Іванов) (1887–1941), російського художника, скульптора-монументаліста

120 років від дня народження **Любові Петрівни Орлової** (1902–1975), радянської кіноактриси

105 років від дня народження **Джузеппе де Сантіса** (1917–1997), італійського кінорежисера, сценариста

105 років від дня народження **Сідні Шелдона** (справжнє – Сідні Шехтель) (1917–2007), американського письменника, сценариста

95 років від дня народження **Олексія Миколайовича Горохова** (1927–1999), українського скрипаля, педагога, музикознавця

60 років від дня народження **Костянтина Костянтиновича Степанкова** (1962–2012), українського кіноактора і режисера, сина українських акторів Ади Миколаївни Роговцевої та Костянтина Петровича Степанкова

12 лютого

95 років від дня народження **Валентина Олександровича Мальцева** (1927–2004), українського хормейстера

90 років від дня народження **Степана Павловича Колесника** (1932), українського публіциста, прозаїка, журналіста, сценариста, педагога, Лауреата Державної премії України ім. Тараса Шевченка (1992)

85 років від дня народження **Володимира Дмитровича Опанасенка** (1937–1999), українського режисера, поета

13 лютого

Всесвітній день радіо. Відзначається щорічно за ініціативою ЮНЕСКО з 2011 р.

130 років від дня народження **Марії Іванівни Литвиненко-Вольгемут** (1892–1966), української оперної співачки (лірико-драматичне сопрано), педагога, музично-громадського діяча, народної артистки СРСР, лауреата Державної премії СРСР

115 років від дня народження **Віктора Маркіяновича Савина** (1907–1971), українського живописця

75 років від дня народження **Івана Миколайовича Кидрука** (1947), українського письменника-гумориста, журналіста. Уродженець с. Ромейки Вараського району (до 2021 р. – Володимирецького району)

14 лютого

День безпечного Інтернету. Відзначається щорічно з 2004 р. у другий вівторок лютого за ініціативою європейських некомерційних організацій

155 років від дня народження **Семена Івановича Гарденіна** (справжнє – Коваленко) (1867–1928), російського співака

130 років від дня народження **Володимира Йосиповича Пірадова** (1892–1954), українського диригента, педагога, народного артиста Казахської та Української РСР

125 років від дня народження **Петра Федоровича Костирка** (1897–1982), українського архітектора

125 років від дня смерті **Пантелеймона Олександровича Куліша** (1819–1897), українського письменника, фольклориста, етнографа, мовознавця, перекладача, редактора, видавця

115 років від дня народження **Алеся Звонака** (справжнє ім'я – Петро Борисович) (1907–1996), білоруського поета

115 років від дня народження **Ємиліана Станева** (справжнє – Никола Стоянов Станев) (1907–1979), болгарського письменника, культурного діяча

105 років від дня народження **Леоніда Олександровича Шматька** (1917–1981), українського живописця

100 років від дня народження **Маргарити Іванівни Дьоміної** (1922–1999), української артистки оперети, народної артистки України

95 років від дня народження **Івана Федоровича Ляшенка** (1927–1998), українського музикознавця

90 років від дня народження **Наталії Микитівни Юргенс** (1932–2014), української та російської театральної актриси, народної артистки України

70 років від дня народження **Валентини Іванівни Дронової** (1952), української театральної актриси, заслуженої артистки України

15 лютого

День вшанування учасників бойових дій на території інших держав. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 180/2004 від 11.02.2004 р.

205 років від дня народження **Шарля Франсуа Добіньї** (1817–1878), французького художника

185 років від дня народження **Семена Петровича Жолнарського** (1837–1912), українського народного співака-торбаніста

170 років від дня народження **Олександра Андрійовича Попова** (1852–1919), українського живописця

130 років від дня народження **Марії Іванівни Юнак** (1892–1977), українського живописця, графіка

80 років від дня народження **Івана Сергійовича Григурка** (1942–1982), українського письменника

65 років від дня народження **Дмитра Михайловича Стельмаха** (1957), українського письменника, перекладача

16 лютого

155 років від дня народження **Єфросинії Пилипівни Зарницької** (справжнє – Азгуріді) (1867–1936), української актриси, співачки

145 років від дня народження **Ореста Львовича Авдиковича** (1877–1918), українського письменника, педагога, літературознавця

145 років від дня народження **Миколи Омеляновича Макаренка** (1877–1938), українського мистецтвознавця, археолога

120 років від дня народження **Георгія (Юрій) Станіславовича Козаковського** (1902–1980), українського актора театру і кіно, режисера, театрального діяча, народного артиста УРСР

115 років від дня народження **Івана Івановича Ковалика** (1907–1989), українського мовознавця

115 років від дня народження **Олексія Леонтійовича Нарочницького** (1907–1989), українського історика

75 років від дня народження **Анатолія Павловича Бурдейного** (1947), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (кераміка), скульптора

70 років від дня народження **Віктора Олексійовича Жадька** (1952), українського письменника, публіциста, науковця, видавця, краєзнавця, енциклопедиста, фотоаматора

17 лютого

165 років від дня народження **Миколи Аполлоновича Тутковського** (1857–1931), українського композитора, піаніста-віртуоза, педагога й музичного діяча. Брат геолога Павла Тутковського. Чоловік піаністки й музичного педагога Людмили Семенівни Паращенко

145 років від дня народження **Всеволода Андрійовича Чаговця** (1877–1950), українського театрознавця, драматурга, журналіста

120 років від дня народження **Петра Трохимовича Сергієнка** (1902–1984), українського театрального актора, педагога, народного артиста УРСР

115 років від дня народження **Дмитра Борисовича Кедріна** (1907–1945), російського поета

110 років від дня народження **Андре Нортон** (Аліси Мері Нортон) (1912–2005), американської письменниці-фантаста

75 років від дня народження **Геннадія Юхимовича Кузнецова** (1947–2007), українського графіка, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

18 лютого

170 років від дня народження **Віктора Григоровича Матюка** (1852–1912), українського композитора, хорового диригента, теоретика музики, фольклориста, педагога, священика, публіциста

145 років від дня народження **Дереніка Карапетовича Демірчяна** (1877–1956), вірменського письменника

115 років від дня народження **Леоніда Яковича Зимного** (справжнє – Писаревський) (1907–1942), українського поета

19 лютого

30 років від дня, коли (1992) Верховна Рада України затвердила **тризуб як малий герб України**, вважаючи його головним елементом великого герба України

305 років від дня народження **Дейвіда Гарріка** (1717–1779), англійського актора, драматурга, театрального діяча

175 років від дня народження **Олександра Олександровича Русова** (1847–1915), українського етнографа, статистика, фольклориста, педагога, громадського і політичного діяча

155 років від дня народження **Федора Андрійовича Кудринського** (1867–1933), волинського історика-краєзнавця, письменника, етнографа, фольклориста та літературознавця. Уродженець с. Степань Сарненського району Рівненської області. Писав та публікував твори російською мовою, що стосувалися волинської етнографії та нової історії Волині

70 років від дня народження **Лідії Миколаївни Бебешко** (1952), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка), заслуженого майстра народної творчості України

20 лютого

Всесвітній день соціальної справедливості. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 62 / 10 від 18.12.2007 р. В Україні відзначається згідно з Указом Президента України № 1021/2001 від 04.11.2011 р.

День Героїв Небесної Сотні. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 69/2015 від 11.02. 2015 р.

180 років від дня народження **Йозефа Віктора Відмана** (1842–1911), швейцарського письменника

125 років від дня народження **Льва Самійловича Шполянського** (1897–1984), українського хорового диригента, педагога

115 років від дня народження **Аркадія Івановича Аркадьєва** (справжнє – Кудерко) (1907–1993), українського театрального актора, режисера, народного артиста СРСР, лауреата Державної премії СРСР

80 років від дня народження **Анатолія Павловича Радзіховського** (1942), українського вченого-медика, хірурга, художника

15 років тому у Рівному відкрито літературний музей **Уласа Самчука** (2007)

21 лютого

Міжнародний день рідної мови. Проголошено на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, відзначається щорічно з 2000 р. відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 56 / 262

165 років від дня народження **Миколи Михайловича Фігнера** (1857–1918), російського співака, антрепренера, педагога

165 років від дня народження **Авксентія Антоновича Цагарелі** (1857–1902), грузинського драматурга

145 років від дня народження **Наума Ісаковича Прусліна** (1877–1943), українського диригента, композитора

95 років від дня народження **Тетяни Луківни Ахеян** (1927), української артистки балету, педагога

80 років з дня страти німецькими нацистами у Бабиному Яру **Олени Іванівни Теліги** (1906–1942), української письменниці, поетеси, публіцистки, літературного критика, громадської діячки

22 лютого

175 років від дня народження **Дмитра Андрійовича Усатова** (1847–1913), українського та російського співака, педагога, композитора

130 років від дня народження **Олександра Григоровича Козюренка** (1892–1959), українського художника-карикатуриста

115 років від дня народження **Власа Захаровича Іванова-Паймена** (1907–1973), чуваського письменника

115 років від дня народження **Богуміла Ржиги** (1907–1987), чеського прозаїка

95 років від дня народження **Маргарити Георгіївни Мигунової** (1927–2014), української та російської письменниці

80 років від дня народження **Святослава Івановича Литвиненка** (1942), українського диригента, педагога, народного артиста України

75 років від дня народження **Михайла Васильовича Баклана** (1947), українського театрального актора, заслуженого артиста України

75 років від дня народження **Юрія Тимофійовича Гармаша** (1947), українського кінооператора, фотохудожника, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

70 років від дня народження **Олега Івановича Жупанського** (1952), українського поета, перекладача, видавця

23 лютого

125 років від дня народження **В'ячеслава В'ячеславовича Левандовського** (1897–1962), українського кінорежисера, художника-мультиплікатора, сценариста, винахідника

105 років від дня народження **Рахмата Бадретдінова** (1917–1995), українського літератора, перекладача

105 років від дня народження **Цедена (Циденжапа) Галсановича Галсанова** (1917–1992), бурятського поета

24 лютого

175 років від дня народження **Мелітона Осиповича Бучинського** (1847–1903), українського фольклориста, етнографа, громадсько-освітнього діяча

150 років від дня народження **Івана Даниловича Запорожченка** (1872–1932), українського народного поета-кобзаря

130 років від дня народження **Костянтина Олександровича Федіна** (1892–1977), російського письменника

120 років від дня народження **Івана Тарнавського** (1902–1944), протоієрея, уродженця с. Глинськ Рівненського району. Закінчив Крем'янецьку духовну семінарію та був призначений до св. Успенської церкви Глинська. Викладав у місцевій школі Закон Божий. Був прихильником духовного й національного визволення рідного народу, допомагав повстанцям, зазнав переслідувань

115 років від дня народження **Костянтина Миколайовича Шиповича** (1907–1942), українського композитора, піаніста

105 років від дня народження **Тетяни Нилівни Яблонської** (1917–2005), української художниці-живописця, педагога, професора, академіка Академії мистецтв СРСР, Народного художника СРСР, дійсного члена (академіка) Академії мистецтв України, лауреата Державних премій СРСР та Національної премії України ім. Т. Шевченка, Героя України

95 років від дня народження **Володимира Степановича Лукомського** (1927–1973), українського архітектора

85 років від дня народження **Олександра Миколайовича Загребельного** (1937–1993), українського оперного і камерного співака (бас), народного артиста України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

80 років від дня народження **Миколи Кириловича Пономаренка** (1942), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва

25 лютого

315 років від дня народження **Карло Гольдоні** (1707–1793), італійського драматурга

215 років від дня народження **Ігнаци-Фелікса Добжинського** (1807–1867), польського композитора, диригента, піаніста, педагога

180 років від дня народження **Карла Фрідріха Мая** (1842–1912), німецького прозаїка

135 років від дня народження **Леся Курбаса** (повне ім'я Олександр-Зенон Степанович Курбас) (1887–1937), українського режисера, актора, драматурга, публіциста, перекладача, теоретика театру

115 років від дня народження **Алі Сабахаттіна** (1907–1948), турецького письменника

105 років від дня народження **Джона Ентоні Берджесса** (1917–1993), англійського письменника, літературознавця, композитора, критика, перекладача, сценариста, журналіста

95 років від дня народження **Владимира Бильні** (1927–2006), українського письменника (Югославія)

26 лютого

220 років від дня народження **Віктора Марі Гюго** (1842–1885), французького поета, прозаїка, письменника, драматурга

145 років від дня народження **Федора Миколайовича Попадича** (1877–1943), українського хорового диригента, композитора, педагога

120 років від дня народження **Федора Миколайовича Надененка** (1902–1963), українського композитора, піаніста, хорового диригента, музичного редактора

105 років від дня народження **Вадима Івановича Гопкала** (1917–1995), українського архітектора

85 років від дня народження **Анатолія Павловича Черченка** (1937–1995), українського кінорежисера, сценариста

70 років від дня народження **Юрія Павловича Бакума** (1952), українського театрального актора, педагога, народного артиста України

70 років від дня народження **Олега Миколайовича Філімонова** (1952), українського актора театру, кіно і телебачення, ведучого телепрограм, філолога, педагога, підприємця, народного артиста України

55 років від дня народження **Паулі Лоренца** (1967), сучасного швейцарського письменника

27 лютого

215 років від дня народження **Генрі Лонгфелло** (1807–1882), американського поета, перекладача

155 років від дня народження **Івана Владиславовича Жолтовського** (1867–1959), російського архітектора

145 років від дня народження **Павла Павловича Гайдебурова** (1877–1960), російського актора, режисера

120 років від дня народження **Джона Ернста Стейнбека** (1902–1968), американського прозаїка

90 років від дня народження **Елізабет Розмонд Тейлор** (1932–2011), американської актриси

85 років від дня народження **Сергія Григоровича Мельниченка** (1937–2021), українського актора оперети, народного артиста України

28 лютого

145 років від дня народження **Сергія Едуардовича Борткевича** (1877–1952), українського композитора, піаніста, педагога

100 років від дня народження **Юрія Михайловича Лотмана** (1922–1993), російського літературознавця, культуролога

100 років від дня народження **Леоніда Миколайовича Коваленка** (1922–1983), українського літературознавця, літературного критика

90 років від дня народження **Юрія Йосиповича Богатикова** (1932–2002), українського естрадного співака (баритон), народного артиста СРСР

29 лютого

230 років від дня народження **Джоаккіно Антоніо Россіні** (1792–1868), італійського композитора, віолончеліста, автора декількох десятків опер, духовної та камерної музики

БЕРЕЗЕНЬ

155 років від дня народження **Грицька Григоренка** (справжнє – Олександра Євгенівна Судовщикова-Косач) (1867–1924), української письменниці, перекладача, громадського діяча

105 років від часу заснування (1917) музикантами Київського оперного театру «**Союзу оркестрантів**»

95 років від часу заснування (1927) **Будинку письменників** у м. Києві, культурно-освітньої установи

1 березня

135 років від дня народження **Івана Федоровича Колесникова** (1887–1929), українського живописця

130 років від дня народження **Рюноске Акутагава** (1892—1927), японського письменника

125 років від дня народження **Олекси Харківа** (1897–1939), українського живописця, графіка

105 років від дня народження **Мирослава Івановича Антоновича** (1917–2006), українського оперного співака, диригента, музикознавця

105 років від дня народження **Роберта Трейла Спенса Лоуелла** (1917–1977), американського поета, перекладача

95 років від дня народження **Параски Степанівни Плитки-Горицвіт** (1927–1998), української художниці, письменниці, фольклориста, етнографа, діалектолога

85 років від дня народження **Євгена (Еуженіу) Дмитровича Доги** (1937), молдавського та російського композитора

65 років від дня народження **Валентини Миколаївни Мастерової** (1957), української журналістки та письменниці

65 років від дня народження **Євгена Ярославовича Овчарика** (1957), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (кераміка), заслуженого художника України

2 березня

205 років від дня народження **Яноша Араня** (1817–1882), угорського поета

140 років від дня народження **Архипа Юхимовича Тесленка** (1882–1911), українського прозаїка

140 років від дня народження **Михайла Кіровича Козоріса** (1882–1937), українського прозаїка, публіциста

135 років від дня народження **Миколи Павловича Сєверова** (1887–1957), українського та грузинського архітектора, педагога

100 років від дня народження **Юрія Пилиповича Лащука** (1922–2003), українського мистецтвознавця, педагога

80 років від дня народження **Джона Уінслоу Ірвінга** (1942), американського письменника та сценариста

3 березня

Всесвітній день письменника. Відзначається згідно з рішенням 48-го конгресу Міжнародного ПЕН-клубу, який відбувся 12–18 січня 1986 р.

215 років від дня народження **Казімежа Владислава Вуйціцького** (1807–1879), польського письменника, етнографа, фольклориста

175 років від дня народження **Павла Івановича Калашника** (1847–1909), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (гончарство)

175 років від дня народження **Володимира Миколайовича Ніколаєва** (1847–1911), українського архітектора, педагога, громадського діяча

160 років від дня народження **Олексія Миколайовича Бекетова** (1862–1941), українського архітектора, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР

155 років від дня народження **Федора Андрійовича Кудринського** (1867–1933), українського та російського історика, етнографа, фольклориста, літературознавця, письменника

95 років від дня народження **Роми Прийми-Богачевської** (1927–2004), української балерини, балетмейстера, педагога (США, Канада)

80 років від дня народження **Феофана Михайловича Бобрика** (1942–2017), рівненського живописця, графіка, члена Національної спілки художників України. Уродженець с. Іванківці Дубенського району Рівненської області

55 років від дня народження **Ізабель Абеді** (1967), німецької дитячої письменниці

4 березня

170 років від дня смерті **Миколи Васильовича Гоголя** (1809–1852), українського та російського письменника, драматурга, критика, публіциста

100 років від дня народження **Моніки Варненської** (1922–2010), польської письменниці, есеїста, живописця. Досліджуючи творчість Оноре де Бальзака, побувала у м. Радивиліві, Дубно, Корці, Рівному у 1960 р. Вдруге відвідала Рівненщину у 1977 р.

80 років від дня народження **Володимира Михайловича Прядки** (1942), українського скульптора, художника монументально-декоративного мистецтва (розпис, мозаїчні та скульптурні рельєфи, вітражі, гобелени), педагога, громадського діяча, народного художника України, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

70 років з дня загибелі **Ніла Хасевича** (1905–1952), українського художника-графіка. Народився у с. Дюксин Рівненського району Рівненської області

5 березня

195 років від дня народження **Леоніда Івановича Глібова** (1827–1893), українського поета, байкаря, драматурга, журналіста, видавця, театрального критика, громадського діяча

155 років від дня народження **Густава Вольдемаровича Брілінга** (1867–після 1940), українського історика, художника, етнографа, краєзнавця, мистецтвознавця

135 років від дня народження **Казімежа Мошинського** (1887–1959), польського етнографа, славіста, зокрема дослідника українського музичного фольклору

125 років від дня народження **Івана Хміля** (справжнє – Василь Лагодюк-Бойтік) (1897–1974), українського поета, етнографа

100 років від дня народження **Семена Петровича Гудзенка** (1922–1953), українського та російського поета

85 років від дня народження **Валентини Федорівни Пархоменко** (1937), української бандуристки, народної артистки України

6 березня

25 років від часу (1997) заснування **Асоціації українських письменників (АУП)**

205 років від дня народження **Родерика Августина Брауна** (1817–після 1861), польського та українського скрипаля, композитора, диригента

145 років від дня народження **Полікарпа Микитовича Бігдаш-Бігдашева** (1877–1946), українського та російського хормейстера, педагога

95 років від дня народження **Костя Єгоровича Михеїва** (1927–1994), українського письменника

95 років від дня народження **Габріеля Гарсія Маркеса** (1927–2014), колумбійського письменника-прозаїка, журналіста, видавця й політичного діяча, лауреата Нобелівської премії з літератури (1982)

90 років від дня народження **Валентини Петрівни Третякової** (1932), української співачки (лірико-колоратурне сопрано), бандуристки, педагога, народної артистки України

85 років від дня народження **Валентини Володимирівни Терешкової** (Ніколаєвої-Терешкової) (1937), російського космонавта, першої у світі жінки-космонавта, Героя Радянського Союзу (1963)

7 березня

135 років від дня народження **Олександра Сергійовича Соловйова** (1887–1973), українського композитора, диригента, педагога

135 років від дня народження **Бели Уїтца** (1887–1972), угорського художника, громадського діяча

90 років від дня народження **Володимира Авксентійовича Дахна** (1932–2006), українського художника-мультиплікатора, режисера анімаційних фільмів, сценариста, режисера, народного артиста України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка. Автор всенародно улюблених мультфільмів, зокрема серіалу «Як козаки ...»

75 років від дня народження **Віктора Андрійовича Наконечного** (1947–2015), українського майстра народного малярства, заслуженого майстра народної творчості України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

65 років від дня народження **Петра Фадійовича Панчука** (1957), українського актора театру і кіно, режисера, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

60 років від дня народження **Валентини Василівни Іваненко** (1962), української співачки (лірико-колоратурне сопрано), заслуженої артистки України

8 березня

Міжнародний день прав жінок і миру. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 32 / 142 від 16.12.1977 р. Святковий день в Україні відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю

115 років від дня народження **Моріца Борисовича Уманського** (1907–1948), українського художника театру та кіно

9 березня

245 років від дня народження **Олександра Осиповича Орловського** (1777–1832), польського та російського художника

208 роки від дня народження **Тараса Григоровича Шевченка** (1814–1861), українського поета, письменника, художника, мислителя, громадського та політичного діяча

160 років від дня народження **Миколи Корниловича Пимоненка** (1862–1912), українського живописця

135 років від дня народження **Йона Буздугана** (1887–1967), бессарабського поета, фольклориста, перекладача, правознавця

130 років від дня народження **Сави Христофоровича Чавдарова** (1892–1962), українського вченого, педагога

105 років від дня народження **Зузани Гінчанки** (Сара Гінсбург) (1917–1944), поетеси. Закінчила гімназію у м. Рівному, де часто бувала у передвоєнні роки

70 років від дня народження **Анатолія Степановича Дубини** (1952–2011), українського диригента, баяніста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

10 березня

235 років від дня народження **Устима Якимовича Кармелюка** (1787–1835), українського національного героя, керівника повстанського руху на Поділлі в 1813–1835 рр. проти національного та соціального гніту

161 рік від дня смерті **Тараса Григоровича Шевченка** (1814–1861), українського поета, художника, мислителя

130 років від дня народження **Артюра Онеггера** (1892–1955), французького композитора

115 років від дня народження **Франце Добровольця** (1907–1995), словенського літературознавця, бібліографа

95 років від дня народження **Юхима Мусійовича Дубинського** (1927–2006), українського архітектора

60 років від дня народження **Ірини Павлівни Бетко** (1962), української поетеси, перекладача, літературознавця

11 березня

135 років від дня народження **Алеся Гаруна** (справжнє – Олександр Володимирович Прушинський) (1887–1920), білоруського письменника

115 років від дня народження **Георга Маурера** (1907–1971), німецького поета, перекладача

115 років від дня народження **Романа Савицького** (1907–1960), українського піаніста, педагога (США)

100 років від дня народження **Бориса Львовича Яровинського** (1922–2000), українського композитора, диригента, народного артиста України

95 років від дня народження **Жузеп Марії Субіракс-і-Сіджара** (1927–2014), іспанського скульптора, художника, графіка, сценографа, художнього критика

80 років від дня народження **Віталія Федоровича Отченашка** (1942), українського архітектора

12 березня

285 років від дня народження **Василя Івановича Баженова** (1737 або 1738–1799), російського архітектора, теоретика архітектури, педагога

135 років від дня народження **Галімджана Гірфановича Ібрагімова** (1887–1938), татарського письменника, вченого, державного та громадського діяча

120 років від дня народження **Григорія Миколайовича Ільченка** (1902–1975), українського кобзаря

105 років від дня народження **Вернера Клемке** (1917–1994), німецького графіка, художника, педагога

35 років тому було створене Острозьке науково-краєзнавче товариство «Спадщина» (1987)

35 років тому був створений клуб любителів історичної книги «Краєзнавець», з якого у 1989 р. постало Острозьке науково-краєзнавче товариство «Спадщина» (1987)

13 березня

185 років від дня народження **Йона (Іона) Крянге** (справжнє – Штефенеску) (1837–1890), румунського та молдавського письменника

135 років від дня народження **Валер'яна Петровича Захаржевського** (1887–1977), українського та російського письменника

135 років від дня народження **Бориса Порфировича Левитського** (Левицького) (1887–1937), українського композитора, хорового диригента, педагога

115 років від дня народження **Василя Даниловича Нефеліна** (справжнє – Нагорський) (1907–1968), українського письменника

105 років від дня народження **Олексія Петровича Бірюкова** (1917–1996), українського скульптора

85 років від дня народження **Володимира Семеновича Маканина** (1937–2017), російського письменника

80 років від дня народження **Георгія Георгійовича Горюшка** (1942–2000), українського актора, педагога, артиста оперети (баритон), педагога, народного артиста України

14 березня

285 років від дня народження **Арсенія Коцака** (світське ім'я – Олексій Федорович Коцак) (1737–1800), українського церковно-освітнього діяча, письменника, педагога, мовознавця

150 років від дня народження **Олекси Харлампійовича Новаківського** (1872–1935), українського живописця, педагога

135 років від дня народження **Леона Шиллера** (справжнє – Леон Єжи Войцех Шиллер де Шільденфельд) (1887–1954), польського режисера, театрального критика, педагога

130 років від дня народження **Антоніни Михайлівни Смереки** (справжнє – Баглій) (1892–1981), української театральної актриси, заслуженої артистки УРСР

130 років від дня народження **Олександри Іванівни Любич-Парахоняк** (справжнє – Парахоняк) (1892–1977), української оперної співачки (лірико-драматичне сопрано)

125 років від дня народження **Василя Івановича Атаманюка** (Атаманюка-Яблуненка) (1897–1937), українського письменника, перекладача, літературознавця, політичного діяча

125 років від дня народження **Уляни Василівни Бобир** (1897–1980), української народної вишивальниці

120 років від дня народження **Катерини Іванівни Волощук** (1902–1976), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (гончарство)

115 років від дня народження **Станіслава Ришарда Добровольського** (1907–1985), польського письменника

105 років тому **Федір Рудольфович Штейнгель** (1870–1946), громадський, політичний і культурний діяч, дипломат, обраний головою Виконавчого комітету (із 12 осіб) Ради об'єднаних громадських організацій, що був представником влади Тимчасового уряду та впродовж перших революційних місяців фактично найвищою владою у м. Києві й губернії (1917)

95 років від дня народження **Віктора Васильовича Чепелика** (1927–1999), українського історика архітектури

85 років від дня народження **Володимира Олексійовича Савельєва** (1937), українського та російського кінорежисера, актора, сценариста, продюсера, народного артиста України, заслуженого діяча мистецтв Чуваської АРСР, народного артиста Абхазької АРСР

80 років від дня народження **Леоніда Івановича Андрієвського** (1942), українського графіка, живописця, журналіста, мистецтвознавця, педагога, народного художника України, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

60 років від дня народження **Олександра Івановича Прилуцького** (1962), українського письменника, видавця

15 березня

100 років від дня народження **Юрія Пилиповича Лащука** (1922–2003), українського мистецтвознавця. Народився у с. Липки Гощанського району Рівненської області

90 років від дня народження **Олени Михайлівни Вериківської** (1932–2004), української піаністки, педагога, заслуженого працівника культури України

90 років від дня народження **Єжи Гоффмана**, польського кінорежисера і сценариста, заслуженого діяча культури Польщі (1932)

85 років від дня народження **Валентина Григоровича Распутіна** (1937–2015), російського письменника, публіциста

75 років від дня народження **Володимира Михайловича Лісового** (1947), українського театрального режисера, драматурга, педагога, народного артиста України

16 березня

160 років від дня народження **Кирчіва Павла Олексійовича**, українського письменника, перекладача, педагога, громадського і культурного діяча (1862–1916)

145 років від дня народження **Олексія Єлисейовича Кулаковського** (1877–1926), якутського поета, вченого-просвітителя

140 років від дня народження **Христі Олексіївни Алчевської** (1882–1931), української письменниці, поетеси, педагога, драматурга, перекладача

130 років від дня народження **Сесара Вальєхо** (1892–1938), перуанського письменника

125 років від дня народження **Олекси Харківа** (1897–1939), українського живописця й графіка

105 років від часу створення (1917) у м. Києві з ініціативи М. Міхновського товариства **«Український військовий клуб імені гетьмана Павла Полуботка»** – першої організації, яка відіграла визначну роль у розвитку українського військового руху

95 років від дня народження **Євгена Михайловича Волошка** (1927), українського літературознавця, критика

60 років від дня народження **Євгена Павловича Цимбалюка** (1962–2018), українського письменника, журналіста, краєзнавця, заслуженого журналіста України, лауреата літературної премії ім. Валер'яна Поліщука. Народився у с. Вовковиї Демидівського району Рівненської області

16–17 березня

105 років тому була утворена **Центральна Рада Української народної республіки** (1917)

17 березня

175 років від дня народження **Федора (Хведора) Кіндратовича Вовка** (Волкова) (1847–1918), українського етнографа, фольклориста, антрополога, археолога, музеєзнавця, видавця та літературознавця, педагога

175 років від дня народження **Олексія Івановича Маркевича** (1847–1903), українського історика, фольклориста, літературознавця

125 років від дня народження **Олеся (Олександра) Йосиповича Бабія** (1897–1975), українського письменника, літературознавця (США)

125 років від дня народження **Павла Васильовича Кучіяка** (1897–1943), алтайського письменника

120 років від дня народження **Одарки Карлівни Бандрівської** (1902–1981), української камерної співачки (драматичне сопрано), піаністки, педагога

105 років від часу створення (1917) у м. Києві **Української Центральної Ради** – національного політичного центру, згодом першого українського парламенту

105 років від дня народження **Олексія Івановича Заварова** (1917–2003), українського архітектора

105 років від дня народження **Карла Кассоли** (1917–1987), італійського письменника

85 років від дня народження **Сергія Володимировича Данченка** (1937–2000), українського театрального режисера, педагога, громадського діяча, народного артиста СРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка та Державної премії СРСР

70 років від дня народження **Віктора Романовича Єфименка** (1952–2017), українського живописця, народного художника України

18 березня

200 років від дня народження **Кирила Яновського** (1822–1926), педагога, державного діяча. Викладав геометрію у Рівненській гімназії (1843–1851)

180 років від дня народження **Стефана Малларме** (1842–1898), французького поета

175 років від дня народження **Федора Кіндратовича Вовка** (1847–1918), українського етнографа, антрополога, археолога

90 років від дня народження **Джона Хойера Апдайка** (1932), американського письменника, прозаїка

70 років від дня народження **Юрія Павловича Винничука** (1952), українського журналіста, письменника, редактора

70 років від дня народження **Миколи Даниловича Воротняка** (1952), українського театрального актора, композитора, автора-виконавця власних пісень, заслуженого артиста України

19 березня

225 років від дня народження **Юзефа Коженювського** (1797–1863), польського письменника, педагога

205 років від дня народження **Йозефа Милослава Гурбана** (1817–1888), словацького письменника, критика, публіциста

145 років від дня народження **Василя Миколайовича Доманицького** (1877–1910), українського філолога, історика, фольклориста, бібліографа

125 років від дня народження **Василя Трохимовича Десняка** (справжнє – Василенко) (1897–1938), українського критика, публіциста

125 років від дня народження **Лайама О'Флаерті** (1897–1984), ірландського письменника

120 років від дня народження **Євгена Прохоровича Кирилюка** (1902–1989), літературознавця, дослідника життя й творчості Т. Г. Шевченка

110 років від дня народження **Леоніда Гардасевича** (1912–1992), протоієрея, уродженця с. Батьків Дубенського району Рівненської області. Навчався у Дерманському духовному училищі. Служив у с. Клесів Сарненського району, м. Дубровиця, с. Городець Вараського району. За український дух і

засудження нищення православних святинь на Холмщині й Підляшші зазнав переслідувань та був заарештований

20 березня

Міжнародний день щастя. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/66/281 від 12.07.2012 р.

135 років від дня народження **Йосипа Абгаровича Орбелі** (1887–1961), російського сходознавця, громадського діяча

105 років від дня народження **Миколи Костьовича Сивіцького** (1917–2004), українського вченого, літературознавця. Уродженець Дубенщини

105 років від дня народження **Сергія Петровича Василевського** (1917–1999), українського архітектора

105 років від дня народження **Євгена Васильовича Уреке** (1917–2005), молдавського режисера, актора, співака, сценографа

100 років від дня народження **Юрія Павловича Мохора** (1922–1997), українського графіка, живописця, заслуженого художника України

95 років від дня народження **Марії Павлівни Глухарьової** (1927), українського педагога

95 років від дня народження **Федора Дмитровича Жички** (1927–2007), білоруського поета, перекладача

90 років від дня народження **Анатолія Івановича Григорука** (1932), українського поета, прозаїка, перекладача

85 років від дня народження **Лоїси Ловрі** (1937), американської письменниці

80 років від дня народження **Анатолія Івановича Золкіна** (1942), українського композитора, педагога

70 років від дня народження **Генрі Миколайовича Ягодкіна** (1952), українського живописця, педагога, заслуженого художника України

21 березня

Всесвітній день поезії. Відзначається щорічно відповідно до рішення 30-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО від 15.11.1999 р.

Міжнародний день боротьби за ліквідацію расової дискримінації. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 2142 (XXI)

160 років від дня народження **Миколи Корнилійовича Пимоненка** (1862–1912), українського живописця, педагога

130 років від дня народження **Олександра Георгійовича Малишкіна** (1892–1938), російського письменника

115 років від дня народження **І. Грекової** (справжнє – Олена Сергіївна Вентцель) (1907–2002), російської письменниці

95 років від часу виходу (1927) у м. Києві першого номера української «Літературної газети» (нині – «Літературна Україна»)

85 років від дня народження **Романа Теодоровича Гром'яка** (1937–2014), українського літературознавця, критика, громадського діяча

80 років від дня смерті **Ольги Юліанівни Кобилянської** (1863–1942), української письменниці, громадсько-культурної діячки, учасниці феміністичного руху на Буковині

50 років від дня народження **Катерини Костянтинівни Степанкової** (1972), української актриси театру і кіно, театрального режисера, заслуженого діяча мистецтв України

22 березня

180 років від дня народження та **150 років** від часу перебування у м. Рівному (1867) **Миколи Віталійовича Лисенка** (1842–1912), українського композитора, піаніста, хорового диригента, педагога, етнографа, музично-громадського діяча, фундатора української композиторської школи

130 років від дня народження **Йоганнеса Семпера** (1892–1970), естонського письменника

115 років від дня народження **Кесара Омеляновича Андрійчука** (1907–1958), українського поета

95 років від дня народження **Теофіла Івановича Комаринця** (1927–1991), українського літературознавця, фольклориста

95 років від дня народження **Наталії Миколаївни Дзядик** (1927–2015), українського архітектора

75 років від дня народження **Джеймса Брендана Паттерсона** (1947), американського письменника

50 років від дня народження **Радуги Віталійовича Поклітару** (1972), українського, молдовського та білоруського хореографа, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, народного артиста Молдови, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

23 березня

Всеукраїнський день працівників культури та аматорів народного мистецтва

165 років від дня народження **Теодора-Маріана Таловського** (1857–1910), українського та польського архітектора

160 років від дня народження **Гаврила (Генріх) Олексійовича Морського** (справжнє – Янчевецький) (1862–1915), українського та російського оперного і камерного співака (лірико-драматичний тенор), педагога

80 років від дня народження **Дмитра Михайловича Вінтоняка** (1942), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (художнє ткацтво)

60 років від дня народження **Ольги Миколаївни Отнякіної-Бердник** (1962), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (керамічна іграшка), педагога, заслуженого майстра народної творчості України

24 березня

Міжнародний день права на встановлення істини щодо грубих порушень прав людини та гідності жертв. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 65 / 196

240 років від дня народження **Ореста Адамовича Кіпренського** (1782-1836), російського живописця і графіка

155 років від дня народження **Василя Панасовича Василенка** (справжнє – Капраков) (1867 – 30-і рр. ХХ ст.), українського актора

145 років від дня народження **Олексія Силовича Новикова-Прибоя** (справжнє – Новиков) (1877–1944), російського письменника

80 років від дня народження **Руслана Григоровича Дорожівського** (1942), українського диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

25 березня

280 років від дня народження **Василя Григоровича Рубана** (1742–1795), українського та російського письменника, видавця, історика, поета

275 років від дня народження **Олександра Андрійовича Безбородька** (1747–1799), українського та російського державного діяча, дипломата

195 років від дня народження **Петра Олексійовича Лавровського** (1827–1886), російського філолога-славіста

155 років від дня народження **Артуро Тосканіні** (1867–1957), італійського диригента, віолончеліста

125 років від дня народження **Єгіше Чаренца** (справжнє – Єгіше Абгарович Согомонян) (1897–1937), вірменського поета, прозаїка

100 років від дня народження **Марфи Ксенофонтівни Тимченко** (1922–2009), української художниці, майстрині народного декоративного мистецтва (петриківський розпис, декоративний живопис), народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

85 років від дня народження **Володимира Євгеновича Дідуха** (1937), українського співака (баритон), народного артиста України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

80 років від дня народження **Юрія Богдановича Брилинського** (1942), українського актора театру і кіно, народного артиста України

60 років від дня народження **Олександра Івановича Музичка** (1962–2014), лідера УНА-УНСО, координатора Правого сектору по Західній Україні. Створив у м. Рівному організацію СНУМ (Спілка незалежної української молоді), згодом став членом Української національної асамблеї, а після подій ГКЧП – загонів УНСО на Рівненщині. Активний учасник Євромайдану

26 березня

День Національної гвардії України. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 148/2015 від 18.03.2015 р.

125 років від дня народження **Марії Володимирівни Трубецької** (1897–1976), українського живописця, графіка

115 років від дня народження **Олександра Павловича Любимського** (1907–1981), українського живописця

115 років від дня народження **Олександра Яковича Хорхота** (1907–1993), українського архітектора

95 років від дня народження **Світлани Михайлівни Чибісової** (1927), української актриси

80 років від дня народження **Віктора Михайловича Семерньова** (1942), українського живописця, графіка, заслуженого художника України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

70 років від дня народження **Степана Євстахійовича Сапеляка** (1952, за ін. дж. 1951–2012), українського письменника, публіциста, літературознавця, правозахисника, громадського діяча, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

27 березня

Міжнародний день театру. Відзначається щорічно з 1962 р. відповідно до рішення IX Конгресу Міжнародного інституту театру при ЮНЕСКО

225 років від дня народження **Альфреда Віктора де Вінії** (1797–1863), французького письменника

195 років від дня народження **Ернесто Россі** (1827–1896), італійського актора

155 років від дня народження **Степана (Стефана) Леонтійовича Дроздова-Мишківського** (1867 – після вересня 1933), українського археолога, музеєзнавця, краєзнавця, колекціонера

145 років від дня народження **Аріадни Михайлівни Труш (Драгоманова)** (1877–1954), української мистецтвознавиці

100 років від дня народження **Надії Митрофанівни Шулик** (1922–1992), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (петриківський розпис), заслуженого майстра народної творчості України

95 років від дня народження **Мстислава Леопольдовича Ростроповича** (1927–2007), російського віолончеліста, диригента, композитора та суспільного діяча

75 років від дня народження **Валентини Павлівни Короті-Ковальської** (1947), української співачки (альт), фольклористки, педагога, народної артистки України

75 років від дня народження **Наталії Олексіївни Омельчук** (1947), української театральної актриси, заслуженої артистки України

28 березня

430 років від дня народження **Яна Амоса Коменського** (1592–1670), чеського теолога, мислителя, педагога-гуманіста, громадського діяча, письменника (автор «Великої дидактики», «Материнської школи», «Світу чуттєвих речей у картинках»)

135 років від дня народження **Димчо Велева Дебелянова** (1887–1916), болгарського поета

115 років від дня народження **Івана Терентійовича Балаки** (1907–1978), українського літературознавця

90 років від дня народження **Віктора Григоровича Балаша** (1932–2006), українського художника театру, народного художника України

29 березня

135 років від дня народження **Олексія Михайловича Гмирьова** (1887–1911), російського поета

105 років від дня народження **Андрія Михайловича Патруса-Карпатського** (1917–1980), українського поета

75 років від початку операції «**Вісла**», яка полягала у примусовій депортації українців з етнічних територій – Лемківщини, Надсяння, Підляшшя й Холмщини до УРСР (1947)

30 березня

165 років від дня народження **Габрієлі Запольської** (справжнє – Марія-Габрієля-Стефанія Корвін-Піотровська) (1857–1921), польської письменниці, актриси

155 років від дня народження **Івана Семеновича Макушенка** (справжнє – Макуха-Макушенко) (1867–1955), українського живописця, педагога

110 років від дня народження **Олексія Яковича Огульчанського** (1912–1996), українського прозаїка

105 років від дня народження **Володимира Леонідовича Кашина** (1917–1992), українського прозаїка

100 років від дня народження **Валентина Прокоповича Шевченка** (1922–1976), українського драматурга

70 років від дня народження **Олександри Василівни Теліженко** (1952), української художниці декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка, костюм), педагога, заслуженого художника України

60 років від дня народження **Ірини Василівни Мельник** (1962), української актриси кіно і театру, заслуженої артистки України

31 березня

150 років від дня народження **Сергія Павловича Дягілева** (1872-1929), російського реформатора театрального мистецтва, театрального і художнього діяча, критика, засновника об'єднання «Світ мистецтва», організатора «Російських сезонів» початку ХХ ст. за кордоном

145 років від дня народження **Маріана-Костянтина Феофіловича Глушкевича** (1877–1935), українського поета-модерніста, громадського діяча

140 років від дня народження **Корнія Івановича Чуковського** (справжнє ім'я Микола Васильович Корнейчуков) (1882–1969), поета, критика, літературознавця українського походження, автора книг для дітей, перекладача українських поетів, упорядника кількох видань російських перекладів Тараса Григоровича Шевченка, автора нарису «Шевченко» (1911)

105 років від дня народження **Володимира Леонідовича Кашина** (1917–1992), українського прозаїка

95 років від дня народження **Валерія Васильовича Панфілова** (1927), українського графіка

90 років від дня народження **Гурія Васильовича Бухала** (1932–2008), історика, вченого, фахівця музейної справи, дослідника Волині. Почесний громадянин м. Рівного (2009)

85 років від дня народження **Георгія Петровича Шевченка** (1937–2020), українського письменника, драматурга, журналіста

70 років від дня народження **Василя Васильовича Портяка** (1952), українського прозаїка, публіциста, кінодраматурга

КВІТЕНЬ

255 років від дня народження **Артема Лук'яновича Веделя** (справжнє – Ведельський) (1767[8]–1808), українського композитора, хорового диригента, співака, скрипаля

55 років тому був відкритий музей на «**Козацьких могилах**» у с. Пляшева Дубенського району Рівненської області. Нині Національний історико-меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви» (1967)

1 квітня

Міжнародний день птахів. Відзначається щорічно з 1906 р. від дня підписання Міжнародної конвенції про охорону птахів

325 років від дня народження **Антуана Франсуа Прево** (1697-1763), французького письменника

290 років від дня народження **Франца Йозефа Гайдна** (1732–1809), австрійського композитора, представника віденської класичної школи, одного з основоположників таких музичних жанрів, як симфонія й струнний квартет. Автор музики гімну Австро-Угорщини, котра згодом стала основою гімну Німеччини

175 років від дня народження **Гавріїла Вакуловича Музическу** (справжнє – Музиченко) (1847–1903), молдавського та румунського композитора, хормейстера, музично-громадського діяча

75 років від дня народження **Ярослава Володимировича Маланчука** (1947–1991), українського театрального актора, режисера Рівненського музично-драматичного театру, заслуженого діяча мистецтв України

75 років від дня народження **Антоніни Іванівни Мамченко** (1947), української бандуристки, педагога, народної артистки України

75 років від дня народження **Мирослава Петровича Отковича** (1947), українського живописця, графіка, художника театру, реставратора, народного художника України

70 років від дня народження **Євгена Яковича Гордійця** (1952), українського живописця, заслуженого художника України

2 квітня

Міжнародний день дитячої книги. Встановлено з ініціативи та за ухвалою Міжнародної ради дитячої книги. Відзначається щороку (починаючи з 1967 р.) 2 квітня – у день народження великого казкаря Ганса Крістіана Андерсена

245 років від дня смерті **Максима Созонтовича Березовського** (1745–1777), українського композитора, диригента, співака

100 років від дня народження **Сергія Тадейовича Адамовича** (1922–1998), українського і латиського графіка й живописця, заслуженого діяча мистецтв України

3 квітня

120 років від дня народження **Дмитра Миколайовича Шавикіна** (1902–1965), українського живописця й графіка

115 років від дня народження **Володимира Павловича Беляєва** (1907–1990), українського письменника, публіциста, кінодраматурга

100 років від дня народження **Ганни Львівни Файнерман** (1922–1991), української художниці, живописця

95 років від дня народження **Надії Павлівни Грибань** (1927), українського художника декоративного мистецтва, графіка

85 років від дня народження **Віталія Петровича Аверченка** (1937), українського театрального актора, режисера, народного артиста України

4 квітня

115 років від дня народження **Миколи Терентійовича Коляди** (1907–1935), українського композитора, музично-громадського діяча

115 років від дня народження **Іллі Ілліча Сухішвілі** (1907–1985), грузинського балетмейстера, артиста балету

115 років від дня народження **Василя Харлампійовича Федченка** (1907–1979), українського скульптора, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

110 років від дня народження **Леоніда Семеновича Серпіліна** (1912–1973), українського письменника

105 років від дня народження **Джевдета Рамазановича Аметова** (1917–1995), кримськотатарського письменника, педагога

95 років від дня народження **Василя Івановича Газдика** (1927), українського майстра народної кераміки

90 років від дня народження **Андрія Арсентійовича Тарковського** (1932–1986), російського актора, режисера кіно й театру, сценариста. Син поета Арсенія Тарковського, онук українського письменника Олександра Тарковського, внучатий племінник дружини драматурга Івана Карпенка-Карого (Тобілевича) актриси Надії Тарковської. Народний артист РРФСР

85 років від дня народження **Жанни Георгіївни Тугай** (справжнє – Сатарова) (1937), української актриси

5 квітня

185 років від дня народження **Алджернона Чарльза Суїнберна** (1837–1909), англійського поета, драматурга, критика

140 років від дня народження **В'ячеслава (Вацлава) Казимировича Липинського** (1882–1931), українського історика, соціолога, публіциста, громадського і політичного діяча. У 1915 р. у складі резервних частин російської армії перебував в м. Острозі та Дубні Рівненської області. В добу Української держави займав пост міністра і посла в Австро-Угорщині. Писав під псевдонімом В. Правобережець

110 років тому один з перших російських пілотів-авіаторів **Олександр Олексійович Васильєв** здійснив у м. Рівному знаменитий політ на моноплані «Блеріо» (1912)

100 років від дня народження **Лідії (Лілія) Павлівни Герасимчук** (1922–1958), української артистки балету, заслуженої артистки УРСР

85 років від дня народження **Нестора Павловича Кондратюка** (1937–2014), українського актора театру і кіно, режисера, народного артиста України

85 років від дня народження **Валентина Костянтиновича Талаха** (1937–2008), українського диригента, композитора, хормейстера, аранжувальника, заслуженого артиста України

6 квітня

185 років від дня народження **Целестина Гошовського** (1837–1911), українського скульптора, кераміста

80 років від дня народження **Зиновія-Богдана Богдановича Антківа** (1942–2009), українського хорового диригента, народного артиста України

7 квітня

Всесвітній день здоров'я. Відзначається щорічно з 1950 р. В цей день в 1948 р. вступив у силу Статут Всесвітньої організації здоров'я (ВОЗ)

175 років від дня народження **Йенса-Петерсена Якобсена** (1847–1885), датського письменника

75 років від дня народження **Миколи Олександровича Опанащука** (1947), українського живописця, графіка, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

60 років від дня народження **Юрія Олексійовича Дубініна** (1962), українського живописця, графіка, заслуженого художника України

8 квітня

140 років від дня народження **Дмитра Івановича Дорошенка** (1882–1951), українського історика, публіциста, літературознавця, бібліографа, дипломата, громадського і державного діяча

125 років від дня народження **Родіона Дмитровича Єфименка** (справжнє – Юхименко) (1897–1971), українського кінорежисера, сценариста, заслуженого працівника культури УРСР

115 років від дня народження **Володимира Олександровича Соловйова** (1907–1978), російського поета, драматурга

9 квітня

265 років від дня народження **Войцеха Ромуальда Богуславського** (1757–1829), польського драматурга, режисера, актора, педагога, оперного співака (бас), «батька польського театру». У 1780 р. жив і працював у м. Дубно Рівненської області, де сприяв зародженню театрального життя

140 років від дня народження **Вадима Львовича Модзалевського** (1882–1920), українського історика, етнографа, мистецтвознавця, архівіста, музейного діяча

105 років від дня народження **Йоганнеса Бобровського** (1917–1965), німецького письменника

10 квітня

205 років від дня народження **Костянтина Сергійовича Аксакова** (1817–1860), російського письменника, критика

175 років від дня народження **Джозефа Пулітцера** (1847–1911), американського видавця, журналіста, засновника журналістської Пулітцерівської премії

105 років від дня народження **Івана Никифоровича Філонова** (1917–1983), українського графіка

95 років від дня народження **Віля Володимировича Ліпатова** (1927–1979), російського письменника, публіциста, сценариста, журналіста

85 років від дня народження **Белли (Ізабелли) Ахатівни Ахмадуліної** (1937–2010), російської поетеси, перекладача

85 років від дня народження **Анатолія Миколайовича Овчаренка** (1937–2007), українського актора театру і кіно, режисера, народного артиста України

11 квітня

Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів. Відзначається щорічно за ініціативою ООН у день, коли в'язні концтабору Бухенвальд почали інтернаціональне повстання проти гітлерівців

145 років від дня народження **Галини Михайлівни Комарової** (1877–1938), української поетеси, перекладачки

135 років від дня народження **Георгія Васильовича Курнікова** (1887–1977), українського живописця

125 років від дня народження **Феодосія Прохоровича Тарана** (1897–1937), українського публіциста

12 квітня

105 років від дня народження **Анатолія Михайловича Іовлєва** (1917–2001), українського графіка

105 років від дня народження **Володимира Леонідовича Кашина** (1917–1992), українського письменника

90 років від дня народження **Олександра Сильвестровича Масного** (1932–1996), історика, дослідника Волині. Співавтор книг «В ім'я перемоги», «Історія міст і сіл Української РСР. Ровенська область», «Вінок безсмертя. Книга-меморіал. Ровенська область» та інших. Проживав у м. Рівному

13 квітня

135 років від дня народження **Марії Іванівни Алешко** (1887–1952), української оперної співачки

135 років від дня народження **Івана Петровича Кавалерідзе** (1887–1978), українського скульптора, кінорежисера, драматурга, сценариста, художника кіно, народного артиста України (1969). У 1941–1942 рр. друкувався у газеті «Волинь», бував у м. Дубно, Рівне

115 років від дня народження **Федора Федоровича Нірода** (1907–1996), українського театрального художника шведського походження, народного художника СРСР

70 років від дня народження **Олеся Волі** (Олександра Володимировича Міщенка) (1952), українського письменника, журналіста, мислителя, дослідника

14 квітня

135 років від дня народження **Івана Петровича Кавалерідзе** (1887–1978), українського скульптора, кінорежисера, драматурга, сценариста, художника кіно. У 1941–1942 рр. друкувався у газеті «Волинь», перебував у м. Дубно, Рівне

115 років від дня народження **Патрика Бресліна** (1907–1941), ірландського журналіста, перекладача (зокрема творів Т. Шевченка)

15 квітня

День довкілля. Відзначається щорічно в третю суботу квітня відповідно до Указу Президента України № 855/98 від 06.08.1998 р.

570 років від дня народження **Леонардо да Вінчі** (1452–1519), видатного італійського живописця, скульптора, архітектора, вченого, дослідника, винахідника, інженера, письменника, однієї з найвизначніших постатей італійського Відродження

170 років від дня народження **Йосипа Андрійовича Тимченка** (1852–1924), українського механіка-винахідника, який винайшов кіноапарат за два роки до братів Люм'єр

125 років від дня народження **Полікарпа Павловича Барановського** (1897–1963), українського музичного акустика, музикознавця, інженера-винахідника

100 років від дня народження **Бориса Соломоновича Зільберглейта** (1922–1995), українського диригента, композитора, заслуженого діяча мистецтв України

90 років від дня народження **Віталія Григоровича Дончика** (1932–2017), українського літературознавця та критика, громадського і політичного діяча, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

85 років від дня народження **Віктора Миколайовича Мірошниченка** (1937–1987), українського актора театру і кіно, народного артиста УРСР

16 квітня

140 років від дня народження **Йосипа Михайловича Миклашевського** (1882–1959), українського музикознавця, піаніста, педагога

130 років від дня народження **Осипа Степановича Залеського** (1892–1984), українського композитора, музикознавця, педагога, хорового диригента

100 років від дня народження **Михайла Кліоновського** (1922–1987), українського піаніста, музичного діяча (Канада, Австралія)

17 квітня

210 років від дня народження **Вахтанга Вахтанговича Орбеліані** (1812–1890), грузинського поета-романтика

145 років від дня народження **Павла Єлисейовича Щоголєва** (1877–1931), російського літературознавця, історика

125 років від дня народження **Торнтон Уайлдера** (1897–1975), американського письменника

125 років від дня народження **Торнтон Найвена Вайлдера** (1897–1975), американського письменника

115 років від дня народження **Семена Олександровича Підгайного** (1907–1965), українського історика, археографа, музейного працівника, письменника (Канада)

18 квітня

Міжнародний день пам'яток і визначних місць. Відзначається щорічно з 1984 р., заснований Асамблеєю Міжнародної ради з питань охорони пам'яток і визначних місць (ІКОМОС) при ЮНЕСКО

День пам'яток історії та культури. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1062/99 від 23.08.1999 р.

130 років від дня народження **Миколи Михайловича Фореггера** (справжнє – Грейфентурн) (1892–1939), українського та російського режисера, балетмейстера

125 років від дня народження **Мар'яна Михайловича Крушельницького** (1897–1963), українського актора театру і кіно, театрального режисера, педагога, громадського діяча, одного із фундаторів українського театру, народного артиста СРСР, лауреата державних премій СРСР

115 років від дня народження **Андро Віссаріоновича Жванії** (1907–1997), грузинського драматурга, поета

105 років від дня народження **Георгія Михайловича Віцина** (1917–2001), радянського й російського актора театру і кіно

95 років від дня народження **Тадеуша Мазовецького** (1927–2013), польського публіциста, громадсько-політичного діяча

85 років від дня народження **Ростислава Олексійовича Бабича** (1937), українського диригента, композитора, педагога, народного артиста України

85 років від дня народження **Володимира Григоровича Рутківського** (1937), українського поета, прозаїка, публіциста, дитячого письменника, журналіста, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

80 років від дня народження **Степана Олександровича Ганжі** (1942), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (килимарство), заслуженого майстра народної творчості України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

70 років від дня народження **Олександра Павловича Ганноченка** (1952), українського актора театру і кіно, народного артиста України

65 років від дня народження **Тетяни Василівни Майданович** (1957), української поетеси, прозаїка, літературознавця, мовознавця, богослова, редактора-видавця

19 квітня

165 років від дня народження **Василя Олексійовича Богородицького** (1857–1941), російського мовознавця

120 років від дня народження **Веніаміна Олександровича Каверіна (Зильбера)** (1902-1989), російського прозаїка

105 років від часу проведення (19–21.04.1917) **Всеукраїнського національного конгресу** – першого представницького форуму українського руху

95 років від дня народження **Людмили Андріївни Проценко** (1927–2000), українського історика, архівіста, краєзнавця

85 років від дня народження **Анатолія Івановича Кравченка** (1937), українського та російського письменника, перекладача

80 років від дня народження **Ганни Іванівни Мусатової** (1942–2003), української театральної актриси, режисера, заслуженого діяча мистецтв України

20 квітня

215 років від дня народження **Вінцентія Поля** (1807–1872), польського поета-романтика, географа, етнографа

165 років від дня народження **Германа Банга** (1857–1912), датського письменника, критика, театрального діяча

165 років від дня народження **Михайла Станіславовича Тишкевича** (1857–1930), українського публіциста, мецената, політичного та культурного діяча

160 років від дня народження **Олексія Петровича Новицького** (1862–1934), українського історика мистецтва, бібліографа

115 років від дня народження **Григорія Митрофановича Лазарева** (1907–1989), українського театрального актора, народного артиста УРСР

115 років від дня народження **Мамеда Рагіма** (справжнє – Мамед Рагім Аббас-огли Гусейнов) (1907–1977), азербайджанського поета

95 років від дня народження **Лариси Григорівни Членової** (1927–2002), українського мистецтвознавця

80 років від дня народження **Арто Паасилінні** (1942), сучасного фінського письменника

50 років від дня народження **Максима Олеговича Тимошенка** (1972), українського хорового диригента, науковця-культуролога та мистецтвознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

21 квітня

145 років від дня народження **Василя Олексійовича Бабенка** (1877–1955), українського археолога, краєзнавця, музеєзнавця

100 років від дня народження **Станіслава Йосиповича Ростоцького** (1922–2001), російського кінорежисера

80 років від дня народження **Юрія Івановича Бондаренка** (1942), українського графіка, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

60 років від дня народження **Надії Петрівни Крутової-Шестак** (1962), української естрадної співачки (меццо-сопрано), народної артистки України

55 років від дня смерті **Івана Петровича Крип'якевича** (1886–1967), українського історика, краєзнавця, бібліографа, культурно-освітнього діяча

22 квітня

Всесвітній День Матері-Землі. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 63 / 278 від 22.04.2009 р.

315 років від дня народження **Генрі Філдінга** (1707–1754), англійського романіста, драматурга, публіциста

155 років від дня народження **Миколи Андрійовича Дмитрієва** (1867–1908), українського публіциста, видавця, громадсько-культурного діяча

155 років від дня народження **Василя Онисимовича Корнієнка** (1867–1904), українського живописця, графіка

125 років від дня народження **Усеїна Баккала** (1897–1973), українського танцюриста, балетмейстера, режисера

115 років від дня народження **Івана Антоновича Єфремова** (1907–1972), російського письменника, ученого-палеонтолога

115 років від дня народження **Євгена Теодоровича Козака** (1907–1988), українського композитора, диригента, педагога

80 років від дня народження **Віталія Костянтиновича Шості** (1942), українського графіка-плакатиста, живописця, педагога, народного художника України

65 років від дня народження **Валентини Іванівни Міленко** (1957), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (петриківський розпис), заслуженого майстра народної творчості України

23 квітня

Всесвітній день книги та авторського права. Відзначається щорічно відповідно до рішення Резолюції 3.18 28-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО від 15.11.1995 р.

180 років від дня народження **Ореста Арсеновича Авдиковського** (1842–1913), українського письменника, публіциста, етнографа, громадського діяча

125 років від дня народження **Василя Степановича Гренджі-Донського** (1897–1974), українського письменника, драматург, редактора, громадсько-культурного та політичного діяча (Словаччина)

125 років від дня народження **Олександри Дмитрівни Ропської** (1897–1957), української оперної співачки (мецо-сопрано), педагога, народної артистки УРСР

120 років від дня народження **Хальдоура Кільяна Лакснесса** (1902–1998), ісландського письменника, поета, драматурга, перекладача, лауреата Нобелівської премії з літератури (1955)

105 років від дня народження **Валентини Петрівни Цвєткової** (1917–2007), українського живописця

100 років від дня народження **Василя Григоровича Большака** (1922–1988) українського письменника, журналіста, державного діяча

65 років від дня народження **Патріак Оуржєдніка** (1957), чеського і французького письменника, поета і перекладача

24 квітня

155 років від дня народження **Олександра Михайловича Колесси** (1867–1945), українського літературознавця, поета, мовознавця, фольклориста, громадсько-політичного діяча (Чехословаччина)

150 років від дня народження **Юрія Кміта** (псевдоніми й криптоніми: Задуманий, Ю., К., Ю. К.) (1872–1946), українського письменника, літературознавця, етнографа Бойківщини, публіциста, літературознавця, громадського діяча й священника УГКЦ

150 років від дня народження **Северина Федоровича Паньківського** (1872–1943), українського актора театру і кіно

70 років від дня народження **Віталія Петровича Мацька** (1952), українського поета, прозаїка, літературознавця

25 квітня

165 років від дня народження **Руджеро Леонкавалло** (1857–1919), італійського композитора

115 років від дня народження **Йосипа Олександровича Серебряного** (1907–1979), російського живописця

115 років від дня народження **Василя Павловича Соловйова-Сєдого** (справжнє – Соловйов) (1907–1979), російського композитора

115 років від дня народження **Миколи Петровича Трублаїні** (справжнє – Трублаєвський) (1907–1941), українського письменника та журналіста

110 років від дня народження **Ісаака Йосиповича Тартаковського** (1912–2002), українського живописця та графіка, народного художника України

90 років від дня народження **Валерія Давидовича Подвали** (1932–2003), українського композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

85 років від дня народження **Бориса Павловича Ревенка** (1937–2015), українського кінорежисера, оператора, заслуженого працівника культури України

60 років від дня народження **Юрія Костянтиновича Камишного** (1962), українського живописця, графіка, народного художника України

26 квітня

День Чорнобильської трагедії (1986). Відзначається щорічно відповідно до Указу Президії Верховної Ради Української РСР № 8985-XI від 29.03.1990 р.

Міжнародний день інтелектуальної власності. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної асамблеї Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), ухваленого у вересні 2000 р.

235 років від дня народження **Людвіга Уланда** (1787–1862), німецького поета-романіста, драматурга, вченого, громадського діяча

135 років від дня народження **Йона Васильовича Шевченка** (1887–1940), українського актора, театрознавця

75 років від дня народження **Анатолія Миколайовича Скрипника** (1947–2008), українського письменника, літературного критика, журналіста

75 років від дня народження **Віталія Дмитровича Гладкого** (1947), українського прозаїка

60 років від дня народження **Сергія Григоровича Борденюка** (1962), українського кінооператора, громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України

27 квітня

110 років від дня народження **Петра Степановича Вознюка** (1912–1981), українського живописця та графіка

95 років від дня народження **Євгена Олександровича Моргунова** (1927–1999), російського актора, режисера

75 років від дня народження **Володимира Федоровича Кобзаря** (1947), українського прозаїка, публіциста

55 років від дня народження **Олександра Вікторовича Чекмишева** (1967), українського поета, медіаексперта, журналіста

28 квітня

Всесвітній день охорони праці. Відзначається щорічно з 2003 р. за ініціативою Міжнародної організації праці (МОП)

День охорони праці. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 685/06 від 18.08.2006 р.

200 років від дня народження **Юрія Івановича Шкрібляка** (1822–1884), українського народного майстра гуцульського різьблення та інкрустації по дереву, основоположника гуцульської пласкої різьби

130 років від дня народження **Іларіона Миколайовича Плещинського** (1892–1961), українського графіка

115 років від дня народження **Зої Іванівни Воскресенської** (Воскресенської-Рибкіної) (1907–1992), російської письменниці, розвідниці

85 років від дня народження **Федора Ілліча Боровика** (1937), українського архітектора

75 років від початку операції «Вісла», яка полягала у примусовій депортації українців з етнічних територій – Лемківщини, Надсяння, Підляшшя та Холмщини до УРСР (1947)

29 квітня

Міжнародний день танцю. Відзначається щорічно з 1982 р. за рішенням Міжнародного комітету танцю при Міжнародному інституті театру ЮНЕСКО

295 років від дня народження **Жана Жоржа Новера** (1727–1810), французького хореографа, балетмейстера, реформатора балету

165 років від дня народження **Петра Віталіса Гарасимовича** (1857–1914), польського скульптора

135 років від дня народження **Леоніда Сергійовича Вів'єна** (1887–1966), російського актора, режисера, педагога

90 років від дня народження **Ніни Євтухівни Павленко** (1932), української бандуристки, педагога, народної артистки України

30 квітня

Всесвітній день споріднених міст. Відзначається щорічно в останню неділю квітня відповідно до рішення Всесвітньої федерації споріднених міст (ВФПМ)

Міжнародний день джазу. Відзначається щорічно з листопада 2011 р. відповідно до ініціативи ЮНЕСКО

110 років від дня народження **Семена Григоровича Маркіна** (1912–1978), українського графіка, педагога

90 років від дня народження **Василя Андрійовича Шевчука** (1932–1999), українського письменника

75 років від дня народження **Жауме Кабре** (1947), іспанського (каталонського) письменника, сценариста, історика літератури

ТРАВЕНЬ

385 років від дня початку (1637) селянсько-козацького повстання на Україні на чолі з П. Павлюком проти шляхти

65 років від часу створення (1957) Черкаського академічного заслуженого українського народного хору

1 травня

День міжнародної праці. Відзначається щорічно відповідно до рішення конгресу II Інтернаціоналу 14–21 липня 1889 р. (Париж). Відзначається щорічно у 143 країнах. Святкові неробочі дні в Україні відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю

95 років від дня народження **Василя Явтуховича Герасименка** (1927–2015), українського бандуриста, педагога, конструктора бандур, народного артиста України

95 років від дня народження **Івана Миколайовича Лозинського** (1927–1992), українського літературознавця, бібліографа

95 років від дня народження **Вілія Костянтиновича Москальця** (1927–2001), українського письменника

85 років від дня народження **Олексія Івановича Лукашенка** (1937–2001), українського поета

80 років від дня народження **Василя Васильовича Босовича** (1942), українського драматурга, кіносценариста, продюсера, громадського діяча

80 років від дня народження **Євдокії Василівни Колесник** (1942), української оперної співачки (сопрано), педагога, народної артистки України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

75 років від дня народження **Вікторії Дмитрівни Альошиної-Костюкової** (1947), української співачки (ліричне сопрано), артистки оперети, народної артистки України

75 років від дня народження **Юрія Петровича Лесюка** (1947), українського живописця, педагога, заслуженого художника України

40 років тому розпочав роботу **Рівненський зоологічний парк** загальнодержавного значення (1982)

2 травня

120 років від дня народження **Алана Маршалла** (1902–1984), австралійського прозаїка

80 років від дня народження **Леоніда Зіновійовича Куліша-Зіньківа** (1942–2007), українського поета-сатирика, гумориста

80 років від дня народження **Леоніда Зіновійовича Куліша-Зіньківа** (справжнє прізвище Куліш) (1942–2007), українського поета-сатирика, гумориста. Твори автора перекладені російською, білоруською, казахською, молдавською, словацькою, польською, башкирською мовами. Народився у с. Кричильськ Сарненського району Рівненської області

80 років від дня народження **Чен Бао Хуа** (1937–2008), китайського та українського композитора, заслуженого діяча мистецтв України

60 років від дня народження **Юрія Марковича Рогози** (1962), українського сценариста, письменника

3 травня

Всесвітній день свободи преси. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А/DEC / 48 / 432 від 20.12.1993 р.

День Сонця. Запроваджено у 1994 році Міжнародним товариством сонячної енергії (ITSE)

145 років від дня народження **Федора Івановича Шміта** (Шмідта) (1877–1937), українського історика, мистецтвознавця, педагога, громадського діяча

135 років від дня народження **Миколи Калениковича Гудзія** (1887–1965), українського та російського літературознавця

125 років від дня народження **Януарія Дем'яновича Бортника** (1897–1938), українського театрального актора, режисера

4 травня

95 років від дня народження **Володимира Антоновича Плютинського** (1927–2009), українського політика, одного з найвідоміших організаторів сільськогосподарського виробництва в Україні, голови правління ЗАТ Агропромислова корпорація «Зоря» (Рівненський район Рівненської області). Двічі Герой Соціалістичної Праці

85 років від дня народження **Володимира Захаровича Чепіги** (1937–2019), українського прозаїка, публіциста, редактора, педагога

5 травня

245 років від дня народження **Олександра Олександровича Шаховського** (1777–1846), російського письменника, театрального діяча

170 років від дня народження **Володимира Яковича Майбороди** (1852–1917), українського і російського оперного співака (бас)

140 років від дня народження **Юрія Давидовича Сабініна** (Сабін-Гус) (1882–1958), українського співака (бас), народного артиста УРСР

125 років від дня народження **Георгія Федоровича Захарова** (1897–1957), російського військового діяча

120 років від дня народження **Ірини Іванівни Воликівської** (справжнє – Підопригора) (1902–1979), української оперної співачки (сопрано), народної артистки УРСР

115 років від дня народження **Ірини Вільде** (справжнє – Дарина Дмитрівна Полотнюк (Макогон)) (1907–1982), української письменниці, прозаїка, громадського діяча, лауреата Республіканської премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

110 років від дня народження **Володимира Михайловича Дальського** (справжнє – Нестеренко) (1912–1998), українського акторатрату і кіно, народного артиста СРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

110 років від дня народження **Федора Васильовича Іщенка** (1912–2001), українського акторатеатру і кіно, заслуженого артиста України

110 років від дня народження **Євгена Романовича Цегельського** (1912–1980), українського скрипаля, музикознавця та педагога (США)

100 років від дня народження **Ганни Тимофіївни Ніколаєвої** (1922–2003), української актриси театру і кіно, народної артистки України

100 років від дня народження **Анатолія Андрійовича Дімарова** (1922–2014), українського прозаїка, Лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1982)

85 років від дня народження **Іси Абдурамана** (Абдурахманова) (1937), кримськотатарського письменника

60 років від дня народження **Олега Володимировича Оріщенка** (1962), українського театрального діяча, музиканта (труба), заслуженого діяча мистецтв України

60 років від дня народження **Мирослава Богдановича Радиша** (1962), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (художня обробка дерева), педагога, заслуженого художника України

6 травня

150 років від дня народження **Миколи Івановича Коробки** (1872–1921), українського та російського фольклориста, літературознавця, педагога

150 років від дня народження **Федора Гавриловича Орешкевича** (1872–1932), українського оперного співака (лірико-драматичний тенор)

115 років від дня народження **Сергія Полієвктовича Верхацького** (1907–1998), українського драматичного актора

80 років від дня народження **Юрія Миколайовича Мазуркевича** (1942), українського скрипаля, педагога

75 років від дня народження **Анатолія Євгеновича Сергієнка** (1947), українського прозаїка

35 років з часу відкриття залу камерної і органної музики Рівненської обласної філармонії (1987)

7 травня

155 років від дня народження **Владислава Станіслава Реймонта** (1867–1925), польського письменника

145 років від дня народження **Станіслави-Марії Висоцької** (1877–1941), польської актриси, режисера, педагога

85 років від дня народження **Володимира Івановича Антонова** (1937–2017), українського актора українського актора театру і кіно, педагога, народного артиста України

85 років від дня народження **Євгена Яковича Сивоконя** (1937), українського режисера-аніматора, художника, заслуженого діяча мистецтв України

8–9 травня

Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни. Відзначаються щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 59 / 26 від 24.11.2004 р.

8 травня

День пам'яті та примирення. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 169/2015 від 24.03.2015 р.

День матері. Відзначається в Україні щорічно у другу неділю травня відповідно до Указу Президента України № 489/99 від 10.05.1999 р.

365 років від дня народження **Мартіно (Мартина) Альтамонте** (1657–1745), італійського живописця

160 років від дня народження **Василя Григоровича Кравченка** (1862–1945), українського народознавця, діалектолога, етнографа, письменника. Один з

організаторів Товариства дослідників Волині (етнографічної секції) та музею товариства. Жертва сталінського терору. Автор праці «Весілля в селі Курозванах (Острозького повіту)» (Житомир, 1902)

115 років від дня народження **Власа Мизинця** (справжнє – Василь Володимирович Матчук) (1907–1943), українського письменника

105 років від дня народження **Данила Даниловича Лідера** (1917–2002), українського та російського художника театру, педагога

100 років від дня народження **Данила Даниловича Лідера** (1917–2002), українського художника театру і кіно, педагога, народного художника України, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка, Державної премії СРСР

70 років від дня народження **Валерія Миколайовича Войтовича** (1952), українського письменника, художника, дослідника української міфології, краєзнавця. Автор понад двох десятків літературно-художніх творів, монографій, словників та інших видань з історії та культури України, її міфології, великої кількості живописних та графічних творів. Уродженець с. Серники Зарічненського району Рівненської області

9 травня

День Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 315-VIII від 09.04.2015 р.

115 років від дня народження **Володимира Михайловича Новикова** (1907–1990), якутського поета

110 років від дня народження **Миколи Даниловича Рудя** (1912–1989), українського письменника

80 років від дня народження **Ореста Івановича Криворучка** (1942–2021), українського живописця, графіка, заслуженого художника України

80 років від дня народження **Василя Миколайовича Шейка** (1942), українського культуролога, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

70 років від дня народження **Надії Мирославівни Мориквас** (1952), української письменниці, літературознавця, поетеси, журналістки

60 років від дня народження **Миколи Семеновича Гриценка** (1962), українського поета, прозаїка, публіциста, громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України

10 травня

85 років від дня народження **Євгена Дмитровича Крижевича** (1937–1985), українського поета, перекладача

80 років від дня народження **Леоніда Олексійовича Сорокатога** (1942), українського художника, краєзнавця, майстра декоративно-ужиткового мистецтва (декоративний розпис, малярство)

70 років від дня народження **Сергія Валентиновича Бедусенка** (1952), українського композитора, піаніста, літератора, графіка, публіциста, художника, заслуженого діяча мистецтв України

65 років від дня народження **Віктора Федоровича Теличка** (1957), українського композитора, заслуженого діяча мистецтв України

60 років від дня народження **Ольги Володимирівни Гулей** (1962), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка, різьба на камені), педагога, заслуженого майстра народної творчості України

11 травня

115 років від дня народження **Костя (Костянтина) Михайловича Герасименка** (1907–1942), українського поета, драматурга

85 років від дня народження **Володимира Семеновича Костенка** (1937–1990), українського кінодраматурга, кінорежисера, кіносценариста, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

12 травня

210 років від дня народження **Едварда Ліра** (1812–1888), англійського поета, художника, мандрівника

180 років від дня народження **Жюля Еміля Фредеріка Массне** (1842–1912), французького композитора

125 років від дня народження **Олександра Лана** (справжнє – Кирило Юхимович Коршак) (1897–1937), українського поета, археолога

115 років від дня народження **Дементія Олексійовича Шмаринова** (1907–1999), російського художника

115 років від дня народження **Кетрін Хепберн** (Гепберн) (1907–2003), американської актриси театру, кіно й телебачення

80 років від дня народження **Петра Федоровича Кравчука** (1942), українського письменника

75 років від дня народження **Миколи Федоровича Чулка** (1947–2014), українського живописця, заслуженого художника України

70 років від дня народження **Євгена Олександровича Лещенка** (1952), українського живописця, графіка, заслуженого художника України

60 років від дня народження **Наталії Валеріївни Задніпровської-Плахотнюк** (1962), української актриси кіно та дубляжу, заслуженої артистки України

60 років від дня народження **Юрія Володимировича Юсипчука** (1962), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (художня обробка дерева), мистецтвознавця, педагога

13 травня

115 років від дня народження **Дами Дафни дю Морье** (1907–1989), англійської письменниці та бібліографа

100 років від дня народження **Миколи Івановича Андрусенка** (1922–2010), українського театрального актора, народного артиста України

85 років від дня народження **Роджера Желязни** (1937–1995), американського письменника-фантаста

65 років від дня народження **Людмили Ярославівни Демченко** (1957), українського археографа, архівіста, палеографа, заслуженого працівника культури України

14 травня

295 років від дня народження **Томаса Гейнсборо** (1727–1788), англійського художника на зламі епох бароко, рококо, класицизму. Малював пейзажі, жанрові картини, портрети. Один з видатних портретистів Англії

130 років від дня народження **Володимира Костянтиновича Сокирка** (1892–1983), українського актора театру і кіно, народного артиста УРСР

95 років від дня народження **Наума Йосиповича Осташинського** (1927–2004), українського письменника, художника-графіка, культурного діяча, педагога

80 років від дня народження **Світлани Степанівни Куралех** (1942), української поетеси, драматурга, заслуженого працівника культури України

60 років від дня народження **Надії Анатоліївни Борецької** (1962), української художниці декоративно-ужиткового мистецтва (батик, ткацтво)

15 травня

Міжнародний день сім'ї. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 47 / 237 від 20.09.1993 р.

455 років від дня народження **Клаудіо Джованні Антоніо Монтеверді** (1567–1643), італійського композитора, одного з основоположників жанру опери, видатного майстру мадригалу

255 років від дня народження **Етьєна Габрієля Пеньо** (1767–1849), французького книгознавця, бібліографа, бібліотекаря

165 років від дня народження **Миколи Миколайовича Соловцова** (справжнє – Федоров) (1857–1902), російського актора, режисера, антрепренера

165 років від дня народження **Андрія Яковича Чайковського** (1857–1935), українського письменника, громадського діяча

160 років від дня народження **Артура Шніцлера** (1862–1931), австрійського письменника

155 років від дня народження **Сергія Прокоповича Дрімцова** (1867–1937), українського композитора, хорового диригента, педагога, фольклориста, журналіста, художника, громадського діяча, заслуженого артиста УРСР

125 років від дня народження **Володимири Іванівни Божейко** (1897–1955), української піаністки, педагога

120 років від дня народження **Семена Натановича Гуєцького** (1902–1974), українського живописця, режисера-аніматора, заслуженого діяча мистецтв УРСР

120 років від дня народження **Олени Борисівни Махновської** (1902–1958), українського графіка

115 років від дня народження **Рут Вернер** (1907–2000), німецької письменниці, журналістки

95 років від дня народження **Анатолія Георгійовича Платонова** (1927–2001), українського живописця

50 років від дня народження **Володимира Євгеновича Козюка** (1972), українського фотохудожника, живописця, колекціонера, краєзнавця, мецената, народного художника України

16 травня

245 років від дня народження **Яна-Непомуцена Камінського** (1777–1855), польського актора, режисера, драматурга

205 років від дня народження **Миколи Івановича Костомарова** (1817–1885), українського й російського історика, етнографа, письменника, публіциста, критика, етнопсихолога, мислителя, фольклориста, громадсько-політичного й культурного діяча. У 1844–1845 рр. працював вчителем історії у Рівненській гімназії

180 років від дня народження **Теоділи Федорівни Романович** (справжнє – Рожанківська) (1842–1924), української драматичної актриси, театрального діяча

175 років від дня народження **Івана Володимировича Цвєтєва** (1847–1913), російського філолога, історика, мистецтвознавця

135 років від дня народження **Ігоря Сєверяніна** (справжнє – Ігор Васильович Лотарьов) (1887–1941), російського поета

115 років від дня народження **Дмитра Пимоновича Надїїна** (1907–1942), українського поета

80 років від дня народження **Ростислава Григоровича Коломійця** (1942), українського режисера, театрознавця, театрального критика, педагога, драматурга, перекладача, заслуженого діяча мистецтв України

65 років від дня народження **Людмили Сергіївни Матвійчук** (1957–2007), української композиторки, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

17 травня

125 років від дня народження **Костянтина Миколайовича Єлеви** (1897–1950), українського художника, графіка, педагога

110 років від дня народження **Ернєста Рудольфовича Контратовича** (1912–2009), українського живописця, педагога, громадського діяча, народного художника України

105 років від дня народження **Євгена Павловича Єгорова** (1917–2005), українського графіка, живописця, художника монументального мистецтва, педагога

100 років від дня народження **Анатолія Дімарова** (справжнє – Гарасюта Анатолій Андрійович) (1922–2014), українського письменника, громадського діяча, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

18 травня

Міжнародний день музеїв. Відзначається щорічно відповідно до рішення XI Генеральної конференції Міжнародної ради музеїв, яка відбулася у травні 1977 р.

День пам'ят жертв геноциду (1944) кримськотатарського народу. Відзначається щорічно відповідно до Постанови Верховної Ради України № 792-VIII від 12.11.2015 р.

130 років від дня народження **Костянтина Володимировича Піскорського** (1892–1922), українського живописця

115 років від дня народження **Ірини Левинської** (1907–1990), української письменниці (Румунія)

110 років від дня народження **Вадима Миколайовича Собка** (1912–1981), українського письменника, прозаїка, драматурга, лауреата Державної премії СРСР та Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

100 років від дня народження **Василя Семеновича Корпанюка** (1922–2004), українського народного художника-різьбяр, майстра декоративно-ужиткового мистецтва (різьблення по дереву, інкрустація), заслуженого майстра народної творчості України

70 років від дня народження **Анатолія Івановича Антонюка** (1952), українського актора театру і кіно, режисера, педагога, заслуженого артиста України

70 років від дня народження **Діани Дуейн** (1952), американської дитячої письменниці-фантаста

65 років від дня народження **Михайла Васильовича Мельника** (1957), українського театрального актора, режисера, сценариста, музиканта, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

50 років від дня народження **Сергія Ігоровича Магери** (1972), українського оперного та камерного співака (бас), народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

19 травня

110 років від дня народження **Гаврила Мартиновича Глюка** (1912–1983), українського живописця, заслуженого діяча мистецтв УРСР

90 років від дня народження **Петра Павловича Ребра** (1932–2014), українського письменника, поета, прозаїка, драматурга, літературознавця, перекладача, громадсько-культурного діяча

70 років від дня народження **Ольги Володимирівни Шинкаренко** (1952), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (декоративний розпис, витинанки)

55 років від дня народження **Джоди Линн Пиколт** (1967), американської письменниці

20 травня

День Європи. Відзначається щорічно в третю суботу травня відповідно до Указу Президента України № 339/2003 від 19.04.2003 р.

День науки. Відзначається щорічно в третю суботу травня відповідно до Указу Президента України № 145/97 від 14.02.1997 р.

145 років від дня народження **Арсенія Максимовича Бузинного** (1877–?), українського художника

100 років від дня народження **Івана Михайловича Чендея** (1922–2005), українського письменника, сценариста, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

85 років від дня народження **Петра Васильовича Гули** (1937–1980), українського поета (Словаччина)

80 років від дня народження **Петра Миколайовича Скунця** (1942–2007), українського поета, фольклориста, краєзнавця, громадського діяча, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

70 років від дня народження **Лідії Іванівни Кондрашевської** (1952–2008), української співачки (лірико-колоратурне сопрано), народної артистки України

21 травня

Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А/RES/ 57/249 від 20.12.2002 р.

День пам'яті жертв політичних репресій. Відзначається щорічно в третю неділю травня відповідно до Указу Президента України № 431/2007 від 21.05.2007 р.

День Європи. Відзначається щорічно в третю суботу травня відповідно до Указу Президента України № 339/03 від 19.04.2003 р.

День науки. Відзначається щорічно в третю суботу травня відповідно до Указу Президента України № 145/97 від 14.02.1997 р.

70 років від дня народження **Лесі Степовички** (справжнє –Шуманн Олександра Несторівна) (1952), української письменниці, перекладача, публіциста, заслуженого працівника культури України

70 років від дня народження **Олександра Миколайовича Яковчука** (1952), українського композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

65 років від дня смерті **Олександра Миколайовича Вертинського** (1889–1957), російського артиста естради, кіноактора, композитора, поета і співака українського походження, лауреата Державної премії СРСР

50 років від дня народження **Надії Олександрівни Теффі** (Лохвицької) (1872-1952), російської поетеси, письменниці

22 травня

День перепоховання (1861) праху Тараса Григоровича Шевченка, українського поета, художника, мислителя на Чернечій горі, поблизу Канева

Міжнародний день біологічного різноманіття. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/55/201 від 08.02.2001 р.

120 років від дня народження **Сергія Дмитровича Бафталовського** (1902–1984), українського кінорежисера-документаліста

115 років від дня народження **Лоренса Олів'є** (1907–1989), англійського актора, режисера театру та кіно

85 років від дня народження **Миколи Павловича Фенглера** (1937–2007), заслуженого працівника культури України, педагога. Працював доцентом кафедри хорового диригування Рівненського державного інституту культури

85 років від дня народження **Федора Максимовича Клименка** (1937–2017), українського живописця, графіка, педагога, народного художника України

23 травня

180 років від дня народження **Марії Конопницької** (1842–1910), польської письменниці

165 років від дня народження **Костянтина Миколайовича Кузьминського** (1857–1928), українського письменника

110 років від дня народження **Лідії Дем'янівни Чернишової** (1912–1975), української артистки балету, балетмейстера, народної артистки СРСР

105 років від дня народження **Іраклія Георгійовича Татієва** (1917–1974), українського архітектора

95 років від дня народження **Ізяслава Михайловича Стависького** (1927–1994), українського кінорежисера-документаліста

75 років від дня народження **Станіслава Олексійовича Шевченка** (1947), українського поета, журналіста, перекладача, заслуженого діяча мистецтв України, заслуженого діяча культури Польщі

24 травня

День слов'янської писемності і культури. Відзначається щорічно в день вшанування пам'яті святих рівноапостольних Кирила і Мефодія відповідно до Указу Президента України № 1096/2004 від 17.09.2004 р.

140 років від дня народження **Кирила Григоровича Стеценка** (1882–1922), українського композитора, хорового диригента, педагога, музично-громадського діяча, священика, засновника Української республіканської капели УНР (нині Національна заслужена академічна капела України «Думка»)

110 років від дня народження **Михайла Панасовича Стельмаха** (1912–1983), українського прозаїка, поета, драматурга, фольклориста, педагога, громадського діяча, Героя Соціалістичної Праці, лауреата державних премій СРСР та Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

95 років від дня народження **Леоніда Васильовича Лабенка** (1927–2000), українського художника

25 травня

День зниклих безвісти дітей. Відзначається щорічно з 2002 р. з ініціативи Європейського центру зниклих і тих, що зазнали сексуального насильства, дітей

200 років від дня народження **Миколи Івановича Гулака** (1822–1899), українського вченого, педагога й громадського діяча

135 років від дня народження **Олексія Львовича Плюща** (1887–1907), українського письменника

135 років від дня народження **Сидора Артемовича Ковпака** (1887–1967), українського військового та громадського діяча, двічі Героя Радянського Союзу

115 років від дня народження **Петра Опанасовича Злочевського** (1907–1987), українського художника театру

110 років від дня народження **Бориса** (справжнє ім'я – Бенціон) **Йосиповича Вакса** (1912–1989), українського живописця і графіка, заслуженого художника УРСР

105 років від дня народження **Ігоря Юрійовича Бжеського** (1917–1986), українського режисера

85 років від дня народження **Юрія Васильовича Демчука** (1937), українського співака, бандуриста, заслуженого артиста України

85 років від дня народження **Миколи Даниловича Томенка** (1937–2017), українського письменника, драматурга, публіциста, журналіста, заслуженого діяча мистецтв України

80 років від дня смерті **Олекси Десняка** (справжнє – Руденко Олексій Гнатович) (1909–1942), українського письменника, публіциста, редактора

26 травня

200 років від дня народження **Едмона де Гонкура** (1822–1896), французького письменника, відомого разом з рідним братом Жулем де Гонкуром, як романіст, історик, художній критик та мемуарист

180 років від дня народження **Георгія Юхимовича Церетелі** (1842–1900), грузинського письменника, публіциста й громадського діяча

145 років від дня народження **Ольги Петрівни Косач-Кривинюк** (1877–1945), української письменниці, перекладача

145 років від дня народження **Гліба Олександровича Лазаревського** (1877–1949), українського літературознавця

115 років від дня народження **Теофіла Петровича Коструби** (1907–1943), українського історика, журналіста, редактора, видавця, священника

95 років від дня народження **Фрунзе Вагінаковича Довлатяна** (1927–1997), вірменського кінорежисера, сценариста, актора, педагога

80 років від дня народження **Рози Миколаївни Кутасевич** (1942), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка), заслуженого майстра народної творчості України

75 років від дня народження **Леоніда Ілліча Павловського** (1947), українського кінорежисера та актора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

65 років від дня народження **Богдана Михайловича Бенюка** (1957), українського актора театру та кіно, антрепренера, педагога, політичного і громадського діяча, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка та Державної премії України ім. О. Довженка

27 травня

115 років від дня народження **Івана Івановича Басса** (1907–1984), українського літературознавця

115 років від дня народження **Бориса Олександровича Андрєєва** (1907–1999), архітектора. Автор проектів Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки, Рівненського головпоштамту, стадіону «Авангард», готелю «Рівне» (нині – «Україна») та ін.

110 років від дня народження **Джона Чівера** (1912–1982), американського письменника

85 років від дня народження **Андрія Георгійовича Бітова** (1937), російського письменника

85 років від дня народження **Поліни Антонівни Шакало** (справжнє – Несвітайло-Шакало) (1937), українського живописця

28 травня

День працівників видавництв, поліграфії і книго розповсюдження. Відзначається щорічно в останню суботу травня відповідно до Указу Президента України № 563/99 від 25.05.1999 р.

145 років від дня народження **Максиміліана Олександровича Волошина** (Кирієнко-Волошина) (1877–1932), російського письменника, поета, критика, художника

70 років від дня народження **Олександра Миколайовича Василенка** (1952), українського співака (баритон), народного артиста України

50 років від дня народження **Олександра Євгеновича Положинського** (1972), українського співака, автора пісень, шоумена, продюсера, громадського діяча

29 травня

Міжнародний день миротворців ООН. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 57 / 129 від 11.12.2002 р.

235 років від дня народження **Костянтина Миколайовича Батюшкова** (1787–1855), російського поета, прозаїка

205 років від дня народження **Костянтина Петровича Вільбоа** (1817–1882), російського композитора, диригента

120 років від дня народження **Григорія Володимировича Воловика** (1902–1967), українського театрального режисера, заслуженого артиста України

105 років від дня народження **Джона Фіцджеральда Кеннеді** (1917–1963), американського державного діяча, 35-го президента США (1961–1963)

30 травня

150 років від дня народження **Костянтини Іванівни Малицької** (1872–1947) (літературні псевдоніми: Віра Лебедова, Чайка Дністрова), української поетеси-піснярки, прозаїка, драматурга, перекладача, бібліографа, редактора, педагога, громадського діяча

150 років від дня народження **Віри Лебедєвої** (Костянтини Іванівни Малицької), (1872–1947), української поетеси, прозаїка, бібліографа

135 років від дня народження **Олександра Порфіровича Архипенка** (1887–1964), українського та американського скульптора, живописця, графіка, теоретика мистецтв, одного із основоположників кубізму в скульптурі

115 років від дня народження **Валентини Тихонівни Кібардіної** (1907–1988), російської актриси театру та кіно

70 років від дня народження **Василя Ільковича Яциняка** (1952), українського хорового диригента, педагога, народного артиста України

65 років від дня народження **Оксани Володимирівни Білозір** (1957), української співачки (сопрано), політичного та державного діяча, народної артистки України

31 травня

Всесвітній день без тютюну. Відзначається щорічно відповідно до рішення ВООЗ № WHA 42.19, прийнятого на 42-й сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я 17.05.1989 р.

205 років від дня народження **Георга Гервега** (1817–1875), німецького поета

185 років від дня народження **Миколи Васильовича Успенського** (1837–1889), російського письменника

165 років від дня народження **Пія XI** (світське ім'я – Акілле Ратті) (1857–1939), 259-го Папи Римського з 1922 р.

160 років від дня народження **Михайла Васильовича Нестерова** (1862–1942), російського живописця, графіка

140 років від дня народження **Давида Соломоновича Бертєє** (справжнє – Ліфшиць) (1882–1950), українського скрипаля, диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР

135 років від дня народження **Сен-Жона Перса** (справжнє – Алексіс Леже) (1887–1975), французького поета, дипломата, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1960)

130 років від дня народження **Костянтина Георгійовича Паустовського** (1892–1968), російського письменника, прозаїка

125 років від дня народження **Василя Васильовича Дубровського** (1897–1966), українського історика, архівіста, джерелознавця, сходознавця, перекладача, громадського діяча

115 років від дня народження **Варвари Степанівни Курашової** (1907–1967), українського літературознавця

75 років від дня народження **Олени Георгіївни Качан** (1947), української театральної актриси, заслуженої артистки України

ЧЕРВЕНЬ

85 років від часу заснування (1937) **Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П. П. Вірського** (на той час – Ансамбль танцю УРСР)

1 червня

Міжнародний день захисту дітей. Відзначається щорічно з 1949 р. відповідно до ухвали Ради Міжнародної демократичної федерації жінок

День захисту дітей. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 568/98 від 30.05.1998 р.

Всесвітній день батьків. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/66/292 від 15.10.2012 р.

185 років від дня народження **Хорхе Ісаакса** (1837–1895), колумбійського письменника, громадського діяча

120 років від дня народження **Зої Михайлівни Гайдай** (1902–1965), української оперної та камерної співачки (ліричне сопрано), педагога, народної артистки СРСР, лауреата Державної премії СРСР

115 років від дня народження **Никандра Сергійовича Лекайна** (справжнє – Єремєєв) (1907–1960), марійського письменника

85 років від дня народження **Вадима Петровича Скомаровського** (1937), українського поета

85 років від дня народження **Колін Маккалоу** (1937–2015), австралійської письменниці

80 років від дня народження **Олега Васильовича Криси** (1942), українського та американського скрипаля, педагога, заслуженого артиста України

80 років від дня народження **Дорошенка Івана Васильовича** (1942), українського театрального діяча, народного артиста України

2 червня

215 років від дня народження **Івана Максимовича Сошенка** (1807–1876), українського живописця, педагога, друга Т. Г. Шевченка

125 років від дня народження **Костя Петровича Бульдїна** (1897–1966), українського скульптора, живописця, письменника

115 років від дня народження **Всеволода Яковича Дашкевича** (1907–1988), українського етнографа, фольклориста

100 років від дня народження **Олександра Прокоповича Молчанова** (1922–1975), вченого, краєзнавця, викладача Українського інституту інженерів водного господарства 1963–1975 рр. (нині – Національний університет інженерів водного господарства та природокористування)

85 років від дня народження **Богдана Михайловича Бойка** (1937–2000), українського письменника, редактора, громадсько-культурного діяча

85 років від дня народження **Юрія Івановича Кулика** (1937–1988), українського хорового диригента, композитора, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв УРСР

85 років від дня народження **Ігоря Карповича Рачка** (1937), українського кобзаря

85 років від дня народження **Юнни Петрівни (Пінхусовни) Моріц** (1937), російської поетеси, перекладача і сценариста

80 років від дня народження **Едуарда Ілліча Кирича** (Кірич) (1942), українського художника-аніматора, сценариста, народного художника України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

3 червня

155 років від дня народження **Олени Олександрівни Муравйової** (1867–1939), російської та української співачки, педагога

95 років від дня народження **Валерія Петровича Польового** (справжнє – Могила) (1927–1986), українського композитора, учня Бориса Лятошинського

95 років від дня смерті **Порфирія Даниловича Демуцького** (1860–1927), українського фольклориста, композитора, хорового диригента

80 років від дня народження **Анатолія Васильовича Ворфліка** (1942–2011), українського поета, лексикографа, фольклориста, журналіста, громадського діяча

75 років від дня народження **Юрія Михайловича Рубашова** (1947), українського графіка, заслуженого діяча мистецтв України

4 червня

Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії. Відзначається щорічно відповідно до рішення Надзвичайної спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН A/ RES / ES-7 / 8

215 років від дня народження **Михайла Козановича** (1807–1877), українського поета

145 років від дня народження **Михайла Микитовича Паніна** (1877–1963), українського живописця

115 років від дня народження **Кирила Васильовича Діденка** (1907–1984), українського скульптора

115 років від дня народження **Розалінд Расселл** (1907–1976), американської актриси

115 років від дня народження **Жака Румена** (1907–1944), гаїтянського політичного діяча, письменника

75 років від дня народження **Володимира Олександровича Будникова** (1947), українського живописця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

5 червня

Всесвітній день охорони навколишнього середовища. Проводиться згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/2994 (XXVII) від 15.12.1972 р.) у день, коли у м. Стокгольмі було відкрито Конференцію ООН з проблем навколишнього середовища людини

120 років від дня народження **Гуго Гупперта** (1902–1982), австрійського письменника, перекладача, літературознавця

95 років від дня народження **Івана Єгоровича Бикова** (1927–2010), українського актора

95 років від дня народження **Вілмоша Еміловича Ковача** (1927–1977), українського письменника (писав угорською мовою), перекладача

85 років від дня народження **Леоніда Анатолійовича Анічкіна** (1937–2009), українського кінорежисера-документаліста

75 років від дня народження **Михайла Семеновича Григоріва** (1947–2016), українського поета, перекладача

75 років від дня народження **Миколи Павловича Корейчука** (1947), Дійсного члена Української Академії Акмеологічних Наук, заслуженого працівника культури України, лауреата мистецької премії ім. Германа Жуковського, відмінника освіти України, голови Рівненської обласної асоціації композиторів Національної Всеукраїнської музичної спілки, професора, заступника директора Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету

6 червня

День журналіста. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 251/94 від 25.05.1994 р.

135 років від дня народження **Омелька Островського** (1887–1920), українського актора, драматурга, театрального діяча

90 років від дня народження **Анатолія Андрійовича Болаболеньченка** (1932), українського прозаїка

85 років від дня народження **Петра Мойсейовича Перебийноса** (1937), українського поета, журналіста, громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України, заслуженого журналіста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

85 років від дня народження **Петра Мойсейовича Перебийноса** (1937), українського поета, журналіста, драматурга, громадського діяча

80 років від дня народження **Михайла Борисовича Степаненка** (1942), українського композитора, піаніста, педагога, музикознавця, музично-громадського діяча, народного артиста України

80 років від дня народження **Миколи Івановича Стратілата** (1942), українського графіка, народного художника України

75 років від дня народження **Олександра Варткесовича Калустьяна** (1947), композитора, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України, викладача Рівненського державного гуманітарного університету

7 червня

180 років від дня народження **Івана Олексійовича Сікорського** (1842–1919), українського психолога, психіатра, педагога

130 років від дня народження **Сидора Івановича Терлецького** (1892–1953), українського актора, режисера, театрального діяча

130 років від дня народження **Сидора Івановича Терлецького** (1892–1953), українського актора, режисера, театрального діяча

115 років від дня народження **Младлена Младленова Ісаєва** (1907–1991), болгарського поета, культурного діяча

115 років від дня народження **Володимира Михайловича Скляренка** (1907–1984), українського театрального режисера, народного артиста УРСР

105 років від дня народження **Володимира Ілліча Масика** (1917–1996), українського графіка і живописця

105 років від дня народження **Гвендолін Брукс** (1917–2000), американської поетеси

105 років від дня народження **Володимира Ілліча Масика** (1917–1996), українського графіка, живописця

85 років від дня народження **Віктора Кириловича Білика** (1937–1992), українського художника

70 років від дня народження **Феріта Орхана Памука** (1952), сучасного турецького письменника, лауреата Нобелівської премії з літератури (2006)

65 років від дня народження **Юрія Євгеновича Ланюка** (1957), українського композитора, віолончеліста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

8 червня

195 років від дня народження **Георгія (Юрія) Левовича Андрузького** (1827–після 1864), українського поета, публіциста, ученого, громадського

діяча. Член Кирило-Мефодіївського товариства, належав до революційно-демократичного крила, очолюваного Т. Г. Шевченком

185 років від дня народження **Івана Миколайовича Крамського** (1837–1887), російського живописця, графіка

175 років від дня народження **Олександра Григоровича Барвінського** (1847–1926), українського педагога, історика, громадського діяча

145 років від дня народження **Тітта Руффо** (справжнє – Каф'єро Тітта Руффо) (1877–1953), італійського співака

105 років від дня смерті **Богдана Івановича Ханенка** (1849–1917), українського колекціонера старовини і творів мистецтва, археолога, мецената, промисловця

9 червня

95 років від дня народження **Бориса Панасовича Комара** (1927), українського письменника, перекладача

85 років від дня народження **Миколи Петровича Гвоздя** (1937–2010), українського бандуриста, диригента, аранжувальника, громадського діяча, народного артиста України

30 років із часу (9–12.06.1992) проведення у м. Києві **I Всеукраїнського конгресу бібліотекарів**

10 червня

190 років від дня народження **Жюля Валлеса** (1832–1885), французького письменника

165 років від дня народження **Богумила (Федора) Івановича Воячека** (1857–1934), українського контрабасиста, диригента, композитора, педагога

115 років від дня народження **Олексія Сергійовича Чуприни** (1907–1990), українського кобзаря

90 років від дня народження **Бориса Михайловича Зайця** (1932–2007), українського режисера цирку, педагога, народного артиста України

55 років від дня відкриття **Історико-краєзнавчого музею в с. Липки** Гощанського району Рівненської області. Засновник Іван Федорович Шишко (1967)

11 червня

145 років від дня народження **Антонія Бобульського** (псевдо: Дідо Микула, Давид Шрапнель, Іван Півчук) (1877–1951), українського прозаїка, драматурга

115 років від дня народження **Володимира Івановича Чичерова** (1907–1957), російського фольклориста, етнографа, літературознавця

75 років від дня народження **Володимира Фроловича Засухіна** (1947), українського співака (баритон), композитора, народного артиста України

12 червня

Всесвітній день боротьби із дитячою працею. Відзначається щорічно відповідно до ініціативи Міжнародної організації праці з 1999 р.

195 років від дня народження **Йоганни Шпірі** (1827–1901), швейцарської дитячої письменниці

140 років від дня народження **Олександра Степановича Арбо** (справжнє – Остроухов) (1882–1962), українського актора і режисера театру та кіно

135 років від дня народження **Олександра Степановича Арбо** (справжнє – Остроухов) (1882–1962), українського актора, режисера театру та кіно

115 років від дня народження **Костя Олександровича Лаврунова** (1907–1968), українського письменника, літературознавця

105 років від дня народження **Алевтини Іванівни Дрозд** (1917–1996), української поетеси

95 років від дня народження **Григора (Григорія) Яковича Мельника** (1927–1990), українського письменника

85 років від дня народження **Петра Миколайовича Чаговця** (1937–1998), українського архітектора, графіка

75 років від дня народження **Русе Ельзи Лагеркранц** (1947), шведської письменниці

75 років від дня народження **Юрія Адольфовича Муравицького** (1947–2015), українського актора театру і кіно, театрального режисера, педагога, заслуженого артиста України

13 червня

210 років від дня народження **Ізмаїла Івановича Срезневського** (1812–1880), російського й українського філолога-славіста

165 років від дня народження **Корнила Гнатовича Заклинського** (1857–1884), українського історика, фольклориста

135 років від дня народження **Франка Бруно** (1887–1945), німецького письменника, драматурга

130 років від дня народження **Валерії Володимирівни Барсової** (справжнє – Владими́рова) (1892–1967), російської співачки

115 років від дня народження **Антуана Жоржа Табета** (1907–1964), ліванського архітектора, публіциста, громадського діяча

75 років від дня народження **Тіберія Йосиповича Сільваші** (1947), українського художника-абстракціоніста

65 років від дня народження **Тетяни Василівни Боровик** (1957), української артистки балету, балетмейстера, педагога, народної артистки України

14 червня

215 років від дня народження **Івана Максимовича Сошенка** (1807–1876), українського живописця та педагога

205 років від дня народження **Олександра Олексійовича Григор'єва** (1817–?), українського поета, драматурга

155 років від дня народження **Митрофана Вікторовича Довнар-Запольського** (1867–1934), білоруського та російського історика, фольклориста, етнографа

115 років від дня народження **Рене Еміля Шара** (1907–1988), французького поета

75 років від дня народження **Вадима Анатолійовича Бойка** (1947–2018), українського гобоїста, концертмейстера, педагога, заслуженого артиста України

65 років від дня народження **Валерія Івановича Чигляєва** (1957), українського акторатеатру і кіно, гумориста, шоумена, продюсера, режисера, народного артиста України

60 років від дня смерті **Михайла Івановича Вериківського** (1896–1962), українського композитора, диригента, педагога, фольклориста, музично-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв УРСР

15 червня

155 років від дня народження **Костянтина Дмитровича Бальмонта** (1867–1942), російського поета, прозаїка, публіциста і перекладача

115 років від дня народження **Велчо Петрова Велчева** (1907–1991), болгарського літературознавця

115 років від дня народження **Дмитра Павловича Кального** (1907–2002), українського архітектора

105 років від дня народження **Асі Овсївни Берзон** (1917–1985), українського композитора, педагога

95 років від дня народження **Світлани Владиславівни Голембовської** (справжнє – Болзан) (1927), української художниці по склу

90 років від дня народження **Сергія Даниловича Безклубенка** (1932), українського історика кіно, журналіста, сценариста, педагога, державного та громадського діяча, заслуженого працівника культури України, заслуженого діяча культури Польщі

75 років від дня народження **Віктора Костянтиновича Демерташа** (1947–2019), українського кіноактора, народного артиста України

16 червня

155 років від дня народження **Костянтина Дмитровича Бальмонта** (1867–1942), російського поета

155 років від дня народження **Карла Густава Еміля Маннергейма** (1867–1951), державного та військового діяча Фінляндії, президента Фінляндії (1944–1946 рр.)

125 років від дня народження **Ніни Миколаївни Певної** (Ніна Машкевич) (1897–1982), української співачки (мецо-сопрано), театральної актриси

120 років від дня народження **Наталії Андріївни Лівницької-Холодної** (1902–1997), української поетеси, перекладача

70 років від дня народження **Людмили Кузьмівни Посікіри** (1952), української бандуристки і співачки, педагога, народної артистки України

55 років від дня народження **Зеновія Михайловича Корінця** (1967), українського хорового диригента, педагога, музично-громадського діяча, народного артиста України

17 червня

Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухою. Проголошений Генеральною Асамблеєю ООН у 1994 р. (A/RES/49/115)

155 років від дня народження **Генрі Лоусона** (1867–1922), австралійського письменника

140 років від дня народження **Ігоря Федоровича Стравінського** (1882–1971), композитора, диригента і піаніста українського козацького походження

110 років від дня народження **Якова Дмитровича Клименка** (1912–1984), українського письменника

110 років від дня народження **Валентина Васильовича Бичка** (1912–1994), українського поета та драматурга

95 років від дня народження **Ігоря Олександровича Фоміна** (1927–2006), українського архітектора

70 років від дня народження **Ярослава Миколайовича Марчука** (1952), українського живописця, реставратора пам'яток архітектури

55 років тому в с. Пляшева Дубенського району Рівненської області, на місці, де у 1651 р. відбулася Берестецька битва, було відкрито **музейну експозицію** (1967)

18 червня

210 років від дня народження **Івана Олександровича Гончарова** (1812–1891), російського прозаїка

205 років від дня народження **Георгія (Григорія) Івановича Майсурадзе** (1817–1885), грузинського живописця

130 років від дня народження **Юрія Олексійовича Меженка** (справжнє – Іванов-Меженко) (1892–1969), українського бібліографа, бібліотекознавця, книгознавця, літературознавця, критика, публіциста, колекціонера

115 років від дня народження **Діодора Миколайовича Бобира** (1907–1980), українського письменника, перекладача

80 років від дня народження **Пола (Джеймса Пола) Маккартні** (1942), англійського композитора, співака і гітариста

19 червня

Всесвітній день дитячого футболу. Проголошений Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) і Міжнародною федерацією футбольних асоціацій (ФІФА) з метою привернення уваги світової спільноти до проблем дітей та пропаганди здорового способу життя серед молоді

185 років від дня народження **Василя Олексійовича Більбасова** (1837–1904), російського історика, публіциста

155 років від дня народження **Євгена Івановича Купчинського** (1867–1938), українського композитора, хорового диригента, віртуоза-цитриста, галицького греко-католицького священника

85 років від часу створення (1937) **Національного симфонічного оркестру України** (на той час – Український державний симфонічний оркестр)

75 років від дня народження **Ахмеда Салмана Рушди** (1947), сучасного британського письменника, критика, публіциста індійського походження, президента американського ПЕН-центру, президента й засновника Міжнародного парламенту письменників, творця ряду всесвітньо відомих творів

20 червня

130 років від дня народження **Павла Івановича Печеніги-Углицького** (1892–1948), українського композитора, диригента, педагога (США)

130 років від дня народження **Сергія Михайловича Третякова** (1892–1939), російського письменника

125 років від дня народження **Бера Пінхусовича Бланка** (1897–1957), українського графіка

95 років від дня народження **В'ячеслава Михайловича Котьоночкіна** (1927–2000), російського кінорежисера, художника-мультиплікатора, сценариста

90 років від дня народження **Роберта Івановича Рождественського** (1932–1994), російського поета

85 років від дня народження **Петра Никифоровича Гоця** (1937–2013), український поета, бібліотекаря, бібліографа

21 червня

225 років від дня народження **Вільгельма Карловича Кюхельбекера** (1797–1846), російського письменника

140 років від дня народження **Давида Давидовича Бурлюка** (1882–1967), українського художника, поета, теоретика мистецтва

140 років від дня народження **Рокуела Кента** (1882–1971), американського художника, письменника

125 років від дня народження **Юрія Васильовича Кондратюка** (1897–1941), українського винахідника, одного із творців ракетної техніки й теорії космічних польотів

70 років від дня народження **Грегорі Девида Робертса** (1952), австралійського письменника

60 років від дня народження **Віктора Робертовича Цоя** (1962–1990), російського рок-музиканта, співака, поета, композитора, кіноактора, лідера групи «Кіно»

22 червня

Початок німецько-радянської війни (1941)

День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні. Початок німецько-радянської війни Відзначається в Україні згідно з Указом Президента (№ 1245/2000 від 17.11.2000 р.) щорічно в цей день

255 років від дня народження **Вільгельма фон Гумбольдта** (1767–1835), німецького філолога, державного діяча

165 років від дня народження **Олександра Дмитровича Манастирського** (1857–1920), українського письменника, драматурга

165 років від дня народження **Федора Павловича Нестурха** (1857–1936), українського архітектора

145 років від дня народження **Болеслава Леопольдовича Яворського** (1877–1942), українського музикознавця, піаніста, педагога

125 років від дня народження **Бюль-Бюля** (справжнє – Мартуза Мешаді Рзаогли Мамедов) (1897–1961), азербайджанського співака, музикознавця-фольклориста

125 років від дня народження **Олександра Івановича Сиротенка** (1897–1975), українського художника

105 років від дня народження **Миколи Васильовича Дремлюги** (1917–1998), українського композитора, педагога, музично-громадського діяча, автора першого концерту для бандури, Члена Національної спілки композиторів України

90 років від дня народження **Нонни Василівни Гурської** (1932–2012), української театральної актриси, народної артистки України

65 років від дня народження **Павла Миколайовича Зіброва** (1957), українського співака (баритон), композитора, педагога, народного артиста України

23 червня

105 років від дня проголошення (1917) **I Універсалу Української Центральної Ради** про автономію України

75 років від дня народження **Валерія Сергійовича Вітра** (1947), українського художника-плакатиста, музиканта, композитора, громадського діяча, заслуженого художника України

24 червня

145 років від дня народження **Юлії Вікторівни Россіної** (1877–1960), української актриси

125 років від дня народження **Яна-Батіста Ступки** (1892–?), українського та чеського альтиста, диригента, педагога, композитора

125 років від дня народження **Онуфрія Терентійовича Бізюкова** (1897–1986), українського живописця

105 років від дня народження **Павла Даниловича Цибульського** (1917–1984), українського прозаїка

90 років від дня народження **Альберта Григоровича Путінцева** (1932–1995), українського письменника, сценариста, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

70 років від дня народження **Андрія Семеновича Пастушенка** (1952), композитора, професора кафедри хорового диригування Рівненського державного гуманітарного університету, заслуженого працівника культури України

25 червня

170 років від дня народження **Антоніо (Антоні) Гауді (Гауді-і-Корнета)** (1852-1926), іспанського (каталонського) архітектора

115 років від дня народження **Арсенія Олександровича Тарковського** (1907–1989), російського поета, перекладача

115 років від дня народження **Зінаїди Семенівни Хрукалової** (1907–1994), української театральної актриси, народної артистки України

105 років від дня народження **Всеволода Івановича Клокова** (1917–2004), українського історика, військового діяча

100 років від дня народження **Івана Михайловича Логвиненка** (1922), українського прозаїка

80 років від дня народження **Василя Дмитровича Андріяшка** (1942), українського мистецтвознавця, художника монументального та декоративно-ужиткового мистецтва, живописця, педагога

60 років від дня народження **Віктора Ростиславовича Янчука** (1962), актора Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру, заслуженого артиста України

26 червня

День молоді. Відзначається щорічно в останню неділю червня відповідно до Указу Президента України № 323/94 від 22.06.1994 р.

День молодіжних та дитячих громадських організацій. Відзначається щорічно в останню неділю червня відповідно до Указу Президента України № 600/2011 від 24.05.2011 р.

130 років від дня народження **Перл Бак** (1892–1973), американської письменниці, сценариста, журналіста, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1938)

95 років від дня народження **Нінель Леонідівни Гаркуші** (1927), української майстрині художньої кераміки

27 червня

95 років від дня народження **Олександра Олександровича Александрова** (1927–2004), українського та російського піаніста, педагога

28 червня

День Конституції України. Відзначається щорічно в день прийняття Верховною Радою України Основного Закону України. Святковий неробочий день в Україні відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю

445 років від дня народження **Пітера Пауела Рубенса** (1577–1640), фламандського живописця

310 років від дня народження **Жан-Жака Руссо** (1712–1778), французького філософа-просвітителя, письменника

165 років від дня народження **Петра Васильовича Голубовського** (1857–1907), російського історика

155 років від дня народження **Луїджі Піранделло** (1867–1936), італійського письменника, драматурга, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1934)

110 років від дня народження **Володимира Григоровича Максименка** (1912–1994), українського актора театру і кіно, народного артиста України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

80 років від дня народження **Миколи Григоровича Стецюна** (1942), українського диригента, композитора, музично-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України

29 червня

145 років від дня народження **Петара Кочича** (1877–1916), сербського письменника, драматурга, громадського діяча

105 років від дня народження **Леоніда Якимовича Вороніна** (1917–1990), українського та російського поета

105 років від дня народження **Петрі** (Петра Аксентійовича) **Крученюка** (1917–1988), молдавського поета, прозаїка, сценариста

100 років від дня народження **Івана Васильовича Балагурака** (1922–2001), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (різьба по дереву, інкрустація), заслуженого майстра народної творчості України

100 років від дня народження **Маріяна-Павла Коця** (1922–2011), українського мецената, журналіста, видавця, громадського діяча у США

85 років від дня народження **Петра Пантелійовича Василенка** (1937–2001), українського письменника, публіциста, перекладача

75 років від дня народження **Михайла Герасимовича Ілленка** (1947), українського кінорежисера, сценариста, актора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Державної премії України ім. О. Довженка

75 років від дня народження **Бориса Ізраїловича Забути** (1947), композитора, заслуженого працівника культури України. Автор пісень «Ми з Полісся», «Пісня про Рівне», «Моя вічна любов» та ін.

75 років із часу включення Закарпатської України до складу УРСР

30 червня

215 років від дня народження **Александра Кароля Грози** (1807–1875), польського поета, драматурга

135 років від дня народження **Володимира Миколайовича Гагенмейстера** (1887–1938), українського графіка, мистецтвознавця, видавця

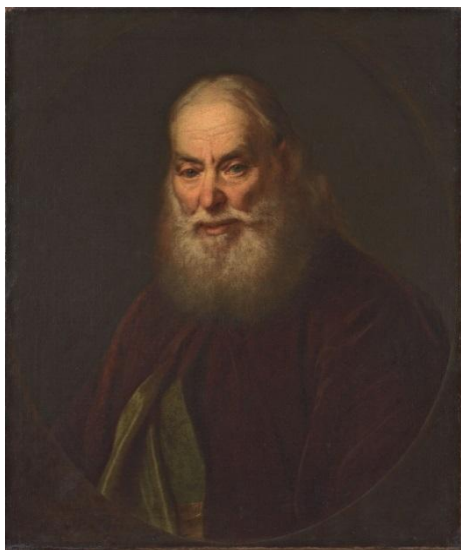
120 років від дня народження **Леопольда Мендеса** (1902–1969), мексиканського графіка та живописця

115 років від дня народження **Романа Осиповича Шухевича** (псевдо Тарас Чупринка, Роман Лозовський, Степан, Чернець) (1907–1950), українського військового й політичного діяча, члена УВО-ОУН

85 років від дня народження **Бориса Юхимовича Грузіна** (1937), українського та російського диригента, педагога

70 років від дня народження **Тамари Василівни Волошенко** (1952), української художниці-живописця, заслуженого художника України

ТВОРЧІ ПОРТРЕТИ

325 років від дня народження **Григорія Кириловича Левицького-Носа** (справжнє – Ніс) (бл. 1697–1769), українського художника-гравера, священника, представника українського бароко, до творчості якого належать найвищі здобутки українського естампа XVIII ст.

Народився в с. Маячка, нині с. Новосанжарського р-ну Полтавської обл. у родині священника, що походила зі старовинного козацького роду Носів. Навчався в Києво-Могилянській академії, де оволодів майстерністю малюнка та технікою гравюри, яку вдосконалював у польського художника Б. Страховського в м. Бреслау (нині м. Вроцлав Республіки Польща); згодом продовжив навчання та працю у Німеччині (м. Данциг, нині м. Гданськ Республіки Польща). Серед його творів вроцлавського періоду, більшість з яких були втрачені у Другій світовій війні, – зображення архітектурних пам'яток Силезії, портрети історичних діячів та місцевих жителів, книжкові гравюри тощо. У 1730-х рр. повернувся до м. Києва та пов'язав свою діяльність з Київською академією (Києво-Могилянською академією) та Києво-Печерською друкарнею, де працював редактором. Згодом був призначений інспектором церковного живопису. Близько 1741 р. став священником у рідному селі, проте продовжив працю у м. Києві. 1752 р. разом із сином Дмитром розписав Київську Андріївську церкву (керівник О. Антропов). До нашого часу дійшло понад 40 гравюр (книжкових та на окремих аркушах) Г. Левицького-Носа – найбільшого українського майстра гравюри барокової доби в Україні. Суттєво збагатив історичний, пейзажний, портретний та побутовий жанри української гравюри. Серед найбільш відомих – на честь архімандритів Києво-Печерської лаври Романа Копи (1736) й Іларіона Негребецького (1738), митрополита Київського, Галицького Рафаїла Заборовського, – й нині вважаються найвищими досягненнями жанру. У 1737 р. ілюстрував гравюрами кишенькові видання Києво-Печерської лаври «Євангеліє», «Діяння та послання святих апостолів».

Створив цикл гравюр до книги префекта Київської академії М. Козачинського «Філософія Арістотелева» на честь О. Розумовського (1745), аркушеві гравюри до «Апостола» (1752, 1757). Зображення явищ навколишнього життя та переосмислення традиційних сюжетів вирізняються виразною національною основою мистецтва майстра. Також займався літературною діяльністю, зокрема, написав передмову до видання «Євангелія» 1737 р. Створив першу відому в Україні театральну афішу. Похований у с. Маячка.

~~~~~

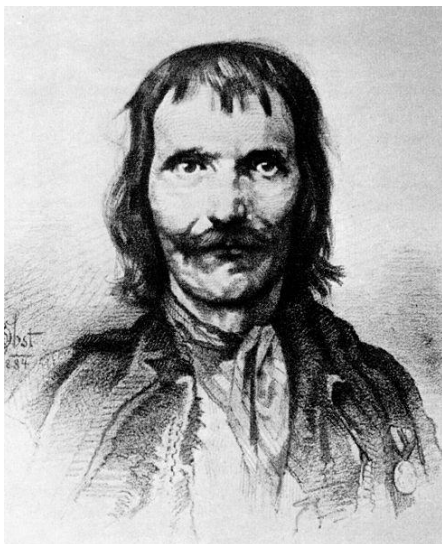
245 років від дня народження **Гаврила Андрійовича Рачинського** (1777–1843), українського скрипаля-віртуоза, гітариста, композитора, диригента, педагога. Син композитора (автора духовної і світської музики) та диригента Андрія Андрійовича Рачинського, троюрідний дядько класика української музики Миколи Віталійовича Лисенка, дід заступника міністра освіти УНР Олександра Костянтиновича Рачинського.

Рід походив з давньої українсько-польської православної шляхти. Народився у м. Новгород-Сіверський (нині Чернігівська обл.). У 1789–1795 рр. здобував освіту в Київській академії (Києво-Могилянській академії), де професійно навчався музиці під керівництвом А. Веделя; основи ж мистецтва, зокрема гри на скрипці та інших інструментах, пізнав у свого батька. У 1795–1797 рр. продовжив навчання в гімназії Московського університету, де після закінчення працював учителем вищого музичного класу до 1806 р. Був успішним концертуючим виконавцем упродовж 35 років, чію майстерність декларували на своїх шпальтах численна кількість знаних видань того часу («Русский вестник», «Сын отечества», «Славянин», «Галатейя», «Московские ведомости», «Северная пчела» та ін.). (Прихильниками його таланту серед інших були С. Глінка, І. Аксаков, В. Панов та ін.). В 1817–1823 рр. мешкав на своїй малій Батьківщині у м. Новгороді-Сіверському, в 1823–1839 рр. – у Москві. У 1839 р. повернувся до рідного Новгорода-Сіверського, де прожив останні роки, хворіючи на сухоти. Перший великий концерт Г. Рачинського відбувся в м. Києві, 1828 р. вперше дав концерт у філармонії м. Санкт-Петербургу, також з великим успіхом концертував у м. Москві, Калузі, Курську, Нижньому Новгороді, Твері та ін. З 1808 р. концертував по Україні – Києві, Полтаві, Харкові та ін. Був одним з перших українських виконавців, концертуючих по провінційних містах. У концертних програмах композитора-виконавця звучали твори як українських, так і західноєвропейських композиторів. Особливо вшанований був за виконання народних пісень (українських, російських, польських) та

власних творів, зокрема варіацій на народні пісні. Так, варіації Г. Рачинського для скрипки на тему українських народних пісень «Віють вітри, віють буйні», «За горами, за долами», «Ой кряче, кряче, молоденький ворон», «Среди долины ровныя» тощо уславилися характерними прийомами звуконаслідування. Його твори вирізнялися колоритністю та імпровізаційністю гри, різноманітністю прийомів народного виконавства на скрипці, що дістало високу оцінку сучасників. Також писав твори для семиструнної гітари, крім варіацій є автором багатьох фантазій, романсів, пісень тощо.

Один з синів Г. Рачинського (мав трьох синів та чотирьох дочок) був автором ще однієї української «Енеїди»: твір, написаний 1840 р. відзначався чистотою української мови та цінним етнографічним матеріалом (опис українського сватання і весілля).

~~~~~

28 квітня 200 років від дня народження **Юрія Івановича Шкрібляка** (1822–1884), українського народного майстра гуцульського різьблення та інкрустації по дереву, основоположника гуцульської пласкої та ажурної різьби, родоначальника родини різьбярів.

Народився в с. Яворові Косівського р-ну Івано-Франківської обл. Народився в сім'ї бондаря, чий рід пішов з Поділля. З дитинства, наслідуючи батька, самостійно робив барильця та ракви (посудини для бринзи), прикрашаючи їх орнаментом, який згодом дійшов мистецьких вершин. Майбутній класик українського різьбярства, самостійно опанувавши різьблення, випалювання й токарство, виготовив оригінальні різноманітні за розмірами та конфігурацією долота, різці й стамески, а також зробив власний винахід – сконструював відомий у всьому світі оригінальний токарний верстат. Вироби Ю. Шкрібляка прикрашені пласкою та ажурною різьбою, жируванням, геометричним та рослинним орнаментом, інколи доповнені стилізованим зображенням людських постатей, що до нього не практикувалося на Гуцульщині. Його твори (тарілки, миски, ложкарі, бочівки,

чаші, чарки-«порції», ракви, плесканки, куделі, табакерки, бербениці, пляшки, чарки, барильця, сільнички, фірмаки, скриньки, черпаки, ложки, підноси, полонники, коробочки, пудрениці, кріси, полиці, сволоки, пістолі, рушниці, топірці, порохівниці, свічники, свічники-трійці, хрести, іконостаси, баклажки, копилки, сідлатерниці та ін.), що виготовлені з груші, тиси, буку тощо, відзначаються оригінальністю форми, декоративною виразністю, досконалістю орнаментики, віртуозністю техніки. Народний майстер став родоначальником гідних продовжувачів своєї творчої справи: сьогодні понад 100 майстрів – вихідців з родини Шкрібляків працюють у різних видах народного мистецтва та розвивають його. Серед них донька Катерина, три сини – Василь, Микола, Федір, внук Василь, правнуки та ін. продовжують та популяризують творчу спадщину свого нащадка. Вироби Ю. Шкрібляка експонувалися на виставках у Відні (1872), Львові (1877), Трієсті (1878), Станиславові (1879), Коломиї (1880), Кракові (1887), Одесі, Тернополі, Стриї та дістали знане місце у світовому народному мистецтві. Твори майстра зберігаються у музеях України, світу та у приватних колекціях. Понад 30 творів знаходяться у Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського. Похований у м. Яворові.

~~~~~

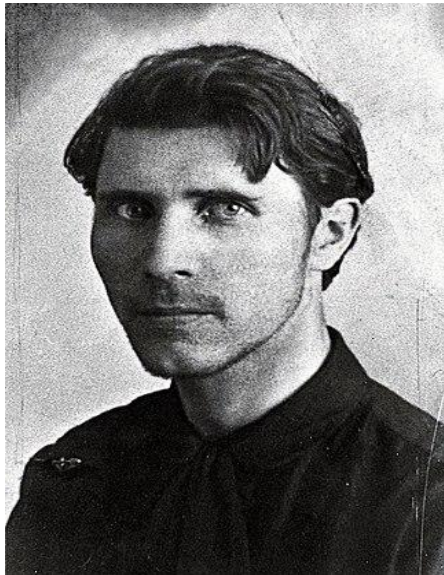

15 травня 155 років від дня народження **Сергія Прокоповича Дрімцова** (псевдонім – Дрімченко) (1867–1937), українського композитора, хорового диригента, педагога, фольклориста, музикознавця, журналіста, художника, громадського діяча.

Народився у м. Харкові. Музиці навчався з дитинства. Закінчив Харківське реальне училище, агрономічний відділ Красноуфимського технікуму (Росія). У 1887–1903 рр. за революційні заохочення був висланий до Сибіру. Згодом оселився у м. Вятка (нині Кіров, Росія), де продовжив музичну освіту. Уроки гри на фортепіано брав у І. Вільчека та Р. Андрєєва, на скрипці – у Й. Шмідта, сольного співу – у С. Лапинського і К. Шляпнікової в

приватній школі Леонової, брав консультації у М. Лисенка. У Вятці в 1897–1903 рр. був редактором місцевої газети, автором низки праць з агрономії. Постійно підтримував тісні творчі зв'язки з діячами української культури (М. Лисенком, І. Франком, М. Старицьким та ін.). Також у м. Вятка перекладав та видавав твори Т. Шевченка з ілюстраціями російських художників та фрагментами музики М. Лисенка; збирав фольклор та обробляв його для голосу й фортепіано. Після заслання повернувся в Україну, де надзвичайно багато зробив для розвитку освіти, зокрема музичної. У 1903–1906 рр. активно займався просвітництвом, популяризував українську літературу, заснував україномовні гуртки з ліквідації неписьменності, викладав у недільній школі хорівий спів та бандуру тощо. З 1907 р. проживав у м. Харкові. У 1908–1917 рр. очолював відділ позашкільної освіти Харківського повітового земства, організовував хоріві та музичні гуртки при робочих клубах. У 1909–1913 рр. був редактором журналу «Хлібороб». У 1919 р. заснував та був першим диригентом «Українського державного хору», на початку 1920-х рр. – диригентом хорових капел, диригентом оркестру, завідувачем студії Робітничо-селянського театру, завідувач музичної частини Побутового театру, помічник директора Центральної музичної школи та викладач Музичного інституту (1920). Крім того, С. Дрімцов – один з організаторів Харківського відділення Музичного товариства ім. М. Леонтовича (1922), Харківської філармонії (1928); був членом Вищого музичного комітету та Всеукраїнського товариства драматургів і композиторів; заступник ректора, викладач хорового співу, фортепіано, теорії, гармонії, диригент оркестру Народної консерваторії (1922–1925); ректор (1925) та завідувач музичних класів (з 1925 р.) при Музично-драматичному інституті у м. Харкові; організатор, завідувач навчальної частини Робітничої консерваторії (з початку 1930-х рр.); фундатор і завідувач музичного відділу Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Короленка (1934–1937). Також цікавився кобзарським мистецтвом: навчався грати на бандурі у В. Ємця, утримував фінансово кобзарські класи при Лисенківській школі, працював над реконструкцією бандури. На Міжнародному конкурсі музичних інструментів його бандура отримала премію «Гран Прі» (1912, Париж). Автор великих сценічних жанрів, інструментальної і вокальної музики, наукових та методичних праць тощо. У творчості спирався насамперед на українські народні фольклорні джерела, часто цитував фольклор у творах. Помер та похований у м. Харкові.

~~~~~

14 квітня 135 років від дня народження **Івана Петровича Кавалерідзе** (1887–1978), українського скульптора, кінорежисера, драматурга, сценариста, художника кіно.

Народився в х. Ладанському (нині с. Новопетрівка Роменського р-ну Сумської обл.) в селянській родині, що походить з грузинського князівського роду (його дід приїхав в Україну в сер. XIX ст. після закінчення Кавказької війни). Дитяче захоплення І. Кавалерідзе ліпити з глини фігурки тварин та людей привернуло увагу його дядька – художника й археолога, вихованця Петербурзької академії мистецтв С. Мазаракі, що працював хранителем скіфського відділу Київського археологічного музею, який забрав до м. Києва майбутнього скульптора навчатися до приватної гімназії Валькера. У 1907–1909 рр. здобував освіту в Київському художньому училищі у видатного скульптора Ф. Балавенського, у 1909–1910 рр. – в Петербурзькій академії мистецтв у І. Гінцбурга, 1910–1911 рр. удосконалював художню майстерність в паризькій приватній студії Н. Аронсона. Повернувся до м. Києва для участі у конкурсі на найкращий проєкт пам'ятника княгині Ользі. У 1915 р. мобілізований до армії для проходження військової служби. У м. Ромни на Сумщині 1918 р. створив перший повноростовий пам'ятник Т. Шевченку. Працював там у відділі народної освіти, де викладав малювання в шести школах; сприяв відкриттю краєзнавчого музею; був одним з організаторів товариства охорони пам'ятників старини; керував міським драмгуртком та був головним режисером Роменського пересувного робітничо-селянського театру ім. Г. Затиркевич-Карпинської (1925–1930). У 1941–1942 рр. перебував на Рівненщині у м. Дубно, Рівне, друкувався у газеті «Волинь». У час Другої світової війни був керівником відділу культури Київської міської управи. Помер та похований у м. Києві.

Один з основоположників української авангардної пластики в скульптурі. У творчому доробку – численні монументи: княгині Ользі у м. Києві (1911), Г. Сковороді у м. Лохвиця (1922) та м. Києві (1977),

Я. Мудрому (1944–1960), перші в Україні пам'ятники Т. Шевченку (у м. Ромни, 1918; Полтава, 1925; Суми, 1926), Героям революції в м. Ромни (1918–1921), автор проєкту пам'ятника Б. Хмельницькому в м. Кобеляки (1962), скульптурних композицій на теми української історії: «Святослав у бою» (1908), «Козак на коні» (1909), «Запорожець на коні» (1945), «Кобзар з поводитирем» (1945), «Ярослав Мудрий з макетом Софії Київської» (1949), «Марко Кропивницький» та ін., автор численних портретів, меморіальних таблиць, горельєфів тощо.

Діяльність у кіно розпочав як художник-постановник у кінофірмі П. Тімана і Ф. Рейнгардта (1911–1915). Був художником, сценаристом та режисером на Одеській (1928–1933) та Київській (1934–1941) кіностудіях, режисером-постановником на Київській кіностудії ім. О. Довженка (1957–1962). Один з фундаторів українського історичного фільму. Кінорежисер повнометражних фільмів: дебютував фільмом «Злива» (1929), який було створено на хвилі захоплення поезією Т. Шевченка, творчістю театру «Березіль» та втрачено за загадкових обставин; «Перекоп» (1930); «Штурмові ночі» (1931); «Коліївщина» (1933); «Прометей» (1936); перших українських кіно опер «Наталка-Полтавка» (1936), «Запорожець за Дунаєм» (1937); «Олекса Довбуш» (1941); «Григорій Сковорода» (1959); «Повія» (1961, за твором П. Мирного).

Художньо-меморіальний музей І. Кавалерідзе 1987 р. відкрито в с. Новопетрівка Сумської обл., скульптурну галерею 1989 р. – при Сумському художньому музеї (там знаходиться більшість його робіт), на Андріївському узвозі у м. Києві 1991 р. створено меморіальний музей-майстерню скульптора.

~~~~~

125 років від дня народження **Млади Липовецької** (справжнє – Раїса Норляндер /?Таїсія Бальмен, інший псевдонім – Таїса Бельман /? Раїса Норляндер) (1897–1963), української культурної діячки (єврейського походження), співачки, популяризаторки української пісні, культури та творчості Тараса Шевченка, перекладачки української літератури італійською мовою, видавця, журналістки.

Народилася на Волині, у м. Рівному. У 1914 р. закінчила Миколаївський інститут для дівчат-сиріт у м. Санкт-Петербурзі та поїхала до Італії навчатися співу, мешкала у м. Турині. Виступала з концертами, виконувала твори українських композиторів та українські народні пісні, брала участь у конференціях, читала лекції, пропагуючи українську культуру. Заснувала Український центральний комітет у м. Римі (спільно з І. Гриненком та В. Шебедевим). У 1919–1920 рр. була членом редколегії часопису «La voce dell'Ucraina» («Голос України») та інформаційного бюлетеня «Ufficio Ucraino della Stampa» («Українська прес-служба»), заснованих у м. Римі Бюро української преси при дипломатичній місії УНР. Втративши голос у 1919 р., присвятила себе перекладу італійською мовою творів українських письменників (В. Винниченка, І. Котляревського, Лесі Українки, О. Олеса, В. Стефаніка, І. Франка та ін.), приділивши особливу увагу популяризації творчості Т. Шевченка. У часописі «La voce dell'Ucraina» опублікувала свої перші переклади його поезій італійською (1919); переклад «Заповіту» згодом було передруковано у книгах Л. Майнарді (1933), Р. Бондіолі (1939), Л. Сальвіні (1942), присвячених Україні. Також заснувала 1930 р. у м. Турині культурологічний літературно-історичний журнал-збірник «Ucraina: Sei quaderni a cura di Mlada Lipovetzka», де публікувала окрім перекладених поезій і поем Т. Шевченка статті з культури, літератури та історії України. Спільно зі своїм чоловіком, італійським поетом, письменником та режисером Ч. Меано переклала й підготувала до друку збірку «Вибраної лірики» з «Кобзаря» Т. Шевченка «Taras Scevcenko. Liriche Scelte dal «Cobsar», виданої 1926 р. в м. Турині, Мілані, Флоренції, Римі, Неаполі, Палермо, що містить 38 віршів і поем, а також розгорнуту передмову М. Липовецької про життя та творчість поета. Також М. Липовецька є авторкою ґрунтовних розвідок про Лесю Українку, Н. Кобринську в італійських виданнях. Крім того, 1923 р. у м. Римі за сприяння й підтримки С. Русової була наймолодшим членом делегації XIV-го Міжнародного жіночого конгресу «Інтернаціональний союз за виборче право жінки». Брала участь у святі з нагоди проголошення Соборності України за сприяння Українсько-італійського товариства (24.01.1959 р., м. Рим). У 1930-х рр. популяризувала музичне мистецтво та українську культуру на італійському радіо. 26.05.1932 р. у м. Турині в музичній школі ім. Дж. Верді для італійського Національного товариства жінок мистецьких професій влаштувала вечір, присвячений Україні. Ч. Меано у 1938 р. присвятив М. Липовецькій роман «Questa rovera Arianna» («Серця на грані»). Померла у м. Турині.

~~~~~

ПРОСТІР ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

~~~~~  
*Учіться так, немов ви постійно  
відчуваєте брак своїх знань,  
і так, немов ви постійно  
боїтеся роззубити свої знання  
(Конфуцій)*  
~~~~~

Сторінка для самопідготовки, розвитку креативності та професійної рефлексії

1. Ознайомтеся із знаменними та пам'ятними датами на *січень – червень 2022 року*.

2. Заплануйте дослідження теми, яка найбільше Вас зацікавила. Це може бути знаменна чи пам'ятна подія та / або видатна особистість, про яку, на Ваш погляд, варто було би дізнатися більше:

- оберіть для опрацювання тему, що відповідає знаменній даті *міжнародного* значення;
- опрацюйте тему, що відповідає пам'ятній даті *всеукраїнського* значення;
- проведіть пошуково-дослідницьку роботу з *краєзнавчої* теми, що присвячена знаменній даті чи / та видатній особистості Вашого регіону (краю), Рівненщини за визначений період.

3. Оформіть Ваше дослідження у формі реферату або доповіді.

4. Підберіть літературу, аудіо та відео матеріали для ілюстрацій.

5. Навчіться правильно оформлювати першоджерела, які Ви використали для підготовки реферату (доповіді) за посиланнями:

- Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 URL: http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf;

- VAK.in.ua. Оформити нове джерело по вимогам ВАК України. URL: <https://vak.in.ua/do.php>;

- Правила оформлення списку використаних джерел при написанні наукових робіт URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylaoformlennyaspyskuvykorystanyhdzherel.pdf>.

Джерела для підготовки:

1. Вербицький В. В. Позаурочна та позакласна освітня (неформальна) діяльність в умовах розвитку стратегії виховання України. URL: <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2018/02/PPOD.pdf>.
2. Карпенчук С. Г. До вершин досконалості : науково-методичний посібник з проблем самовиховання. Рівне : Волинські обереги, 2009. 260 с.
3. Кондрашова Л. В., Лаврентьєва О. О., Зеленкова Н. І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі : навчальний посібник. Кривий ріг : КДПУ, 2008. 187 с. – URL: <https://www.kremenetslyceum.com.ua/wp-content/uploads/Vihovna-robota-v-shkoli-formi-zahodiv.pdf>.
4. Організація позакласної роботи в сучасному навчальному закладі як інноватика в освітньому просторі : рекомендований список літератури / уклад. : С. Н. Грипич, О. В. Слобода, Л. В. Ковальчук. Рівне : РДГУ, 2014. 15 с. URL: <http://library.rshu.edu.ua/pdf/pok/organ.pozakl.rob.pdf>.

Матеріали для підготовки виховних заходів до визначних дат та подій 2022 року

Орієнтовні форми пошуково-дослідницької та культурно-мистецької роботи з вивчення творчої спадщини видатних діячів мистецтва та культури – ювілярів 2022 року / пам'ятних дат 2022 року

1. Лекція-презентація.
2. Тематичний літературно-музичний вечір.
3. Конкурс знавців творчості митця.
4. Музична вікторина.
5. Літературний екскурс до ювілею митця.
6. Лекція-концерт.
7. Літературні читання у гуртках художнього слова, літературних і театральних студіях.
8. Написання твору-есе про митця-ювіляра.

9. Тематичний концерт з творів митця-ювіляра.
10. Відео-презентація музичних творів митця-ювіляра.
11. Марафон поезії та декламації митця-ювіляра.
12. Презентація художнього альбому митця-ювіляра.
13. Добірка відео з нагоди ювілею митця ювіляра.
14. Флешмоб з читання поетичних творів.
15. Краєзнавча музично-літературна подорож.
16. Мистецький конкурс «Відкрий для себе композитора».
17. Відеофільм про творчість митця-ювіляра.
18. Концерт-музична подорож з митцем.
19. Художній монтаж за творами митця-ювіляра.
20. Відео-подорож життєвими стежками митця-ювіляра.
21. Літературно-музична композиція до дня народження митця-ювіляра.
22. Музично-літературний квест.
23. Мультимедійна презентація музичного арт-альбому.

**Орієнтовна тематика
для проведення виховних заходів
до визначних дат і подій 2022 року**

1. Українські митці-ювіляри
2. Митці-ювіляри Рівненщини
3. Зарубіжні митці-ювіляри
4. Мистецькі твори-ювіляри
5. Визначні архітектурні пам'ятки України та зарубіжжя
6. Міжнародний день музики
7. Міжнародний день джазу
8. Міжнародний день музеїв
9. Міжнародний день театру
10. Міжнародний день танцю
11. Всесвітній день мистецтва
12. День пам'яток історії та культури
13. Міжнародний день культури
14. Всесвітній день фортепіано
15. Міжнародний день піаніста

~~~~~  
*Чим більше знаєш – тим більше можеш*  
*(Е. Абу)*  
~~~~~

Запитання для самопідготовки та саморозвитку **(Тематика наукових розвідок)**

1. Сфера діяльності та основні напрями роботи Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури ЮНЕСКО.
2. Співробітництво України та ЮНЕСКО.
3. Місія ЮНЕСКО у висвітленні культурних подій світового мистецтва.
4. Міжнародне святкування знаменних дат як важливий чинник налагодження діалогу міжнаціональної культурної співдружності.
5. Мистецтво як потужний інструмент взаєморозуміння та взаємоповаги до культурної різноманітності світу.
6. Зміст понять «культурна спадщина» та «нематеріальна культурна спадщина».
7. Форми збереження культурної спадщини, законодавче підґрунтя.
8. Аналіз основних документів ЮНЕСКО щодо збереження культурної спадщини людства.
9. Цілі «Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини».
10. Об'єкти культурної спадщини України в документах ЮНЕСКО.
11. Виховання особистості та суспільства засобами національної культурної спадщини.
12. Характеристика основних документів ЮНЕСКО щодо збереження традиційної культури і фольклору всього людства.
13. Конвенція про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження.
14. Зміст понять «культурний зміст», «культурне розмаїття», «форми культурного самовираження», «міжкультурність», «толерантність», «міжкультурна толерантність», «діалог культур».
15. Ціннісно-виховний потенціал мистецтва.
16. Вплив діячів освіти і науки на процеси державотворення.
17. Вплив діячів культури та мистецтва на виховання поколінь.
18. Творчий портрет діяча культури Вашого краю.

Платформи для саморозвитку та самовдосконалення

Актуальність створення навчальних онлайн-платформ зумовлена не лише викликами, пов'язаними зі стрімким поширенням пандемії у світі та в Україні, а й стратегічною необхідністю забезпечення сталості та якості освітнього процесу і рівного доступу до знань для усіх здобувачів освіти. Відтак, цифровізація сучасного життя, зокрема діджиталізація освіти в часи розвитку дистанційного та змішаного навчання актуалізують необхідність створення саме національних онлайн-платформ, що є обов'язковою невід'ємною частиною освітнього простору.

У форматі державно-приватного партнерства Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), Міжнародною організацією праці (МОП), Корнельським і Єльським університетами, Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН (ФАО), Програмою ООН із навколишнього середовища (ЮНЕП) та Міжнародною асоціацією науково-технічних і медичних видавців організовано *проект Research4Life*. В межах проєкту від 2002 р. понад 10,5 тис. установ із більш ніж 125 країн (серед яких сьогодні і Україна) отримали онлайн-доступ до академічної та професійної рецензованої наукової літератури. Платформа Research4Life забезпечує доступ до понад 154 тис. наукових журналів та книг від більш ніж 200 видавців з усього світу. Близько 75 тис. книг, понад 12,5 тис. журналів та баз даних доступні для фахівців закладів вищої освіти та наукових установ України [21].

Інформація щодо доступу та реєстрації на платформі Research4Life розміщена на сайті МОН України, яке, у свою чергу, також постійно доповнює перелік корисних навчальних ресурсів для дітей та дорослих [там само].

Запит на гнучке і мобільне навчання та онлайн-освіту набирає все більших обертів, онлайн-формат і навчання на відстані часто є не лише вибором людини, а й необхідним чи вимушеним заходом. Звісно, самостійне онлайн-навчання потребує чітких цілей, високої мотивації та великого самоконтролю. Наразі пропонуємо вам платформи для саморозвитку та самовдосконалення:

1. www.coursera.org

На цій онлайн-платформі розміщено понад 2 тис. курсів із більше 180 спеціалізацій на 4 освітніх рівнях, зареєстровано близько 25 млн. слухачів, де можна навчатися та отримувати кредити 149 провідних

університетів світу, що є партнерами Coursera. Крім того, користувач може отримати сертифікат у разі успішного закінчення курсу.

2. www.khanacademy.org

На сайті є кілька тисяч безкоштовних мінілекцій із математики, фізики, хімії, історії, фінансів, економіки, біології, комп'ютерних наук, мистецтва тощо.

3. www.edx.org

EdX – центр онлайн-навчання, заснований Гарвардським університетом і Масачусетським технологічним університетом у 2012 р., який надає послуги МВОК на відкритій безкоштовній платформі OpenEdX, пропонуючи слухачам безоплатні курси за 24 напрямками, серед яких комп'ютерні технології, статистика, література, мистецтво тощо. Онлайн-курси повторюють реальні лекції, що викладаються в Гарварді, університеті Корнуелла та інших провідних закладах освіти. Отримання сертифікату платне.

4. www.udacity.com

Udacity пропонує близько 30 курсів, переважно технічного напрямку, а також з математики, бізнесу, дизайну тощо, які розподіляються за рівнем складності: новачок, досвідчений, профі. Кожен курс триває близько 2 місяців, де щотижня на навчання потрібно витратити орієнтовно 6 годин. Після їх закінчення можна отримати роботу, адже інформація про студентів за згодою сторін передається роботодавцям. Нині платформа співпрацює з корпорацією «Google», фінансовим гігантом «Bank of America», соціальною мережею Facebook та ін.

5. www.canvas.net

Проект Canvas Network відрізняється великою різноманітністю курсів, які проводяться докторами наук, менеджерами, письменниками тощо. Курси безоплатні, умовно безоплатні (передбачають придбання додаткових навчальних матеріалів) і платні (дозволяють навчання в системі безперервної освіти) та тривають 2–3 тижні.

6. www.udemy.com

Платформа Udeму пропонує освітні проекти, розподілені на 16 категорій, що викладаються практиками у вигляді відео, аудіо, презентацій та тексту. Тут представлені найрізноманітніші безоплатні та платні курси, серед яких

продуктивність, стиль життя, музика, мистецтво та ін., після закінчення яких слухачі можуть отримати сертифікат таких компаній, як Cisco Systems, Microsoft Corporation, Financial Industry Regulatory Authority тощо. Також пропонується можливість створення власних навчальних проєктів для корпоративного навчання.

7. prometheus.org.ua

Українська безоплатна платформа онлайн-освіти Prometheus, що створена у 2014 р. надає безкоштовну можливість найкращим університетам, які є її партнерами, а також викладачам та компаніям-лідерам публікувати й розповсюджувати свої курси. Кожен курс складається з відеолекцій, інтерактивних завдань та форуму, де здобувачі освіти мають змогу поспілкуватися з викладачем. Після успішного завершення курсу слухач отримує сертифікат.

8. www.ed-era.com

EdEra (Education Era) – освітній проєкт для якісного та доступного навчання в Україні. Курси безоплатні, проте після їх закінчення є можливість добровільної подяки. Кожна лекція (відео, завдання та запитання) містить супроводжуючий матеріал (конспект з ілюстраціями і поясненнями). Щотижня здобувачі освіти виконують домашнє завдання, наприкінці курсу складають іспит та отримують сертифікат.

9. www.futurelearn.com

Освітня платформа Відкритого університету Future Learn має 40-річний досвід дистанційного навчання та онлайн-освіти.

10. openuped.eu

OpenupEd – перша та єдина загальноєвропейська МВОК-ініціатива, заснована 2013 р. Європейською комісією та Європейською асоціацією університетів дистанційного навчання (EADTU). Завдяки співпраці OpenupEd з партнерами та за посередництвом ЮНЕСКО, студенти можуть обрати понад 200 МВОКів 13 мовами.

11. iversity.org

Європейський освітній онлайн-ресурс Iversity спеціалізується на проведенні інтерактивних курсів і лекцій для ЗВО з 2011 р., які з 2012 р. розміщує на своїй онлайн-платформі. Нині платформа Iversity налічує понад 750 тис.

користувачів та більше мільйона студентів та є однією з небагатьох, завдяки якій студенти з усього світу можуть отримати ECTS-кредити.

12. online.stanford.edu

Платформа Stanford Open Edx пропонує професійний освітній контент численних шкіл та університетів, а також безкоштовний доступ онлайн-курсів викладачів Стенфордського університету.

13. www.codecademy.com

Codecademy – інтерактивна онлайн-платформа з вивчення 7 мов програмування, яка заснована у 2011 р. та дозволяє кожному користувачу створювати й публікувати власні курси. Для бажаючих вивчати програмування в ігровій формі Codecademy запустила iOS-додаток «Hour of Code».

14. www.apple.com/education/itunes-u

Платформа пропонує чималий перелік дисциплін та навчальних закладів для вивчення різноманітних лекцій.

15. uk.duolingo.com

Безоплатна онлайн-платформа Duolingo, що має український інтерфейс, пропонує вивчення іноземної мови. Характерно, що в навчанні, яке проходить в ігровій формі, акцентується увага не на розмовній мові, а на письмі та диктантах. За виконання завдань, що з кожним рівнем стають складнішими, слухач отримує «гроші» – лінготи, за які купує перехід на вищий рівень. Користувачі платформи можуть додавати друзів та змагатися з ними у вивченні іноземної мови.

16. www.ted.com

Некомерційний проєкт, який збирає на щорічну конференцію в Единбурзі і Лонг-Біч науковців, бізнесменів, політиків та активістів усього світу, має на меті поширити серед суспільства унікальні й цікаві ідеї. По закінченню конференції їхні промови оприлюднюються на сайті TED (нині там розміщено понад 2 тисячі відео, більша частина з яких озвучена українською мовою або має субтитри українською мовою).

17. vumonline.ua

ВУМ (Відкритий Університет Майдану) – дистанційна платформа громадянської освіти за напрямками: персональний розвиток, реалізація потенціалу, підприємництво, формування відкритого суспільства в Україні тощо, де лекторами є провідні викладачі бізнес-шкіл і успішні практики бізнесу, громадянського сектору та соціальної сфери. Онлайн-проект пропонує понад 30 тем для безкоштовного навчання. За умови успішного проходження курсу можна отримати сертифікат.

18. WiseCow

Відеолекторій створений для безкоштовного навчання усіх українців, які цікавляться національним культурним доробком. Сайт містить 9 розділів: література, кіно, мистецтво, музика, журналістика, театр, історія, мода та соціум, а також розділ «Міста», що пропонує карту соціальних ініціатив та афішу подій України. Серед лекторів – науковці та журналісти, мистецтвознавці та історики, кінознавці та літературні критики тощо. У кожному розділі розміщено по 10 курсів, кожен з яких у свою чергу презентує 10 відео та 10 додаткових матеріалів.

19. Google Digital Workshop

Безкоштовні онлайн та офлайн-курси на платформі Google Digital Workshop доступні в 64 країнах. У центрі навчальної програми цифровий маркетинг та курси, які допоможуть у роботі. Платформа пропонує навчання для тренування важливих професійних навичок, зокрема соціальних, як от: комунікація, мотивація, здатність впливати на інших та приймати рішення в складних умовах тощо.

20. <https://new.pinchukartcentre.org/ua>

PinchukArtCentre – один з найбільших приватних центрів сучасного мистецтва в Центральній і Східній Європі, заснований у 2006 р. Арт-центр є міжнародним простором сучасного мистецтва, що досліджує національну ідентичність у контексті міжнародних викликів та залучає суспільство до динамічного діалогу через низку освітніх й публічних заходів. У 2016 р. PinchukArtCentre засновано Дослідницьку платформу – новаторський проєкт, метою якого є створення живого архіву українського мистецтва від початку 80-х рр. до сьогодення, який на постійній основі презентується громадськості в рамках публікацій, лекцій, дискусій, виставок тощо. Крім того, арт-центр, інвестуючи в майбутні покоління України, надає премії молодим художникам

до 35 років – Future Generation Art Prize та Премію PinchukArtCentre, створюючи можливості та надаючи підтримку для їх розвитку.

21. <https://msumk.com/about/>

Музей сучасного українського мистецтва Корсаків – середовище для людей, ідей та мистецтва, відкрито 2018 р. у м. Луцьку. Музей, фундатором якого є родина Корсаків, створено з метою розвитку духовності нації, пропагування українського мистецтва у світі шляхом презентації творчих здобутків української художньої культури ХХ – ХХІ ст., пропагування сучасного мистецтва через авторські проєкти, освітні зокрема, інсталяції, перформанси тощо. Так, у музеї представлено роботи понад 100 митців (більше 800 арт-об'єктів: живопис, графіка, скульптура, інсталяція, відео-арт тощо). Музей проводить широку освітню, науково-дослідницьку, виставкову, видавничу діяльність, що відображає актуальні процеси в українській культурі та відкриває можливості для публічного художньо-освітнього діалогу.

Крім того, Музеєм сучасного українського мистецтва Корсаків створено **Арт-платформу «Антиципація 2020» (<https://msumk.com/art-platforma-antytsypatsiya-2020-natsionalnyj-dialog-u-konteksti-mystetstva-v-umovah-sotsialnyh-kataklizmiv/>)**. Це інтернет-майданчик для комунікації митців та суспільства на тему пандемії, її впливу на розвиток мистецтва та на людство у цілому, що сприяє національному діалогу у контексті трансформації мистецтва в умовах соціальних катаклізмів та формуванню колективного естетичного імунітету проти викликів сучасного світу.

ПРОСТІР ДЛЯ ТВОРЧИХ НОТАТОК

~~~~~  
*Незаписана думка – втрачений внесок*  
*(Д. Менделєєв)*  
~~~~~

A series of horizontal lines, spaced evenly down the page, intended for writing musical notation or creative notes.

ЛИПЕНЬ

1 липня

День архітектури України. Відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 456/95 від 17.06.1995 р.) щорічно

170 років від дня народження **Марії Федорівни Романович** (справжнє – Рожанківська) (1852– бл. 1933), української драматичної акторки, співачки

130 років від дня народження **Жана Люрса** (1892–1966), французького художника

120 років від дня народження **Вільяма Вайлера** (1902–1981), американського кінорежисера, продюсера, сценариста

120 років від дня народження **Ніни Григорівни Левитської** (1902–1974), української скульпторки (Чехія)

85 років від дня народження **Валерія Михайловича Гайдабури** (1937), українського театрознавця, заслуженого діяча мистецтв України

60 років від дня народження **Владислава Едвардовича Єрка** (1962), українського художника-ілюстратора

2 липня

190 років від дня народження **Платона Івановича Костецького** (1832–1908), українського та польського письменника, журналіста, громадського діяча

180 років від дня народження **Альфреда Рамбо** (1842–1905), французького історика, державного діяча, опублікував переспіви з українських народних дум, описав діяльність українських кобзарів

165 років від дня народження **Джоан Адамса** (1857–1934), англійського педагога

145 років від дня народження **Германа Гессе (Хессе)** (1877–1962), німецького та швейцарського письменника, лауреата Нобелівської премії

130 років від дня народження **Марфи Сидорівни Бондаренко** (1892–1970), української поетеси, громадсько-культурної діячки

110 років від дня народження **Бориса Семеновича Тартаковського** (1912–1985), українського прозаїка

100 років від дня народження **Дмитра Володимировича Затонського** (1922–2009), українського літературознавця, літературного критика, публіциста

3 липня

140 років від дня народження **Анатолія Максимовича Богдановича** (1882–1914), українського письменника, журналіста

115 років від дня народження **Наталії Йосипівни Захарченко** (1907–1992), української співачки (сопрано), педагога, заслуженої артистки України

110 років від дня народження **Анатолія Яблонського** (1912–1954), українського живописця, іконописця (Франція)

90 років від дня народження **Вадима Герасимовича Ілленка** (1932–2015), українського кінооператора і кінорежисера, педагога, народного артиста України, лауреата Державної премії України ім. О. Довженка

4 липня

180 років від дня народження **Германа Когена** (1842–1918), німецького філософа

160 років від дня народження **Івана Димитрова Шишманова** (1862–1928), болгарського літературознавця, фольклориста, історика, філософа, дипломата, громадського діяча

125 років від дня народження **Андрія Андрійовича Верменича** (1897–1979), українського театрального актора, народного артиста УРСР

5 липня

100 років від дня народження **Петра Трохимовича Ластівки** (1922–2018), українського актора, драматурга

70 років від дня народження **Володимира Григоровича Гаркуші** (1952), українського диригента, народного артиста України

70 років від дня народження **Ореста Андрійовича Скопа** (1952), українського живописця, мецената, заслуженого діяча мистецтв України

6 липня

135 років від дня народження **Марка Захаровича Шагала** (1887–1985), російського і французького живописця, графіка, сценографа, художника-монументаліста

100 років від дня народження **Льва Григоровича Силаєва** (1922–1993), українського режисера театру та масових заходів, народного артиста України

85 років від дня народження **Володимира Давидовича Ашкеназі** (1937), радянського та ісландського піаніста та диригента, семиразового лауреата премії «Греммі»

7 липня

140 років від дня народження **Тауфіка Гавриловича Кезми** (справжнє – Тауфік Джубраїл) (1882–1958), українського мовознавця, сходознавця, перекладача, журналіста, педагога

140 років від дня народження **Янки Купали** (справжнє – Іван Домінікович Луцевич) (1882–1942), білоруського поета, драматурга, перекладача, популяризатора творчості Т. Шевченка, громадського діяча

135 років від дня народження **Марка Шагала** (1887–1985), французького художника

115 років від дня народження **Роберта Енсона Хайнлайна** (1907–1988), американського прозаїка, фантаста

115 років від дня народження **Григорія Івановича Гавриленка** (1827–1924), художника-ілюстратора

95 років від дня народження **Григорія Івановича Гавриленка** (1927–1984), українського художника

90 років від дня народження **Петера Кірхнера** (1932), німецького славіста, літературознавця, перекладача, дослідника української літератури

8 липня

День родини. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1209/2011 від 30.12.2011 р.

130 років від дня народження **Ричарда Олдінгтона** (1892–1962), англійського письменника

115 років від дня народження **Олега Ольжича** (Олега Олександровича Кандиби) (1907–1944), українського поета, вченого-археолога, громадського і політичного діяча. У роки Другої світової війни перебував у м. Рівному. Був творчим співробітником часопису «Волинь» (1907–1944)

110 років від дня народження **Івонни Винників-Нижник** (1912–1993), української художниці, керамістки, килимарниці

100 років від дня народження **Петра Давидовича Моргаєнка** (1922–1990), українського літературного критика, прозаїка, перекладача

9 липня

140 років від дня народження **Михайла Єлисейовича Слабченка** (1882–1952), українського історика

100 років від дня народження **Петра Пилиповича Остапенка** (1922–2010), українського скульптора

90 років від дня народження **Юрія Миколайовича Кочубея** (1932), українського літературознавця, перекладача, дипломата

75 років від дня народження **Анатолія Івановича Кочерги** (1947), українського оперного співака (бас), педагога, народного артиста СРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

60 років від дня народження **Олександра Михайловича Ковальчука** (1962–2011), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (гобелен, батик)

10 липня

230 років від дня народження **Фредеріка Джозефа Марієтта** (1792–848), англійського прозаїка, автора пригодницьких романів

130 років від дня народження **Олександра Васильовича Досенка-Журби** (1892–1959), українського співака-бандуриста, заслуженого артиста України

120 років від дня народження **Ніколаса Гільєна** (повне ім'я Ніколас Крістобаль Гільєн Батиста) (1902–1989), кубинського поета, громадського діяча

105 років від дня народження **Петра Антоновича Шигимаги** (1917–1999), українського живописця, графіка, художника театральньо-декораційного мистецтва

100 років від дня народження **Павла Федоровича Автомонова** (1922–1988), українського письменника, журналіста, сценариста

90 років з дня народження **Алевтини Андріївни Єлсукової** (1932–2005), заслуженої художниці України, рівненського майстра декоративно-прикладного мистецтва, живописця

85 років від дня народження **Григорія Михайловича Артеменка** (1937), українського театального актора та режисера, народного артиста України

85 років від дня народження **Ольги Олексіївни Ільїної** (1937–2014), української актриси театру і кіно, режисера, народної артистки України

75 років від дня народження **Андрія Всеволодовича Дмитрука** (1947), українського письменника-фантаста, сценариста

11 липня

Всесвітній день народонаселення. Відзначається щорічно відповідно до рекомендацій Керівної ради Фонду ООН у галузі народонаселення, поданих у Рішенні ПРООН 89/46, п. 21

90 років від дня народження **Алевтини Андріївни Єлсукової** (1932–2005), заслуженої художниці України (1996), рівненського митця декоративно-прикладного мистецтва і акварельного живопису. У 1975–1988 рр. працювала на Рівненській фабриці нетканих матеріалів

80 років від дня народження **Тамари Михайлівни Тимошко-Горюшко** (1942), української артистки оперети, народної артистки України

12 липня

210 років від дня народження **Мірзи Фаталі Ахундова** (1812–1878), азербайджанського мислителя, філософа, письменника, громадського діяча

205 років від дня народження **Генрі Девіда Торо** (1817–1862), американського письменника, громадського діяча

125 років від дня народження **Олександра Івановича Соломарського** (1897–1980), українського театрального актора і режисера, театрального діяча, педагога

120 років від дня народження **Петра Івановича Голоти** (справжнє – Мельник) (1902–1949), українського письменника, журналіста, художника

120 років від дня народження **Юзефа-Яна Маєра** (1902–1996), польського бібліотекознавця, історика книги, педагога

115 років від дня народження **Петра Даниловича Гайдамаки** (1907–1981), українського композитора, диригента, музично-громадського діяча

75 років від дня народження **Петра Авксентійовича Кравчука** (1947), українського літератора, краєзнавця, театрознавця

13 липня

160 років від дня народження **Миколи Олександровича Рубакіна** (1862–1946), російського книгознавця, бібліографа, письменника

80 років від дня народження **Анатолія Миколайовича Калитка** (1942), українського живописця, педагога, заслуженого художника України

75 років від дня народження **Віктора Андрійовича Куща** (1947), українського оператора кіно та телебачення, педагога, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

75 років від дня народження **Євгена Дмитровича Пруткіна** (1947), українського співака (тенор), народного артиста України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

14 липня

150 років від дня народження **Івана Івановича Беляєва** (1872–1913), українського архітектора

125 років від дня народження **Олександри Іллівни Жуковської** (1897–1979), української оперної співачки (драматичне сопрано), заслуженої артистки УРСР

125 років від дня народженнями **Мирослава Ірчана** (справжнє – Андрій Дмитрович Баб'юк) (1897–1937), українського прозаїка, драматурга, письменника, публіциста, поета, перекладача, літературознавця, журналіста, історика, видавця

120 років від дня народження **Петра Андрійовича Радченка** (1902–1942), українського письменника

100 років від дня народження **Андрія-Мирона Чолгана** (1922–?), українського актора, режисера (Канада)

95 років від дня народження **Галини Федорівни Добровольської** (справжнє – Федотівна) (1927–2006), українського архітектора

85 років від дня народження **Григорія Михайловича Артеменка** (1937), українського актора, режисера, народного артиста України

75 років від дня народженнями **В'ячеслава Степановича Брюховецького** (1947), українського літературознавця, критика, педагога, громадського діяча, Героя України

15 липня

130 років від дня народження **Анатолія Мартиновича Бондаровича** (1892–1975), українського живописця, графіка, педагога

130 років від дня народження **Володимира Андрійовича Кабачка** (1892–1957), українського бандуриста, співака, диригента, педагога

110 років від дня народження **Бориса Мойсейовича Мінчина** (1912–1991), українського літературознавця, критика

110 років від дня народження **Абдрасула Токтомушева** (1912–1995), киргизького поета, перекладача творів Т. Шевченка

105 років від дня народження **Марії Авакумівни Познанської** (1917–1995), української поетеси

105 років від дня народження **Миколи Васильовича Дремлюги** (1917–1998), українського композитора, педагога музично-громадського діяча, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

90 років від дня народження **Миколи Миколайовича Пилинського** (1932–1997), українського мовознавця, педагога

60 років від дня народження **Нахоко Уехасі** (1962), японського прозаїка

16 липня

130 років від дня народження **Бориса Кузьмича Пилипенка** (1892–1937), українського етнографа, археолога, мистецтвознавця, краєзнавця

85 років від дня народження **Ади Миколаївни Роговцевої** (1937), української актриси театру і кіно, педагога, громадського діяча, народної артистки СРСР, Героя України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка та Державної премії України ім. О. Довженка

80 років від дня народження **Ігоря Прокоповича Левенця** (1942), українського хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

80 років від дня народження **Бориса Костянтиновича Небієрідзе** (1942–2008), українського кінорежисера, актора, сценариста українського кінорежисера грузинського походження, актора, сценариста, заслуженого діяча мистецтв України

17 липня

185 років від дня народження **Юліана-Октавіана Захаревича** (1837–1898), українського архітектора

110 років від дня народження **Петра Мокійовича Інгульського** (1912–1976), українського письменника, публіциста, прозаїка

110 років від дня народження **Віри Іванівни Павленко** (1912–1992), української художниці, майстрині декоративного розпису

85 років від дня народження **Івана Андрійовича Гея** (1937–2011), українського правозахисника, публіциста, громадсько-політичного та релігійного діяча

18 липня

145 років від дня народження **Еліна Пеліна (Димитра Іванова Стоянова)** (1877–1949), болгарського прозаїка

100 років від дня народження **Томаса Семюела Куна** (1922–1996), американського філософа, історика науки

85 років від дня народження **Григорія Андрійовича Колісника** (1937), українського письменника

85 років від дня народження **Олександра Семеновича Найдена** (1937), українського мистецтвознавця, збирача і дослідника витворів народної культури, поета, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

80 років від дня народження **Галини Іванівни Шумилової** (1942), української співачки (сопрано), народної артистки України

75 років від дня народження **Миколи Івановича Ворохти** (1947), українського живописця, графіка, заслуженого художника України

19 липня

170 років від дня народження **Володимира Павловича Науменка** (1852–1919), українського літературознавця, мовознавця, етнографа, журналіста, громадсько-політичного діяча, педагога

130 років від дня народження **Ілька Борщака** (справжнє – Ілля Львович Баршак) (1892–1959), українського історика, літературознавця, журналіста, громадсько-політичного діяча (Франція)

85 років від дня народження **Андрія Дмитровича Гудими** (1937), українського письменника

65 років від дня народження **Ірини Євгенівни Дорошенко** (1957), української актриси театр, кіно та дубляжу, народної артистки України

20 липня

120 років від дня народження **Тацуо Куроди** (1902–1992), японського літературознавця, перекладача, популяризатора творчості Т. Шевченка

90 років від дня народження **Степана Семеновича Валевського** (1932), українського архітектора

21 липня

165 років від дня народження **Альфреда Костянтиновича Федецького** (1857–1902), українського оператора хронікально-документальних фільмів, фотографа

140 років від дня народження **Михайла Єлисейовича Слабченка** (1882–1952), українського історика, правника, публіциста, громадського і освітнього діяча

140 років від дня народження **Давида Давидовича Бурлюка** (1882–1967), українського художника-футуриста, поета, мистецтвознавця, літературного та художнього критика, видавця (США)

135 років від дня народження **Марії Дмитрівни Главацької** (справжнє – Главацька-Варченко) (1887–1970), української театральної актриси, заслуженої артистки УРСР

135 років від дня народження **Володимира Олексійовича Денисова** (1887–1970), українського живописця, мистецтвознавця

115 років від дня народження **Олени Іванівни Теліги** (1907–1942), української поетеси, публіциста

75 років від дня народження **Лідії Остапівни Шутко** (1947), української скрипальки, педагога, народної артистки України

22 липня

140 років від дня народження **Ярослава Антоновича Гординського** (Гординський-Антонович) (1882–1939), українського письменника, фольклориста, літературознавця, славіста, перекладача, педагога

130 років від дня народження **Михайла Матвійовича Балясного** (1892–1978), українського живописця

120 років від дня народження **Івана Семеновича Іванченка** (1902–1987), українського поета

120 років від дня народження **Петра Петровича Холодного** (1902–1990), українського графіка і живописця-монументаліста (США)

80 років від дня народження **В'ячеслава Миколайовича Старченка** (1942–1989), диригента, тромбоніста, педагога, заслуженого працівника культури України, доцента, засновника кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного інституту культури (тепер – Інститут мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету), художнього керівника та диригента духового оркестру

23 липня

120 років від дня народження **Миколи Миколайовича Пархоменка** (1902–1964), українського композитора, скрипаля, педагога

75 років від дня народження **Віталія Васильовича Кушнірюка** (1947), українського живописця, заслуженого художника України

75 років від дня народження **Олександра Володимировича Масика** (1947), українського живописця, графіка

60 років від дня народження **Станіслава Миколайовича Цалика** (1962), українського сценариста, письменника, історика і краєзнавця

24 липня

220 років від дня народження **Олександра Дюма (Дюма-батька)** (1802–1870), французького письменника, драматурга

125 років від дня народження **Івонни Синенької-Іваницької** (1897–1988), української оперної і камерної співачки (лірико-драматичне сопрано) у діаспорі

115 років від дня народження **Василя Олександровича Мисика** (1907–1983), українського поета, перекладача

110 років від дня народження **Миколи Олімпійовича Гриценка** (1912–1979), українського актора

75 років від дня народження **Володимира Пилиповича Гнідя** (1947), українського хорового диригента, педагога, заслуженого працівника культури України

75 років від дня народження **Віктора Павловича Кочетова** (1947–2021), українського фотохудожника

70 років від дня народження **Віктора Яковича Даниленка** (1952), українського мистецтвознавця, художника-дизайнера, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

55 років від дня народження **Малгожати-Кароліни Пекарської** (1967), польського прозаїка, журналістки

55 років від дня народження **Дмитра Віталійовича та Віталія Віталійовича Капранових** (1967), українських письменників, видавців, публіцистів, громадських діячів

25 липня

335 років тому (1687) **Івана Мазепу** було обрано гетьманом Лівобережної України

26 липня

240 років від дня народження **Джона Філда** (Фільд) (1782–1837), ірландського композитора, піаніста, педагога

125 років від дня народження **Пола Гелліко** (1897–1976), американського прозаїка

27 липня

120 років від дня народження **Ярослава Олександровича Галана** (1902–1949), українського прозаїка, драматурга

110 років від дня народження **Бориса Петровича Жежеріна** (1912–2006), українського архітектора

110 років від дня народження **Ігоря Борисовича Маркевича** (Маркович) (1912–1983), французького диригента, піаніста, композитора українського походження

70 років від дня народження **Мирослава Миколайовича Романюка** (1952), українського історика, журналіста, вченого в галузі книгознавства, джерелознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, історії української преси та видавничої справи

28 липня

210 років з дня народження **Юзефа-Ігнація Крашевського** (1812–1887), польського письменника, публіциста, краєзнавця, історика, філософа, художника, громадського діяча. Близько 20 років прожив в Україні, зокрема у с. Городець Володимирецького району Рівненської області. Значна частина його творів написана на волинських матеріалах

135 років від дня народження **Павла Григоровича Савченка** (1887–1920), українського поета

135 років від дня народження **Володимира Андрійовича Комаренка** (1887–1969), українського диригента, педагога, музично-громадського діяча

130 років від дня народження **Михайла Семеновича Тардова** (1892–1948), українського письменника, сценариста, драматурга

110 років від дня народження **Ігоря Леонтійовича Муратова** (1912–1973), українського письменника, поета, прозаїка, перекладача, критика, драматурга

29 липня

210 років від дня народження **Івана Костянтиновича Айвазовського** (1817–1900), живописця-мариніста

160 років від дня народження **Моріса Метерлінка** (1862–1949), бельгійського письменника

30 липня

180 років від дня народження **Адальберта (Войтеха) Гржималі** (Гржималі, Грімалі) (1842–1908), чеського та українського композитора, скрипаля, педагога, музичного діяча

160 років від дня народження **Вільгельма Августа Лая** (1862–1926), німецького педагога

110 років від дня народження **Євгена Всеволодовича Волобуєва** (1912–2002), українського художника

100 років від дня народження **Лілії Данилівни Лобанової** (1922–1992), української оперної і камерної співачки (лірико-драматичне сопрано), педагога, народної артистки України

55 років від дня народження **Енн Брашарес** (1967), сучасної американської дитячої письменниці

50 років від дня народження **Олеся Саніна** (справжнє ім'я та по батькові Олександр Геннадійович) (1972), українського кінорежисера, актора, оператора, продюсера, музиканта, заслуженого артиста України, лауреата Державної премії України ім. О. Довженка

31 липня

165 років від дня народження **Іллі Федоровича Кокорудза** (1857–1933), українського педагога, історика літератури, критика

120 років від дня народження **Елізабет Котмаєр** (1902–1983), німецької письменниці, перекладачки української літератури

100 років від дня народження **Михайла Івановича Пригодія** (1922–2006), українського літературознавця, педагога, заслуженого діяча науки України

СЕРПЕНЬ

1 серпня

105 років від дня народження **Марії Кановас-Саморано** (1917–1987), іспанської перекладачки

80 років від дня народження **Гюса Кьойєра** (1942) нідерландського прозаїка

80 років від дня народження **Шевчука Василя Йосиповича** (1942), українського поета-пісняра, прозаїка, публіциста, казкаря

2 серпня

115 років від дня народження **Барбари Куні** (1907–2000), американської письменниці, художниці-ілюстраторки

105 років від дня народження **Олекси Яковича Ющенка** (1917–2008), українського поета, прозаїка

70 років від дня народження **Богдана Івановича Мельничука** (1952), українського письменника, драматурга, редактора, журналіста, краєзнавця, заслуженого діяча мистецтв України

3 серпня

110 років від дня народження **Івана Івановича Барабаша** (1912–1973), українського письменника

90 років від дня народження **Анатолія Михайловича Гаврилова** (1932–2021), українського оператора анімаційних фільмів, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

4 серпня

265 років від дня народження **Володимира Лукича Боровиковського** (1757–1825), українського живописця-портретиста

230 років від дня народження **Персі Біші Шеллі** (1792–1822), англійського поета

110 років від дня народження **Омеяна Івановича Логуша** (1912–1982), українського журналіста, публіциста, діяча національно-визвольного руху (США)

105 років від дня народження **Янки Бриля** (Івана Антоновича Бриля) (1917–2006), білоруського прозаїка

75 років від дня народження **Петра Олександровича Зикунова** (1947), українського живописця, заслуженого художника України

60 років від дня народження **Зази Буадзе** (1962), грузинського та українського кінорежисера, сценариста (фільми «Позивний Бандерас» (2018), «Мати Апостолів» (2021), присвячені трагічним подіям російсько-української війни

5 серпня

260 років від дня народження **Чон Як Йона** (1762–1836), корейського вченого-енциклопедиста, письменника, ідеолога

130 років від дня народження **Осипа Юрійовича Гермайзе** (1892–1958), українського історика, археографа, педагога, громадсько-політичного діяча

90 років від дня народження **Юрія Васильовича Белічка** (Беличко) (1932–2010), українського мистецтвознавця

90 років від дня народження **Нонни Михайлівни Капельгородської** (1932–2005), української кінознавиці, кінокритикині

85 років від дня народження **Юрія Михайловича Хорунжого** (1937–2007), українського письменника, прозаїка, педагога

55 років від дня народження **Олега Анатолійовича Вергеліса** (1967), українського журналіста, театрального і кінокритика, мистецького оглядача, письменника, публіциста, педагога, заслуженого журналіста України

6 серпня

140 років від дня народження **Ірини Андріївни Коссакової** (справжнє – Коссак) (1882–1959), української драматичної актриси

80 років від дня народження **Яреми Васильовича Якубця** (1942–2002), українського музикознавця, музичного критика, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

80 років від дня народження **Володимира Гавриловича Куркіна** (1942–2009), українського актора театру і кіно, театрального режисера, педагога, народного артиста України

60 років від дня народження **Ірини Іванівни Міщенко** (1962), української мистецтвознавиці, педагога, заслуженого працівника культури України

7 серпня

100 років від дня народження **Миколи Семеновича Трегубова** (1922–2007), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (кераміка), скульптора, заслуженого художника України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

95 років від дня народження **Миколи Тарасовича Попова** (1927–2010), українського графіка, художника-ілюстратора

75 років від дня народження **Софії Михайлівни Ротару** (Євдокименко) (1947), української естрадної співачки, народної артистки України, Героя України

75 років від дня народження **В'ячеслава Семеновича Колегаєва** (1947), українського кінорежисера та сценариста, актора

75 років від дня народження **Євгена Івановича Пілюгіна** (1947), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (ткацтво), педагога, заслуженого майстра народної творчості України

8 серпня

145 років від дня народження **Олександра Олексійовича Ханжонкова** (1877–1945), українського та російського діяча кіно

140 років від дня народження **Владислава Олександровича Старевича** (1882–1965), російського та французького режисера, сценариста, оператора, художника, творця перших у світі сюжетних фільмів, знятих у техніці лялькової анімації

120 років від дня народження **Михайла Марковича Канерштейна** (1902–1987), українського диригента, педагога

110 років від дня народження **Льва Павловича Ходченка** (1912–1998), українського живописця, заслуженого художника України

105 років від дня народження **В'ячеслава Васильовича Токарєва** (1917–2001), українського живописця, графіка, педагога

100 років від дня народження **Асхата Газизуліновича Сафаргаліна** (1922–1975), українського живописця

95 років від дня народження **Юрія Павловича Казакова** (1927–1982), російського письменника

75 років від дня народження **Зої Сергіївни Пасічної** (1947–2018), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (декоративний розпис), заслуженого майстра народної творчості України

70 років від дня народження **Наталії Анатоліївни Гузєвої** (1952), української дитячої письменниці, сценариста, редактора мультфільмів

70 років від дня народження **Юстейна Гордера** (1952), норвезького прозаїка

65 років від дня народження **Олени Петрівни Прищепи** (1957), історика, музейного фахівця, дослідника Волині. Кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету

9 серпня

Міжнародний день корінних народів світу. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А/RES/49/214 від 17.02.1995 р.

170 років від дня народження **Ханенко Варвари Николівни** (Терещенко) (1852–1922), колекціонерки, меценатки

155 років від дня народження **Остапа Макарушки** (1867–1931), українського філолога, педагога, громадського діяча

130 років від дня народження **Сави Христофоровича Чавдарова** (1892–1962), українського вченого, мовознавця, педагога, діяча народної освіти

100 років від дня народження **Леоніда Сидоровича Паламарчука** (1922–1995), українського мовознавця

95 років від дня народження **Денісла Кіза** (1927–2014), американського письменника, прозаїка, філолога

80 років від дня народження **Миколи Петровича Коломійця** (1942–2009), українського хореографа, педагога, народного артиста України

80 років від дня народження **Ярослава Івановича Мелеха** (1942), українського хорового диригента, заслуженого діяча мистецтв України

75 років від дня народження **Петра Івановича Марусика** (1947–2008), українського сценариста, кінорежисера, перекладача

75 років від дня народження **Аркадія Леонідовича Чичкана** (1947–2017), українського живописця

70 років від дня народження **Олександра Григоровича Астаф'єва** (літ. псевдонім Олесь Нічлава) (1952–2020), українського літературознавця, письменника, перекладача, критика, педагога

65 років від дня народження **Дмитра Івановича Чиборака** (1957), українського театрального режисера, народного артиста України

10 серпня

200 років від дня народження **Яна Калинчака** (1822–1871), словацького письменника, критика

175 років від дня народження **Вільгельма Рейна** (1847–1929), німецького педагога, методиста

110 років від дня народження **Жоржі Амаду** (1912–2001), бразильського письменника, журналіста, громадсько-політичного діяча

100 років від дня народження **Владіміра Мінача** (1922–1996), словацького письменника, публіциста, громадського діяча

95 років від дня народження **Луки Дмитровича Біганича** (1927–1995), українського скульптора

11 серпня

130 років від дня народження **Г'ю Макдіарміда** (Макдайармід, Мак-Діармід; справжнє – Крістофер Маррі Грів) (1892–1978), шотландського поета, перекладача, критика, громадського діяча, популяризатора творчості Т. Шевченка

125 років від дня народження **Енід Мері Блайтон** (1897–1968), англійської дитячої письменниці, прозаїка

120 років від дня народження **Леона Костянтиновича Толопка** (1902–1991), українського журналіста, письменника, громадського діяча (США)

80 років від дня народження **Віктора Олександровича Шулакова** (1942–2009), українського театрального актора, режисера, драматурга, педагога, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

70 років від дня народження **Олександра Петровича Куцика** (1952), українського театрального режисера, актора, заслуженого артиста України

65 років від дня народження **Володимира Олександровича Могилюка** (1957), українського поета, перекладача, краєзнавця

12 серпня

Міжнародний день молоді. Відзначається відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/54/120 від 20.01.2000 р.

140 років від дня народження **Джорджа Веслі Беллоуза** (1882–1925), американського живописця, графіка

130 років від дня народження **Олімпії Остапівни Добровольської** (1892–1990), української акторки, режисерки, педагога у діаспорі

80 років від дня народження **Бьянки Пітцорно** (1942), італійського прозаїка

80 років від дня народження **Романа Олексійовича Долчука** (1942–2011), українського хорового диригента, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого працівника культури України

80 років від дня смерті **Миколи Григоровича Бурачека** (1871–1942), українського живописця, художника театру, письменника, заслуженого діяча мистецтв УРСР

80 років від дня народження **Георгія Євдокимовича Бабійчука** (1942), українського графіка, живописця, заслуженого діяча мистецтв України

75 років від дня народження **Сергія Анастасійовича Гальченка** (1947), українського літературознавця, критика, заслуженого працівника культури України

13 серпня

220 років від дня народження **Ніколаса Ленау** (1802–1850), австрійського поета

14 серпня

155 років від дня народження **Джона Голсуорсі** (1867–1933), англійського письменника, лауреата Нобелівської премії

110 років від дня народження **Ервіна Штрітматтера** (1912–1994), німецького письменника

100 років від дня народження **Леоніда Демидовича Протасова** (1922–1995), українського живописця, графіка

85 років від дня народження **Володимира Олександровича Базилівського** (1937), українського поета, письменника, літературного критика, перекладача, публіциста, лауреата Державної премії України ім. Т. Шевченка

85 років від дня народження **Віталія Григоровича Скляренка** (1937), українського мовознавця

75 років від дня народження **Валерії Вікторівни Чайковської** (1947), української актриси театру і кіно, народної артистки України

65 років від дня народження **Богдана Анатолійовича Прищепи** (1957), археолога, музейного фахівця, дослідника Волині. Викладач, доцент кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету

65 років від дня народження **Ярослава Васильовича Ткачівського** (1957), українського поета і прозаїка, пісняра і гумориста, сатирика і журналіста

60 років від дня народження **Олеся Станіславовича Ульяненка** (Олександра Станіславовича Ульянова) (1962–2010), українського письменника

15 серпня

260 років від дня народження **Діонісія Макклера (Міклера)** (1762–1853), ландшафтного архітектора. Заснував парки в Мізочі, Здовбиці, Підлужному, Млинові, Городку, Боремлі та ін. Помер у м. Дубно Рівненської області

235 років від дня народження **Олександра Олександровича Аляб'єва** (1787–1851), російського композитора, піаніста і диригента

145 років від дня народження **Сірополка Степана Онисимовича** (1872–1959), українського педагога, основоположника вітчизняного книгознавства та бібліотекознавства, бібліографа, редактора

100 років від дня народження **Леоніда Матвійовича Тюльпи** (1922–1994), українського архітектора

80 років від дня народження **Валерії Гаврилівни Заклунної** (Заклунна-Мироненко) (1942–2016), української акторки театру та кіно, заслуженої артистки України, громадсько-політичної діячки, Героя України

16 серпня

170 років від дня народження **Миколи Павловича Дашкевича** (1852–1908), українського літературознавця, історика, фольклориста

125 років від дня народження **Йосипа Абрамовича Дайца** (1897–1954), українського художника-ілюстратора

110 років від дня народження **Віталія Григоровича Авраменка** (1912–1974), українського театрального актора і режисера, заслуженого артиста УРСР

90 років від дня народження **Володимира Гнатовича Леонюка** (1932–2013), українського краєзнавця, прозаїка, поета, культуролога, громадського діяча

75 років від дня народження **Сергія Степановича Гречаніюка** (1947), українського прозаїка, літературного критика, публіциста

60 років від дня народження **Юрія Романовича Іздрика** (1962), українського поета, культуролога редактора, перекладача

17 серпня

165 років від дня народження **Євсевія Васильовича Мандичевського** (1857–1929), українського і австрійського композитора, музикознавця, диригента, педагога

120 років від дня народження **Дмитра Пилиповича Заянчківського** (1902–1943), українського дитячого письменника, педагога

120 років від дня народження **Олеся Громіва** (справжнє – Олександр Єфремович Тарнаутський) (1902–?), українського письменника, журналіста

90 років від дня народження **Відьядхара Сураджджпрасада Найпола** (1932–2018), тринідадського та британського прозаїка, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури

80 років від дня народження **Мусліма Магометовича Магомаєва** (1942–2008), азербайджанського співака, композитора, народного артиста СРСР

18 серпня

170 років від дня народження **Елеонори Стечинської** (1852–1924), української акторки

135 років від дня народження **Ганни Амвросіївни Крушельницької** (1887–1965), української оперної співачки (сопрано)

110 років від дня народження **Ельзи Моранте** (1912–1985), італійської письменниці

105 років від дня народження **Василя Захаровича Бородая** (1917–2010), українського скульптора, педагога, громадського діяча, народного художника СРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

100 років від дня народження **Алена Роба-Гріє** (1922–2008), французького письменника, кінорежисера, сценариста, одного із засновників «нового роману»

85 років від дня народження **Станіслава Євстигнійовича Павлюченка** (1937–2010), українського диригента, педагога, народного артиста України

65 років від дня народження **Сергія Володимировича Маслобойщикова** (1957), українського графіка, художника театру, актора, режисера театру і кіно, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

19 серпня

120 років від дня народження **Олеся (Олександра) Васильовича Донченка** (1902–1954), українського прозаїка, поета, казкаря

90 років від дня народження **Льва Володимировича Удовенка** (1932), українського режисера-документаліста, сценариста

85 років від дня народження **Олександра Валентиновича Вампілова** (1937–1972), російського драматурга, прозаїка

70 років від дня народження **Марії Іванівни Чумарної** (Чепурко) (1952), української поетеси, педагога, журналіста, громадсько-культурної діячки

20 серпня

195 років від дня народження **Шарля Теодора Анрі де Костера** (1827–1879), бельгійського прозаїка

175 років від дня народження **Болеслава Пруса** (1847–1912), польського письменника

110 років від дня народження **Ніязі** (справжнє – Ніязі Зульфугарович Тагізаде-Гаджибеков) (1912–1984), азербайджанського композитора, диригента, музично-громадського діяча

110 років від дня народження **Володимира Івановича Сколоздри** (1912–1980), українського скульптора

90 років від дня народження **Василя Павловича Аксьонова** (1932–2009), російського і американського письменника, сценариста, кінодраматурга

70 років від дня народження **Михайла Федоровича Барабаша** (1952), українського художника

21 серпня

155 років від дня народження **Леоніда Павловича Добровольського** (1867–1929), українського історика, києвознавця, педагога

150 років від дня народження **Обрі Вінсента Бердслі (Бердслей)** (1872–1898), англійського художника-графіка і письменника.

125 років від дня народження **Софії Северинівни Зарицької-Омельченко** (1897–1972), українського живописця

120 років від дня народження **Ангела Іванова Каралійчева** (1902–1972), болгарського письменника

85 років від дня народження **Ніни Леонідівни Бічуї** (1937), українського прозаїка

85 років від дня народження **Бориса Івановича Плаксія** (1937–2012), українського живописця, графіка, монументаліста, скульптора, заслуженого художника України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

75 років від дня народження **Пауло Коельйо** (1947), бразильського письменника

60 років від дня народження **Тетяни Володимирівни Пишнюк** (1962), української письменниці

30 років від часу проведення (21–24.08.1992) в м. Києві **I Всесвітнього форуму українців**

22 серпня

180 років від дня народження **Василя Михайловича Вілінського** (1842–1874), українського диригента, піаніста, скрипаля, актора, засновника Київської опери

160 років від дня народження **Клода Ашіля Дебюссі** (1862–1918), французького композитора, піаніста, диригента, музичного критика

160 років від дня народження **Еміліо Карло Джузеппе Марія Сальгарі** (1862–1911), італійського прозаїка, автора історичних та пригодницьких романів

23 серпня

День Державного Прапора України. Відзначається в Україні згідно з Указом Президента (№ 987/2004 від 23.08.2004 р.) щорічно

155 років від дня народження **Осипа Семеновича Маковея** (1867–1925), українського поета, письменника, критика, історика літератури, перекладача, публіциста, громадського діяча

120 років від дня народження **Ніни Матулівни** (справжнє – Антоніна Марія Іванівна Матуль) (1902–1944), української письменниці, журналістки, акторки, режисерки, громадської діячки

90 років від дня народження **Давида Яновича Черкаського** (1932), українського художника-мультиплікатора, сценариста, кінорежисера, народного артиста України

90 років від дня народження **Володимира Сергійовича Антонова** (1932–2005), українського флейтиста, педагога, народного артиста України

85 років від дня народження **Анатолія Андрійовича Башкевича** (1937), українського живописця

85 років від дня народження **Ніни Леонідівни Бічуї** (Бічуя) (1937), української письменниці

80 років від дня народження **Василя Володимировича Барладяну-Бирладника** (1942–2010), українського історика мистецтва, поета, літературознавця, публіциста, журналіста, політичного діяча

24 серпня

День незалежності України. Національне свято (1991). Відзначається щорічно як державне загальнонародне свято відповідно до Постанови Верховної ради України № 2143–ХІІ від 20.02.1992 р.

145 років від дня народження **Олександра Сергійовича Грушевського** (1877–1942), українського історика, літературознавця, етнографа

110 років від дня народження **Олександра Миколайовича Ананьєва** (1912–?), українського актора, драматурга

100 років від дня народження **Михайла Миколайовича Потупейка** (1922–2007) українського письменника, критика, літературознавця, педагога, громадського діяча

95 років від дня народження **Женев'єви Юр'є** (1927), французького прозаїка, казкарки

75 років від дня народження **Пауло Коельо** (1947), бразильського прозаїка, поета

30 років тому (1967) відбулося урочисте відкриття **університету «Києво-Могилянська академія»**

25 серпня

230 років тому (1792) указом Катерини II скасовано **Запорізьку Січ**

215 років від дня народження **Івана Петровича Максимовича** (1807–1861), українського богослова, перекладача

130 років від дня народження **Степана Тудора** (Степана Йосиповича Олексюка) (1892–1941), українського письменника, літературознавця

130 років від дня народження **Варфоломія Андріановича Ігнатієнка** (1892–1937), українського бібліографа, історика української періодики

90 років від дня народження **Пятруся Макаля** (Петро Михайлович Макаль) (1932–1996), білоруського поета, драматурга, перекладача

75 років від дня народження **Богдана Йосиповича Столярчука** (1947), музикознавця, літератора, краєзнавця. Автор десятків книг, присвячених митцям Рівненщини. Професор кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, заслужений діяч мистецтв України

26 серпня

145 років від дня народження **Дмитра Михайловича Дяченка** (1887–1942), українського архітектора, громадського діяча

100 років від дня народження **Маноліса Глезоса** (1922–2020), грецького письменника, громадсько-політичного діяча

100 років від дня народження **Джея Прітцкера** (Пріцкер) (1922–1999), американського філантропа українського походження, засновника Прітцкерівської премії в галузі архітектури

90 років від дня народження **Ліжії Божунги Нуньєс** (1932), бразильського прозаїка, казкарки

75 років від дня народження **Миколи Івановича Ніколюка** (1947–2012), українського театрального актора і режисера, сценариста, педагога, заслуженого артиста України

27 серпня

120 років від дня народження **Юрія Івановича Яновського** (1902–1954), українського письменника, поета, драматурга, сценариста, журналіста, редактора

70 років від дня народження **Михайла Якубовича Форгеля** (1952–2006), українського театрознавця, педагога, культурного діяча, заслуженого діяча мистецтв України

28 серпня

130 років від дня народження **Сейкіті Фудзіморі** (1892–1977), японського письменника

130 років від дня народження **Володимира Марковича Кропивницького** (1892–1977), українського хормейстера, музичного діяча

100 років від дня народження **Марії Павлівни Лісовської** (1922–1981), української письменниці

29 серпня

160 років від дня народження **Ернста Меймана** (1862–1915), німецького педагога, психолога, засновника експериментальної педагогіки

160 років від дня народження **Моріса Полідора Марі Бернара Метерлінка** (1862–1949), бельгійського письменника-символіста, драматурга, есеїста, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури

125 років від дня народження **Мирослави Сопілки** (справжнє – Юлія Семенівна Мисько-Пастушенко) (1897–1937), української поетеси, прозаїка

90 років від дня народження **Ліляни Тодорової Минкової** (1932–2016), болгарської літературознавиці, перекладачки, популяризаторки української літератури в Болгарії, дослідниці творчості Т. Шевченка, Марка Вовчка, Лесі Українки

70 років від дня народження **Олександра Петровича Гунька** (1952), українського письменника, журналіста, перекладача, педагога, громадського діяча

30 серпня

120 років від дня народження **Алоїза Каріж'є (Каріджета)** (1902–1985), швейцарського художника-ілюстратора

100 років від дня народження **Павла Прокоповича Глазового** (1922–2004), українського поета-гумориста, заслуженого діяча мистецтв України

95 років від дня народження **Олександра Олександровича Станка** (1927–2014), українського скрипаля, педагога, композитора

85 років від дня народження **Лариси Валентинівни Кадочникової** (1937), української актриси, художниці, народної артистки України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

70 років від дня народження **Івана Михайловича Гавриловича** (1952), українського поета і журналіста

ВЕРЕСЕНЬ

420 років з дня заснування **Дерманської школи та друкарні** (Рівненщина) (1602)

160 років з часу написання **Павлом Платоновичем Чубинським** Українського Національного Гімну (1862). У 1869–1870 рр. очолював експедицію з вивчення Південно-західного краю в етнографічному й статистичному відношеннях і побував у багатьох населених пунктах Рівненщини (1862)

1 вересня

День знань. Відзначається щорічно з 1984 р.

390 років від часу (1632) створення П. Моголою **Києво-Братського (Києво-Могилянського) колегіуму** шляхом об'єднання Київської братської школи та школи Києво-Печерської лаври

190 років від дня народження **Олександра Миколайовича Поля** (1832–1890), українського краєзнавця, археолога, підприємця, колекціонера, мецената, громадсько-культурного діяча

135 років від дня народження **Блеза Сандрара** (1887–1961), французького і швейцарського письменника

100 років від дня народження **Миколи Никаноровича Магери** (1922–2008), українського письменника, драматурга, педагога

85 років від дня народження **Миколи Сергійовича Сядристого** (1937), українського майстра мікромініатюри, поета, народного художника України

75 років від дня народження **Миколи Петровича Мозгового** (1947–2010), українського композитора, естрадного співака, педагога, народного артиста України

65 років від дня народження **Світлани Григорівни Білоножко** (1957), української естрадної співачки, диктора та ведучої телепрограм, артистки оперети, народної артистки України

65 років від дня народження **Петра Васильовича Гушоватого** (1957), українського хорового диригента, педагога, заслуженого працівника культури України

2 вересня

125 років від дня народження **Сапруна Северина**, українського хорового диригента, композитора, поета, педагога, священника, музично-громадського діяча (1897–1950)

120 років від дня народження **Олександра Семеновича Теплицького** (1902–1979), українського композитора, музикознавця, педагога і диригента

90 років від дня народження **Петра Петровича Печорного** (1932), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (кераміка), графіка та живописця, педагога, народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

75 років від дня народження **Володимира Андрійовича Коляди** (1947), українського актора театру і кіно, народного артиста України

55 років від дня народження **Остапа Богдановича Ступки** (1967), українського актора театру, кіно та дубляжу, телеведучого, народного артиста України

3 вересня

95 років від дня народження **Алеся (Олександра) Михайловича Адамовича** (1927–1994), білоруського прозаїка

80 років від дня народження **Василя Михайловича Вілінського** (Велінський) (1842–1875), українського музиканта, артиста, диригента, театрального і громадського діяча

85 років дня народження **Юрія Ілліча Суржі** (1937–2019), українського актора театру і кіно, народного артиста України

70 років від дня народження **Юрія Миколайовича Вінтаєва** (1952), українського живописця і графіка, заслуженого діяча мистецтв України

4 вересня

140 років від дня народження **Леонгарда Франка** (1882–1961), німецького письменника, сценариста, драматурга

85 років від дня народження **Бориса Сергійовича Колупасєва** (1937), заслуженого працівника освіти і науки України, доктора хімічних наук, академіка Міжнародної академії педагогічних і соціальних наук. Від 1963 р. працює у Рівненському державному гуманітарному університеті

70 років від дня народження **Тайсії Сергіївни Стан** (1952), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка), фольклориста, етнографа, заслуженого працівника культури України

5 вересня

205 років від дня народження **Олексія Костянтиновича Толстого** (1817–1875), російського та українського письменника, драматурга

150 років з дня народження **Михайла Тучемського** (1872–1945), музеєзнавця, церковного діяча, першого керівника Острозького краєзнавчого музею (1916). Народився у с. Понебель Рівненського району Рівненської області

140 років від дня народження **Михайла Омеляновича Гаврилка** (1882–1920), українського скульптора, графіка, поета, хорунжого армії УНР

100 років від дня народження **Григорія Степановича Домненка** (1922–1976), українського живописця, графіка, сценографа

95 років від дня народження **Віталія Васильовича Сєчкіна** (1927–1988), українського піаніста, композитора

80 років від дня народження **Лідії Пилипівни Корній** (1942), українського музикознавця, педагога

80 років від дня народження **Петра Павловича Шпорчука** (1942), українського художника станкового та монументального живопису, графіка, заслуженого художника України

75 років від дня народження **Валентина Олександровича Гордійчука** (1947), українського художника-ілюстратора

75 років від дня народження **Григорія Тимофійовича Козакова** (1947–2009), українського тележурналіста, режисера, заслуженого журналіста України

70 років від дня народження **Раїси Андріївни Валькевич** (1952), української співачки (лірико-драматичне сопрано), педагога, народної артистки України

65 років від дня народження **Поліни Василівни Лазової** (1957), української актриси театру і кіно, народної артистки України

55 років від дня народження **Кирила Вікторовича Булкіна** (1967), журналіста, актора, публіциста, барда, культурного діяча

6 вересня

135 років від дня народження **Михайла Адамовича Скорульського** (1887–1950), українського композитора

125 років від дня народження **Івана Кіндратовича Микитенка** (1897–1937), українського письменника, прозаїка, драматурга

115 років від дня народження **Григорія Яковича Колтунова** (1907–1999), українського кінодраматурга, режисера-постановника, заслуженого діяча мистецтв України

110 років від дня народження **Георгія Гнатовича Семенова** (1912–1982), українського актора театру і кіно, народного артиста УРСР

100 років від дня народження **Михайла Федоровича Овсянкіна** (1922–2009), українського скульптора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

80 років від дня народження **Ярослава Федоровича Бабія** (1942–1997), українського режисера, театрального діяча

75 років від дня народження **Михайла Йосиповича Риндзака** (1947), українського художника театру, народного художника України

7 вересня

100 років від дня народження **Олександра Івановича Губаря** (1922–2003), українського літературознавця, критика, публіциста, педагога, який сприяв зміцненню українських та кримськотатарських літературних зв'язків

80 років від дня народження **Василя Сидоровича Рябунця** (1942), режисера аматорського кіно, фотохудожника, заслуженого працівника культури України

75 років від дня народження **Олександра Володимировича Огородніка** (1947–2020), українського диригента, композитора, народного артиста України

75 років від дня народження **Лариси Дмитрівни Токарєвої** (1947), української художниці кіно, заслуженого діяча мистецтв України

8 вересня

Міжнародний день писемності. Відзначається щорічно відповідно до рішення 14-ї сесії ЮНЕСКО № 1.141 від 1966 р.

Міжнародний день солідарності журналістів. Відзначається щорічно з 1958 р. відповідно до рішення IV конгресу Міжнародної організації журналістів. Приурочений до дня пам'яті Ю. Фучика

125 років від дня народження **Любові Василівни Комарецької** (1897–1987), української акторки театру та кіно, заслуженої артистки УРСР

110 років від дня народження **Сіді Львівни Таль** (справжнє – Біркенталь Сореле) (1912–1983), української театральної актриси і співачки, заслуженої артистки УРСР

75 років від дня народження **Миколи Сергійовича Шопші** (1947–2006), українського оперного і камерного співака (бас), народного артиста України, лауреата Державної премії України ім. Т. Шевченка

60 років від дня народження **Ярослава Ярославовича Даниліва** (1962), українського живописця, графіка, сценографа, майстра художньої кераміки

60 років від дня народження **Олега В'ячеславовича Сидора** (1962) (псевд. Олег Сидор-Гібелінда), українського арткритика, історика мистецтва, мистецтвознавця, музеєзнавця, журналіста

9 вересня

День українського кіно. Відзначається щорічно в другу суботу вересня відповідно до Указу Президента України № 52/96 від 12.01.1996 р.

День фізичної культури і спорту. Відзначається щорічно в другу суботу вересня відповідно до Указу Президента України № 340/94 від 29.06.1994 р.

125 років від дня народження **Євгена Олексійовича Цисика** (1897–1956), українського хорового диригента, педагога

110 років від дня народження **Федора Юрійовича Маківчука** (1912–1988), українського письменника, сатирика, гумориста, журналіста, заслуженого працівника культури УРСР

10 вересня

День українського кіно. Відзначається щорічно в другу суботу вересня відповідно до Указу Президента України № 52/96 від 12.01.1996 р.

130 років від дня народження **Сергія Степановича Смеречинського** (1892–1954), українського філолога

110 років від дня народження **Херлуфа Бідструпа** (1912–1988), датського художника-карикатуриста

75 років від дня народження **Світлани Давидівни Кім** (1947), української художниці-ілюстраторки

55 років від дня народження **Валентина Бердта** (Валентина Корнійовича Бердути) (1967), українського прозаїка, видавця, журналіста, редактора

11 вересня

160 років від дня народження **О'Генрі** (справжнє – Вільям Сідні Портер) (1862–1910), американського письменника, прозаїка

130 років від дня народження **Станіслава Дачинського** (1892–1964), польського актора, режисера

110 років від дня народження **Дмитра Васильовича Ткача** (1912–1993), українського письменника, прозаїка

100 років від дня народження **Димитра Христова Методієва** (1922–1995), болгарського письменника, перекладача творів Т. Шевченка та повного видання «Кобзаря» (1964)

75 років від дня народження **Ігоря Аркадійовича Вишинського** (1947–1998), українського художника-ілюстратора

110 років від дня народження **Льва Олександровича Спасокукоцького** (1912–1960), українського композитора, педагога

110 років від дня народження **Едуарда Олександровича фон Фальц-Фейна** (1912–2018), українського мецената, підприємця, спортсмена, громадського діяча (Ліхтенштейн); кавалера орденів князя Ярослава Мудрого V (2007) і IV (2012) ступенів за вагомий внесок у зміцнення міжнародного авторитету України, збереження і популяризацію її історичної та культурної спадщини

60 років від дня народження **Вікторії Валеріївни Польової** (1962), української композиторки, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

12 вересня

130 років від дня народження **Юрія Івановича Корпанюка** (1892–1977), українського майстра різьблення по дереву, заслуженого майстра народної творчості УРСР

130 років від дня народження **Петра Івановича Руліна** (1892–1940), українського театрознавця, критика, педагога

120 років від дня народження **Марії Затуренської** (1902–1982), американської поетеси, народженої в Україні

115 років від дня народження **Олександра Панасовича Здиховського** (1907–1990), українського театрального режисера, народного артиста УРСР

100 років від дня народження **Якова Олексійовича Гудемчука** (справжнє – Мушинський) (1922–2003), українського письменника, поета, перекладача, громадського діяча (Польща)

100 років від дня народження **Мирослава Андрійовича Кушніра** (1922–1944 або 1945), українського поета, мемуариста, перекладача, діяча ОУН і УПА.

90 років від дня народження **Ігоря Івановича Заседи** (1932–2005), українського спортсмена, спортивного журналіста, письменника

90 років від дня народження **Івана Миколайовича Самофатова** (1932–1985), українського військового диригента

13 вересня

65 років від дня народження **Богдана Васильовича Ходана** (1957), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (художня обробка дерева), заслуженого майстра народної творчості України

14 вересня

125 років від дня народження **Віри Іванівни Кутинської** (1897–1981), української художниці анімаційних фільмів та ужиткового мистецтва, живописця і графіка

110 років від дня народження **Лева Олександровича Спасокукоцького** (1912–1960), українського композитора і педагога

75 років від дня народження **Олександра Пилиповича Осадчого** (1947), українського композитора, заслуженого діяча мистецтв України

70 років від дня народження **Наталії Микитівни Рудюк** (1952), української театральної художниці з костюмів, лялькарки, сценографа, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

70 років від дня народження **Миколи Васильовича Гнатюка** (1952), українського естрадного співака, народного артиста України

15 вересня

Міжнародний день демократії. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/62/7 від 13.12.2007 р.

170 років від дня народження **Григорія Олександровича Мачтета** (1852–1901), українського письменника

145 років від дня народження **Олени Львівни Кульчицької** (1877–1967), української художниці і графіка, педагога, громадського діяча, народного художника УРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

130 років від дня народження **Михайла Івановича Гайворонського** (справжнє – Гавронський) (1892–1949), українського композитора, диригента, скрипаля, музично-громадського діяча, педагога, творця стрілецьких пісень (США)

110 років від дня народження **Валерія Васильовича Гаккебуша** (1912–1984), українського режисера, театрознавця

100 років від дня народження **Ярослава Гнатовича Шпорти** (1922–1956), українського поета, перекладача

85 років від дня народження **Сергія Кириловича Мельничука** (1937–2002), письменника, журналіста. Народився у с. Житин Рівненського району Рівненської області

16 вересня

560 років від дня народження **П'єтро Помпонаці** (1462–1525), італійського філософа

145 років від дня народження **Федора Миколайовича Стешка** (1877–1944), українського музикознавця, бібліографа, педагога, громадсько-культурного діяча

120 років від дня народження **Камена Зидарова** (справжнє – Тодор Сибев Манов) (1902–1987), болгарського письменника, поета, драматурга, критика, перекладача творів Т. Шевченка, П. Тичини, М. Рильського

105 років від часу (1917) заснування **Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької**. Відзначається на державному рівні відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення 100-річчя з часу заснування Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької» № 571-VII від 17.09.2013 р.

90 років від дня народження **Юрія Гавриловича Рєпіна** (1932), українського архітектора

75 років від дня народження **Валерія Веніаміновича Марченка** (1947–1984), українського літературознавця, публіциста, перекладача, журналіста

17 вересня

205 років від дня народження **Венцеслава Венцеславовича Єдлічки** (1817–1880), українського та чеського музиканта, педагога, громадського діяча

115 років від дня народження **Романа-Степана Дмитровича Луканя** (1907–1943), українського історика, бібліографа, краєзнавця, архівіста, журналіста

110 років від дня народження **Максима Танка** (справжнє – Євген Іванович Скурко) (1912–1995), білоруського поета, перекладача творів П. Тичини, В. Сосюри, М. Рильського, М. Бажана, громадського діяча

100 років від дня народження **Сирбая Мауленова** (1922–1993), казахського поета, перекладача творів Т. Шевченка

75 років від дня народження **Віталія Степановича Мігченка** (1947), українського графіка, ілюстратора, дизайнера шрифту, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

18 вересня

110 років від дня народження **Миколи Кузьмича Йосипенка** (1912–1983), українського театрознавця, кінознавця, режисера, педагога

120 років від дня народження **Михайла Івановича Марченка** (1902–1983), українського історика

90 років від дня народження **Майка Ройка** (1932–1997), американського журналіста, публіциста українського походження

85 років від дня народження **Ніни Дмитрівни Писаренко** (1937), української бандуристки, народної артистки України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

85 років від дня народження **Володимира Петровича Куликівського** (1937–1985), українського поета

35 років від дня народження **Олександра Храпаченка** (1987–2014), театрального режисера, учасника Революції гідності. Член 35-ї сотні Самооборони Майдану «Волинська Січ». Герой Небесної Сотні. Герой України (2014). Почесний громадянин м. Рівне (2014). Загинув 21.11.2014 р.

19 вересня

155 років від дня народження **Артура Ракхема** (1867–1939), англійського художника-ілюстратора

135 років від дня народження **Михайла Адамовича Скорульського** (1887–1950), українського композитора, піаніста, диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР

125 років від дня народження **Леоніда Недолі** (1897–1963), українського письменника

85 років від дня народження **Михайла (Михась) Михайловича Ткача** (1937), українського прозаїка, журналіста, заслуженого працівника культури України

80 років від дня народження **Василя Івановича Будянського** (1942–2018), українського актора, майстра художнього слова, поета, драматурга, заслуженого артиста України

80 років від дня народження **Євгена Федоровича Станковича** (1942), українського композитора, педагога, музично-громадського діяча, народного артиста України, Героя України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

65 років від дня народження **Василя Івановича Семенюка** (1957), українського живописця, графіка, педагога, народного художника України

20 вересня

130 років від дня народження **Михайла Михайловича Новицького** (1892–1964), українського літературознавця, шевченкознавця, редактора, видавця

120 років від дня народження **Чезаре Дзаваттіні** (1902–1989), італійського письменника, сценариста, режисера, теоретика кіно, громадського діяча

110 років від дня народження **Стефи (Стефанії) Йосипівни Стадниківни** (1912–1983), української драматичної акторки, співачки

105 років від дня народження **Миколи Костьовича Сивіцького** (1917–2004) українського прозаїка, доктора гуманітарних наук, літературного критика, історика. Уродженець с. Підлужжя Дубенського району Рівненської області. Написав автобіографічні «Записки сірого волиняка» (1996). Почесний громадянин м. Дубно (1997)

75 років від дня народження **Неллі Євгенівни Княжковської** (1947), української художниці декоративно-ужиткового мистецтва, живописця, заслуженого художника України

60 років від дня народження **Надії Вікторівни Вакуленко** (1962), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка), заслуженого майстра народної творчості України

21 вересня

Міжнародний день миру. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 55 / 282 від 07.09.2001 р.

370 років від дня народження **Адама Зерникави** (1652–1692), українського письменника, вченого, культурного діяча

190 років від дня народження **Петра Івановича Ніщинського** (1832–1896), українського композитора, письменника-перекладача, поета, педагога

130 років від дня народження **Дмитра Ілліча Шелудька** (Шелудко, Шолудко, Поглубко) (1892–1954), болгарського літературознавця, мовознавця, дипломата, популяризатора української літератури в Болгарії

75 років від дня народження **Стівена Едвіна Кінга** (1947), американського письменника

60 років від дня народження **Павла Вікторовича Куща** (1962), українського прозаїка, гумориста

22 вересня

День партизанської слави. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1020/2001 від 30.10.2001 р.

120 років від дня народження **Елен К'юзек** (К'юсек, К'юсак) (1902–1981), австралійського прозаїка, письменниці

120 років від дня народження **Андрія Петровича Медушевського** (1902–1977), українського мовознавця

100 років від дня народження **Юрія Бельського** (1922–2004), українського актора, режисера (Канада)

85 років від дня народження **Юрія Івановича Цекова** (1937–2021), українського письменника, публіциста, літературознавця, видавця, громадського діяча

75 років від дня народження **Валентина Микитовича Шестопалова** (1947–2013), українського актора театру і кіно, театрального діяча, режисера, народного артиста України

23 вересня

150 років від дня народження **Соломії Амвросіївни Крушельницької** (1872–1952), української співачки, педагога, музично-громадської діячки, заслуженого діяча мистецтв УРСР

100 років від дня народження **Степана Олексійовича Куйбіди** (1922–2013), українського громадського діяча, члена ОУН

65 років від дня народження **Віктора Анатолійовича Тиможинського** (1957), заслуженого діяча мистецтв УРСР, українського композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1957)

65 років від дня народження **Лариси Петрівни Яковенко** (1957), піаністки, педагога, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету

24 вересня

125 років від дня народження **Андрія Ілліча Зільберштейна** (1897–1984), українського педагога

110 років від дня народження **Ангеліни Петрівни Коржупової** (1912–1980), українського літературознавця

100 років від дня народження **Миколи Васильовича Понеділка** (1922–1976), українського письменника, актора, журналіста, драматурга, публіциста, перекладача (США)

75 років від дня народження **Вадима Юрійовича Храпачова** (1947–2017), українського композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

70 років від дня народження **Юрія Петровича Богуцького** (1952–2019), українського культуролога, культурного, політичного та державного діяча, заслуженого діяча мистецтв України

60 років від дня народження **Арсена Володимировича Савадова** (1962), українського живописця, медіахудожника, фотографа

25 вересня

125 років від дня народження **Вільяма Фолкнера** (1897–1962), американського письменника, романіста і новеліста, прозаїка, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури

100 років від дня народження **Бориса Петровича Кирдана** (1922–2006), українського фольклориста, літературознавця

100 років від дня народження **Дмитра Гнатовича Цмокаленка** (1922–2007), українського письменника, прозаїка, публіциста

100 років від дня народження **Володимира Леонідовича Гошовського** (1922–1996), українського фольклориста та етномузиколога

90 років від дня народження **Анатолія Борисовича Солов'яненка** (1932–1999), українського оперного і камерного співака, громадського діяча, лауреата Державної премії СРСР та Державної премії України ім. Т. Шевченка, Героя України

55 років від дня народження **Олега Євгеновича Авраменка** (1967), сучасного українського письменника-фантаста

26 вересня

Європейський день мов. Проголошене Радою Європи під час Європейського року 6 грудня 2001-року

190 років від дня народження **Петра Петровича Сокальського** (1832–1887), українського композитора, фольклориста, музично-громадського діяча

110 років від дня народження **Мусія Тимофійовича Катерноги** (1912–1998), українського архітектора, графіка

90 років з дня народження **Володимира Миколайовича Войновича** (1932–2018), російського письменника

27 вересня

150 років від дня народження **Григорія Петровича Світлицького** (1872–1948), українського живописця, графіка, музиканта-скрипаля, композитора, педагога, народного художника УРСР

130 років від дня народження **Миколи Захаровича Надемського** (1892–1937), українського актора театру та кіно, театрального режисера

75 років від дня народження **Івана Михайловича Когута** (1947), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва, дизайнера, педагога

70 років від дня народження **Богдана Федоровича Смоляка** (1952), українського письменника, літературного критика, редактора, видавця

28 вересня

Міжнародний день загального доступу до інформації. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 74 / 5 та рішення ЮНЕСКО 38 С/70

180 років від дня виходу в світ (1842), у Харкові першого повного видання поеми **Івана Котляревського «Енеїда»**

85 років від дня народження **Валентини Юріївни Губської** (1937), української театральної актриси, заслуженої артистки України

70 років від дня відкриття (1952) у м. Полтаві **Літературно-меморіального музею І. П. Котляревського**

29 вересня

475 років від дня народження **Мігеля де Сервантеса Сааведри** (1547–1616), іспанського письменника, драматурга, поета

205 років від дня народження **Олександра Васильовича Сухово-Кобиліна** (1817–1903), російського філософа, драматурга, перекладача

205 років від дня народження **Миколи Аркадійовича Рігельмана** (1817–1888), українського археографа, письменника, мецената, історика-мандрівника

170 років від дня народження **Луї-Алексиса Бернтрена** (1852–1918), французького, турецького та іспанського віцеконсула в Криму, письменника

150 років від дня народження **Осипа Івановича Роздольського** (1872–1945), українського теолога, філолога, фольклориста, перекладача, педагога

120 років від дня народження **Юхима Петровича Зорі** (1902–1971), українського письменника

120 років від дня народження **Федора Миколайовича Бурлаки** (справжнє – Горшковський) (1902–1972), українського письменника, перекладача

110 років від дня народження **Мікеланджело Антоніоні** (1912–2007), італійського кінорежисера

75 років від дня народження **Віктора Миколайовича Шпаковського** (1947–2004), українського живописця, заслуженого художника України

70 років від дня народження **Петра Анатолійовича Ричкова** (1952), завідувача кафедри архітектури Національного університету водного господарства та природокористування, доктора архітектури, професора, члена-кореспондента Української Академії Архітектури

30 вересня

Міжнародний день перекладу. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 71 / 288

Всеукраїнський день бібліотек. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 471/98 від 14.05.1998 р.

100 років від дня народження **Анатолія Михайловича Єгорова** (1922–1991), українського архітектора

100 років від дня народження **Володимира Васильовича Монахова** (1922–1983), українського та російського кінорежисера, актора, оператора (першим в українському кінематографі використав вертоліт як знімальний майданчик)

85 років від дня народження **Валентина Васильовича Сильвестрова** (1937), українського композитора, народного артиста України, лауреата Державної премії України ім. Т. Шевченка

75 років від дня народження **Валерія Анатолійовича Вакалюка** (1947), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (кераміка)

ЖОВТЕНЬ

100 років від часу заснування (1922) **Українського наукового інституту книгознавства (УНІК)**, науково-дослідної установи, що займалася вивченням питань книгознавства, преси, літературознавства тощо

1 жовтня

Міжнародний день музики. Відзначається щорічно за рішенням Міжнародної музичної ради ЮНЕСКО згідно з Резолюцією 15-ї Генеральної Асамблеї, що пройшла в Лозанні в 1973 р.

День працівників освіти. Відзначається щорічно в першу неділю жовтня відповідно до Указу Президента України № 513/94 від 11.09.1994 р.

Міжнародний день людей похилого віку. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES /45 /106 від 14.12.1990 р.

День ветерана. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1135/2004 від 24.09.2004 р.

125 років від дня народження **Валер'яна Львовича Поліщука** (1897–1937), українського поета, письменника, критика, журналіста, публіциста,

громадського діяча. Народився в с. Більче Млинівського району (нині Демидівський район) Рівненської області

125 років від дня народження **Олександри Василівни Кулик** (1897–1973), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка), педагога

120 років від дня народження **Костя (Костянтина) Григоровича Гуслистого** (1902–1973), українського історика, етнографа

120 років від дня народження **Андрія Івановича Дарагана** (1902–1987), українського скульптора

110 років з дня народження **В'ячеслава Колобова** (1912–1983), літератора, поета. З 1955 року жив і працював у м. Рівному

105 років від дня народження **Євдокії Максимівни Аксьонової** (1917–1986), українського критика, літературознавця

2 жовтня

День працівників освіти. Відзначається щорічно у першу неділю жовтня згідно з Указом Президента України від 11.09.1994 р. № 513/94

Міжнародний день боротьби проти насилля. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 61 / 271

190 років від дня народження **Едварда Бернетта Тайлора** (Едуард Тейлор) (1832–1917), англійського етнографа, антрополога, одного із засновників еволюційної школи в етнографії та історії культури

150 років від дня народження **Миколи Степановича Шугаєвського** (1872–1927), педагога, письменника, видатного діяча українського національно-культурного відродження. З 1920 р. проживав в м. Острозі Рівненської області, де очолював місцеве Товариство «Просвіта», працював вчителем в школах міста. Працював і в галузі дитячої драматургії

125 років від дня народження **Леоніда Марковича Мосендза** (1897–1948), видатного письменника української еміграції, есеїста, гумориста, публіциста, перекладача, літературознавця, громадського діяча

115 років від дня народження **Івана Павловича Багряного** (1907–1963), українського письменника, поет, публіцист, драматург

110 років від дня народження поета **В'ячеслава Колобова** (1912–1989), поета, літератора. З 1955 року жив і працював у м. Рівному

90 років від дня народження **Маргарити Василівни Кринициної** (1932–2005), української кіноактриси

3 жовтня

Всесвітній день архітектури. Відзначається щорічно в перший понеділок жовтня за рішенням 20-ї Генеральної Асамблеї Міжнародного союзу архітекторів

170 років від дня народження **Киріяка Костянтиновича Костанді** (1852–1921), українського живописця, педагога, культурно-громадського діяча

140 років від дня народження **Кароля Шимановського** (1882–1937), польського композитора, піаніста, публіциста, педагога, музичного діяча

125 років від дня народження **Луї Арагона** (1897–1982), французького письменника

100 років від дня народження **Дмитра Мусійовича Куровського** (1922–1988), українського поета, журналіста, педагога

70 років від дня народження **Ігоря Карповича Апасяна** (1952–2008), українського кінорежисера, сценариста, заслуженого діяча мистецтв України

4 жовтня

175 років від дня народження **Луї Анрі Буссенара** (1847–1910), французького письменника, прозаїка, мандрівника

115 років від дня народження **Олексія (Олекса) Єлисейовича Засенка**, (1907–1993), українського літературознавця, письменника, літературного критика, перекладача, педагога, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

100 років від дня народження **Дмитра Мусійовича Кіровського** (1922–1988), українського поета, прозаїка

85 років від дня народження **Жаклін Джілл Колінз** (1937–2015), англійської та американської письменниці

65 років від дня народження **Олеся Григоровича Ільченка** (справжнє – Ільченко Олександр Григорович) (1957), українського поета, прозаїка, сценариста

5 жовтня

Всесвітній день учителя. Відзначається щорічно в ознаменування річниці підписання Рекомендації ЮНЕСКО та Міжнародної організації праці (МОП) щодо становища вчителів

220 років від дня народження **Мавриція Гославського** (1802–1834), польського поета, представника «української школи» в польській літературі

140 років від дня народження **Михайла Омеляновича Гаврилка** (1882–1920), українського поета, графіка, скульптора

70 років від дня народження **Марини Андерсон** (Маргарет Бінглі) (1952), сучасної англійської письменниці

6 жовтня

145 років від дня народження **Івана Мартиновича Бурячка** (1877–1936), українського художника

135 років від дня народження **Олекси Наумовича Синявського** (1887–1937), українського мовознавця

135 років від дня народження **Івана Артемовича Панькевича** (1887–1958), українського мовознавця

100 років від дня народження **Миколи Петровича Колесника** (справжнє – Колесников) (1922–1999), українського письменника, прозаїка

95 років від дня народження **Бориса Терентійовича Загорулька** (19270–1985), українського письменника

7 жовтня

180 років від дня народження **Івана Івановича Ничипоренка** (1842–1910), українського педагога, освітнього діяча

160 років від дня народження **Олекси Миколайовича Волянського** (1862–1947), українського церковного та культурно-освітнього діяча, етнографа

135 років від дня народження **Євгена Івановича Червинського** (1887–1930), українського архітектора

110 років від дня народження **Валентина Олексійовича Корольова** (1912–1986), українського художника кіно

100 років від дня народження **Йосипа Григоровича Гошуляка** (1922–2015), українського співака (Канада)

105 років від дня народження **Володимира Михайловича Петрухіна** (1917–1992), актора Рівненського обласного музично-драматичного театру (тепер – Рівненського академічного українського музично-драматичного театру), заслуженого артиста України

90 років від дня народження **Маргарити Василівни Кринициної** (1932–2005), української кіноактриси, народної артистки України, лауреата Державної премії України ім. О. Довженка

8 жовтня

180 років від дня народження **Івана Івановича Нечипоренка** (1842–1910), українського педагога і освітнього діяча

140 років від дня народження **Івана Федоровича Єрофеїва** (1882–1953), українського письменника, історика, етнографа, літературознавця і фольклориста

130 років від дня народження **Марини Іванівни Цвєтасвої** (1892–1941), російської поетеси, прозаїка, перекладачки, драматурга

85 років від дня народження **Бориса Яковича Портного** (1937–2006), українського живописця, графіка, заслуженого художника України

9 жовтня

День художника. Відзначається щорічно у другу неділю жовтня відповідно до Указу Президента України № 1132/98 від 09.11.1998 р.

475 років від дня народження **Мігеля де Сервантеса** (1547–1616), іспанського письменника

140 років від дня народження **Володимира Семеновича Березовського** (1882–1956), українського хорового диригента, композитора

130 років від дня народження **Гната Васильовича Михайличенка** (Ігнатія Михайловича Гнатка) (1892–1919), українського письменника, прозаїка

130 років від дня народження **Іво Андрича** (1892–1975), боснійського та сербського письменника, громадського діяча, лауреата Нобелівської премії з літератури

110 років від дня народження **Маргарити Андріянівни (Андріївни) Андрієвич** (справжнє – Харитина Крамар) (1912–1992), української акторки, драматурга

70 років від дня народження **Семена Ісааковича Цидельковського** (1952–2012), українського поета, прозаїка, мемуариста, імпресарію, заслуженого діяча мистецтв України

10 жовтня

150 років від дня народження **Миколи Кузьмича Грунського** (1872–1951), українського мовознавця

145 років від дня народження **Івана Мартиновича Бурячка** (справжнє – Боряк) (1877–1936), українського художника театру, графіка, живописця, одного із засновників професійного українського театрального декоративного мистецтва

140 років від дня народження **Павла Георгійовича Крата** (1882–1952), українського поета, прозаїка, драматурга, журналіста, перекладача, редактора, видавця, педагога, громадсько-політичного, культурного та церковного діяча (Канада)

110 років від дня народження **Сергія Івановича Яременка** (1912–1997), українського композитора, скрипаля, диригента і педагога

75 років від дня народження **Ніни Митрофанівни Матвієнко** (1947), української співачки, народної артистки України, Героя України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка

75 років від дня народження **Олександра Григоровича Ратнера** (1947), українського поета, перекладача

11 жовтня

350 років від дня народження **Пилипа Степановича Орлика** (1672–1742), гетьмана України, **автора першої української Конституції**

80 років від дня народження **Володимира Олександровича Яворівського** (1942–2021), українського письменника, прозаїка, публіциста, громадсько-політичного діяча лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

80 років від дня народження **Йорга Мюллера** (1942), швейцарського художника-ілюстратора

12 жовтня

155 років від дня народження **Миколи Федотовича Біляшівського** (1867–1926), українського археолога, етнографа, мистецтвознавця, музейного діяча, засновника першого сільського музею на Волині у с. Городок Рівненського району

130 років від дня народження **Василя Федоровича Високова** (1892–1969), українського актора театру, режисера, педагога, народного артиста УРСР

100 років від дня народження **Романа-Івана Коваля** (1922–2004), українського живописця, скульптора, графіка (Канада)

95 років від дня народження **Юрія Володимировича Северина** (1927–2002), українського художника-ілюстратора, графіка

90 років від дня народження **Вілена Андрійовича Чеканюка** (1932–2000), українського живописця, педагога, народного художника України

85 років від дня народження **Степана Ільковича Хмари** (1937), українського політичного діяча, правозахисника

80 років від дня народження **Володимира Свириденка** (1942), українського графіка, аквалериста

13 жовтня

130 років від дня народження **Софії Андріанівни Мануйлович** (1892–1971), української театральної актриси, режисера, драматурга

90 років від дня народження **Григорія Івановича Кулеби** (1932–1990), українського поета, прозаїка

14 жовтня

День захисника України. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 806/2014 від 14.10.2014 р.

День українського козацтва. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 966/99 від 07.08.1999 р.

175 років від дня народження **Якова Павловича Новицького** (1847–1925), українського фольклориста, етнографа, педагога

130 років від дня народження **Івана Яковича Юхименка** (1892–1943), українського актора театру, режисера, педагога заслуженого артиста УРСР

95 років від дня народження **Геннадія Яковича Брусенцова** (1927–2006), українського живописця

95 років від дня народження **Гелія (Євгена) Івановича Снегірьова** (1927–1978), українського письменника, кінорежисера, кіносценариста, журналіста

55 років від дня народження **Марини Анатоліївни Гончаренко** (1967), української хорової диригентки, співачки (меццо-сопрано), педагога, народної артистки України

15 жовтня

125 років від дня народження **Іллі Арнольдовича Ільфа** (справжнє – Ілля Арнольдович Файнзильберг) (1897–1937), письменника єврейського походження, гумориста, фейлетоніста (у співавторстві з Є. Петровим написав романи «Дванадцять стільців», «Золоте теля»)

120 років від дня народження **Андрія Яковича Штогаренка** (1902–1992), українського композитора, педагога, музично-громадського діяча, народного артиста СРСР, лауреата державних премій СРСР та Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

70 років від дня народження **Анатолія Івановича Гая** (1952), українського прозаїка

16 жовтня

185 років від дня народження **Олександра Андрійовича Митрака** (1837–1913), українського письменника, фольклориста, етнографа, лексикографа

125 років від дня народження **Андрія Івановича Крамаренка** (1897–1976), українського театрального актора, педагога, народного артиста УРСР

90 років від дня народження **Романа Юрійовича Шаха** (1932), українського майстра художнього скла, народного художника України

80 років від дня народження **Наталі Миколаївни Яковенко** (1942), українського історика

75 років від дня народження **Олександра Федоровича Кузьменка** (1947), українського актора театру і кіно, народного артиста України

17 жовтня

135 років від дня народження **Олекси Кіндратовича Приходька** (1887–1977), українського диригента, педагога

95 років від дня народження **Йосипа Борисовича Курлата** (1927–2000), українського поета

85 років від дня народження **Володимира Михайловича Нестеренка** (1937–2014), українського режисера театру, масових свят та видовищ, педагога, народного артиста України

85 років від дня народження **Нонни Андріївни Суржиної** (1937), української оперної і камерної співачки (меццо-сопрано), педагога, народної артистки СРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

75 років від дня народження **Володимира Вікторовича Кукоренчука** (1947), українського кінооператора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

18 жовтня

120 років від дня народження **Сергія Олексійовича Павлюченка** (1902–2001), українського музикознавця, композитора, педагога

120 років від дня народження **Марії Іванівни Сокіл** (1902–1999), української співачки (США)

110 років від дня народження **Миколи Володимировича Шелюшка** (1912–1983), українського співака (тенор), педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР

110 років від дня народження **Таїсії Павлівни Жаспар** (1912–1986), української художниці, письменниці

95 років від дня народження **Михайла Павловича Фіголя** (1927–1999), українського художника і мистецтвознавця

90 років від дня народження **Юрія Миколайовича Євреїнова** (1932–1990), українського архітектора, графіка

75 років від дня народження **Олександра Олександровича Інюточкіна** (1947), українського театрального режисера, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

19 жовтня

120 років від дня народження **Сергія Йосиповича Жигалка** (1902–1938), українського письменника, прозаїка

105 років від дня народження **Леоніда Миколайовича Левицького** (1917–1943), українського поета

100 років від дня народження **Сергія Григоровича Нечипоренка** (1922–2014), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (художній текстиль), педагога, народного художника України

85 років від дня народження **Євгена Івановича Безніска** (1937–2015), українського графіка, монументаліста, народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

60 років від дня народження **Сейфаддина Аліогли Гурбанова** (1962), українського скульптора, народного художника України, заслуженого художника Азербайджану

20 жовтня

180 років від дня народження **Якова Григоровича Демченка** (1842–1912), українського фольклориста, публіциста, громадського діяча

140 років від дня народження **Якова Олексійовича Гречнєва** (1882–1961), українського та російського театрального режисера, педагога, заслуженого артиста УРСР

135 років від дня народження **Ростислава Романовича Заклинського** (1887–1974), українського письменника, літературознавця

130 років від дня народження **Марії Кирівни Баріляк** (1892–1990), української дитячої письменниці

110 років від дня народження **Дезидерія Євгеновича Задора** (1912–1985), українського композитора, піаніста, диригента, фольклориста, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР, одного із засновників закарпатської композиторської школи

110 років від дня народження **Василя Яковича Солонинки** (1912–1990), українського громадсько-політичного діяча, редактора, публіциста (Канада)

95 років від дня народження **Юрія Георгійовича Герасименка** (1927–1985), українського письменника

65 років від дня народження **Олександри Андріївни Коваль** (1957), українського книгознавця, видавця, громадського діяча

65 років від дня народження **Івана Васильовича Шепелєва** (1957), українського артиста розмовного жанру, конференсьє, режисера масових заходів, народного артиста України

21 жовтня

Міжнародний День шкільних бібліотек

350 років від дня народження **Пилипа Степановича Орлика** (1672–1742), українського державного, військового та політичного діяча, поета, публіциста, гетьмана Війська Запорозького та Правобережної України (1710–1714), гетьмана України в еміграції (1714–1742)

250 років від дня народження **Семюела Тейлора Колріджа** (Кольрідж) (1772–1834), англійського поета, критика, філософа

140 років від дня народження **Клима Автомоновича Ткача** (1882–1943), українського поета, громадського діяча. Проживав у с. Катеринівка Сарненського району Рівненської області

115 років від дня народження **Дмитра Пимоновича Надііна** (1907–1942), українського поета

70 років від дня народження **Сергія Олексійовича Баранника** (1952), українського живописця, графіка, заслуженого художника України

22 жовтня

100 років від дня народження **Віктора Івановича Толочка** (1922–2006), українського живописця, графіка, народного художника України

100 років від дня народження **Тараса Сергійовича Кравцова** (1922–2013), українського музикознавця, композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

100 років від дня народження **Ігоря Миколайовича Кривохатського** (1922–1999), українського кінорежисера-документаліста

95 років від дня народження **Івана Дмитровича Красовського** (1927–2014), українського етнографа, літературознавця, громадсько-культурного діяча

90 років від дня народження **Едіти Федорівни Медвецької-Лутак** (1932–2019), української та угорської художниці, майстрині художнього текстилю, педагога

23 жовтня

100 років від дня народження **Омеяна Марковича Вінницького** (1922–1993), українського диригента, заслуженого діяча мистецтв України

85 років від дня народження **Ніни Федорівни Миколайчук** (1937), поетеси, педагога. Народилася в с. Острожець Дубенського району Рівненської області. Упорядник краєзнавчого нарису «Острожець на сторінках історії» (2006)

75 років від дня народження **Георгія Андрійовича Голубенка-Бакунчика** (1947–2014), українського письменника-гумориста, драматурга, сценариста, заслуженого діяча мистецтв України

70 років від дня народження **Віктора Сергійовича Гирича** (1952), українського театрального режисера, педагога, народного артиста України

24 жовтня

День Організації Об'єднаних Націй (День ООН). Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А/RES/168 (II) від 31.10.1947 р.

Всесвітній день інформації щодо розвитку Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А/RES/3038 (XXVII) від 19.12.1972 р.

175 років від дня народження **Яківа Павловича Новицького** (1847–1925), українського історика

165 років від дня народження **Івана Андрійовича Линниченка** (1857–1926), українського історика, архівознавця, краєзнавця, громадського діяча

155 років від дня народження **Миколи Федотовича Біляшівського** (1867–1926), українського археолога, етнографа, мистецтвознавця, культурно-громадського діяча

140 років від дня народження **Софії Львівни Дністрянської** (1882–1956), української піаністки, педагога, музичного критика

140 років від дня народження **Імре Кальмана** (1882–1953), угорського композитора, одного з найвизначніших представників віденської оперети

140 років від дня народження **Софії Львівни Дністрянської** (1882–1956), української піаністки, музичного критика, педагога

140 років від дня народження **Імре Кальмана** (1882–1953), угорського композитора

25 жовтня

165 років від дня народження **Андрія Михайловича Конощенка** (справжнє – Грабенко) (1857–1932), українського фольклориста, музикознавця, етнографа

145 років від дня народження **Дмитра Григоровича Торова** (1877–1936), українського та російського архітектора, педагога

90 років від дня народження **Володимира Яремовича Савадова** (1932–2010), українського художника, живописця, графіка, заслуженого художника України

85 років від дня народження **Наталі Омелянівни Кашук** (1937–1991), української письменниці, перекладача

80 років від дня народження **Людмили Сергіївни Ігнатенко** (1942), української актриси театру і кіно, заслуженої артистки України

80 років від дня народження **Наталії Омелянівни Кащук** (1937–1991), української поетеси, прозаїка, перекладача

75 років від дня народження **Нелі Семенівни Шейко-Медведєвої** (1947), української поетеси, драматурга, прозаїка, театрального критика

75 років від дня народження **Лілії Миколаївни Кіщук** (1947), української художниці монументального та декоративно-ужиткового мистецтва (художня обробка дерева)

70 років від дня народження **Анатолія Володимировича Вишневського**, українського кінорежисера, заслуженого діяча мистецтв України

70 років від дня народження **Дмитра Миколайовича Курика** (1952), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (художня обробка дерева), педагога, заслуженого майстра народної творчості України

70 років від дня народження **Романа Натановича Ширмана** (1952), українського кінорежисера-документаліста, сценариста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

26 жовтня

180 років від дня народження **Василя Васильовича Верещагіна** (1842–1904), російського живописця (на честь художника названо Миколаївський обласний художній музей)

150 років від дня народження **Йосифа Маркеловича Кишакевича** (1872–1953), українського композитора, диригента, педагога, музично-громадського та церковного діяча

80 років від дня народження **Григора Павловича Мовчанюка** (1942–2018), українського поета, літературознавця, перекладача

75 років від дня народження **В'ячеслава Сигізмундовича Криштофовича** (1947), українського кінорежисера, сценариста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

75 років з часу народження **Ольги Миколаївни Матешко** (1947), української кіноактриси, педагога, заслуженої артистки України

65 років від дня народження **Муні Вітчер (Роберти Ріццо)** (1957), італійського прозаїка

27 жовтня

Всесвітній день аудіовізуальної спадщини. Відзначається щорічно відповідно до резолюції, затвердженої на 33-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (2005)

240 років від дня народження **Нікколо Паганіні** (1782–1840), італійського скрипаля, композитора, одного із основоположників музичного романтизму

110 років від дня народження **Дмитра Івановича Щербакова** (1912–2006), українського архітектора

100 років від дня народження **Бориса Наумовича Рапопорта** (1922–2006), українського живописця

100 років від дня народження **Параски Фоківни Клим** (1922–1997), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка, ткацтво, писанкарство), заслуженого майстра народної творчості України

75 років від дня народження **Ніни Сергіївни Косарєвої** (1947–2012), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (художня обробка шкіри), заслуженого майстра народної творчості України

28 жовтня

День визволення України від фашистських загарбників (1944). Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 836/2009 від 20.10.2009 р.

150 років від дня народження **Терентія (Терешка) Макаровича Пархоменка** (1872–1910), українського кобзаря, лірника

85 років від дня народження **Володимира Яковича Бурбана** (1937), українського публіциста, перекладача, журналіста, заслуженого працівника культури України

29 жовтня

260 років від дня народження **Андре Шеньє** (1762–1794), французького поета і публіциста

190 років від дня народження **Луїзи Мей Олкотт** (1832–1888), американського прозаїка

130 років від дня народження **Павла Костянтиновича Голуб'ятникова** (1892–1942), українського живописця

125 років від дня народження **Ноя Мойсейовича Підгорного** (1897–1988), українського архітектора

85 років від дня народження **Миколи-Ярослава Миколайовича Гнатіва** (1937–2015), українського прозаїка, історика, літературознавця, науковця, громадського діяча, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

30 жовтня

140 років від дня народження **Михайла Львовича Бойчука** (1882–1939), українського художника-монументаліста, живописця, графіка, фундатора самобутньої школи в українському мистецтві 20-х рр. ХХ ст.

135 років від дня народження **Луки Теодоровича Мишуги** (1887–1955), українського державного та громадського діяча, журналіста, редактора, юриста

120 років від дня народження **Леонтія (Леся) Федоровича Дубовика** (1902–1952), українського режисера, педагога, народного артиста УРСР, лауреата Державної премії СРСР

110 років від дня народження **Михайла Борисовича Рубашова** (1912–1974), українського письменника, журналіста

110 років від дня народження **Терентія Федоровича Новака** (1897–1983), письменника, уродженця смт Гоща Рівненської області

85 років від дня народження **Віктора Пантелійовича Гамана** (1937), українського прозаїка, громадсько-політичного діяча

75 років від дня народження **Таїсії Іванівни Ківшар** (1947), українського бібліотекознавця і книгознавця, доктора історичних наук

31 жовтня

390 років від дня народження **Яна Вермеєра (Вермера) Дельфського** (1632–1675), голландського художника

100 років від дня народження **Анатолія Дмитровича Папанова** (1922–1987), російського актора

100 років від дня народження **Анатолія Васильовича Полякова** (1922–?), українського театрознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

90 років від дня народження **Кетрін Патерсон** (1932), американської дитячої письменниці, прозаїка

90 років від дня народження **Наталії Феоктистівни Колосової** (1932–2010), української вченої, бібліографа, книгознавиці, педагогині, майстрині художнього слова

ЛИСТОПАД

100 років від часу заснування (1922) видавництва «Наукова думка» НАН України

1 листопада

105 років від дня народження **Гната Білинського** (1917–1992), українського політичного та громадсько-культурного діяча, публіциста (США)

100 років від дня народження **Михайла Івановича Брика** (1922–1980), українського письменника, вченого, педагога

100 років від дня народження **Петра Івановича Говді** (1922–1991), українського мистецтвознавця, редактора, педагога, музеєзнавця, заслуженого діяча мистецтв УРСР

90 років від дня народження **Зої Петрівни Христин** (1932–2016), української оперної та камерної співачки (ліричне сопрано), педагога, народної артистки України

85 років від дня народження **Леоніда Андрійовича Автономова** (1937), українського кінорежисера, сценариста

80 років від дня народження **Дмитра Івановича Боярчука** (1942), українського прозаїка, заслуженого журналіста України

70 років від дня народження **Фемія Мансуровича Мустафасєва** (1952), українського співака (ліричний баритон) кримськотатарського походження, педагога, народного артиста України

2 листопада

75 років від дня народження **Павли Іванівни Рогової** (1947–2014), української вченої-бібліотекознавиці, бібліографки, педагога, громадської діячки

3 листопада

140 років від дня народження **Якуба Коласа** (Костянтина Михайловича Міцкевича) (1882–1956), білоруського прозаїка, поета, драматурга, літературознавця, мовознавця

135 років від дня народження **Самуїла Яковича Маршака** (1887–1964), російського поета, драматурга, перекладача, громадського діяча

130 років від дня народження **Олени Євгенівни Кричевської** (1892–1964), української художниці-живописця (США)

100 років від дня народження **Олексія Петровича Столбіна** (1922), українського прозаїка

100 років від дня народження **Василя Семеновича Колодія** (1922–1992), українського поета, перекладача

85 років від дня народження **Анатолія Васильовича Литвинова** (1937–2012), українського артиста розмовного жанру, народного артиста України

70 років від дня народження **Леся Подерв'янського** (Олександра Сергійовича Подерв'янського) (1952), українського художника, живописця, графіка, сценографа, драматурга

60 років від дня народження **Ірен Віталіївни Роздобудько** (1962), української журналістки, письменниці, сценаристки, поетеси, ілюстраторки

4 листопада

140 років від дня народження **Людмили Ванди Миколаївни Петровичевої** (справжнє – Кравчуківна-Смалева) (1882–1971), української співачки, режисерки

135 років від дня народження **Олександра Анастасійовича Неприцького-Грановського** (1887–1976), українського поета, науковця, вченого-ентомолога, філософа, громадського та політичного діяча

110 років від дня народження **Віктора Іларіоновича Івченка** (1912–1972), українського кінорежисера, театрального актора і режисера, педагога, народного артиста УРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

5 листопада

125 років від дня народження **Якова Павловича Авдієнка** (1897–1994), українського кінорежисера-документаліста, оператора, сценариста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

6 листопада

175 років від дня народження **Якова Павловича Новицького** (1847–1925), українського фольклориста, етнографа, історика, археографа, краєзнавця, педагога, культурно-громадського діяча

170 років від дня народження **Дмитра Наркисовича Маміна-Сибіряка** (справжнє – Мамін) (1852–1912), російського письменника

125 років від дня народження **Дмитра Семеновича Борзяка** (1897–1939), українського письменника, педагога

120 років від дня народження **Якова Павловича Затенацького** (1902–1986), українського мистецтвознавця

115 років від дня народження **Семена Михайловича Жураховського** (1907–1997), українського прозаїка

90 років від дня народження **Миколи Семеновича Момота** (1932–2017), українського співака, педагога

75 років від дня народження **Мішель Магоріан** (1947), англійської дитячої письменниці

70 років від дня народження **Майкла Каннінгема** (1952), американського письменника

60 років від дня народження **Василя Петровича Коломейця** (1962), українського артиста балету, балетмейстера, педагога, народного артиста України

7 листопада

165 років від дня народження **Дмитра Івановича Багалія** (1857–1932), українського історика, етнографа, археолога, бібліографа, бібліотеко-і музеєзнавця, педагога, громадського діяча

115 років від дня народження **Михайла Семеновича Гриценка** (1907–1992), українського педагога

105 років від дня народження **Миколи Романовича Варенні** (1917–2001), українського художника, живописця і графіка, автора численних картин про Гуцульщину

105 років від дня народження **Олександри Михайлівни Бандури** (1917–2010), українського педагога-методиста, літературознавця

105 років від дня народження **Парасковії Пилипівни Депутатової** (1917–1958), українського живописця, графіка

105 років від дня народження **Ігоря Всеволодовича Рибчинського** (1917–?), українського режисера, актора

105 років від дня народження **Матвія Михайловича Шестоपालа** (1917–1986), українського письменника, журналіста, перекладача, педагога

90 років від дня народження **Анатолія Миколайовича Томіліна (Бразоля)** (1927), російського прозаїка, автора науково-пізнавальних книг

80 років від дня народження **Віктора Никаноровича Грабовського** (1942), українського поета, перекладача, літературознавця, літературного критика, журналіста, сценариста, заслуженого діяча мистецтв України

55 років тому було завершено будівництво **Рівненської телевежі** і на Рівненщині з'явилося телерадіомовлення (1967)

8 листопада

185 років від дня народження **Іллі Григоровича Чавчавадзе** (1837–1907), грузинського письменника

155 років тому (1867) у м. Києві утворено постійний оперний театр (Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка)

140 років від дня народження Дмитра Михайловича Байди-Суховія (1882–1974), українського актора, режисера, бандуриста, фольклориста, одного із засновників українського кінематографа

125 років від дня народження Якова Романовича Халабудного (1897–1946), українського майстра декоративно-ужиткового мистецтва (різьблення по дереву, скульптура малих форм)

100 років від дня народження Платона Олександровича Білецького (1922–1998), українського живописця, мистецтвознавця, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

95 років від дня відкриття (1927) Літературно-меморіального музею М. М. Коцюбинського (м. Вінниця)

80 років від дня народження Анджели Нанетті (1942), італійського прозаїка

9 листопада

День української писемності та мови. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1241/97 від 06.11.1997 р.

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо державної підтримки культури і мистецтва в Україні» № 1209/2011 від 30.12.2011 р.

150 років від дня народження Богдана Сильвестровича Лепкого (1872–1941) українського письменника, педагога, перекладача, літературознавця, художника, історика літератури, видавця, громадсько-культурного діяча

125 років від дня народження Якова Дем'яновича Качури (1897–1943), українського прозаїка

10 листопада

150 років від дня народження **Михайла Овсійовича Букиника** (1887–1941), українського віолончеліста, композитора, музичного критика, педагога (США)

135 років від дня народження **Арнольда Цвейга** (1887–1968), німецького письменника, громадського діяча

100 років від дня народження **Анатолія Федоровича Пономаренка** (1922–2006), українського художника театру та кіно, графіка

11 листопада

215 років від дня народження **Наполеона Орди** (1807–1883), білоруського і польського художника, літератора, музиканта та композитора, педагога. Залишив понад 150 малюнків та літографій замків, палаців та руїн пам'яток Волині, зокрема Острога, Кременця та ін.

155 років від дня народження **Ванди Адольфівни Яновичевої** (по чоловіку – Курбас) (1867–1950), української актриси

120 років від дня народження **Андрія Федоровича Проценка** (1902–1984), українського флейтиста, педагога, заслуженого артиста УРСР

100 років від дня народження **Кузьми Тимофійовича Журби** (1922–1982), українського поета, журналіста

100 років від дня народження **Курта Воннегута** (1922–2007), американського письменника-фантаста

12 листопада

130 років від дня народження **Віктора Миколайовича Дембського** (1892–1976), українського композитора

100 років від дня відкриття (1922) **Київської картинної галереї** (до 2017 р. – Київський національний музей російського мистецтва, нині – Національний музей «Київська картинна галерея»)

85 років від дня народження **Михайла Длябоги** (1937), українського хорового диригента

80 років від дня народження **Миколи Максимовича Ілляша** (1942), українського письменника, прозаїка, перекладача

13 листопада

450 років з дня народження **Кирила Лукаріса** (1572–1638), видатного діяча Східної Церкви. Олександрійський і Константинопольський патріарх. 1594 р. прибув до м. Острога Рівненської області. За деякими джерелами був ректором Острозької академії, викладав грецьку мову в Острозькій академії, підтримував тісні зв'язки з Україною, затвердив Луцьке братство та статuti братських шкіл у м. Луцьку та Києві

160 років від дня народження **Дмитра Петровича Міллера** (1862–1913), українського історика, архівіста, краєзнавця

130 років від дня народження **Дем'яна Антоновича Горняткевича** (1892–1980), українського живописця, іконописця, мистецтвознавця, бібліофіла, історика церкви

130 років від дня народження **Якова Омеляновича Риженка** (1892–1974), українського мистецтвознавця, історика, музейного діяча

130 років від дня народження **Дем'яна Антоновича Горняткевича** (1892–1980), українського живописця та мистецтвознавця дослідника історії українського мистецтва (США)

85 років від дня народження **Остапа Юрійовича Кіндрачука** (1937), українського кобзаря, бандуриста, культурно-громадського діяча

75 років від дня народження **Володимира Павловича Слєпченка** (1947), українського живописця, графіка, монументаліста, педагога, народного художника України

14 листопада

115 років від дня народження **Астрід Анни Емілії Ліндгрєн** (1907–2002), шведської письменниці-казкаря

110 років від дня народження **Андрія Самійловича Малишка** (1912–1970), українського поета, перекладача, літературного критика, журналіста, сценариста, громадського і політичного діяча, лауреата державних премій СРСР та Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1964)

85 років від дня народження **Антоніни Феофанівни Паламарчук** (1937–2011), української театральної актриси, народної артистки України

70 років від дня народження **Анатолія Григоровича Сазанського** (літ. псевдонім – Мандрівний Поет) (1952), українського поета, публіциста

65 років від дня народження **Ганни Володимирівни Єгорової** (1957), української художниці-живописця, заслуженого художника України

45 років від дня народження **Дмитра Володимировича Антоновича** (1877–1945), українського мистецтвознавця, історика, громадсько-політичного діяча

15 листопада

160 років від дня народження **Гергарта Гауптмана** (1862–1946), німецького письменника, драматурга, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1912)

160 років від дня народження **Миколи Лавріновича Кузьменка** (1862–1942), українського письменника, поета

115 років від дня народження **Петра Андріановича Полякова** (1907–1973), українського композитора, диригента, педагога

90 років від дня народження **Мирона Степановича Куропася** (1932), американського історика, журналіста, видавця, дослідника української діаспори у США, педагога, громадсько-політичного діяча

85 років від дня народження **Володимира Олексійовича Безродного** (1937), українського живописця

16 листопада

Міжнародний день толерантності. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 51 / 95 від 12.12.1996 р.

День працівників радіо, телебачення та зв'язку. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 667/94 від 11.11.1994 р.

130 років від дня народження **Миколи Степановича Барсамова** (1892–1976), українського живописця, мистецтвознавця, педагога, заслуженого працівника культури УРСР

100 років від дня народження **Жозе Сарамаго** (Жозе ді Соуза Сарамагу) (1922–2010), португальського письменника, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури

90 років від дня народження **Олега Володимировича Богуславського** (1932–2004), українського художника декоративного мистецтва

65 років від дня народження **Алли Миколаївни Українець** (1957), етнографа, краєзнавця. Завідувач відділу етнографії Рівненського обласного краєзнавчого музею. Заслужений працівник культури України

17 листопада

День студента. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 659/99 від 16.06.1999 р.

135 років від дня народження **Юрія Васильовича Шумського** (1887–1954), (справжнє – Шомін) (1887–1954), українського актора театру і кіно, режисера, народного артиста СРСР, лауреата державних премій СРСР

100 років від дня народження **Георгія Арсеновича Книша** (справжнє – Книшев) (1922–1997), українського письменника, поета

65 років з дня народження **Алли Миколаївни Українець** (1957), етнографа, краєзнавця. Завідувач відділом етнографії Рівненського обласного краєзнавчого музею. Заслужений працівник культури України.

18 листопада

230 років від дня народження **Луї Дагера** (1787–1851), французького художника, винахідника, одного з творців фотографії

175 років від дня народження **Володимира Михайловича Навроцького** (1847–1882), українського економіста-статистика, публіциста, письменника, фольклориста

130 років від дня народження **Галактіона Васильовича Табідзе** (1892–1959), грузинського поета

95 років від дня народження **Ельдара Олександровича Рязанова** (1927–2015), російського режисера, сценариста, драматурга

90 років від дня народження **Ельдара Олександровича Рязанова** (1927–2015), російського режисера, сценариста, поета

70 років від дня народження **Олексánдра Ю́рійовича Есау́лова** (1952), українського письменника, прозаїка

19 листопада

120 років від дня народження **Катерини Федорівни Перелісної** (1902–1995), української поетеси, прозаїка

100 років від дня народження **Юрія Валентиновича Кнорозова** (1922–1999), українського та російського вченого, історика, етнографа, мовознавця, перекладача, засновника вітчизняної школи маяністики, відомого своїм розшифруванням писемності мая, впровадженням математичних методів дослідження нерозшифрованих писемностей

70 років від дня народження **Василя Васильовича Простопчука** (1952–2019), українського поета, прозаїка, сатирика, заслуженого журналіста України

70 років від дня народження **Михайла Васильовича Прудника** (1952), українського письменника, гумориста, заслуженого журналіста України

60 років від дня народження **Євгена Володимировича Пашковського** (1962), українського письменника, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

20 листопада

Всесвітній день дитини. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 836 (IX) від 14.12.1954 р.

Всесвітній день телебачення. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 51 / 205 від 17.12.1996 р. на честь дати проведення першого Всесвітнього телевізійного форуму в Організації Об'єднаних Націй

305 років від дня народження **Кониського Григорія Осиповича** (чернече ім'я Георгій) (1717–1795), українського філософа, письменника, церковного і культурного діяча

135 років від дня народження **Михайла Даміановича Роменського** (1887–1971), українського співака

130 років від дня народження **Еміліана Романовича Грабовського** (1892–1955), українського живописця і графіка

100 років від дня народження **Петра Панасовича Сиченка** (1922–2004), українського поета, прозаїка

60 років від дня народження **Романа Станіславовича Опалинського** (1962), українського живописця, заслуженого художника України

21 листопада

День Гідності та Свободи Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 872/ від 13.11.2014р.

135 років від дня народження **Михайла Даміановича Роменського** (1887–1971), українського оперного співака (бас), народного артиста УРСР

120 років від дня народження **Анатолія Никоновича Волненка** (1902–1965), українського художника театру, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР

100 років від дня народження **Михайла Костянтиновича Андрієвського** (1922–1998), українського педагога, громадського діяча

100 років від дня народження **Михайла Гавриловича Бельського** (1922–1994), українського живописця, народного художника України

70 років від дня народження **Михайла Михайловича Якубівського** (1952), українського філолога, поета, етнографа, журналіста

70 років від дня народження **Сергія Георгійовича Якутовича** (1952), українського живописця, графіка, книжкового ілюстратора, народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка

22 листопада

180 років від дня народження **Жозеф Марії де Ередіа** (1842–1905), французького поета

145 років від дня народження **Ендрю Аді** (1877–1919), угорського поета

110 років з дня народження **Максима Симоновича Бойка** (1912–1998), бібліографа, журналіста. Значна частина праць присвячена Волині. В Індіанському університеті (США) заснував осередок бібліографії Волині

100 років від дня народження **Олександра Івановича Вовка** (1922–2004), українського живописця, заслуженого художника України

90 років від дня народження **Петра Григоровича Зуба** (1932–2007), українського письменника, заслуженого працівника культури України

23 листопада

120 років від дня народження **Миколи Семеновича Неділка** (1902–1979), українського художника, театрального декоратора (США)

115 років від дня народження **Івана Максимовича Кошелівця** (справжнє – Ярешко (1907–1999), українського літературознавця, критика, перекладача

24 листопада

390 років від дня народження **Бенедикта Спінози** (справжнє – Барух) (1632–1677), нідерландського філософа, мислителя

310 років від дня народження **Шарля Мішеля Епе** (1712–1789), французького педагога

160 років від дня народження **Івана Андрійовича Тогобочного** (справжнє – Щоголів) (1862–1933), українського драматурга, актора, режисера, організатора сценічної справи, театрального діяча

140 років від дня народження **Миколи Михайловича Галагана** (1882–після 1946), українського громадсько-політичного та державного діяча, публіциста

110 років від дня народження **Віктора Григоровича Виноградова** (1912–1986), українського театрального актора і режисера, заслуженого артиста УРСР

90 років від дня народження **Вікторії Олександрівни Захаржевської** (1932–2012), української літературознавиці, перекладачки, культурологині

25 листопада

День пам'яті жертв голодоморів. Відзначається щорічно у четверту суботу листопада відповідно до Указу Президента № 1310/98 від 26.11.1998 р.

Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 54 / 134

460 років від дня народження **Лопе де Вега** (1562–1635), іспанського драматурга, поета, прозаїка епохи Відродження

160 років від дня народження **Петра Януарійовича Стебницького** (1862–1923), українського громадсько-політичного та державного діяча, вченого, письменника, публіциста, перекладача, редактора, видавця, організатора бібліотечної справи

95 років від дня народження **Леоніда Івановича Дідковського** (1927–2004), українського військового диригента, педагога

26 листопада

145 років від дня народження **Матвія Олексійовича Донцова** (1877–1974), українського живописця

140 років від дня народження **Пилипа Йосиповича Капельгородського** (1882–1942), українського письменника

140 років від дня народження **Григорія Пилиповича Шерстюка** (1882–1911), українського мовознавця, журналіста, видавця, педагога, громадського та культурно-освітнього діяча

140 років від дня народження **Пилипа Йосиповича Капельгородського** (1882–1938), українського письменника, журналіста, поета, прозаїка, публіциста, громадського діяча

120 років від дня народження **Морріса Лапідуса** (1902–2001), американського архітектора, дизайнера інтер'єрів, народженого в Україні

110 років від дня народження **Григорія Митрофановича Канишевського** (1912–1991), українського театрального актора, режисера, педагога

105 років від часу заснування (1917) **Херсонського педагогічного інституту** (нині – Херсонський державний університет), заснованого на базі евакуйованого з м. Юр'єва (Тарту) учительського університету

100 років від дня народження **Миколи Івановича Батога** (1922–2008), українського графіка, мистецтвознавця

90 років від дня народження **Михайла Миколайовича Ткача** (1932–2007), українського поета, кіносценариста, прозаїка, перекладача, кінодраматурга

80 років від дня народження **Олександра Олександровича Климчука** (1942–2015), українського письменника, журналіста, публіцист

27 листопада

110 років від дня народження **Марії Людвігівни Пільцер** (1912–1976), української театральної актриси, заслуженої артистки УРСР

70 років від дня народження **Григорія Бенціоновича Остера** (1947), російського поета, драматурга

70 років від дня народження **Володимира Івановича Сколоздри** (1952), українського графіка

70 років від дня народження **Євгена Васильовича Білоусова** (1952), українського письменника, прозаїка

28 листопада

390 років від дня народження **Жана Батіста Люллі** (1632–1687), французького композитора, скрипаля та диригента

115 років від дня народження **Альберто Моравіа** (1907–1990), італійського письменника, журналіста

110 років від дня народження **Марії Леонтіївни Білинської** (1912–1996), українського музикознавця, педагога

100 років від дня народження **Курта Воннегута** (1922–2007), американського письменника.

75 років від дня народження **Леоніда Павловича Купрієнка** (1947), українського художника монументально-декоративного мистецтва (художня обробка дерева)

29 листопада

225 років від дня народження **Гаetano Доніцетті** (1797–1848), італійського композитора

220 років від дня народження **Вільгельма Гауфа** (1802–1827), німецького письменника-романтика, казкаря

150 років від дня народження **Миколи Аполлоновича Байкова** (1872–1958), українського письменника, натураліста (Австралія)

145 років від дня народження **Данила Михайловича Щербаківського**, (1877–1927), українського мистецтвознавця, історика, етнографа, археолога, педагога, фундатора музейної справи в Україні

110 років від дня народження **Володимира Михайловича Скорупського** (1912–1985), українського письменника, поета, літературознавця, журналіста (Канада)

80 років від дня народження **Михайла Васильовича Казидуба** (1942–1998), українського поета

80 років від дня народження **Євгена Васильовича Попова** (1942), українського художника-ілюстратора

80 років від дня народження **Агнеси Олександрівни Бачинської-Сельської** (1942), української художниці-живописця, педагога

30 листопада

355 років від дня народження **Джонатана Свіфта** (1667–1745), англійського письменника, прозаїка

105 років від дня народження **Ганни Йосипівни Леончук** (1917–1979), української народної майстрині художнього ткацтва, заслуженого майстра народної творчості України. Відродила технологію старовинної поліської «серпанкової тканини». Уродженка с. Каноничі Вараського району Рівненської області

75 років від дня народження **Катерини Вакулівни Мотрич** (1947), української письменниці

ГРУДЕНЬ

1 грудня

Акт проголошення незалежності України

Всесвітній день боротьби зі СНІДом вперше відзначався 1.12.1988 р. з ініціативи Всесвітньої організації охорони здоров'я, після того, як на зустрічі міністрів охорони здоров'я всіх країн прозвучав заклик до соціальної терпимості і розширення обміну інформацією щодо ВІЛ/СНІД

305 років від дня народження **Георгія (Григорія) Кониського** (1717–1795), українського письменника, педагога, релігійного і громадсько-культурного діяча

145 років від дня народження **Миколи Дмитровича Леонтовича** (1877–1921), українського композитора, хорового диригента, громадського діяча, педагога

85 років від дня народження **Андрія Олександровича Содомори** (1937), українського перекладача, письменника, науковця

75 років від дня народження **Неллі Василівни Ножиної** (1947), української театральної актриси, співачки (лірико-колоратурне сопрано), педагога, народної артистки України

2 грудня

120 років від дня народження **Варвари Олексіївни Маслюченко** (Губенко) (1902–1983), української акторки театру та кіно (дружина Остапа Вишні)

100 років від дня народження **Генріха Станіславовича Кульчицького** (1922–2009), українського архітектора

85 років від дня народження **Петра Ілліча Осадчука** (1937–2014), українського поета, перекладача, публіциста, літературного критика, громадсько-політичного діяча

3 грудня

Міжнародний день інвалідів. Відзначається відповідно до спеціальної резолюції Генеральної Асамблеї ООН в 1992 р. на 47-й сесії

300 років від дня народження **Григорія Савича Сковороди** (1722–1794), українського просвітителя-гуманіста, філософа, поета, богослова, музиканта, педагога

165 років від дня народження **Джозефа Конрада** (1857–1924), англійського письменника, критика

155 років від дня народження **Миколи Спинула** (Спенул) (1867–1928), українського громадсько-політичного діяча, педагога

125 років від дня народження **Андрія Васильовича Головка** (1897–1972), українського прозаїка, українського письменника, літературного критика, сценариста, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка

120 років від дня народження **Іллі Ніссоновича Шпільмана** (1902–1966), українського живописця, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР

95 років від дня народження **Владлена Павловича Власенка** (1927–1963), українського літературознавця

85 років від дня народження **Володимира Івановича Міщенка** (1937–2008), українського письменника

85 років від дня народження **Івана Михайловича Сльоти** (1937–2014), українського хорового диригента, композитора, педагога, народного артиста України

4 грудня

110 років від дня народження **Миколи Миколайовича Дідученка** (1912–1970), українського співака, педагога

110 років від дня народження **Євгена Дмитровича Вахняка** (1912–1998), українського хорового диригента, композитора, педагога, народного артиста України

90 років від дня народження **Олега Семеновича Тимошенка** (1932–2010), українського хорового диригента, педагога, громадського діяча, народного артиста України

5 грудня

Міжнародний день волонтерів. Відзначається відповідно до резолюції Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 40 / 212

90 років від дня народження **Софії Йосипівни Грици** (1932), українського музикознавця, фольклористки, етномузиколога

85 років від дня народження **Анатолія Михайловича Жежера** (1937–2020), українського живописця, заслуженого художника України

6 грудня

День Збройних Сил України. Відзначається, щорічно відповідно до Постанови Верховної Ради України № 3528-ХІІ від 19.10.1993 р.

130 років від дня народження **Всеволода Михайловича Ганцова** (1892–1979), українського мовознавця, лексикографа

120 років від дня народження **Миколи В'ячеславовича Холостенка** (1902–1978), українського архітектора

85 років від дня народження **Георгія Яковича Шкляревського** (1937), українського кінорежисера, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

7 грудня

120 років від дня народження **Катерини Федорівни Перелісної (Глянько-Попової)** (1902-1995), прозаїка, поетеси українського зарубіжжя

75 років від дня народження **Енн Файн** (1947), англійської дитячої письменниці, прозаїка

8 грудня

700 років із часу першої писемної згадки про с. Дермань Здолбунівського району Рівненської області

195 років від дня народження **Миколи Васильовича Гербеля** (1827–1883), українського поета, перекладача, видавця і бібліографа

190 років від дня народження **Бйорнстьєрне Мартініуса Бйорнсона** (Бйорнстьєрне Бйорнсон) (1832–1910), норвезького драматурга, прозаїка, журналіста, театрального та громадського діяча, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1903)

130 років від дня народження **Марії Миколаївни Тарновської** (1892–1972), української письменниці (США)

115 років від дня народження **Климентія Яковича Домінчена** (1907–1993), українського композитора, диригента, народного артиста України, лауреата Державної премії ім. Т. Шевченка

115 років від дня народження **Антон Федоровича Хижняка** (1907–1993), українського письменника

110 років від дня народження **Степана Васильовича Добоша** (1912–1978), українського вченого, літературознавця, мовознавця, одного із засновників та першого ректора Ужгородського національного університету (Словаччина)

110 років від дня народження **Юри Зойфера** (1912–1939), австрійського поета, драматурга, публіциста, журналіста, народженого в Україні

100 років від дня народження **Петра Магденка** (1922–2002), українського скульптора, живописця (Канада)

100 років від дня народження **Андрія Павловича Сологуба** (1922–2010), українського та французького живописця, скульптора

95 років від дня народження **Миколи Федоровича Манойла** (1927–1998), українського оперного співака (баритон), педагога, громадського діяча, народного артиста СРСР

90 років від дня народження **Альмара Олександровича Серебренникова** (1932–1998), українського кінорежисера, сценариста

85 років від дня народження **Миколи Леонідовича Огренича** (1937–2000), українського оперного співака (тенор), педагога, народного артиста України

85 років від дня народження **Олександра Авакумовича Олійника** (1937–2020), українського художника монументального та декоративно-ужиткового мистецтва(кераміка), заслуженого художника України

75 років від дня народження **Віктора Степановича Мужчиля** (1947), українського композитора, диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

9 грудня

125 років від дня народження **Бориса Тена** (Миколи Васильовича Хомічевського) (1897–1983), українського поета, перекладача, мистецтвознавця, педагога, священика. Народився у с. Дермань Здолбунівського району Рівненської області

100 років від дня народження **Якова Несторовича Стецюка** (1922–1980), українського письменника

10 грудня

День захисту прав людини. Відзначається щорічно відповідно до резолюції Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 423 (V) від 04.12.1950 р.

200 років від дня народження **Сезара Огюста Франка** (повне ім'я Жан Гійом Юбер Франк) (1822–1890), французького композитора, органіста, педагога

130 років від дня народження **Макса Ісайовича Гельмана** (1892–1979), українського скульптора, педагога

65 років від дня народження **Тетяни Костянтинівни Касьян** (1957), української художниці декоративно-ужиткового мистецтва (батик), педагога, заслуженого художника України

11 грудня

160 років від дня народження **Степана Артемовича Пасюги** (1862–1933), українського кобзаря

120 років від дня народження **Жозефіни Костянтинівни Діндо** (1902–1953), української скульпторки

100 років від дня народження **Грейс Пейлі** (Гудсайд) (1922–2007), американської письменниці, громадської діячки українського походження

90 років від дня народження **Сергія Дмитровича Крижицького** (1932–2018), українського архітектора, археолога

50 років від дня народження **Ахтема Шевкетовича Сеїтаблаєва** (1972), українського кінорежисера, актора театру і кіно, сценариста, телеведучого, громадського діяча кримськотатарського походження, заслуженого артиста АРК

12 грудня

210 років від дня народження **Томаша Оскара Сосновського** (1812–1886), польського скульптора, уродженця с. Новомалин Рівненського району Рівненської області. Почесний доктор 24 художніх академій світу

135 років від дня народження **Олександра Адріановича Назаревського** (1887–1977), українського літературознавця, бібліографа

110 років від дня народження **Егнера Турбйорна** (1912-1990), норвезького прозаїка, драматурга, перекладача, художника-ілюстратора

85 років від дня народження **Валентина Павловича Сірого** (1937–2021), українського графіка, заслуженого художника України

13 грудня

225 років від дня народження **Генріха Гейне** (1797–1856), німецького поета, публіциста, критика

150 років від дня народження **Данила Карповича Крайнєва** (1872–1949), українського живописця, педагога, культурно-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв УРСР

145 років від дня народження **Миколи Дмитровича Леонтовича** (1877–1921), українського композитора, хорового диригента, піаніста, педагога, збирача музичного фольклору, громадського діяча

145 років від дня народження **Усеїна Абдурейфійовича Боданінського** (1877–1938), кримськотатарського живописця, історика, етнографа, музеєзнавця

120 років від дня народження **Євгена Петровича Петрова** (справжнє – Катаєв) (1902–1942), російського журналіста, письменника, народженого в Україні (у співавторстві з І. Ільфом написав романи «Дванадцять стільців», «Золоте теля»)

105 років від дня народження **Марти-Марії Михайлівни Барабаш** (1917–2002), української піаністки, педагога, громадської діячки (Канада)

95 років від дня народження **Євгена Олександровича Сверстюка** (1927–2014), українського поета, публіциста, літературного критика, лауреата Державної премії України ім. Т. Шевченка

85 років від дня народження **Пауля Маара** (1937), німецького дитячого письменника, казкаря, драматурга, ілюстратора, перекладача

14 грудня

Всесвітній день дитячого телебачення і радіомовлення

День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 945/2006 від 10.11.2006 р.

100 років від дня народження **Леоніли Іванівни Міщенко** (1922–2004), української літературознавця

95 років від дня народження **Рема Махмудовича (Махмутовича) Багаутдінова** (Багаутдин) (1927), українського живописця, графіка, майстра ікон та композицій на релігійні та історико-церковні теми у техніці металопластики

70 років від дня народження **Михайла Аркадійовича Шука** (1952–2018), українського композитора, педагога, диригента, заслуженого діяча мистецтв України

15 грудня

80 років від дня народження **Михайла Миколайовича Селезінки** (1942), українського графіка, живописця, народного художника України

16 грудня

140 років від дня народження **Золтана Кодая** (1882–1967), угорського композитора

125 років від дня народження **Якова Івановича Єнакієва** (1897–1945), українського та російського оперного співака (драматичний тенор)

105 років від дня народження **Артура Кларка** (1917–2008), англійського письменника

105 років від дня народження **Михайла Івановича Денисенка** (1917–2000), українського художника-кераміста

95 років від дня народження **Пітера Дікінсона (Малкольма де Бріссака)** (1927-2015), англійського прозаїка

90 років від дня народження **Квентіна Саксбі Блейка** (1932), англійського письменника, художника-ілюстратора

90 років від дня народження **Родіона Костянтиновича Щедріна** (1932), російського композитора

17 грудня

145 років від дня народження **Данила Михайловича Щербаківського** (1877–1927), українського етнографа, археолога, історика, мистецтвознавця, музейного та громадського діяча, педагога (Чехія, Німеччина, Франція, Велика Британія)

135 років від дня народження **Йозефа Лади** (1887-1957), чеського прозаїка, художника-ілюстратора

125 років від дня народження **Леоніда Михайловича Корецького** (1897–1980), українського організатора кіновиробництва, заслуженого працівника культури УРСР

100 років від дня народження **Володимира Осиповича Демчука** (1922–2005), українського поета (США)

85 років від дня народження **Марії Євгенівни Гонти** (1937), української театральної актриси та співачки (сопрано), заслуженої артистки України

18 грудня

155 років від дня народження **Давида Івановича Бортнікера** (1867–1925), українського живописця

130 років від дня народження **Миколи Гуровича Куліша** (1892–1942), українського драматурга, публіциста, громадського, культурного та театрального діяча

110 років від дня народження **Юрія Петровича Кульчицького** (1912–1993), українського живописця, графіка, кераміста

110 років від дня народження **Наталії Борисівни Чмутіної** (1912–2005), української архітекторки

105 років від часу заснування (1917) **Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури** (на той час – Українська академія мистецтва)

85 років від дня народження **Бориса Івановича Ткаченка** (1937), українського письменника, публіциста, етнографа, фольклориста, краєзнавця

19 грудня

215 років від дня народження **Йосипа (Йосифа) Івановича Лозинського** (1807–1889), українського мовознавця, етнографа, публіциста

130 років від дня народження **Якова Самійловича Файнтуха** (1892–1974), українського композитора

125 років від дня народження **Адама Миновича Бабія** (1897–1937), українського диригента, музикознавця, педагога

115 років від дня народження **Миколи Михайловича Лелекача** (1907–1975), українського історика, літературознавця, бібліографа

110 років від дня народження **Лідії Олександрівни Твердянської** (1912–1984), української скульпторки

100 років від дня народження **Надії Гаврилівни Горлицької** (1922–2006), української майстрині декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка), громадського діяча, заслуженого майстра народної творчості України

95 років від дня народження **Миколи Олексійовича Шутька** (1927–2010), українського актора театру і кіно, народного артиста України

80 років від дня народження **Миколи Онуфрійовича Корнелюка** (1942), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва (ручне ткацтво, моделювання одягу), заслуженого майстра народної творчості України

80 років від дня народження **Миколи Олексійовича Шпака** (1942–2003), українського диригента, заслуженого діяча мистецтв України

20 грудня

Міжнародний день солідарності людей. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 60 / 209

215 років від дня народження **Йосипа Івановича Лозинського** (1807–1889), українського етнографа, публіциста, мовознавця, священника

21 грудня

105 років від дня народження **Генріха Теодора Белля** (1917–1985), німецького письменника, прозаїка, новеліста

105 років від дня народження **Василя Васильовича Цвіркунова** (1917–2000), українського кінознавця, кінематографіста

80 років від дня народження **Наталії Іванівни Сліпченко** (1942–2007), української мистецтвознавиці, художниці-реставраторки

22 грудня

155 років від дня народження **Аркадія Васильовича Верзилова** (1867–1931), українського історика, краєзнавця, археолога

105 років від дня народження **Григорія Давидовича Плоткіна** (1917–1986), українського драматурга, прозаїка

85 років від дня народження **Едуарда Миколайовича Успенського** (1937), російського поета, прозаїка, драматурга, сценариста

85 років від дня народження **Ренате Вельш** (1937), австрійського прозаїка

85 років від дня народження **Миколи Антоновича Онуфрійчука** (1937), українського письменника, перекладача, публіциста, заслуженого працівника культури України

23 грудня

160 років з дня народження **Ореста Авксентійовича Хотинського** (1862 або 1863–1931) – українського історика, археолога, краєзнавця, дослідника Волині. Народився у с. Батькові Радивилівського району Рівненської області

125 років від дня народження **Дмитра Григоровича Бандрівського** (1897–1983), українського письменника, мовознавця, етнографа, літературознавця

90 років від дня народження **Олега Михайловича Рябова** (1932–1996), українського диригента, народного артиста України

24 грудня

120 років від дня народження **Данила Семеновича Лазуренка** (1902–1978), українського режисера

85 років від дня народження **Чорновола В'ячеслава Максимовича** (1937–1999), політичного діяча, журналіста, дисидента, публіциста, літературного критика, політичного в'язня СРСР, Героя України, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка

85 років від дня народження **Анатолія Павловича Гайденка** (1937), українського композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

80 років від дня народження **Миколи Михайловича Кириченка** (1942–2013), українського баяніста, концертмейстера, педагога, заслуженого артиста України

75 років від дня народження **Зої Романівни Слободян** (1947), української художниці-живописця, художниці декоративно-ужиткового мистецтва (різьба по дереву та інкрустація), композитора, співачки (ліричне сопрано), заслуженого працівника культури України

25 грудня

115 років від дня народження **Євгена Сергійовича Кравченка** (1907–1975), українського прозаїка, драматурга

95 років від дня народження **Олеся Павловича Бердника** (1927–2003), українського письменника, філософа, громадського діяча

26 грудня

170 років від дня народження **Миколи Миколайовича Аркаса** (1852–1909), культурно-освітнього діяча, письменника, композитора, історика

105 років від дня народження **Юрія Сергійовича Асєєва** (1917–2005), українського архітектора, реставратора, мистецтвознавця, художника, педагога

85 років від дня народження **Алли Григорівни Бабенко** (1937), української театральної актриси, режисера, народної артистки України

85 років від дня народження **Неллі Трохимівни Москвіної** (1937–2008), української бандуристки, співачки (сопрано), народної артистки України

80 років від дня народження **Людмили Федорівни Шукайло** (1942), української композиторки, музиканта, педагога, заслуженого діяча мистецтв України

27 грудня

285 років від дня народження **Миколи Миколайовича Бантиш-Каменського** (1737–1814), українського та російського історика, археографа

205 років від дня народження **Ніколоза Мелітоновича Бараташвілі** (1817–1845), грузинського поета

190 років від дня народження **Павла Михайловича Третьякова** (1832–1898), російського культурного діяча (засновник Третьяковської галереї)

100 років від дня народження **Миколи Михайловича Вороняка** (1922–1974), українського диригента, композитора, хормейстера, музиканта, заслуженого працівника культури УРСР

85 років від дня народження **Олександра Матвійовича Пажимського** (1937), українського краєзнавця, етнографа, художника декоративно-ужиткового мистецтва (розпис), заслуженого майстра народної творчості України

75 років від дня народження **Юрія Миколайовича Бугая** (1947–2003), українського педагога

70 років від дня народження **Олексія Юрійовича Рубинського** (1952–2021), українського театрального актора і режисера, драматурга, художника-графіка, педагога, театрального діяча, народного артиста України

28 грудня

170 років від дня народження **Марії Вікторівни Лучицької** (1852–1924), української перекладачки, літераторки, громадської діячки

145 років від дня народження **Владислава Спасовського** (1877–1941), польського педагога

120 років від дня народження **Ісаака Яковича Берковича** (1902–1972), українського композитора, піаніста, педагога

100 років від дня народження **Ганни Олексіївни Демченко** (1922–1986), української письменниці, поетеси, прозаїка

29 грудня

255 років від дня народження **Євфимія Олексійовича Болховітінова** (у чернецтві – Євгеній) (1767–1837), російського та українського історика, археографа, філолога, історика, бібліографа, церковного діяча

140 років від дня народження **Костянтина Миколайовича Михайлова** (1882–1961), українського піаніста, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України

140 років від дня народження **Євгена Олександровича Ненадкевича** (1882–1966), українського літературознавця, шевченкознавця, педагога

110 років від дня народження **Веніаміна Юхимовича Росіна** (1912–2000), українського прозаїка

100 років від дня народження **Володимира Миколайовича Югая** (1922–1997), українського живописця, заслуженого художника УРСР

50 років від дня народження **Євгена Миколайовича Нищука** (1972), українського актора театру, кіно дубляжу, державного та громадського діяча, народного артиста України

50 років від дня народження **Тараса Вікторовича Силенка** (1972–2021), українського кобзаря, заслуженого артиста України

30 грудня

110 років від дня народження **Андрія Корнійовича Сиви** (1912–1994), українського актора кіно і театру, гумориста, майстра художнього слова, педагога

70 років від дня народження **Ольги Миколаївни Сидоренко** (1952), української актриси театру і кіно, народної артистки України

60 років від дня народження **Біляла Шевкетовича Білялова** (1962), українського актора театру і кіно кримськотатарського походження, театрального режисера, заслуженого діяча мистецтв України

31 грудня

150 років від дня народження **Василя Григоровича Кричевського** (1872–1952), українського живописця, архітектора, графіка

145 років від дня народження **Гната Мартиновича Хоткевича** (1877–1938), українського прозаїка, актора, мистецтвознавця, режисера, бандуриста, композитора, етнографа, педагога, театрального і громадсько-політичного діяча, організатора Гуцульського театру в с. Красноїллі Верховинського району

130 років від дня народження **Михайля (Михайла Васильовича) Семенка** (1892–1937), українського поета, журналіста, редактора, громадського діяча, основоположника і теоретика українського футуризму

110 років від дня народження **Євгена Яковича Балієва** (1912–2006), українського та російського актора, народного артиста УРСР

~~~~~

ТВОРЧІ ПОРТРЕТИ

11 липня 90 років від дня народження
Алевтини Андріївни Єлсукової

Заслужений художник України, член Спілки художників СРСР. Народилася у с. Мартиново Корляківського р-ну Кіровської обл. (Росія). У 1953 р. закінчила Чебоксарське художнє училище. Здобувши фах художника текстильного малюнку, тривалий час працювала на фабриці в Іваново та Чебоксарському бавовняно-прядильному комбінаті.

Оригінальні праці А. Єлсукової помітили вже в 1960-ті роки, їх відбирають на обласні, республіканські, а згодом і на всесоюзні виставки. Художницю завжди приваблювали народні орнаменти. Саме тому на початку 60-х рр. вона спеціально приїздить у Західну Україну, знайомиться з творчістю багатьох самодіяльних майстринь. Побувала також на Рівненщині. Відтоді її творча і особиста доля поєднується з нашим краєм.

У 1975 – 1988 рр. А. Єлсукова очолювала художню майстерню на Рівненській фабриці нетканих матеріалів. Її творчий доробок відразу ж став надбанням не лише рівнян: авторка виготовила сотні унікальних орнаментів для тканин, що йшли на експорт, виготовляла сувеніри, рушники, серветки, календарі, писала картини. Майстриня є учасницею 70 художніх виставок. Мала 8 персональних виставок. Серед її живописних робіт виділяються «Скрізь життя», «Дельфініуми», «Свято», «Казка» та ін. У 1996 р. їй присвоєно звання «Заслужений художник України». Померла в 2005 р.

~~~~~

**12 жовтня 140 років від дня народження
Миколи Федотовича Біляшівського**

Український етнограф, археолог, мистецтвознавець, музейний діяч. Засновник першого музею на Рівненщині в с. Городок Рівненського району. Народився в м. Умані. Закінчив паралельно юридичний факультет Київського університету св. Володимира (1890), Новоросійський університет в м. Одесі (1891) та природничий факультет Московського університету (1892–1893). Після закінчення навчання працював в архівах Москви, Варшави, де виявив багато нових матеріалів з історії України.

У 1895 р. М. Біляшівський був запрошений бароном Ф. Штейнгелем для організації музею в с. Городок (нині село Рівненського району). У 1895 – 1916 рр. як науковий керівник музею він займався створенням його структури, розробляв експозиції, напрямки діяльності, складав інструкції, анкети, програми для дослідників. Для поповнення фондів музею новими документами, колекціями, науковими відомостями М. Біляшівський обходив чимало населених пунктів Волині та Полісся, зокрема був у Бережниці, Великих і Малих Цепцевичах, Кричильську, Степані, Більові, Клевані, Деражному та ін. Він знайомився з приватними архівами, бібліотеками, виявляв стародруки, давні літописні описи сіл, містечок, купував цінні експонати, записував фольклор. На основі зібраного матеріалу ним було укладено українсько-російські діалектні словники волинських говірок.

Особливо багато матеріалів принесли музею експедиції 1899 та 1900 рр. Зібраними надходженнями, науковими здобутками ділився Микола Федотович на сторінках журналів «Киевская старина» та «Архив летописей Юго-Западной России». М. Біляшівський – один із фундаторів і перший директор Київського художньо-промислового музею (1902–1923). У 1906 р. його обрано депутатом 1-ї Державної думи Росії, де він був ініціатором

створення «Українського клубу». У 1917 р. призначений комісаром з охорони пам'яток Київської губернії, згодом очолив відділ музеїв і охорони пам'яток Генерального секретаріату.

М. Біляшівський зробив значний внесок у розвиток музейної справи та охорони пам'яток старовини. Автор проекту першого закону України про охорону пам'яток історії, культури й мистецтва (1918). Ним складена програма створення національних і регіональних музеїв. Етнограф є одним із засновників Київського товариства охорони пам'яток старовини та мистецтва (1910). Він почесний академік Української академії мистецтв (1918), дійсний член Української академії наук (1919). Автор понад 300 наукових праць і публікацій.

Помер у 1926 р. у м. Києві. Згідно з заповітом похований у м. Каневі на Княжій горі. Архів вченого зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. У 1983 р. на вшанування пам'яті вченого у м. Рівному по вул. Драгоманова, 11, де у свій час він зупинявся, встановлено меморіальну дошку.

~~~~~

**22 липня 80 років від дня народження
В'ячеслава Миколайовича Старченка**

Тромбоніст, диригент, педагог, заслужений працівник культури УРСР. Народився в Росії у Псковській області, але дитячі і юнацькі роки провів у с. Череповці на Житомирщині. У домашньому архіві рівненського дослідника Б. Столярчука серед газет, журналів і фотознімків, які відображають творчі здобутки В'ячеслава Миколайовича зберігаються два пожовклі листки автобіографії, списані його рукою, рівним, розбірливим почерком:

«Дитинство і юність пройшли на Житомирщині, вчився у семирічній школі, потім у середній, самотужки навчився грати на балалайці, гітарі, гармошці та баяні. В 15 років почав займатися грою на баритоні. З початку грав у шкільному духовому оркестрі, а потім – у районному, співав у хорі. На обласній олімпіаді, куди «пройшов» духовий оркестр, грав соло з оркестром, елегію М. Глінки «Не искушай». Голова журі, завідувач відділом духових інструментів Житомирського музичного училища А. І. Древецький запропонував вступати до Житомирського музучилища ім. В. С. Косенка. Займався по класу баритона у викладача В. Б. Паржицького і по диригуванню у гарнізонного диригента майора І. А. Рудобельця. Як відмінник, який освоїв баритон, на другому курсі був переведений на тромбон у клас викладача Г. З. Рейтфорба. За два роки підготував програму і вступив до Одеської консерваторії».

В Одеській консерваторії навчався у викладача В. Ф. Калюжного (тромбон) та професора В. П. Базилевич (диригування). Під час навчання працював артистом симфонічного оркестру обласної філармонії та проходив диригентську практику з симфонічним оркестром Одеського музичного училища. Крім того, велику школу музиканта В. Старченко пройшов у штабному духовому оркестрі Забайкальського військового округу.

У 1971 р. В. Старченко почав працювати на посаді викладача кафедри духових та ударних інструментів Рівненського культурно-освітнього факультету Київського інституту культури, яка щойно відкрилась. У 1973 – 1988 рр. очолював кафедру оркестрового диригування, створив при кафедрі два колективи – естрадний і духовий. У творчій біографії В. Старченка 15 марш-парадів духових оркестрів у Рівному та інших містах області, участь в телетурнірі «Сонячні кларнети», грамзаписи, гастролі Україною.

З 2005 р. щорічно в Інституті мистецтв РДГУ проводиться «Всеукраїнський конкурс виконавців на духових та ударних інструментах імені В'ячеслава Старченка», в якому беруть участь виконавці з навчальних закладів України та зарубіжжя. Помер В. Старченко у 1989 р.

~~~~~

22 серпня **160 років** від дня народження
Клода Дебюссі

Французький композитор, музичний критик, піаніст, визнаний голова і найяскравіший представник музичного імпресіонізму. К. Дебюссі був не тільки одним із видатних французьких композиторів, але також однією з найбільш значних фігур у музиці на зламі XIX – XX ст.; його музика представляє собою перехідну форму від пізньої романтичної музики до модернізму в музиці XX ст.

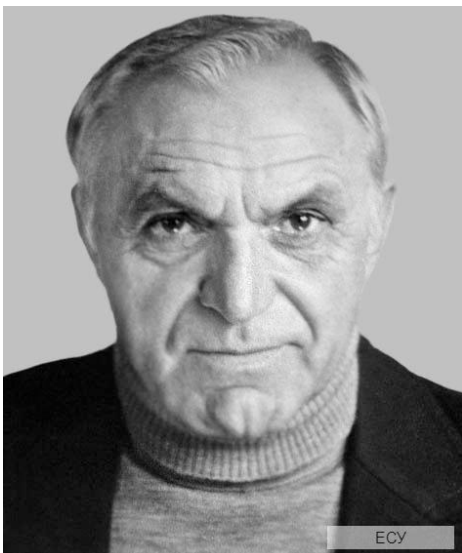
К. Дебюссі народився на північно-західній околиці Парижа і був п'ятою дитиною в сім'ї. Батько майбутнього композитора був продавцем і мав свій фарфоровий магазин. Його мати була швачкою. У 1870 р. сім'я переїхала до Канн. З дитинства хлопчика навчали грі на фортепіано. У 1873 р. К. Дебюссі вчився в Паризькій консерваторії, спочатку в класі фортепіано А. Мармонтеля; серед інших значних його наставників були С. Франк (орган), Е. Гіро (композиція), Е. Дюран (гармонія) та А. Лавіньяк (сольфеджіо).

У 1874 р. К. Дебюссі отримав премію за виконання концерту Ф. Шопена, заслуживши репутацію прекрасного піаніста. До 1876 р. відносяться перші його композиції – пісні на вірші Теодора де Банвіля і Поля Бурже. У 1880–1882 рр. протягом літніх канікул К. Дебюссі служив особистим піаністом і вчителем музики у Надії фон Мекк, відомої як меценатка П. Чайковського, у тому числі і в її російському маєтку. Два літа поспіль композитор подорожує Швейцарією, Італією, Францією та Росією. Закінчивши консерваторію в 1884 р., К. Дебюссі отримав Римську премію за кантату «Блудний син» (фр. *L'Enfant prodigue*) та на два роки відправився до Риму. Цей період не був для композитора особливо плідним, оскільки ні Рим, ні італійська музика не виявилися йому близькі, однак тут він познайомився з поезією прерафаелітів і почав складати поему для голосу з оркестром «Діва-

обраниця» (фр. *La damoiselle ?lue*) на слова Г. Россетті – перший твір, в якому намітилася його творча індивідуальність. Після Риму відвідав Байройт, познайомився з творчістю Р. Вагнера. Невдовзі молодого композитора взяли в комітет Національного музичного товариства написання твору «Струнний квартет». У цьому ж році він відвідав виставу за п'єсою М. Метерлінка «Пеллеас і Мелізанда» та запропонував її автору адаптувати п'єсу в оперному жанрі. М. Метерлінк дав згоду і К. Дебюссі приступив до роботи. Наприкінці 1894 р. були закінчені основні начерки. Прем'єра «Пеллеаса і Мелізанди» відбулася у квітні 1902 р. в «Opéra-Comique». Саме цей твір зробив його кавалером Ордена «Почесного легіону» і відомим композитором. Свого роду маніфестом музичного імпресіонізму вважали сучасники оркестровий твір «Післяполуденний відпочинок фавна», в якому виявилися характерні для його музики зміна настроїв, витонченість, вишуканість, примхливість мелодики, колористичність гармонії. Блиском і прозорістю оркестрової палітри відзначені 3 симфонічних ескізи – «Море» (1905), найбільший симфонічний твір. Композитор збагатив засоби музичної виразності, оркестрову і фортепіанну палітру, створив імпресіоністичну мелодику, що відрізняється гнучкістю нюансів і в той же час розпливчатістю.

Творчість К. Дебюссі, одного з найбільших майстрів ХХ ст., зробила істотний вплив на композиторів багатьох країн. Помер композитор 25.03.1918 р. в Парижі.

~~~~~

3 липня 90 років від дня народження
Вадима Герасимовича Ілєнка

Український кінооператор, кінорежисер. Народний артист України (2000). Заслужений діяч мистецтв Абхазії (1971). Лауреат Державної премії України ім. О. П. Довженка за фільм «За двома зайцями» (1999).

Народився 3 липня 1932 р. у м. Новомосковську Дніпропетровської обл. в родині інженера-будівельника. Мав двох молодших братів Михайла та Юрія, які також відомі в Україні як кінорежисери. Три брати Ілленки в радянські часи знімали якісне українське кіно, яке актуальне навіть сьогодні та несе в собі зародки професійного національного продукту.

Закінчив операторський факультет Всесоюзного державного інституту кінематографії (1955). З 1955 р. працював оператором і режисером на Київській кіностудії ім. О. П. Довженка. За життя В. Ілленко як оператор відзняв 19 кінокартин, та як режисер поставив 7 стрічок, серед яких: «Олекса Довбуш» (1959), «За двома зайцями» (1961; обидва – реж. В. Іванов), «Вечір на Івана Купала» (1968), «Свято печеної картоплі» (1976; обидва – реж. Ю. Ілленко), «Поштовий роман» (1969, реж. Є. Матвеев), «Білий башлик» (1974, реж. В. Савельєв), «Цвітіння кульбаби» (1992, реж. О. Ігнатуша); а також на Одеській кіностудії художніх фільмів – «Школа» (1980, 3 серії, реж. М. Ілленко) та ін. Як реж. поставив стрічки: «Повернення Вероніки» (1963), «Над нами Південний хрест» (1965), «Зозуля з дипломом» (1971; усі – співавт.), «Передай далі» (1988), «Геллі і Нок» (1995, також співавтор сценарію і оператор; усі – Національна кіностудія художніх фільмів ім. О. П. Довженка), «Останній бункер» (1991, студія «ВТО “Фест-Земля”»); приз глядацьких симпатій 1-го Вкф, Київ, 1991) та ін. Водночас від 1999 р. В. Ілленко – завідувач кафедри операторської майстерності Інституту кіно і телебачення Київського університету культури і мистецтв.

В. Ілленко – один із лідерів української школи операторського мистецтва у 1950–80-х рр., що дала чимало яскравих імен. У його роботах пластична довершеність композиції кадру, експресіонізм_ насиченість кольорової гамою та світлотіньових ефектів (найвиразніше у «Вечорі на Івана Купала») поєднуються із скрупульозністю відтворення атмосфери часу, вмінням подати епічний профіль епохи. У режисерських роботах тонке нюансування особистісного синтезується з романтичною узагальненістю портретування часу. Помер 8.05.2015 р.

~~~~~

23 вересня 150 років від дня народження
Соломії Амвросіївни Крушельницької

Всесвітньовідома українська оперна співачка, педагог родом з Тернопільщини. Народилася у с. Білявинці (нині Бучацького р-ну Тернопільської обл.) в родині греко-католицького священника, який походив зі шляхетного старовинного українського роду Крушельницьких. Талант виявився дуже рано: вже у дитинстві вона співала українські народні пісні, а голос привертав увагу силою і виразністю. В одинадцятирічному віці відбувся й перший публічний виступ в хорі українського товариства «Руська бесіда» в м. Тернополі.

1893 р. зі срібною медаллю закінчила Львівську консерваторію, і вже у травні того ж року дебютувала в опері Г. Доніцетті «Фаворитка» на сцені Львівського міського театру (нині Національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької). Львівська газета «Діло» так оцінила її виступ: «Голос видатний, отже, навіть для більшої сцени відповідний, свіжий, металічний, м'який, з прекрасною ліричною барвою... До ефекту причинилися немало хороший вигляд, чудові костюми. Симпатії публіки знаменувалися рясними оплесками і викликуваннями».

Восени 1893 р. вирушила до столиці світової опери – Мілану. Там вона навчалася у професорів Креспі (спів) і Конті (драматична гра і міміка). Наступного року повернулася до м. Львова і підписала контракт із оперним театром. Протягом наступних років співала у всесвітньо відомих операх «Фауст» Ш Гуно, «Аїда» і «Трубадур» Дж. Верді, «Манон Леско» та «Мадам Баттерфляй» Дж. Пуччіні, «Лоенгрін» і «Валькірія» Р. Вагнера. Їздила з гастрольями до м. Одеси, Кракова, Трієста, Кремени. 1897 р. п'ять місяців гастролювала Південною Америкою. В чилійському Сантьяго на неї чекав справжній тріумф. За чилійським звичаєм, на знак найвищої пошани і почестей в театрі випустили білих голубів.

1898 р. С. Крушельницька стала примадонною Варшавського Великого театру. Але, досягши світової слави, не забувала про свою Батьківщину. Майже щороку давала концерти у м. Львові, Станіславі, Тернополі, Бережанах, Коломиї, Стрию, Збаражі, Чернівцях. Багато спілкувалася з І. Франком, М. Павликом, М. Лисенком, О. Кобилянською. Видатний композитор М. Лисенко навіть присвятив їй три своїх романси.

Серед її численних нагород та відзнак, зокрема, звання «Вагнерівська примадонна» ХХ ст. Співати з нею на одній сцені вважали за честь Карузо, Руффо і Шаляпін. Італійський композитор Дж. Пуччіні подарував співачці свій портрет з написом «Найпрекраснішій і найчарівнішій Баттерфляй».

С. Крушельницька мала дивовижне сопрано у три октави. Співала на 8 мовах – усі твори виконувала мовою оригіналу. Вона мала надзвичайну музичну пам'ять – могла вивчити оперну партію за 2–3 дні. Виступала на відомих сценах світу – у нью-йоркській «Метрополітен опера», лондонському «Ковент-Гардені», італійському «Ла Скала», де і досі висить її портрет.

Перша світова війна призвела до вимушеної перерви у кар'єрі співачки та стала її особистою трагедією (Італія воювала з Австро-Угорщиною, де перебували більшість її родичів та близьких). Після війни С. Крушельницька присвятила життя камерній концертній діяльності. Гастролювала Україною, країнами Західної Європи й Америки.

1938 р. помер чоловік Крушельницької Ч. Річчоні. У серпні 39-го вона залишила В'яреджо і поїхала до Львова відвідати родичів, навіть не уявлявши, що в Італію більше не повернеться... З початком Другої світової війни радянські війська за пактом Молотова-Ріббентропа захопили Західну Україну. Нова влада націоналізувала львівський будинок С. Крушельницької, залишивши їй лише квартиру. Взимку 1940 р. вона впала на вулиці й зламала ногу, а після одужання не могла ходити без цівка.

На схилі років С. Крушельницька жила в умовах матеріальної скрути. Її не випускали з СРСР, але й не давали радянського громадянства. Зрештою, громадянство вона таки отримала, але була змушена відписати на користь СРСР свою віллу у В'яреджо. Радянські дипломати одразу продали віллу, а співачка отримала лише невелику компенсацію. Із труднощами влаштувалася працювати на кафедрі сольного співу Львівської державної консерваторії (радянські бюрократи довгий час не могли знайти її випускний диплом 1893 р.). А без диплома всесвітньо відома співачка не мала права працювати у консерваторії!

Востаннє С. Крушельницька, спираючись на паличку, вийшла на сцену у 1949 р. У Великому залі Львівської філармонії 77-річна співачка вкотре підкорила публіку надзвичайним голосом і артистизмом.

Лише в останні місяці життя їй присвоїли звання професора і Заслуженого діяча мистецтв УРСР. Померла на 81-му році життя, 16.11.1952 р, була похована на Личаківському цвинтарі, неподалік могил І. Франка та М. Павлика.

У незалежній Україні на честь С. Крушельницької названо вулиці у багатьох містах, про неї знято низку документальних фільмів, створено три меморіальні музеї. Ім'я великої співачки має Львівський національний академічний театр опери та балету.

~~~~~

1 грудня 145 років від дня народження
Миколи Дмитрович Леонтовича

Славетний український композитор, диригент, громадський діяч, педагог, якого називають «Українським Бахом» за величезний внесок у розвиток хорової музики.

М. Леонтович народився у с. Монастирок (нині Немирівського р-ну Вінницької обл.) в родині священника. Початкову музичну освіту здобув від батьків. Тато, Дмитро Федорович, грав на скрипці, гітарі, віолончелі, контрабасі, керував хором семінаристів. Мама, Марія Йосипівна, любила співати і прищепила синові любов до української народної пісні. У неповні п'ятнадцять років закінчив Шаргородське початкове духовне училище і вступив до Подільської духовної семінарії у м. Кам'янці-Подільському, де навчився грати на скрипці, фортепіано, духових інструментах, вивчав теорію музики, хоровий спів, займався музичною обробкою народних пісень. Після

закінчення семінарії викладав церковний спів, музику, чистописання, арифметику у школах на Поділлі, видав дві збірки «Пісень з Поділля».

1904 р. родина Леонтовичів переїхала на Донбас, на станцію Гришине (нині Покровськ Донецької обл.), де композитор викладав співи і музику, а також організував капелу робітників-залізничників. Згодом під тиском влади, яка закидала йому участь у революційних подіях 1905–1907 рр., був змушений повернутися на рідне Поділля.

Система освіти Російської імперії не сприймала національно-демократичного просвітницького руху на українських землях. Пропозиції М. Леонтовича щодо внесення змін до шкільних програм приводили до постійної зміни роботи, а згодом і звільнення. Головною причиною невизнання його, як педагога, називали те, що був «вільнодумним порушником спокою». Зокрема, праця з багатонаціональним колективом дітей шахтарів у м. Гришине на Донеччині підказала необхідність композитору поповнити навчальний музичний матеріал творами інших народів. Російські, вірменські, чеські, татарські та німецькі пісні в його обробці стали окрасою хорового репертуару. М. Леонтович виробив власну музичну педагогіку: слухання музики, заучування пісень напам'ять, мелодичні вправи на слух без нот, виконання ритмічних вправ та співання мелодій по нотах, ритмічні й мелодичні диктанти, розвиток самостійної музичної творчості учнів шляхом складання ними мелодій та їхніх варіантів з різним ритмом.

Із осені 1908 р. М. Леонтович працював у Тульчинській жіночій епархіальній школі. Очолив місцеве відділення товариства «Просвіта». Це був час його творчої зрілості, коли композитор написав такі хорові шедеври, як «Ой сивая зозуленька», «Женчичок-бренчичок», «Піють півні», «Козака несуть», «Праля» та ін. У м. Тульчині М. Леонтович познайомився з композитором К. Стеценком, який висловлювався про нього, як про «справді велику одиницю серед музичних кіл, з великими здібностями й талантом; він – ніби різьбяр у музиці, що творить найтонші музичні вартості, неначе «кружева» із шовку... Леонтович бере невелику річ і так вирізьбярить її, вичеканить, що просто диву даєшся: маленьку простеньку мелодію він розгорне на широку картину з безліччю найрізноманітніших фарб; мелодії остільки ніжні, лагідні і чимось таким теплим віє від них, що хоч-не-хоч, а навіває на тебе мрії».

Від 1909 р. упродовж 12 років їздив навчатися композиції до вченого-теоретика, прекрасного знавця поліфонії Б. Яворського в Москву та Київ. У 1914 р. створив хорову обробку народного «Щедрика», що 7 січня 1917 р. був

вперше виконаний хором О. Кошиця у Київському університеті Св. Володимира (згодом хор О. Кошиця неодноразово виступав із «Щедриком» за океаном). Твір став настільки популярним, що американський композитор українського походження П. Вільховський (Peter Wilhousky) написав до нього англійський текст. Ця версія під назвою «Carol of the Bells» і нині є однією з найпопулярніших різдвяних пісень у світі, яку можна почути у фільмах «Сам удома» та «Міцний горішок-2», сатиричних мультсеріалах «Сімпсони», «Південний Парк», «Гріфіни».

1916 р. на запрошення К. Стеценка, П. Козицького, О. Кошиця разом з хором виконував свої обробки у м. Києві. Брав активну участь у розбудові української народної музичної культури – був одним з організаторів 1-ї Української державної капели, викладав у Музичному драматичному інституті ім. М. Лисенка, Київській учительській семінарії, на диригентських курсах, керував хором як диригент. Окрім того, читав лекції у школах та гімназіях, уклав педагогічні посібники «Нотна грамота» та «Підручник для навчання в школах народних», поринув у нові дослідження й експерименти з проблем співвідношення кольору й музики.

За сприяння К. Стеценка на зламі 1918–1919 рр. із родиною переселився до м. Києва, де замешкав у квартирі по вулиці Баговутівській, 2. Та коли місто ненадовго опинилося під контролем білогвардійців, які переслідували українських діячів, М. Леонтович був змушений переховуватися. В листопаді 1919 р. він повернувся до м. Тульчина, заснував музичну школу, керував самодіяльними хорами, виступав з концертами у військових частинах тощо.

В останні роки життя М. Леонтович працював над своїм першим великим симфонічним твором – народно-фантастичною оперою у трьох діях «На русалчин Великдень» за однойменною казкою Б. Грінченка. Опера так і залишилася недописаною – через півстоліття її завершив та інструментував для сучасного симфонічного оркестру М. Скорик.

М. Леонтович – автор обробок для хору класичних творів, понад 150 українських народних пісень; хорових пісень; духовних творів; методичних статей. Одне з центральних місць у його творчості посідають хори на побутові теми, що характерні динамічним розгортанням сюжету, активною драматизацією подій та образів. Взірцем такого високого драматичного піднесення може слугувати народна пісня «Пряля», в якій композитор досяг рівня трагічної балади. Найвищим досягненням М. Леонтовича поправу вважають пісні «Щедрик» і «Дударик», в яких митець досягнув максимальної ритмічної організації, там органічно поєднані прийоми народного багатоголосся з досягненнями класичної поліфонії й

кожен голос відіграє цілком самостійну виражальну роль, відтворюючи найтонші зміни настрою в пісні, подаючи кожен художній образ у граничному завершенні

В умовах постійних бойових дій (Армія УНР, більшовики, білогвардійці, поляки, повстанський рух) та радянської політики «воєнного комунізму» жити родині Леонтовича доводилося у тяжкій матеріальній скруті, їм часто не вистачало коштів навіть на харчі та одяг. Композитор не міг витримувати життя в Радянській Україні. Він зумів зібрати кошти і придбати квитки для виїзду за кордон. Та потрапити туди йому не судилося. Вранці 23 січня 1921 р., коли 43-х річний М. Леонтович гостював у батька в с. Марківка (нині Теплицького р-ну Вінницької обл.), його застрелив із гвинтівки та пограбував оселю чекістський агент А. Грищенко (за радянських часів стверджувалося, що вбивцею був безіменний «білогвардієць», «петлюрівець» або просто «банди»...).

Смерть М. Леонтовича обурила українське суспільство, вбивць ніхто не шукав, відтак чимало науковців діаспори та журналістів почали досліджувати життя та діяльність композитора. Радянська влада провела масштабну кампанію із приховування слідів свого злочину. Секретар Міністерства внутрішніх справ УРСР І. Головченко ініціював видання спогадів родичів М. Леонтовича, де зумисно фальсифікували факти його смерті, а головне поширили офіційну версію вбивства – петлюрівсько-розбійний напад.

Більшовицькій владі, яка у 20-х рр. ХХ ст. прагнула укріпити свою владу в Україні, композитор, який популяризував українську музику і фольклор, був небезпечний, адже його творчість будила національну свідомість. Лише наприкінці ХХ ст. у часи здобуття Україною незалежності вдалося дізнатися правду з архівних документів. Кандидат музикознавства В. Кузик опублікувала рапорт міліції Гайсинського повіту, де засвідчено, що вбивство відомого українського композитора – справа рук агентів системи радянського індивідуального терору, яку застосовували до багатьох видатних діячів української культури. Після смерті М. Леонтовича, 1921 р. у м. Києві створили комітет вшанування його пам'яті. Цього ж року його ім'ям було названо одну з вулиць м. Києва, а 1922 р. створено Музичне товариство ім. М. Леонтовича.

~~~~~

КОЖНОГО РОКУ МИ ВІДЗНАЧАЄМО

1 січня – Всесвітній день миру

Всесвітній день сім'ї

4 січня – Всесвітній день азбуки Брайля (резолюція ООН A/C.3/73/L.5/Rev.1 від 1.11.2018 р.)

11 січня – Міжнародний день «Дякую»

Міжнародний день заповідників і національних парків

16 січня – Всесвітній день «The Beatles»

17 січня – Всесвітній день дитячих винаходів (День дітей-винахідників)

21 січня – Міжнародний день обіймів

Міжнародний день аспіранта

22 січня – День Соборності України

24 січня – Міжнародний день освіти (резолюція A/RES/73/25 від 3 12.2018 р.)

27 січня – Міжнародний день пам'яті Голокосту

29 січня – День пам'яті героїв Крут (1918)

День мобілізації зусиль проти загрози ядерної війни

4 лютого – День безпеки в Інтернеті

11 лютого – Міжнародний день жінок і дівчаток в науці

12 лютого – День Червоної Руки (відзначається на рівні ООН з 2002 року як день пам'яті дітей-солдатів, яких втягують в участь у війнах і збройних конфліктах)

13 лютого – Всесвітній день радіо

14 лютого – Міжнародний день дарування книг

15 лютого – День вшанування учасників бойових дій на території інших держав

День комп'ютерника

19 лютого – День Державного герба України

20 лютого – Всесвітній день соціальної справедливості

День Героїв Небесної Сотні

21 лютого – Міжнародний день рідної мови

22 лютого – Міжнародний день підтримки жертв злочинів

25 лютого – Перший офіційний державний герб України

1 березня – День «Нуль дискримінації»

Всесвітній день дитячого телебачення і радіомовлення

Всесвітній день цивільної оборони

Всесвітній день компліменту

3 березня – Всесвітній день письменника

Всесвітній день дикої природи

4 березня – Всесвітній день читання вголос

8 березня – Міжнародний день прав жінок і миру

10 березня – День Гімну України

14 березня – День українського добровольця

Всесвітній день дій проти гребель, на захист річок, води й життя

Міжнародний день числа «Пі»

17 березня – Створено Українську Центральну Раду (1917)

20 березня – Міжнародний день щастя

Всесвітній день Землі

Міжнародний день французької мови

21 березня – Всесвітній день поезії

Міжнародний день лялькаря

Міжнародний день боротьби за ліквідацію расової дискримінації

Міжнародний день лісів

Міжнародний день людини з синдромом Дауна

Міжнародний день Навруз

22 березня – Всесвітній день водних ресурсів

23 березня – Всесвітній метеорологічний день

24 березня – Міжнародний день права на встановлення істини щодо грубих порушень прав людини та гідності жертв

25 березня – Міжнародний день солідарності із жертвами рабства та трансатлантичної работоргівлі

День Служби безпеки України

26 березня – День Національної гвардії України

27 березня – Міжнародний день театру

29 березня – Всесвітня Година Землі

Всесвітній день фортепіано

1 квітня – День гумору

2 квітня – Міжнародний день дитячої книги

Всесвітній день поширення інформації про проблему аутизму

4 квітня – День створення НАТО (1949)

Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в діяльності щодо розмінування

Міжнародний день Інтернету

5 квітня – Перша українська конституція

День геолога

6 квітня – Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку Всесвітній день мультфільмів. Засновано у 2002 р. Міжнародною асоціацією анімаційного кіно

7 квітня – Всесвітній день здоров'я

День пам'яті по геноцид в Руанді

11 квітня – Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів

12 квітня – Всесвітній день авіації і космонавтики (Міжнародний день польоту людини в космос) / День працівників ракетно-космічної галузі України

Всесвітній день рок-н-ролу

День скаута в Україні

15 квітня – Всесвітній день мистецтва

Міжнародний день культури

18 квітня – Міжнародний день пам'яток та історичних місць

День пам'яток історії та культури

Міжнародний день цирку

20 квітня – Всесвітній день Землі

Міжнародний день китайської мови

21 квітня – День довкілля

Всесвітній день творчості та інноваційної діяльності

22 квітня – Всесвітній день Матері-Землі (Міжнародний день Землі)

23 квітня – Всесвітній день книги та авторського права

Міжнародний день англійської мови (ООН)

Міжнародний день іспанської мови (встановлений ООН в честь Мігеля Сервантеса. Це день його смерті)

Всеукраїнський день психолога

24 квітня – Міжнародний день солідарності молоді

26 квітня – Міжнародний день пам'яті Чорнобильської трагедії (1986)

Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф
(День ліквідації наслідків радіаційних аварій та катастроф)

Міжнародний день інтелектуальної власності

28 квітня – Всесвітній день охорони праці

Всесвітній день споріднених міст

29 квітня – Міжнародний день танцю

День пам'яті жертв застосування хімічної зброї

30 квітня – Міжнародний день джазу

День прикордонника України

1 травня – День праці

3 травня – Всесвітній день свободи преси

День сонця

4 травня – День боротьби з цькуванням (Організація Об'єднаних Націй визнала епідемію залякування і цькування, яка захоплює школи, і в 2012 р. оголосила 4 травня Anti-Bullying Day. У цей день в навчальних закладах проводяться кампанії «Година проти ненависті»)

5 травня – Міжнародний день боротьби за права інвалідів

7 травня – День радіо

8 травня – Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця

8–9 травня – Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни

9 травня – День Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

День Європи в країнах Європейського Союзу

10 травня – День Матері в Україні

Всесвітній день медичних сестер

15 травня – Міжнародний день сім'ї

Міжнародний день захисту клімату

16 травня – День вишиванки (третій четвер травня)

17 травня – Всесвітній день інформаційної спільноти

18 травня – Міжнародний день музеїв

День скорботи і пам'яті жертв геноциду (1944)
кримськотатарського народу

День Європи в Україні

День науки в Україні

21 травня – Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку

День пам'яті жертв політичних репресій

22 травня – Міжнародний день біологічного різноманіття

24 травня – День слов'янської писемності і культури

Європейський день парків

25 травня – День філолога

День зниклих безвісті дітей

28 травня – Всеукраїнський день краєзнавства

29 травня – Міжнародний день миротворців ООН

30 травня – День працівників видавництва, поліграфії і книгорозповсюдження
(остання субота травня)

31 травня – Всесвітній день без тютюну

День хіміка

1 червня – Міжнародний день захисту дітей

День захисту дітей в Україні

Всесвітній день батьків

2 червня – Всесвітній день здорового харчування

4 червня – Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії

5 червня – Всесвітній день охорони навколишнього середовища

6 червня – День журналіста

8 червня – Всесвітній день океанів

9 червня – Міжнародний день друзів

12 червня – Всесвітній день боротьби із дитячою працею

14 червня – Всесвітній день донора крові (ВОЗ)

15 червня – Всесвітній день захисту людей похилого віку (День поширення інформації щодо зловживань стосовно літніх людей)

16 червня – Міжнародний день батька

17 червня – Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухою

Міжнародний день боротьби з сексуальним насильством в умовах конфлікту

19 червня – Всесвітній день дитячого футболу (проголошений Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та Міжнародною федерацією футбольних асоціацій (ФІФА) з метою привернення уваги світової спільноти до пропаганди здорового способу життя)

20 червня – Всесвітній день біженців

21 червня – Всесвітній день гуманізму

Міжнародний день батька

Міжнародний день Йоги

22 червня – День скорботи і вшанування пам'яті жертв Другої світової війни в Україні

23 червня – Міжнародний олімпійський день

День Державної служби ООН

День Державної служби

26 червня – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками і їх незаконним обігом

Міжнародний день на підтримку жертв тортур

28 червня – День Конституції України

30 червня – День молоді

День молодіжних та дитячих громадських організацій

1 липня – День архітектури України

4 липня – День Національної поліції України

7 липня – День Військово-Морських Сил Збройних Сил України (День флоту України, День Військово-Морських Сил України)

8 липня – День родини

11 липня – Всесвітній день народонаселення

Всесвітній день шоколаду

15 липня – День українських миротворців

20 липня – Міжнародний день шахів

Міжнародний день торта

28 липня – День хрещення Київської Русі-України

30 липня – Міжнародний день дружби

Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми

9 серпня – Міжнародний день корінних народів світу

11 серпня – День фізкультурника

12 серпня – Міжнародний день молоді

13 серпня – Міжнародний день шульги

19 серпня – Всесвітній день гуманітарної допомоги

21 серпня – Міжнародний день пам'яті і пам'яті жертв тероризму

22 серпня – Міжнародний день поминання людей, що стали жертвами насильства з причини їх релігії або переконань

23 серпня – День Державного Прапора України

Міжнародний день пам'яті про торгівлю та її ліквідацію (ЮНЕСКО)

24 серпня – День незалежності України

29 серпня – Міжнародний день дій проти ядерних випробувань

29 серпня – Міжнародний день жертв насильницьких зникнень

1 вересня – День знань

2 вересня – День закінчення Другої світової війни

5 вересня – Міжнародний день благодійності

7 вересня – Міжнародний день чистого повітря для блакитного неба

8 вересня – Міжнародний день писемності (грамотності)

День пам'яті жертв фашизму

Міжнародний день солідарності журналістів

9 вересня – Міжнародний день краси

12 вересня – День співробітництва Південь-Південь ООН

14 вересня – День українського кіно

День фізичної культури і спорту

15 вересня – Міжнародний день демократії

День народження Google

16 вересня – Міжнародний день охорони озонного шару

17 вересня – День батька

18 вересня – Міжнародний день рівної оплати праці

21 вересня – Міжнародний день миру

22 вересня – День партизанської слави

26 вересня – Європейський день мов

Міжнародний день боротьби за повну ліквідацію ядерної зброї

27 вересня – Всесвітній день туризму

28 вересня – Міжнародний день загального доступу до інформації

29 вересня – Всеукраїнський день дошкілля

30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек

Всесвітній день бібліотек

Міжнародний день перекладача

В жовтні оголошено – Міжнародний місяць шкільних бібліотек. Відзначається з 2008 р. щорічно під егідою Міжнародної асоціації шкільної бібліотечної справи (МАШБС)

1 жовтня – Міжнародний день музики

День працівників освіти (перша неділя жовтня)

Міжнародний день людей похилого віку

День ветерана

Міжнародний день усмішок

2 жовтня – Всесвітній день архітектури

Міжнародний день боротьби проти насилля

Міжнародний день соціального педагога

4 жовтня – Всесвітній день тварин

Всесвітній день посмішки

Всесвітній тиждень космосу

5 жовтня – Всесвітній день вчителя

6 жовтня – Всесвітній день учителя

День працівників освіти

10 жовтня – Всесвітній день психічного здоров'я (ВОЗ)

11 жовтня – Міжнародний день дівчат

12 жовтня – День іспанської мови (ООН)

Всесвітній день перелітних птахів

13 жовтня – День художника

Міжнародний день зменшення небезпеки стихійних лих

14 жовтня – День захисника України

День українського козацтва

15 жовтня – Міжнародний день сільських жінок

Всесвітній день студента

16 жовтня – Всесвітній день здорового харчування

17 жовтня – Міжнародний день боротьби за ліквідацію бідності (зlidнів)

24 жовтня – День Організації Об'єднаних Націй

Всесвітній день інформації про розвиток

27 жовтня – Всесвітній день аудіовізуальної спадщини

28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників

Міжнародний День шкільних бібліотек

Міжнародний день анімації

31 жовтня – Міжнародний день економії

Всесвітній день міст (проходить під егідою ООН)

1 листопада – День державності на західноукраїнських землях

День народження Європейського Союзу (Дата заснування ЄС)

5 листопада – Всесвітній день розповсюдження інформації про проблему цунамі

6 листопада – Міжнародний день припинення експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів

8 листопада – Міжнародний день піаніста

9 листопада – День української писемності та мови

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів
народного мистецтва

День книги рекордів Гіннеса

10 листопада – Всесвітній день науки

11 листопада – Всесвітній день якості

13 листопада – Всесвітній день доброти

16 листопада – Міжнародний день толерантності та терпимості

День працівників радіо, телебачення та зв'язку

17 листопада – Міжнародний день студента

18 листопада – Міжнародний день філософії

20 листопада – Всесвітній день дітей

21 листопада – День Гідності та Свободи (2014)

Всесвітній день телебачення

Всесвітній день привітань

23 листопада – День пам'яті жертв голодоморів

24 листопада – Всесвітній день інформації про розвиток

25 листопада – Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок

29 листопада – Всесвітній день інформації

30 листопада – День пам'яті всіх жертв хімічної війни

1 грудня – Акт проголошення незалежності України

Всесвітній день боротьби зі СНІДом

2 грудня – Міжнародний день боротьби за скасування рабства

3 грудня – Міжнародний день інвалідів (День людей з інвалідністю)

Всесвітній день комп'ютерної графіки (Міжнародний день дизайнерів та аніматорів)

5 грудня – Міжнародний день волонтерів

6 грудня – День Збройних Сил України

7 грудня – День місцевого самоврядування

8 грудня – День благодійності

9 грудня – Міжнародний день пам'яті жертв злочинів геноциду, вшанування їхньої людської гідності і попередження цих злочинів

Міжнародний день боротьби з корупцією

10 грудня – День захисту прав людини

День Нобеля

Всесвітній день футболу

11 грудня – Міжнародний день танго

12 грудня – Міжнародний день нейтралітету

14 грудня – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

15 грудня – День утворення організації ООН з охорони навколишнього середовища

18 грудня – Міжнародний день арабської мови

20 грудня – Міжнародний день солідарності людей

24 грудня – День працівників архівних установ

ПРОСТІР ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

~~~~~  
*Учіться так, немов ви постійно  
відчуваєте брак своїх знань,  
і так, немов ви постійно  
боїтеся розгубити свої знання  
(Конфуцій)*  
~~~~~

Сторінка для самопідготовки, розвитку креативності т а професійної рефлексії

1. Ознайомтеся із знаменними та пам'ятними датами на *липень – грудень 2022 року*.
2. Заплануйте проведення культурно-мистецького або концертного заходу з теми, яка найбільше Вас зацікавила. Це може бути знаменна чи пам'ятна подія та / або видатна особистість, про яку, на Ваш погляд, варто було би дізнатися більше:
 - оберіть для опрацювання тему, що відповідає знаменній даті *міжнародного* значення;
 - опрацюйте тему, що відповідає пам'ятній даті *всеукраїнського* значення;
 - проведіть пошуково-дослідницьку роботу з *краєзнавчої* теми, що присвячена знаменній даті чи / та видатній особистості Вашого регіону (краю), Рівненщини за визначений період.
3. Ваш проєкт Ви можете презентувати одноосібно, або залучити до нього студентів Вашого курсу (класу, факультету) та / чи інших курсів (класів, факультетів) у рамках роботи «Мистецького кіноклубу», концертних виступів студентів кафедри гри на музичних інструментах, кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу, для студентів класу, проведення кураторської години тощо.
4. Розробіть план заходу, який би найкраще зміг розкрити обрану тему.
5. Підберіть літературу, аудіо та відео матеріали для ілюстрацій тощо.

Джерела для підготовки:

1. Виштак О. М. Сучасний підхід до позакласної виховної роботи. Нові форми позакласної виховної роботи. URL: http://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/42138/.
2. Комаровська О. А. Музика, театр, хореографія у позаурочний час : метод. рек. *Шк. світ. Спецвин*, 2005. № 32 (304) серп. С. 1–23.
3. Твердохліб Т. С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи : навч.-метод посіб. Харків : ХНПУ ім. Г. С Сковороди, 2017. 156 с. URL: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_zag_pedagog/OPM_nav_metod_posibnik_20_03_20.pdf.
4. Організація позакласної роботи в сучасному навчальному закладі як інноватика в освітньому просторі : рекомендований список літератури / уклад. : С. Н. Грипич, О. В. Слобода, Л. В. Ковальчук. Рівне : РДГУ, 2014. 15 с. URL: <http://library.rshu.edu.ua/pdf/pok/organ.pozakl.rob.pdf>.

Матеріали для підготовки

виховних заходів до визначних дат та подій 2022 року

Орієнтовні організаційні форми роботи

- 1.Творча зустріч з митцем-ювіляром.
- 2.Книжкова виставка з музичним супроводом.
- 3.Урок-екскурсія до музею, бібліотеки, театру, філармонії.
- 4.Зустріч у музичній вітальні бібліотеки.
- 5.Мистецька акція.
6. Святкова імпреза.
7. Тематичний вечір.
8. Музично-літературна вистава.
9. Музично-архітектурна подорож.
10. Музично-літературний салон.
11. Мистецький кіноклуб.

Орієнтовна тематика заходів (сценаріїв, мистецьких акцій, імпрез)

1. Діячі культури та мистецтва епохи бароко (рококо, класицизму, романтизму, реалізму)
2. Діячі культури та мистецтва стародавніх епох
3. Подорож епохою (добою) бароко (рококо, класицизму, романтизму, реалізму)
4. Подорож життєвим та творчим шляхом митця (композитора, виконавця, художника)
5. Відкрий для себе композитора
6. Легендарні герої краю у мистецтві
7. Пори року у музиці (літературі, поезії, мистецтві, танці тощо)
8. Митці-ювіляри Рівненщини (рідного краю)
9. Образи рідної землі у мистецтві:
 - Бринить природи музика казкова
 - Зимові візерунки у мистецтві
 - Весняні фантазії у мистецтві
 - Літні акварелі у мистецтві
 - Осінні враження у мистецтві

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Большая Советская Энциклопедия (в 30 томах) / Гл. ред. А. М. Прохоров. Издание 3-е. М. : Советская Энциклопедия, 1978. Т. 28. С. 435–436.
2. Глобальные тенденции 2030: Альтернативные миры. Доклад Национального Совета по разведке. URL: https://www.academia.edu/41451074/Global_Trends_2030_Alternative_Worlds
3. Горбатенко В. Футурологія і політика : монографія. Київ : Академія, 2019. 288 с.
4. Горбатенко В. Вікна в майбутнє : перспективи становлення галузевої футурології. *Політичний менеджмент*. 2010. № 2. С. 98–108.
5. Енциклопедія історії України. / Редкол.: В. А. Смолій (гол.) та ін. НАН України. Інститут історії України. К. : Наукова думка, 2007. Т. 4 : Ка-Ком. 528 с. URL: <http://www.history.org.ua/?termin=Kavaleridze>.
6. Енциклопедія історії України. / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К. : Наукова думка, 2009. Т. 6 : Ла-Мі. 790 с. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Levitsky_Nis_G_K.
7. Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.]; НАН України, НТШ. – Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001–2020. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=54755.
8. Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство ім. Т. Шевченка ; гол. ред. В. Кубійович. – Париж–Нью-Йорк : Молоде життя, 1955–1995. Т. 10.
9. Знаменні дати і події 2022 року / Культура і мистецтво / Упоряд. О. М. Ісаченко; відп. за вип. В. М. Іващенко, М-во культури та інформаційної політики України, Нац б-ка України ім. Я. Мудрого, Інформ. центр з питань культури та мистецтва. Київ, 2021. 68 с.
10. Знаменні та пам'ятні дати Рівненщини на 2022 рік / Рівнен. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Л. М. Малишева ; ред. З. М. Тирак, О. Л. Промська. Рівне : [б. в.], 2021. 34 с.
11. Знаменні та пам'ятні дати 2017 року : мистецько-освітній довідник. Випуск 3. / упор. В. І. Дикало, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко; наук. ред. та відпов. за випуск В. І. Дикало. Рівне : О. Зень, 2017. 140 с.
12. Знаменні та пам'ятні дати 2020 року : мистецько-освітній довідник. Випуск 6. / упор. В. І. Прокопчук, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко;

- наук. ред. та відпов. за випуск В. І. Прокопчук. Рівне : О. Зень, 2020. 134 с.
13. Калейдоскоп знаменних дат на 2022 рік : інформ.-бібліогр. матеріали / [уклад. : С. Бадрук, Г. Буркацька, В. Вовк, Ю. Круть ; ред. : В. Кучерява, Н. Лінкевич, К. Тишкевич ; обклад. О. Островий]; Держ б-ка України для юнацтва. Київ : [б. в.], 2021. 98 с.
 14. Календар знаменних і пам'ятних дат на 2022 рік / Упр. культури Київ. облдержадмін., КЗ КОР «Київська обласна бібліотека для дітей»; [підгот. О. Литвин ; ред. Л. Соляник ; наук. ред та відп. за вип. М. Зніщенко]. Київ : [КОБдД], 2021. 48 с.
 15. Києво-Могилянська академія в іменах, XVII-XVIII ст.: Енцикл. вид. / Упоряд. З. І. Хижняк; за ред. В. С. Брюховецького. Київ : КМ Академія, 2001. 736 с.
 16. Култаєва М. Футурологічні розвідки сучасної філософії освіти : теоретичні побудови та проблеми їх здійснення. *Філософська думка*. 2002. № 4. С. 74.
 17. Митці України : Енциклопедичний довідник / упоряд.: М. Г. Лабінський, В. С. Мурза ; за ред. А. В. Кудрицького. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1992. 848 с.
 18. Музыкальная энциклопедия: в 5 т. / гл. ред. Ю. В. Келдыш. М. : Совет. энцикл., 1973–1982. Т. 1–5.
 19. Народжені Україною : меморіал. альманах : у 2 т. / голова організац. ком. Л. Кравчук ; голова редакц. ради І. Курас ; редакц. рада: В. Кремень та ін. ; голов. ред. О. Онопрієнко. Київ : Євроімідж, 2002. Т. 1–2.
 20. Основні знаменні та пам'ятні дати 2022 року і тематика книжково-журнальних виставок до них: методичний посібник / КЗ ЛОР «Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека» [укладач С. Чирка]. Львів, 2021. 23 с. URL: http://www.lonpb.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1012&Itemid=16&lang=uk.
 21. Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку: Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-i-samorozvitku>.
 22. Портал Футуролог. Міждисциплінарна платформа про майбутнє. URL: <http://futuolog.com.ua/>.
 23. Театральная энциклопедия : в 5 т. / гл. ред. С. С. Мокульский. М. : Совет. энцикл., 1961–1967. Т. 1–5.

24. Тенденции развития интернета: от цифровых возможностей к цифровой реальности : аналитический доклад / Абдрахманова Г. И., Васильковский С. Ф., Вишневский К. О. и др.; АНО «Координационный центр национального домена сети Интернет»; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». М. : НИУ ВШЭ, 2022. С. 168–176. URL: <https://publications.hse.ru/pubs/share/direct/553814061.pdf>.
25. Українська література у портретах і довідках: давня література – література XIX ст. : довідник / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т українознавства, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Київ : Либідь, 2000. 358 с.
26. Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР ; редкол. : І. О. Дзевєрін (відп. ред.) та ін. Київ : Голов. ред. УРЕ ім. М. П. Бажана, 1988–1995. Т. 1–3.
27. Українська музична енциклопедія / Національна Академія Наук України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського; Редкол.: Г. Скрипник (голова) та ін. Т. 1 [А–Д], 2006. 680 с.
28. Українська музична енциклопедія / Національна Академія Наук України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського; Редкол.: Г. Скрипник (голова) та ін. Т. 3 [Л–М], 2011. 627 с.
29. Універсальний словник-енциклопедія / Гол. ред. М. Попович. 4-е видання. Львів : ТЕКА, 2006. 1432 с.
30. Фріс П. Л. Футурологічні питання кримінально-правової політики / Ідеологія кримінально-правової політики : монографія. Івано-Франківськ : Супрун В. П. 2021. С. 368–388. URL: <https://cutt.ly/SHTLfKv>.
31. Харарі Ю. Н. Homo Deus. Краткая история будущего [пер. с англ. А. Андреева]. М. : Синдбад, 2018. 496 с.
32. Shaping the Future of the Internet of Bodies : New challenges of technology governance / World Economic Forum, 28 p. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_IoB_briefing_paper_2020.pdf.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Актуальна тема десятиліття.....	10
2022 рік на міжнародному рівні	20
Міжнародні десятиліття за рішенням Генеральної Асамблеї ООН	20
Міжнародні тижні ЮНЕСКО	20
2022 рік в Україні.....	21
2022 рік на Рівненщині.....	35
Перелік знаменних та пам'ятних дат за календарем.....	44
Січень	44
Лютий.....	62
Березень	78
Квітень	99
Травень.....	115
Червень.....	135
Творчі портрети	154
Простір для самостійної роботи.....	162
Липень.....	174
Серпень	188
Вересень.....	204
Жовтень.....	221
Листопад	239
Грудень	255
Творчі портрети	270
Кожного року ми відзначаємо.....	283
Простір для самостійної роботи.....	299
Список використаної літератури.....	304

Навчально-методичне видання

УПОРЯДНИКИ:

ПРОКОПЧУК Вікторія Ігорівна

СМАЛЬКО Марина Федорівна

ЯКОВЕНКО Лариса Петрівна

ЗНАМЕННІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ 2022 РОКУ

Мистецько-освітній довідник

Підп. до др. 18.04.2021.

Формат 60x84 1/8.

Папір офсет.

Друк цифр.

Гарнітура Times.

Ум. др. арк. 35,9.

Тираж 300 пр.

Дизайнер обкладинки

Анатолій Штенько

В авторській редакції

Видавець: Олег Зень

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.

вул. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022,

068-025-067-4; olegzen@ukr.net

Друк: VPM-ПОЛІГРАФ

вул. Буковинська, 3, м. Рівне, 35304;

тел. 0-362-64-21-34; 0-98-327-24-00

642134@ukr.net